

C Z E C H

BASIC COURSE

Volume VI

Lessons 111-130

December 1970
(Revised September 1975)

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

This is the sixth in the series of volumes comprising the Czech Basic Course of the Defense Language Institute. Objectives and principles of learning are those stated in the introductory volume.

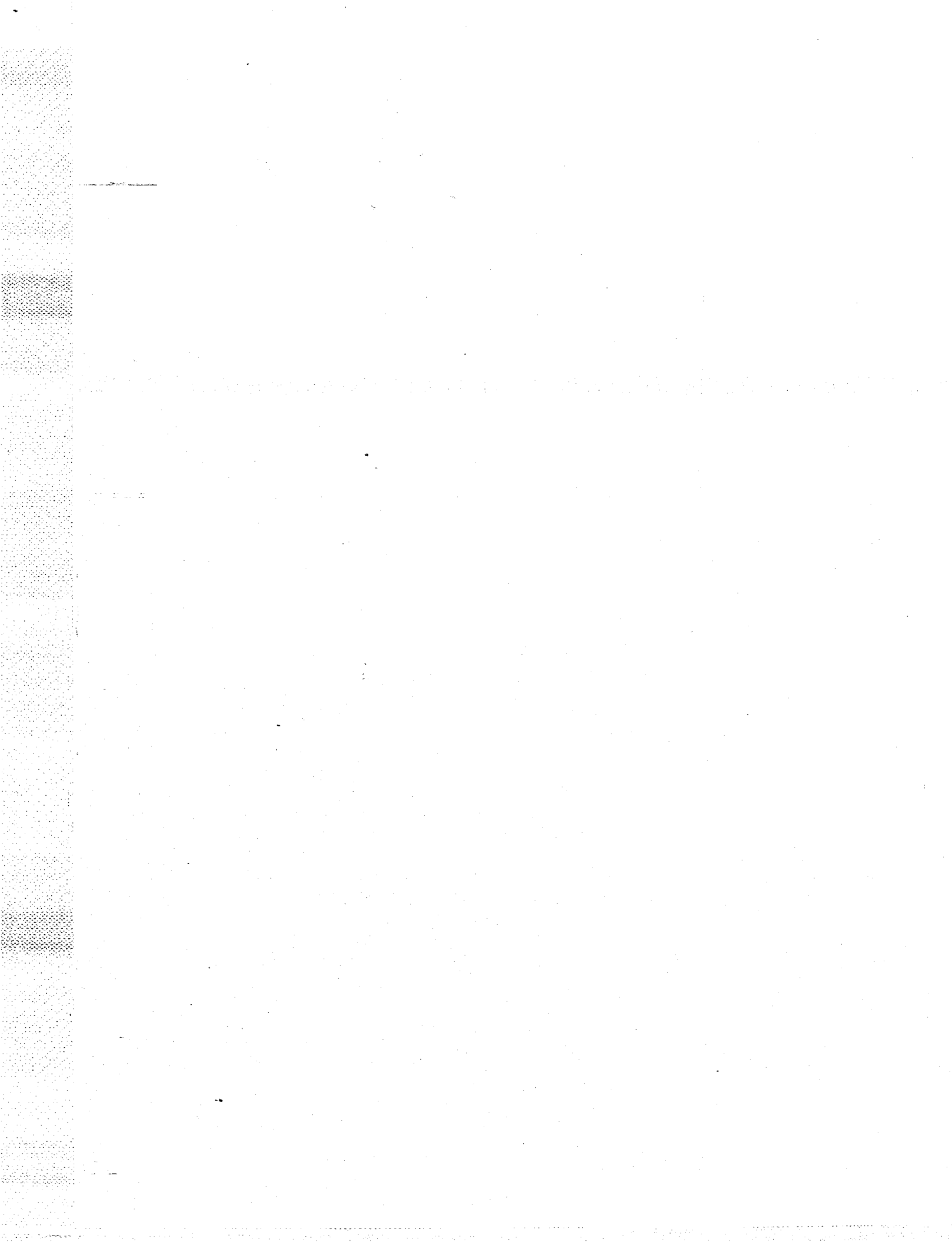
TABLE OF CONTENTS

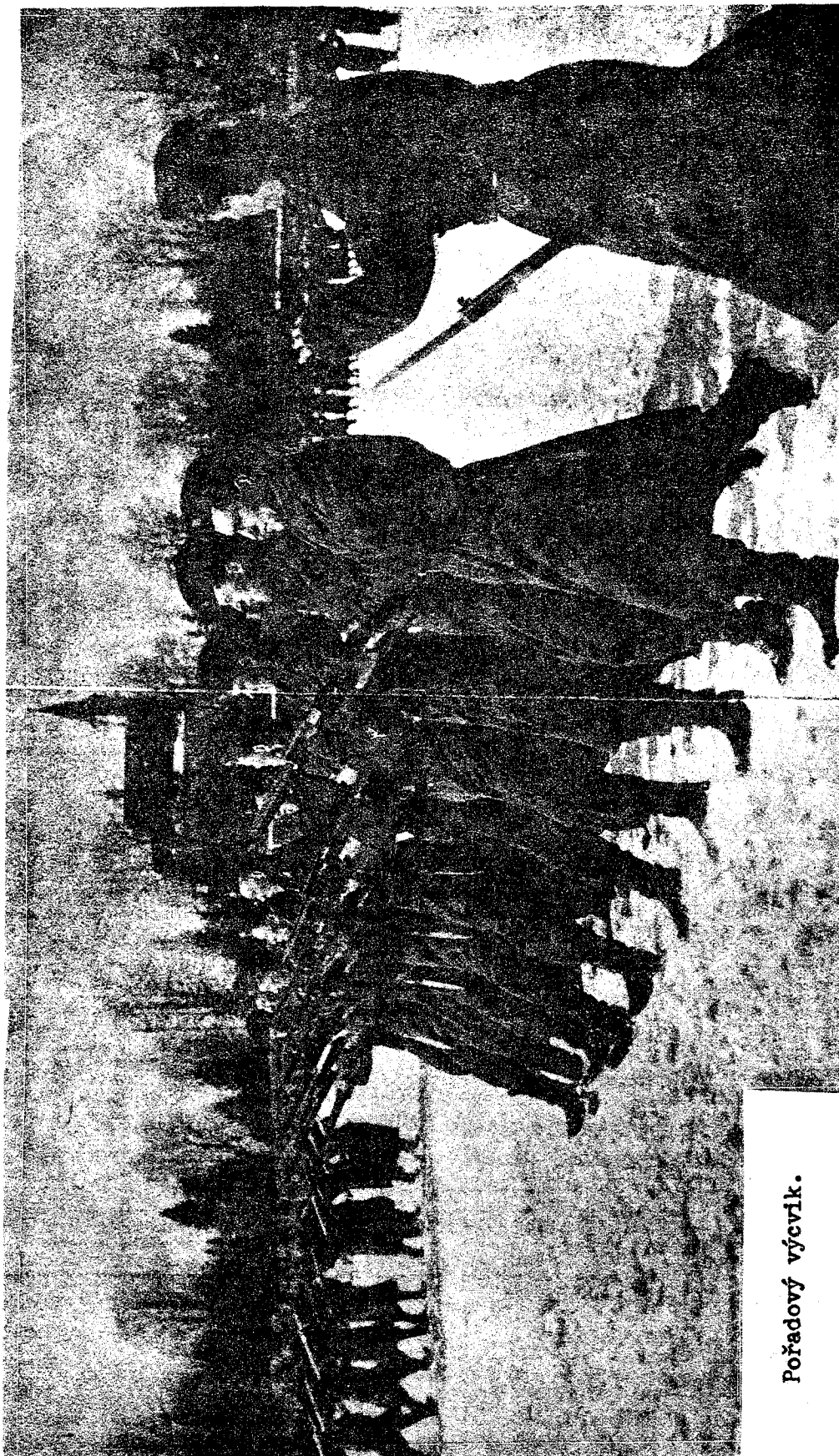
Lesson		Page
111	a. A Business Trip (E-1,2,3,4,5) b. Talking About the Trip	Names of Numerals 3
112	a. Láďa Goes into the Military (IMS-1-2) b. Láďa Talks About the Service	Verbal Nouns 21
113	a. A Trip Abroad (F-1) b. Three Buddies c. The Good Old Days	Verbs with Prefixes, (1) 31
114	a. Formation and Drill (IMS-3) b. Events After Heydrich's Assassination c. Interpreting	Verbs with Prefixes, (2) 47
115	a. The Czechs and Germans in ĀSR b. Interpreting	Countries, Nations, Languages (Table) 58
116	a. A Plane Trip Abroad (F-2,3) b. A Team for Special Assignments c. Interpreting	Verbs with Prefixes, (3) 67
117	a. Training on the Firing Range (IMS-4) b. Marksmanship Training	Possessive Adjectives <u>-ův</u> and <u>-in</u> 83

Lesson		Page
118	a. Zdeněk Travels by Ship (F-4,5) b. Interpreting	Tenses in Indirect Speech 95
119	a. At the Front (IMS-5,6) b. Experiences From the Front	<u>Tentýž</u> 103
120	a. Czechs and Slovaks b. Interpreting	113
121	a. Medical Examination (G-1,2,3) b. From the Prague Police Blotter c. Narration	Participles " <u>Transgresívy</u> (<u>Přechodníky</u>)" 121
122	a. A Patrol on Reconnaissance (IMS-7) b. The Enemy is Bombed (IMS-8) c. Reconnaissance and Air Attack	Adjectives from Present Participles: <u>-cí</u> 135
123	a. Operation (G-4) b. At the Dentist's (G-5) c. Narration	Interjections 145
124	a. The Beginning of the Attack (IMS-9) b. The Attack in Full Swing (IMS-10) c. The Attack	Abbreviations 157
125	a. Czechoslovakia during the Occupation b. Interpreting	169

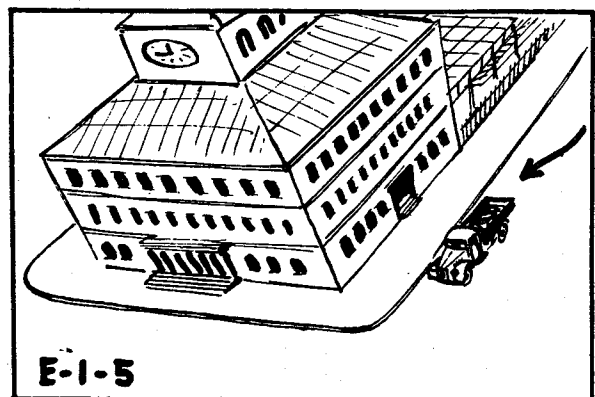
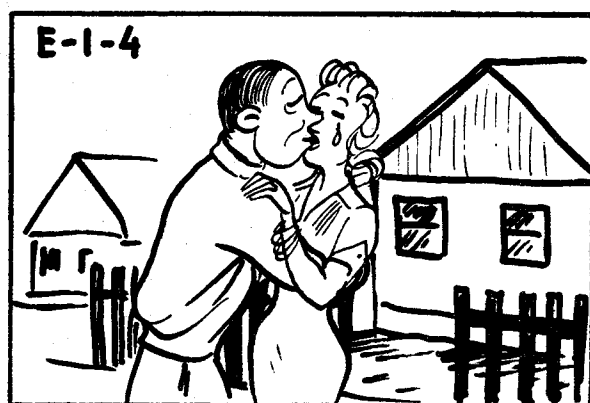
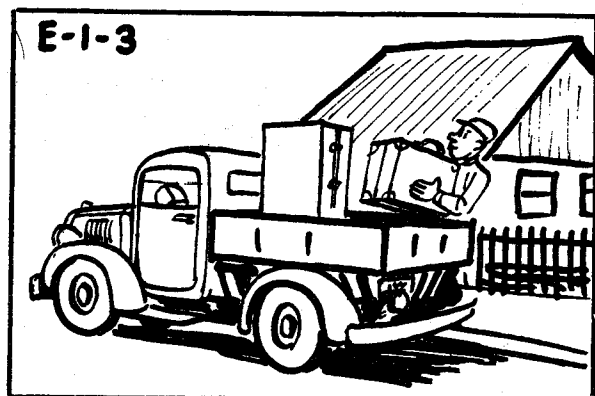
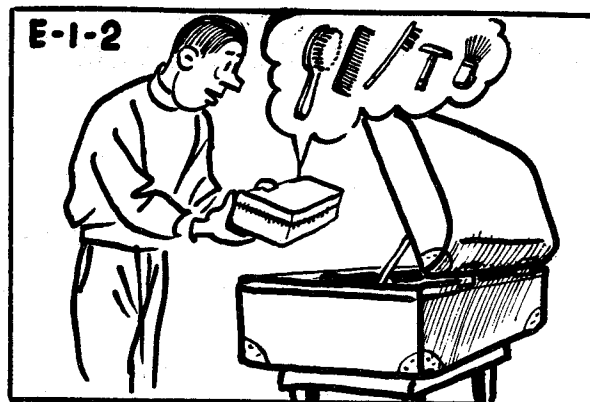
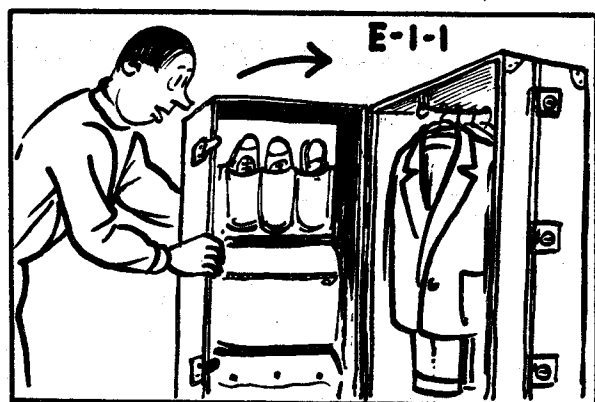
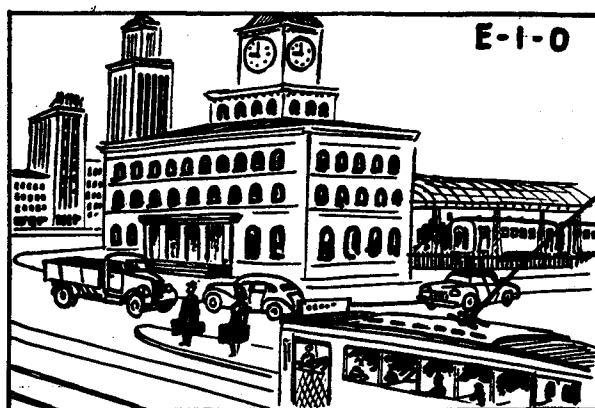

Lesson		Page
126	a. Grocery Shopping (H-1) b. Shopping	<u>Jenž</u> 177
127	a. Interrogation of a Prisoner of War (IMS-11) b. Breakthrough (IMS-12) c. Interrogation	Indefinite Pronouns and Adverbs <u>-koliiv</u> , <u>leda-</u> , <u>lec-</u> , <u>-si</u> 183
128	a. At the Market (H-2) b. Shopping	Frequentative Verbs 195
129	a. An Attempted Invasion (IMS-13) b. Failure of the Invasion (IMS-14) c. Invasion (Narrative in Common Czech)	Dialects and Colloquial Speech 203
130	a. The Evacuation of the Germans from the ČSR b. Interpreting	216
Appendix		
	Table of Prepositions	220
	Declension Tables of Personal Pronouns	238
	Possessive Pronouns	238
	<u>Všechen</u>	239
Index		242

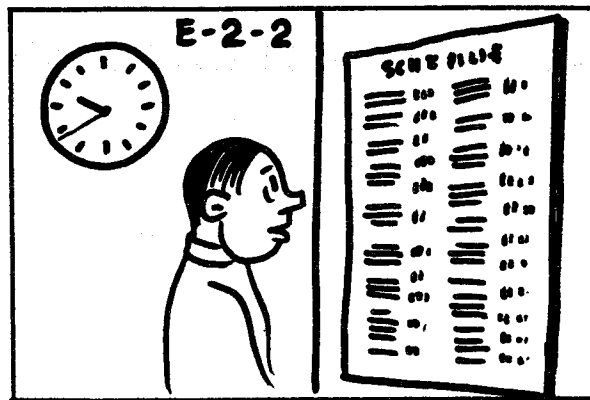

Pořadový výcvik.

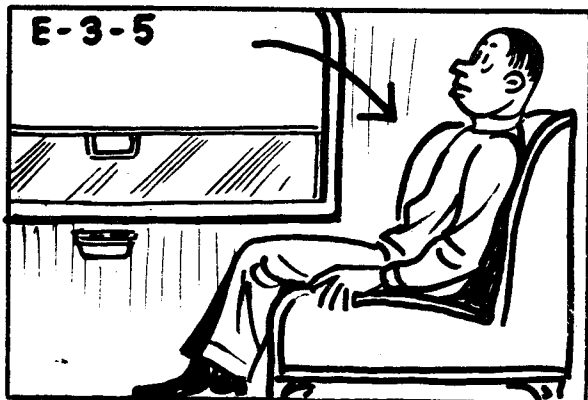
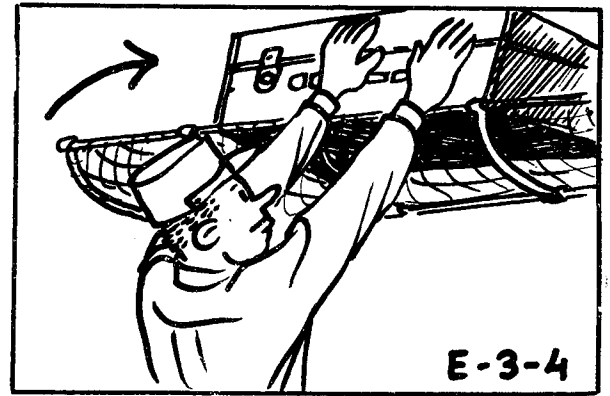
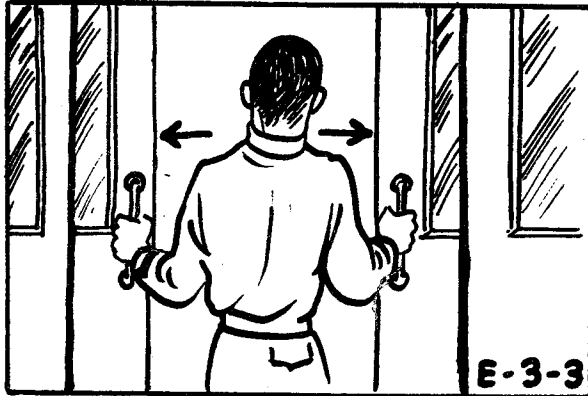

CVIČENÍ ČÍSLO 111.Služební cesta.

- E-1-0 Budova, kterou vidíte nahoře, je nádraží. Za chvíli tam uvidíme pana Vacka, kterého šéf posílá na služební cestu.
- E-1-1 Pan Vacek zatím doma balí kufry: Lodní kufr, do kterého pověsil dva obleky a dal pár bot a trepky,
- E-1-2 a menší kufr, do kterého právě dává necesér s věcmi na holení atd.
- E-1-3 Protože bydlí na předměstí, objednal si lehké dodávkové auto, aby mu odvezlo zavazadla na nádraží.
- E-1-4 Auto odjelo, a pan Vacek se loučí se ženou. Paní Vacková pláče. Pan Vacek jí utírá slzy, objímá ji a dává jí pusu na rozloučenou. Pak spěchá na tramvaj. Pojede na nádraží jedničkou.
- E-1-5 Dodávkové auto už čekalo u postranního vchodu.
- E-1-6 Pan Vacek nese zavazadla dovnitř. Na váhu dá jen lodní kufr, ten menší vezme do kupé.

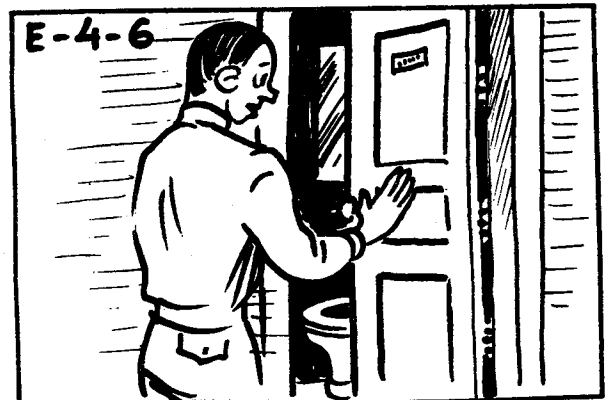
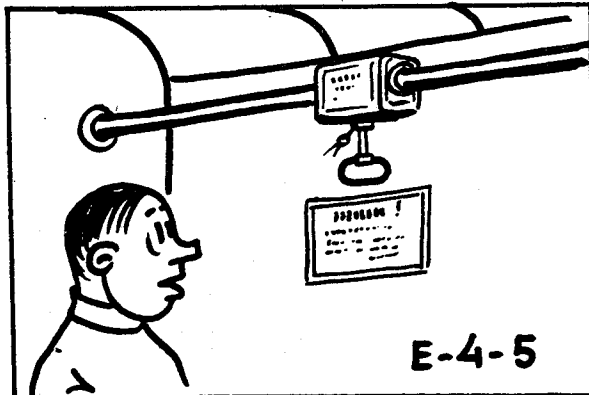
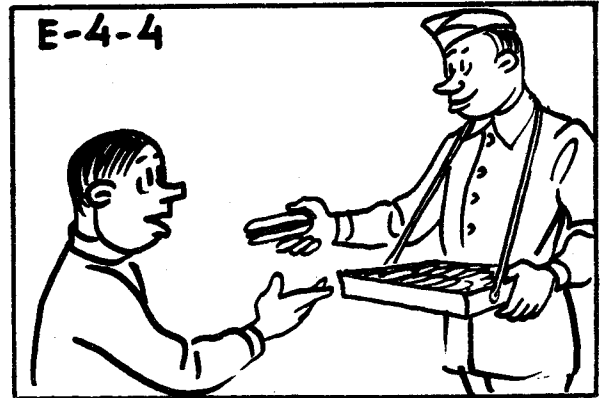
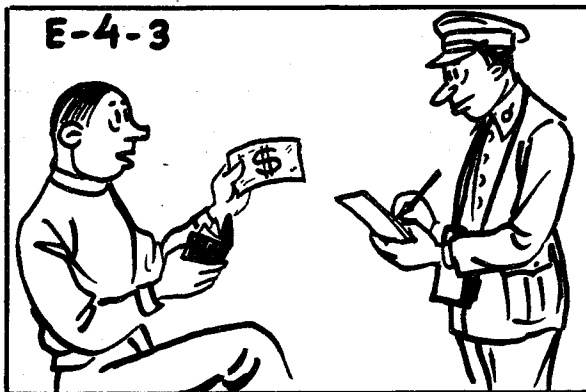
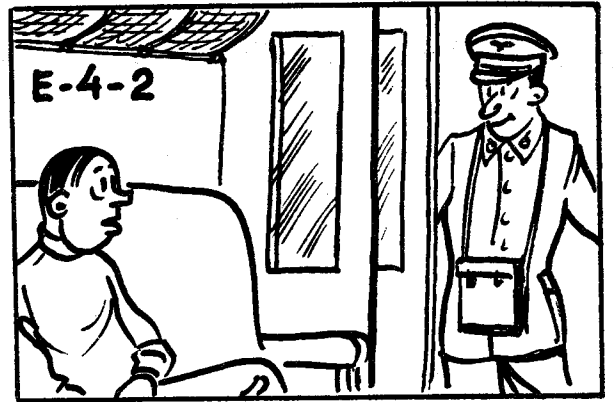
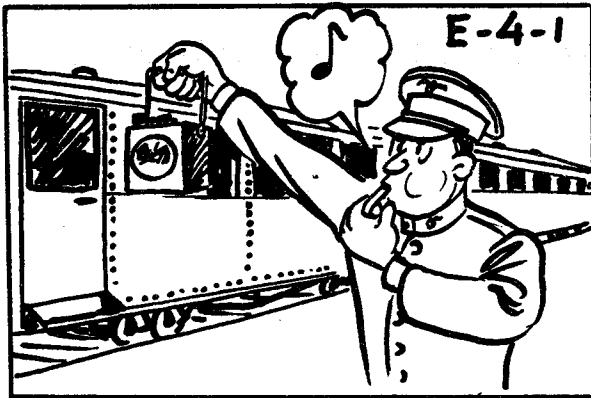
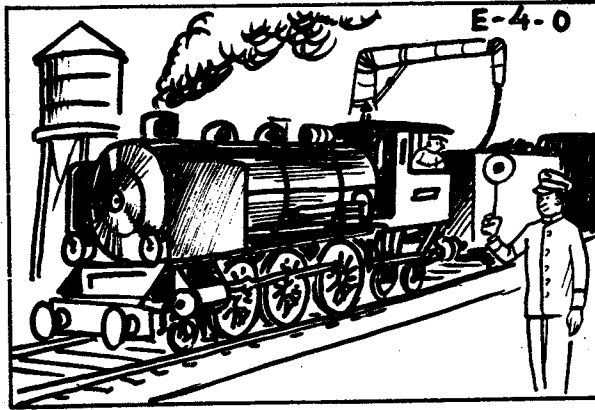

- E-2-0 V nádražním vestibulu jsou pokladny, úschovna zavazadel a novinový stánek.
- E-2-1 Lidé stále přicházejí po schodišti. Někteří se zastavují u informací.
- E-2-2 Pan Vacek studuje jízdní řád,
- E-2-3 a pak jde k pokladně. Kupuje zpáteční lístek.
- E-2-4 Platí pokladníkovi stovkou. Dostává lístek a nějaké drobné.
- E-2-5 Pak se posadil v čekárně, kde jsou řady lavic, a čeká. Když z ampliónu uslyšel, že jeho vlak už je na nástupišti,
- E-2-6 zvedl se a postavil se do fronty.

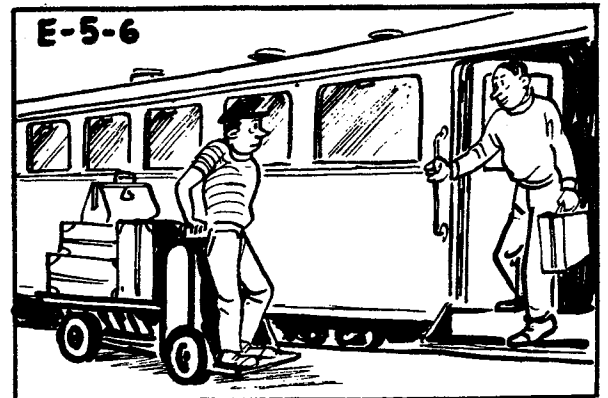
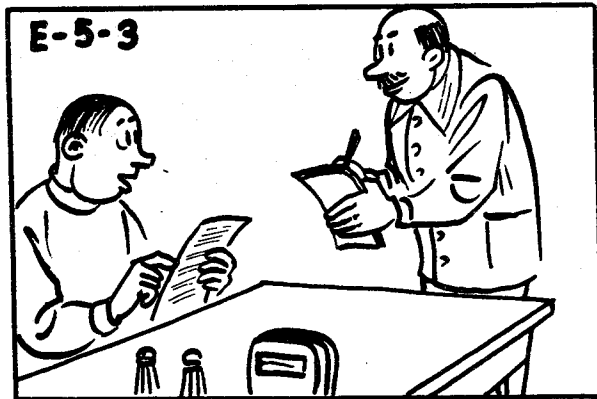
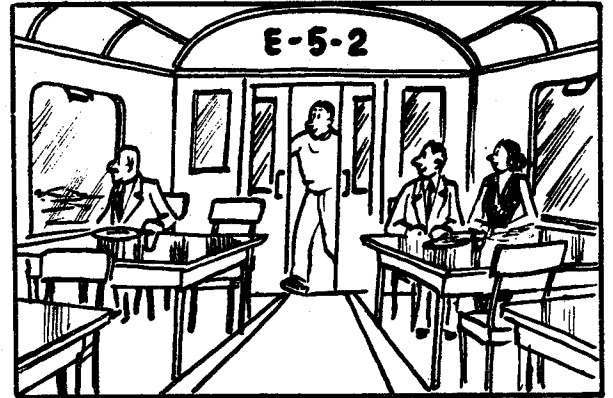

- E-3-0 Jde na třetí nástupiště. Proti němu jdou lidé, kteří právě přijeli rychlíkem na sedmé nástupiště.
- E-3-1 Volá nosiče.
- E-3-2 Ten mu pak nese kufr do vagónu.
- E-3-3 Pan Vacek otevírá dveře ke kupé
- E-3-4 a nosič dává zavazadlo nahoru do sítě.
- E-3-5 Pak si pan Vacek sedl na volné místo u okna. Oknem slyší hlas kamelota;
- E-3-6 vyklonil se a kupuje od něho noviny.

- E-4-0 Ve stanici za městem dostali jinou lokomotivu; je to parní lokomotiva starého typu. Teď bere vodu do tendru.
- E-4-1 Výpravčí dává lampičkou a píšťalkou strojvůdci znamení k odjezdu. Průvodčí volá: "Nastupovat!" Brzy nato už jedou na plnou páru - pan Vacek odhaduje, že asi padesátkou.
- E-4-2 Přišel průvodčí,
- E-4-3 a pan Vacek si musel koupit místenku. Platí za ni,
- E-4-4 a pak si kupuje párek s houskou.
- E-4-5 Z dlouhé chvíle čte varování pod záchrannou brzdou; říká se tam, že zneužití se trestá.
- E-4-6 Pak jde na záchod.

- E-5-0 Když měl pan Vacek zase hlad, šel se najíst.
- E-5-1 Prošel chodbičkou do jídelního vozu,
- E-5-2 posadil se
- E-5-3 a přečetl si jídelní lístek. Číšník si napsal jeho objednávku.
- E-5-4 Nějaký zvědavý spolucestující se k němu posadil, ale pan Vacek nemluví. Cestování vlakem mu nedělá dobře - ani kouřit nemůže. V kapse má dvacítku cigaret tak, jak ji ráno koupil.
- E-5-5 Byl rád, že jeho rychlík má lůžkový vůz. Šel si brzy lehnout. Má dolní lůžko. Svléká se a zouvá. Za chvíli zatáhne záclonu a bude spát.
- E-5-6 Časně ráno byl u cíle své cesty. Vyspalý, umytý a oholený vystupuje z lůžkového vozu. Před vagonem stojí zřízenec s vozíkem a čeká na zavazadla cestujících.

SLOVNÍČEK 111.

amplión, m. (gen.: -u)	= loudspeaker
dodávkový, adj.	= delivery
drobný, adj.	= tiny, small; fine
drobné, m. pl.	= small change
kamelot, m.	= newsboy
loď, f. (gen.: -ě or: -i)	= boat, ship
lodní, adj.	
menu, n. (pron.: "meny," indeclinable)	= menu
místenka, f.	= reservation ticket
necesér, m. (gen.: -u)	= (traveling, shaving) kit
objímat, dur.	= to embrace
obejmout, pct.	
objednávat (si), dur.	= to order (a meal, merchandise)
objednat (si), pct.	
odhadovat, dur.	= to estimate
odhadnout, pct.	
pára, f.	= steam
parní, adj.	
parní lokomotiva, f.	= steam engine
píšťala, f.	= whistle
plakat, dur.	= to weep, cry
slza, f.	= tear
svlékat se, dur.	= to undress
svléci se, pct.	
tendr, m. (gen.: -u)	= tender (part of a steam engine)
trepka, f.	= slipper (house shoe)
úschovna, f.	= storeroom, baggage room
úschovna zavazadel	
vestibul, m. (gen.: -u)	= hall, vestibule, lobby
vyklánět se, dur.	= to lean out
vyklonit se, pct.	
záclona, f.	= curtain
zneužívat, dur.	= to abuse, misuse
zneužít, pct.	
zneužití, n.	= abuse, misuse
zouvat se, dur.	= to take one's shoes off
zout se, pct.	
zřízenec, m.	= employee (lowest ranking category of Civil Service workers or a comparable occupation, e.g., office boy, attendant, handyman, doorkeeper)
výpravčí, m.	= dispatcher

Punctual Forms of Verbs Covered Previously:

<u>dur.</u>	<u>punctual</u>	
věšet	pověsit	to hang up

FRÁZE A IDIOMY.

dodávkové auto	= delivery (pick-up) truck
pusa na rozloučenou	= good-bye kiss
Nedělá mi to dobře.	= It doesn't agree with me.
lůžkový vůz	= sleeping car, Pullman
apací vůz	= " " , "
píšťalka	- (small) whistle
jídelní lístek	- menu card
málem	- almost

GRAMATICKÝ ROZBOR 111.NAMES OF NUMERALS
Názvy číslic.-ka

0	nula
1	jednička, jednotka
2	dvojka
3	trojka
4	čtyrka, čtyřka, čtverka
5	pětka
6	šestka
7	sedmička
8	osmička
9	devítka
10	desítka
11	jedenáctka
20	dvacítka
21	jednadvacítka
22	dvaadvacítka
100	stovka
500	pětistovka
1000	tisícovka

Examples of Usage:Číslice

Češi píšou jedničku podobně
jako Američané sedmičku.

Numerals

The Czechs write 1
like the Americans 7.

Číslované místnosti

Pokoj č. 7
nebo: sedmička

Numbered rooms

Room #7

Třídy v této škole

Třída č. 36
nebo: šestatřicítka

Classes at this school

Class No. 36

Hodinové rychlosti

Jel šedesátkou.

Speeds (km p.h.)

He was going 60 km p.h.

Rychlosti

první rychlost   nebo jednička
druhá rychlost   nebo dvojka
třetí rychlost   nebo trojka
čtvrtá rychlost   nebo čtyrka
zpáteční rychlost   nebo zpátečka

Gears

first gear
second gear
third gear
fourth gear
reverse gear

Jel ten kopec na dvojkou.
Dal tam jedničku.

He went up the hill in second.
He put it in first.

Léta (věk)

Už má padesátku na krku.

Years of age, usually 50, 60, 70

He's nearing fifty.

Tramvaje (elektriky)

Dvojka jede kolem
obou nádraží.

Streetcars

(Trolley) No. 2 goes by both
railroad stations.

Peníze

stovka
tisícovka

Money

a hundred crown bill
a thousand crown bill

Krabičky cigaret

desítka, dvacítko,
stovka cigaret

Cigarette packs

A pack of 10, 20,
100 cigarettes

Školní známky

Měl samé jedničky.
Z matematiky měl
vždycky trojku.

School marks expressed in terms
of numerical values

He had A's straight through.
He always got a C in math.

Tužky

Jednička je měkká,
trojka je tvrdá.

Platové stupnice
ve státní službě

Začal v sedmičce a půjde
do důchodu asi ve čtyřce.

Velikosti bot

On nosí jednačtyřicítky.

Motocykly
podle obsahu válců

Měl Jawa stopětasedmdesátku
nebo dvěšestpadesátku.
Třístapadesátka nebo pěti-
stovka jsou silnější.
Sedmsetpadesátky se
dovážely z ciziny.

Dvojka

Strážní ve věznicích
užívají dvojky.

Střelné zbraně
podle kalibru

dvanáctka
šestka
pětasedmdesátka

Pumy podle váhy

pětistovka

Pencils

No. 1 is soft,
No. 3 is hard.

Civil Service
salary grades

He started as a seven and he'll
retire probably as a four.

Shoe sizes

He wears a size 41 shoe.

Motorcycles
by the bore of their cylinders
in ccm (engine displacement)

He had a Jawa 175
or 250.
The 350 c.c.'s or 500 c.c.'s
are stronger.
The 750 c.c.'s were imported
from abroad.

Double-barrel shot gun

Prison guards use
double-barrel shotguns.

Fire arms
by their caliber

12 gauge shotgun
22 cal. rifle (flobertka)
7.5 cm cal. cannon
(sedmapülka)

Bombs (by weight in kg)

500 kg bomb

DIALOG 111.

V. = pan Vacek
B. = pan Burda

ROZMLUVA O CESTĚ.

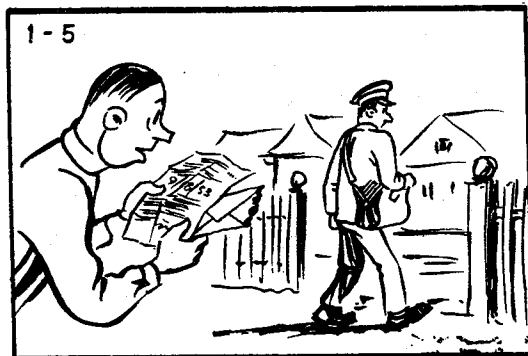
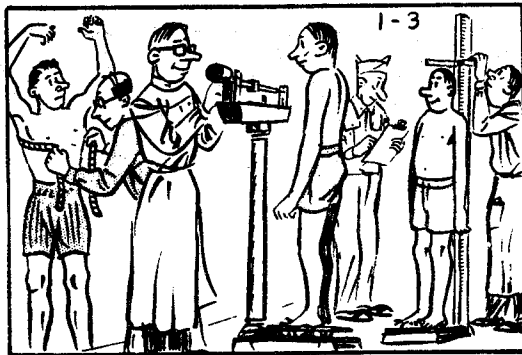
Pan Vacek a pan Karel Burda spolu mluví o nedávné cestě.

- B.: Tak jak jste se měl, pane Vacek, na služební cestě?
- V.: Šlo to, děkuju. Ale jsem rád, že jsem zase doma. Cesta byla dlouhá a musel jsem mít s sebou spoustu zavazadel a člověk se necítí docela volný.
- B.: Jaká zavazadla jste bral s sebou?
- V.: Velký lodní kufr na obleky, menší kufr na prádlo a ještě jeden na různé osobní věci, papíry, necesér ...
- B.: Jak jste to dostal všechno na nádraží?
- V.: Měl jsem od firmy lehký dodávkový vůz - ale i tak mě to stálo pětku, kterou jsem dal šoferovi. Sám jsem jel na nádraží jedničkou.
- B.: Já myslel, že od vás tam jezdí jedenáctka.
- V.: Taky, ale to se musí přestupovat.
- B.: Neplakala paní Vacková, když jste odjížděl?
- V.: To víte, že jo. Jako všechny ženy. Ale pusa na rozloučenou to spravila.
- B.: Nechtěla s vámi jet aspoň na nádraží?
- V.: Chtěla, ale vysvětlil jsem jí, že to nestojí za to. Vestibul i peróny jsou plné lidí a člověk často v tom rámusu ani neslyší vlastní hlas.
- B.: Co stála cesta?
- V.: Přes tři stovky, všechno dohromady. Jen lístek stál skoro stovku.
- B.: Měl jste dobré spojení?

- V.: Dost dobré. Ale musel jsem opravdu studovat jízdní řád. A málem bych byl zmeškal vlak. Nechtěl jsem stát ve frontě a sedl jsem si u informací na lavici. Slyšel jsem z ampliónu teprve třetí volání.
- B.: Z kterého nástupiště jste odjížděl?
- V.: Z třetího. Nosič mi vzal kufr do vagónu. V kupé bylo dost místa. Měl jsem sotva čas si koupit od kamelota noviny a vlak už jel. To byly nejdražší noviny, jaké jsem kdy koupil.
- B.: Jak to?
- V.: Dal jsem kamelotovi pětikorunu, a než našel drobné, vlak už jel.
- B.: To já pro takové případy mám vždycky připravené drobné. A jaká pak byla další cesta?
- V.: Pohodlná, ale pomalá. Za městem jsme dostali parní lokomotivu starého typu.
- B.: To znám. Ta neudělá víc než padesátku nebo šedesátku - a to musí jet na plnou páru.
- V.: Vidím, že máte zkušenosti s našimi železnicemi.
- B.: Musel jste mít místenku?
- V.: Musel. Ale řekl mi to teprve průvodčí, když přišel kontrolovat lístky.
- B.: S kým jste seděl v kupé?
- V.: Ze začátku jsem byl sám a měl jsem dlouhou chvíli. Přečetl jsem nejen noviny, ale i varování pod záchrannou brzdou.
- B.: Měli jste jídelní vůz?
- V.: Měli. Šel jsem tam na večeři. Objednal jsem si ji podle menu, ale nestála za nic... Cestování vlakem mi nedělá dobře, a pak se ještě ke mně posadil nějaký zvědavý člověk, který se chtěl za každou cenu bavit.
- B.: Já taky nemám takové spolucestující rád.
- V.: Aní kouřit se mi nechtělo. Měl jsem v kapse dvacítku cigaret a vůbec jsem na ni nesáhl.
- B.: A jak jste spal?
- V.: Měl jsem dolní lůžko v lůžkovém voze a šel jsem si lehnout brzy. Ráno jsem byl dobře vyspalý a umytý a oholený dřív, než jsme byli ve stanici.

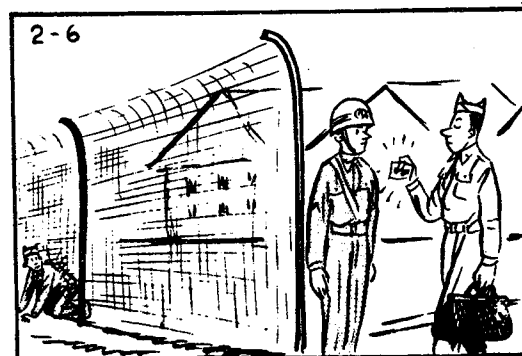
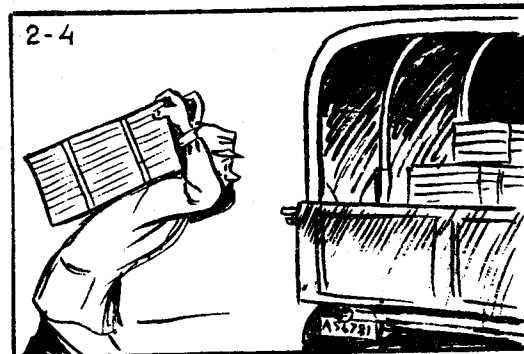
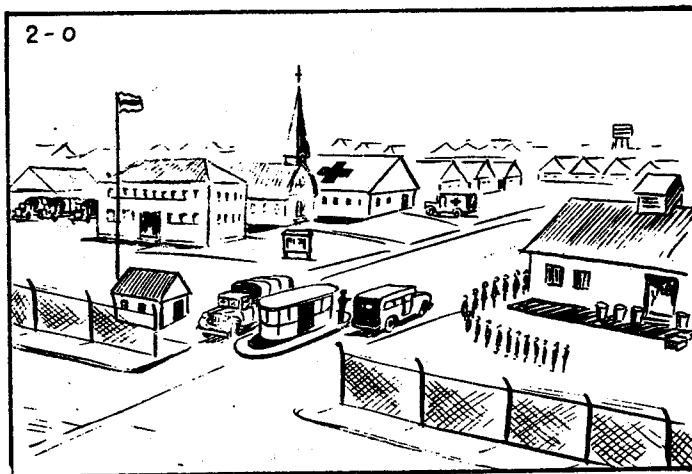
OTÁZKY K TEXTU 111 :

1. O čem spolu mluví pan Vacek a pan Burda?
2. Jaká byla jeho služební cesta?
3. Kolik měl s sebou zavazadel?
4. Co je necesér?
5. Jak to dostal pan Vacek na nádraží?
6. Kolik ho stál ten dodávkový vůz?
7. Komu dal pětku?
8. Jak se dostal na nádraží?
9. Proč nejel jedenáctkou?
10. Byla paní Vacková ráda, že odjížděl?
11. Co dělala?
12. Jak to obvykle vypadá v nádražním vestibulu?
13. Jsou peróny taky plné lidí?
14. Co stála cesta?
15. Kolik stál ten lístek?
16. Jaké měl pan V. spojení?
17. Musel studovat jízdní řád?
18. Proč by byl málem zmeškal vlak?
19. Slyšel z ampliónu hned první volání?
20. Ze kterého nástupiště odjížděl?
21. Kdo mu odnesl kufry do vagónu?
22. Bylo tam dost místa?
23. Od koho si koupil noviny?
24. Kolik ho stály ty noviny?
25. Proč ho stály celou pětikorunu?
26. Má pan Burda vždycky připravené drobné?
27. Jaká byla další cesta?
28. Kde dostali novou lokomotivu?
29. Jaká to byla lokomotiva?
30. Jak rychle jezdí taková lokomotiva?
31. Musí při tom jet na plnpu páru?
32. Musel pan Vacek mít místenku?
33. Kdo mu ji dal?
34. S kým seděl p. Vacek v kupé?
35. Co dělal?
36. Měl ten vlak jídelní vůz?
37. Co si objednal p. V. k večeři?
38. Podle čeho si objednal večeři?
39. Jaká byla ta večeře?
40. Dělá mu cestování vlakem dobře?
41. Kdo se k němu posadil?
42. Co chtěl ten člověk?
43. Má on takové spolucestující rád?
44. Chtělo se mu kouřit?
45. Kolik cigaret měl v kapse?
46. Kde spal?
47. Které měl lůžko?
48. Vyspal se dobře?
49. Měl ráno čas se umýt a oholit?
50. Byl oholený dříve, než dojeli k cíli?

CVIČENÍ ČÍSLO 112.Láda jde na vojnu.

- 1-0 Láda Šnajdr nastupuje vojenskou službu u útvaru 505 A. Barákový tábor, do kterého Láda vchází, je dost veliký. U strážní budky stojí v pozoru strážný.
- 1-1 Láda Šnajdr čte vyhlášku o tom, že jeho ročník je povolán k odvodu.
- 1-2 Láda jde k odvodu. Četař u odvodní komise mu říká, kam má jít na lékařskou prohlídku.
- 1-3 U odvodu jsou branci váženi a měřeni. Vážení a měření netrvá dlouho. Potom vojenský doktor brance prohlíží.
- 1-4 Láda je schopen bez vady. Láda teď je povolánec. Brzy bude povolán k nastoupení základní vojenské služby.
- 1-5 Listonoš přinesl Láďovi povolávací rozkaz. Láda z něho vidí, kdy a kde má nastoupit vojenskou službu.
- 1-6 Láda přišel do kasáren večer a vidí stahování vlajky. Stožár s vlajkou stojí uprostřed nádvoří.

- 2-0 V barákovém táboře vidíme napravo od brány nějaké skladiště. Dále nalevo je vidět velitelství, vojenskou kapli a ošetřovnu, před kterou stojí ambulance.
- 2-1 Láda Šnajdr nejdřív dostává ("fasuje") výstroj ve skladišti. Skladník mu právě hází blůzu.
- 2-2 Pak dostává výzbroj, tj. pušku a bodák, a také polní výstroj. Polní výstroj je přilba, torba, plynová maska, opasek a sunky, polní lopatka a polní láhev.
- 2-3 Tady je prohlídka na světnici mužstva. Láda musí mít lůžko a výstroj v bezvadném pořádku.
- 2-4 Láda je přidělen do pracovního družstva na práci ve skladišti. Nakládá nějaké bedny na nákladní auto. Možná, že to jsou bedny s proviantem.
- 2-5 Nováček Ladislav Šnajdr nastoupil v plné polní, a výkonný ho prohlíží. Láda se mu moc nelíbí. Asi není správně ustrojen. Kdyby se to opakovalo, měl by zaraženou vycházku.
- 2-6 Nováček Láda jde na první dovolenou. Jiný voják se pokouší opustit tábor na černo, bez povolení.

Předpověď počasí na neděli podle hlášení Hydrometeorologického ústavu. Lze čekat prudké zvýšení teploty. V Čechách ráno zataženo; maximální teplota okolo 14 st. Po vyjasnění stoupne teplota odpoledne až na 23 st. Při trvalém stoupaní tlakové výše bude v Čechách pozitivní sklon k bouřkám.

Předpověď počasí na středu podle hlášení Hydrometeorologického ústavu. Ráno jasno, ojediněle mlha. Odpoledne polojasno. Noční teploty 6-5 st., odpolední 20-22 st. Slabý vítr severních směrů.

SLOVNÍČEK 112.

barák, m. (gen.: -u) (colloq)	= building, house
bodák, m. (gen.: -u)	= bayonet
branec, m.	= person liable to be drafted
fasovat, dur. (mil. slang)	= to receive equipment or rations
házet, dur.	= to throw, cast
hodit, pct.	
kaple, f.	= chapel
lopata, f.	= shovel
lze, adv.	= is possible, can be
nádvoří, n.	= courtyard (large); mil.:parade field
odvedenec, m. nebo povolánec	= draftee, inductee
povolávat, dur.	= to call to duty, service
povolat, pct.	
proviant, m. (gen.: -u)	= food rations (mil.); provisions, food for a trip
přidělovat, dur.	= to allot, to assign
přidělit, pct.	
sklon, m. (gen.: -u)	= tendency, trend, inclination
stahovat, dur.	= to pull down or back; to skin
stáhnout, pct.	
stožár, m. (gen.: -u)	= mast, flagpole, large high tension pole
strážný, m.	= sentry
tlačit, dur.	= to press, push
tlak, m. (gen.: -u)	= pressure
tlakový, adj.	
torba, f.	= combat (field) pack
ustrojit, pct.	= to dress
vadný, adj.	= faulty
bezvadný, adj.	= faultless
vlajka, f.	= flag
vyhláška, f.	= public notice, announcement
vyhlásit, pct.	= to proclaim
zarazit, pct.	= to stop
zvyšovat, dur.	= to raise, increase
zvýšit, pct.	

FRÁZE A IDIOMY :

Schopen bez vady.	= 1 A (decision of the draft-board)
plná polní	= full field
tlaková výše	= high atmospheric pressure
zarazit vycházku	= to confine to quarters
má zaraženou vycházku	= he has been confined to quarters
polní lopatka	= entrenching tool

VERBAL NOUNS
(Podstatná jména slovesná)

Verbal nouns are formed from participles in -n or -t by adding -í.

inf.	passive participle	verbal noun	
cvičit	cvičen	cvičení	exercise
psát	psán	psaní	(the) writing; letter
nosit	nošen	nošení	(the) carrying
krýt	kryt	krytí	(the) covering
pít	pit	pití	(the) drinking

In their form and in the way they function in a sentence, verbal nouns are full-fledged neuter nouns; they decline like znamení.

They also express the aspect of the action:

<u>mytí</u> , dur.	washing (the act of washing)
<u>umytí</u> , pct.	washing (the completed washing)

Verbal nouns also take on other meanings:

<u>psaní</u>	(the act of) writing; letter
<u>kouření</u>	" smoking; stuff to smoke
<u>pítí</u>	" drinking; stuff to drink

Verbal nouns usually do not have se, or si.

koupat se	<u>koupání</u>
loučit se	<u>loučení</u>
přát si	<u>přání</u>

Se (or si) is used when leaving it out would give the verbal noun a different meaning:

e.g.,

<u>učení se</u> jazykům	the learning of languages
<u>učení</u> jazykům	the teaching of languages

DIALOG 112.Láďa mluví o vojně.

Láďa Šnajdr mluví s nějakým známým o svém odvodu a o nastoupení do služby.

- Známý: Kde jste nastoupil vojenskou službu?
- Láďa: U útvaru 505 A.
- Známý: To je barákový tábor, ne?
- Láďa: Ano - a dost velký. Hned u brány je strážní budka, a když jsem vcházel, tak strážný stál v pozoru.
- Známý: Na to jsou předpisy ...
- Láďa: Kdy bude váš ročník povolán k odvodu?
- Známý: Ještě nevím, ale prý už jsou venku vyhlášky. Jaké je to u takového odvodu?
- Láďa. Jednoduché. Taková odvodní komise v tom umí chodit. Nejdéle trvá lékařská prohlídka.
- Známý: Co tam s člověkem dělají?
- Láďa: Všechno možné. Každý branec musí být nejprve zvážen a změřen. Po měření a vážení ho prohlíží vojenský doktor. A když jste schopen bez vady, tak jste povolánec a na podzim dostanete povolávací rozkaz.
- Známý: To je povolání k nastoupení vojenské služby?
- Láďa: Ano. Z povolávacího rozkazu vidíte přesně, kdy a kde máte nastoupit.
- Známý: Kdy jste přišel do kasáren?
- Láďa: Večer, právě při stahování vlajky.
- Známý: Jak to v takovém táboře vypadá?
- Láďa: Je tam velké nádvoří. Uprostřed stojí stožár s vlajkou. Napravo od brány jsou skladiště, nalevo velitelství, vojenská kaple a ošetrovna. Baráky pro mužstvo jsou vzadu.

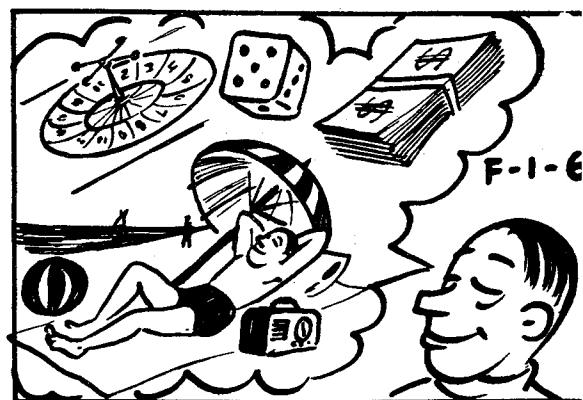
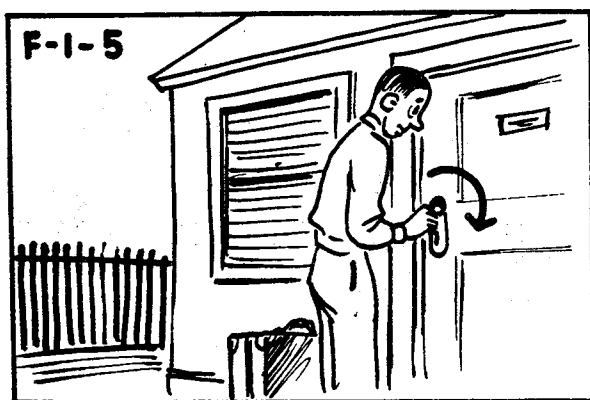
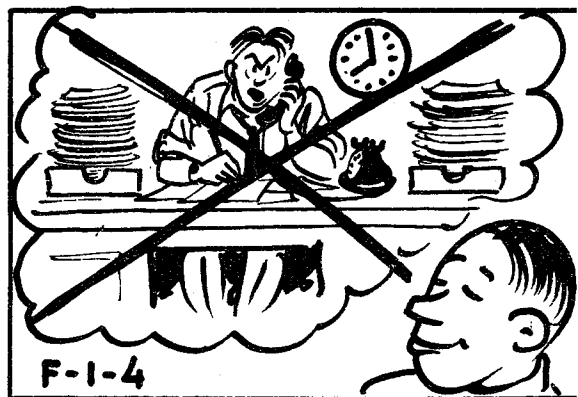
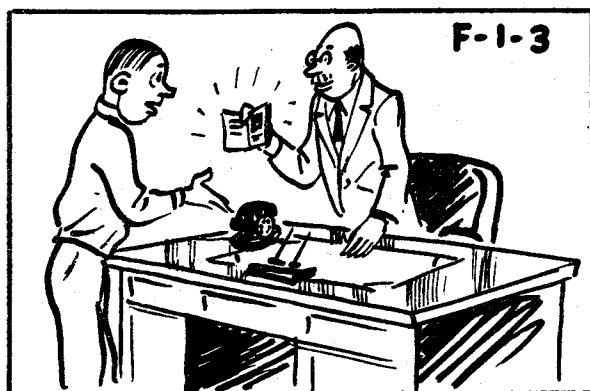
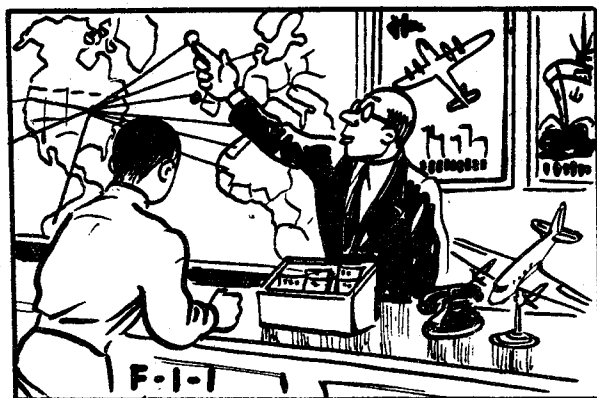
- Známý: A kdy fasujete výstroj?
- Láďa: Já jsem dostal svou výstroj hned druhý den ráno ve skladišti. A výzbroj taky.
- Známý: Jaký je rozdíl mezi výstrojí a výzbrojí?
- Láďa: Výzbroj, to jsou zbraně - puška, bodák atd. Výstroj, to je uniforma, přilba, torba, plynová maska a takové věci.
- Známý: Musí ty věci být vždycky v pořádku?
- Láďa: Samozřejmě. Ze začátku je prohlídka každý den přímo na světlici.
- Známý: A co děláte celé dny?
- Láďa: Nejdřív je základní výcvik a po něm vás přidělí, kde vás budou potřebovat nejvíc. Mě teď často dávají k pracovnímu družstvu. Staráme se tam o skládání a nakládání beden s proviantem.
- Známý: Můžete jít ven z kasáren, kdy chcete?
- Láďa: Ze začátku vůbec ne. Teprve po základním výcviku dostanete první volno. Ale to musíte nejdřív nastoupit a výkonný si vás dobře prohlédne.
- Známý: Měl byste zaraženou vycházku, kdybyste nebyl správně ustrojen?
- Láďa: To bych řekl!
- Známý: Slyšel jsem, že se někteří vojáci dostanou ven na černo.
- Láďa: To je pravda, ale když vás chytí, tak můžete taky čekat rok, než dostanete dovolenou a ještě vás zavrou.

OTÁZKY K TEXTU 112.

1. Byl Láda Šnajdr už u odvodu?
2. Nastoupil už službu?
3. S kým o tom mluví?
4. Kde nastoupil voj. službu?
5. Jaký je to tábor?
6. Kde je strážní budka?
7. Co dělal strážný, když Láda vcházel do brány?
8. Proč stál v pozoru?
9. Už jsou venku vyhlášky k příštímu odvodu?
10. Kdo dělá odvody?
11. Trvá lékařská prohlídka dlouho?
12. Co dělají nejdříve?
13. Kdo je prohlíží po vážení a měření?
14. Kdy dostane člověk povolávací rozkaz?
15. Co je povolávací rozkaz?
16. Co je z něho vidět?
17. Kdy přišel Láda do kasáren?
18. Jaké tam mají nádvoří?
19. Co stojí uprostřed?
20. Kde je skladiště?
21. Co je nalevo?
22. Kde je vojenská kaple a ošetrovna?
23. Kde jsou baráky pro mužstvo?
24. Kdy dostal Láda svou výstroj?
25. Kde ji vyfasoval?
26. Dostal taky výzbroj?
27. Jaký je rozdíl mezi výzbrojí a výstrojí?
28. Jmenujte některé části výstroje! (výzbroje)
29. Kdo prohlíží, jestli je výstroj v pořádku?
30. Jak často je taková prohlídka?
31. Kde je ta prohlídka?
32. Co dělají nováčci po základním výcviku?
33. Kam poslali Ládu?
34. Oč se stará pracovní družstvo?
35. Co je v těch bednách?
36. Může voják jít z kasáren, když chce?
37. Kdy dostane první volno?
38. Co musí udělat, když žádá o volno?
39. Kdo ho prohlíží?
40. Co by se stalo, kdyby výstroj nebyla v pořádku?
41. Chodí někteří vojáci ven na černo?
42. Co se stane, když ho při tom chytí?

Spojaři se brodí přes řeku.

CVIČENÍ ČÍSLO 113.Cesta za hranice.

- F-1-0 Když se pan Vacek vrátil z obchodní cesty, referoval svému šéfovi o výsledcích. Pak začal vzpomínat, jak se cestovalo před válkou. Šéf měl na stole glóbus. Pan Vacek jezdil prstem po různých zemích a mořích, po polednicích a rovnoběžkách, a vypravoval.
- F-1-1 "Před válkou jsem moc jezdil," povídal. "Tehdy to bylo lehké. Neměli jsme žádnou železnou oponu, a Národní banka měla dost zlata a dolarů. Naše měna taky byla dobrá. Člověk jednoduše šel do cestovní kanceláře a prohlédl si plakáty a prospekty. Pak se poradil s úředníkem za pultem. Ten věděl všechny dopravní spoje nazpaměť. Poslední větší cesta, kterou jsem před válkou dělal, byla brzy na jaře 1938, ještě před mobilizací. Bylo to asi čtyři měsíce před tím, než jsem se oženil. V cestovní kanceláři mi napsali letenky a udělali mi rezervaci na loď. Měl jsem před sebou týden v Itálii, tři dni v jižní Francii se zastávkou v Monaku, cestu přes Středozevní moře do Egypta a návrat domů letadlem."
- F-1-2 "To se ví, musel jsem mít víza. Pas jsem měl; nejdřív jsem šel na italský konzulát."
- F-1-3 "Úředník na konzulátě byl starší, plešatý pán. Položil jsem mu pas na stůl, požádal jsem o návštěvní vízum, a on mi ho na místě dal. Žádné čekání. Jen jsem mu ještě zaplatil pět korun. To byl poplatek. Pak jsem ještě šel na francouzský a egyptský konzulát. Měl jsem všechna víza za dvě hodiny."
- F-1-4 "Týden nato jsem nastoupil dovolenou. Noc předtím jsem spal jako nezluvně. Věděl jsem, že teď celý měsíc na mne šéf nebude křičet, a že mě nebude v osm ráno volat telefonem, aby věděl, jestli už jsem v kanceláři. Celý měsíc mi nebude moct říkat: 'Pane Vacek, co vy tady vlastně děláte? Podívejte se na můj stůl! Tyhle dopisy jsem nadiktoval před snídaní - a co vy jste udělal? Vy tady spíte, pane! Je čas, aby vás někdo vzbudil! Zač vás tady platím?!' Takového jsem měl šéfa, i když je to k neuvěření!"
- F-1-5 "Druhý den ráno jsem zamkl dveře u domu, vzal kufr, a sedl si do taxíku."
- F-1-6 "Cestou taxíkem na letiště jsem si se zavřenýma očima představoval, co všechno budu dělat... Zahraju si ruletu v Monte Carlu, taky si hodím kostky, a snad i něco vyhraju .... Pak budu ležet

na pláži, slunit se, a když mi bude moc horko, skočím do vody nebo si lehnu pod slunečnik... Jó, to byly jiné časy."

"Máte pravdu," říká šéf. "Moc se změnilo. Moc. My jsme se taky změnili. Podívejte se na mne. Já jsem za ta leta zesílil okolo pasu o patnáct čísel..."

SLOVNÍČEK 113.

glóbus, m. (gen.: glóbusu or glóbu)	= globe
konzulát, m. (gen.: -u)	= consulate
konzul, m.	= consul
kostky, f. pl.	= dice
křičet, dur.	= to shout, yell
letenka, f.	= airplane ticket
měna, f.	= currency
měnit, dur.	= to change
změnit, pct.	
mobilisace or mobilizace, f.	= mobilization
nazpaměť, adv.	= by heart
z paměti, adv.	
nemluvně, n. (gen.: -ete)	= infant
opona, f.	= curtain (on a stage)
plakát, /-kát or -gát/, -u, m.	= poster
pláž, f. (gen.: -e)	= beach
poledník, m. (gen.: -u)	= meridian
poplatek, m. (gen.: -u)	= fee
prospekt, m. (gen.: -u)	= advertising folder
pult, m. (gen.: -u)	= counter
radit se (s někým), dur.	= to consult (with) s.o.; to ask
poradit se (s někým), pct.	advice of s. o.
referovat, dur.	= to give a report
reservace or rezervace, f.	= reservation
rovnoběžka, f.	= parallel
ruleta, f.	= roulette
sílit, dur., zesílit, pct.	= to gain strength; to get fat
zesilovat dur., zesílit pct.	= to gain strength; to get fat; to reinforce, to strengthen
slunit se, dur.	= to sun oneself, to sunbathe
slunečník, m. (gen.: -u)	= parasol, umbrella
visum or vízum, (gen.: visa or víza), n.	= visa
zastávka, f.	= stop (bus, trolley, etc.)
zlato, n.	= gold

FRÁZE A IDIOMY.

dopravní spoje	= transportation lines
Udělal jsem si rezervaci na loď.	= I booked passage.
Středozemní moře	= Mediterranean
návštěvní vízum	= visitor's visa
průjezdní vízum	= transit visa
přistěhovalecké vízum	= immigration visa
Zesílil o 10 čísel okolo pasu.	= He gained 10 centimeters around the hips.

GRAMATICKÝ ROZBOR 113.Verbs with PrefixesSlovesa s předponami.

The only effect the following prefixes have when they are used with some simple, durative verbs, is to make the verb punctual.

<u>u-</u>	e.g.	dělat <u>udělat</u>	dur. pct.	to make, to do
<u>na-</u>		psát <u>napsat</u>	dur. pct.	to write
<u>po-</u>		žádat <u>požádat</u>	dur. pct.	to ask, request
<u>vz-</u>		budit <u>vzbudit</u>	dur. pct.	to wake s. o. up
<u>z-</u>		ničit <u>zničit</u>	dur. pct.	to destroy
<u>za-</u>		volat <u>zavolat</u>	dur. pct.	to call
<u>o-</u>		ženit se <u>oženit se</u>	dur. pct.	to marry

Examples:

Dělal jsem ten seznam
asi půl hodiny.
Když jsem ho udělal,
šel jsem domů.

It took me half an hour to prepare
that roster. (I was preparing...)
After I finished it,
I went home.

Když jsem ho žádal o
dovolenou, měl můj spis
na stole.

When I asked him for a leave,
he had my file on his desk.

Když jsem ho požádal o dovolenou, odešel jsem z místnosti.

After I (had) asked him for a leave, I left the room.

Budík mě prý budil, ale já jsem ho neslyšel.

The alarm clock went off all right (was waking me), they say, but I didn't hear it.

Teprve ten telefon mě vzbudil.

It wasn't until the phone rang that it woke me up.

Když jsme ničili ta zařízení, byli jsme napadeni.

While we were destroying those installations, we were attacked.

Když jsme zničili ta zařízení, ustoupili jsme.

When (After) we (had) destroyed those installations, we retreated.

Když jsem se ženil, byl jsem teprve nadporučíkem. Když jsem se oženil, byl jsem přeložen.

When I got married (While I was marrying), I was only a lieutenant. When (After) I got married, I was transferred.

Further Examples:

<u>u-</u>	mýt <u>umýt</u>	to wash	péct <u>upéct</u>	to bake
	končit <u>ukončit</u>	to end	kryt <u>ukryt</u>	to cover, to shelter
	šit <u>ušit</u>	to sew	vařit <u>uvařit</u>	to cook

<u>na-</u>	diktovat <u>nadiktovat</u>	to dictate	učit <u>naučit</u>	to teach
	krájet <u>nakrájet</u>	to slice		

<u>po-</u>	kazit <u>pokazit</u>	to spoil	dívat se <u>podívat se</u>	to look
	rozumět <u>porozumět</u>	to understand	děkovat <u>poděkovat</u>	to thank
	žádat <u>požádat</u>	to ask for	chválit <u>pochválit</u>	to praise, commend

<u>vz-</u>	bouřit se <u>vzbouřit se</u>	to rebel	křísit <u>vkřísit</u>	to revive
------------	---------------------------------	----------	--------------------------	-----------

<u>za-</u>	zpívat <u>zaspívat</u>	to sing	volat <u>zavolat</u>	to call
	zvonit <u>zazvonit</u>	to ring	klít <u>zaklít</u>	to cuss
	mávat <u>zamávat</u>	to wave	klepat <u>zaklepat</u>	to knock
	balit <u>zabalit</u>	to wrap	tajit <u>zatajit</u>	to keep secret
	mračit se <u>zamračit se</u>	to get over- cast, to frown	velet <u>zavelet</u>	to give a command
	brzdit <u>zabrzdit</u>	to brake		

The above prefixes with some verbs (e.g., the ones above) make the verbs only punctual, without changing their meaning.

However, the same prefixes with other verbs, besides making the verb punctual, also modify, specify, or change the meaning of the verb. E.g.:

<u>u-</u>	<u>u</u> psat	to sign up for a bond to underwrite (a bond issue)
<u>na-</u>	<u>n</u> adělat	to make, do a lot
<u>po-</u>	<u>p</u> odělat <u>p</u> opsat <u>p</u> ovolat	to do everything to make dirty, to befoul (with excrement) to describe; to write all over; to fill up with writing to call (e.g. reservists) into service
<u>vz-</u>	<u>v</u> zdělat	to educate
<u>z-</u>	<u>z</u> dělat <u>z</u> volat	to fix (e.g. beat up, make dirty) to exclaim
<u>za-</u>	<u>z</u> adělat <u>z</u> apsat <u>z</u> ažádat	to prepare dough to put down, to enter (in writing) to put in an application
<u>o-</u>	<u>o</u> psat	to copy

Where a prefix merely makes a verb punctual without changing its meaning, we get this picture:

e.g.:

	Past Tense	Present Tense	Future Tense	Infinitive
dur. pct.	dělal jsem udělal jsem	dělám	budu dělat udělám	dělat udělat

Where, however, the prefix makes the verb punctual and changes its meaning, then we need the verb with changed meaning in the durative aspect. That cannot be achieved by simply detaching the prefix as in the example above, where no change in meaning is involved (udělat - dělat).

It is done by keeping the prefix and inserting an infix.

e.g., -va- :

dur. pct.	vzdělá <u>va</u> l jsem vzdělal jsem	vzdělávám	budu vzdělá <u>va</u> t vzdělám	vzdělá <u>va</u> t vzdělat
--------------	---	-----------	------------------------------------	-------------------------------

-ova- :

dur. pct.	zapiso <u>va</u> l jsem zapsal jsem	zapisuju	budu zapiso <u>va</u> t zapišu	zapiso <u>va</u> t zapsat
--------------	--	----------	-----------------------------------	------------------------------

-a- :

dur. pct.	pomáhal jsem pomohl jsem	pomáhám	budu pomá <u>ha</u> t pomůžu	pomá <u>ha</u> t pomoci
--------------	-----------------------------	---------	---------------------------------	----------------------------

NOTE: Here the stem vowel is lengthened: moci - pomáhat

-e- :

dur. pct.	oplácel jsem oplatil jsem	oplácím	budu oplá <u>ce</u> t oplatím	oplá <u>ce</u> t oplatit
--------------	------------------------------	---------	----------------------------------	-----------------------------

Therefore it is advisable to learn prefixed verbs in the same way as simple verbs, by learning the meaning and forms, both durative and punctual. (Most Czech verbs have these two aspects, a few do not.)

E.g.,

psát, dur.   = to write
napsat, pct.

popisovat, dur.   = to describe
popsat, pct.

There are other prefixes which also make the verb punctual, but at the same time almost always modify or change the meaning of the basic verb. These prefixes, e.g., od-, do-, nad-, pod-, etc., will be dealt with later.

STRUCTURAL EXERCISE
to Lesson 113

Tři kamarádi.

- H: (Viděls, Uviděls) Frantu?
- V: Byl u mne včera. (Šel, Přišel) zrovna, když jsem pro něj (dělal, udělal) fotografie. (Čekal, Počkal), až je (budu dělat, udělám), protože je chtěl (dát, dávat) ženě a ta (odjížděla, odjela) nočním rychlíkem. Proč se ptáš?
- H: Měl ke mně (jít, přijít) dnes ráno, ale (neukazoval se, neukázal se).
- V: To on ještě spí. Budíka nemá a žena mu (odjížděla, odjela) k rodičům. Ta ho přece (budí, vzbudí) každý den. Sám se ještě nikdy (nebudil, nevzbudil). Nedávno mi (říkala, řekla), že ho (budila, vzbudila) loktem celých pět minut a (dařilo, podařilo) se jí ho (budit, vzbudit) teprve studenou vodou.
- H: To je hrozný člověk.
- V: (Ber, Vezmi) telefon a (volej, zavolej) ho.
-
- H: Nikdo se (neozve, neozývá). Buď ještě spí anebo je na cestě ke mně.
- V: Ví, kamš šel?
- H: Jo, (psal, napsal) jsem mu lístek a (dával, dal) jsem ho pod dveře. (Psal, Napsal) jsem ho na koleně a (ničil, zničil) jsem si při tom pero. Budu si teď muset (kupovat, koupit) nové.
- V: To je směla; (žádej, požádej) Frantu, ať ti ho (kupuje, koupí). Beztoho to bylo jeho vinou.
- H: Abych (nezapomínal, nezapomněl). Mám pro tebe překvapení. Víš, že Tonda Šebek se přece jenom (ženil, oženil)?
- V: (Neřekni, Neřikej); tomu se mi nechce (věřit, uvěřit). A koho si (bral, vzal)?

H: Nějakou rozvedenou paní. Slyšel jsem, že když se (oženil, ženil), že přišel do kostela ve všedních šatech a že se s nevěstou skoro (hádal, pohádal).

V: Chudák Tonda. Tak už je nás zase o jednoho starého mládence méně.

H: Ale já mám hlad. Nemáš tady něco dobrého do žaludku?

V: V chladničce je salám; jdi a (nakrájej, krájej) pár koleček. Já bych taky něco jedl.

H: Na co to mám (dávat, dát)? Žádný čistý talíř tu nevidím.

V: Tak jeden (myj, umyj)! Nic se ti nestane, když jeden (budeš mýt, umyješ). Já je (myju, umyju) každý den. (Nebude ti škodit, Neuškodí ti to), když se to (budeš učit, naučíš).

H: (Umýt, Mýt) nádobí se (naučit, učit) nemusím, to přece dovedu.

H: Tak pejdě, už je to na stole.

V: (Čekej, Počkej), jen co (budu končit, ukončím) ten dopis.

H: Jak dlouho mám (počkat, čekat)?

V: Právě končím; za minutu jsem tam.

H: Proč to (nenadiktuješ, nediktuješ) té své slečně v kanceláři?

V: To nejde; přece jí (nebudu diktovat, nenadiktuju) soukromou korespondenci. A pak, já jí nemám právo nic (diktovat, nadiktovat); ta píše jen pro šéfa.

H: Poslouchej, to je přece docela příjemná dívka. Proč ji někdy (nebudeš žádat, nepožádáš), aby ti (šla, přišla) něco (vařit, uvařit) nebo (péct, upéct)? Já bych (šel, přišel) (mýt, umýt) nádobí.

V: To bychom si moc nepochutnali. Jednou se mi mezi řečí (přiznávala, přiznala), že neumí ani (uvařit, vařit) ani (péct, upéct). To jí prý nebaví, ale říká, že umí (šít, ušít) a chlubila se, že si sama (šila, ušila) ten kabát, co měla na sobě.

H: To jsou ta moderní děvčata!

- H: Myslím, že jsem (slyšel, uslyšel) někoho (klepat, zaklepat). Jdi se (dívat, podívat). To bude asi Franta.
- V: Ne, Franta by (zvonil, zazvonil). Ten (zvoní, zazvoní) třikrát krátce a jednou dlouze. To je asi malý Jarda! Ten vždycky zaklepá a pak uteče.
-
- F: Tak vy darebáci si tu hezky sedíte, a mě byste nechali stát za dveřmi.
- V: To nám musíš (promíjet, prominout). Ty přece vždycky dlouze (zvoníš, zazvoníš). Já jsem myslel, že to je malý Jarda. Tak jsem nešel (otevírat, otevřít). Proč jsi dnes (nezvonil, nezazvonil) jako obvykle?
- F: Jen se (neomluv, neomlouvej) a (říkej, řekni) mi, kam jste (dali, dávali) ten zbytek toho salámu. Nesnažte se to přede mnou (tajit, zatajit). Mám hlad jako vlk a potřebuju něco, abych se (křísil, vzkřísil).
- V: Ty máš ale dobrý nos. Teď už vidím, že se nám nepodaří (tajit, zatajit), že jsme jedli salám. Kams ho (dával, dal), Honzo?
- H: (Balil, Zabalil) jsem ho a (dal, dával) jsem ho zpět do chladničky.
- V: Jdi a (dávej, dej) mu kousek. (Nepusť, Nepouštěj) ho k tomu, nebo nám tam nezůstane nic než kus (baleného, zabaleného) provázku.

---

všední šaty = everyday, ordinary suit
 škodit, dur. = to damage, to harm
 uškodit, pct.
 prominout = to forgive, to excuse
 omlouvat se, dur. = to excuse oneself
 omluvit se, pct.
 snažit se, dur. = to try, to endeavor

DIALOG 113.Zlaté staré časy.

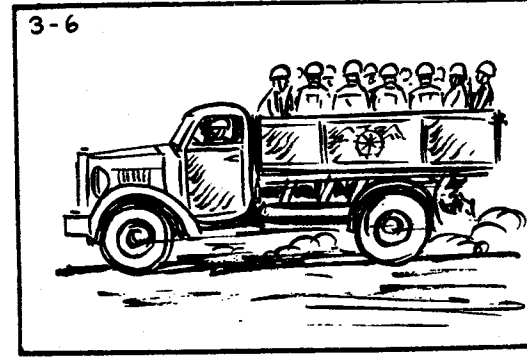
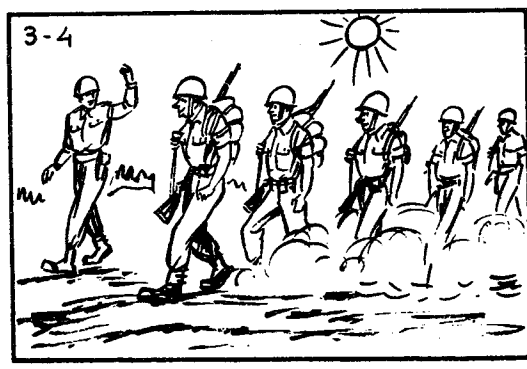
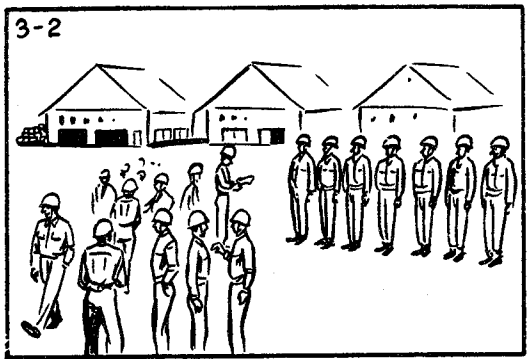
Zdeněk a jeho šéf vzpomínají na "zlaté staré časy".

- Šéf: Říkáte, že před válkou bylo cestování lehčí a veselejší. Kde jste všude jezdil?
- Zdeněk: Ukážu vám to tady na glóbusu. Není skoro moře a kontinent, kde bych býval nebyl. Přešel jsem skoro všechny poledníky a rovnoběžky - až na ty nejjihnější a nejsevernější.
- Šéf: To jsem o vás nevěděl. Myslel jsem vždycky, že jste jen seděl na jednom místě.
- Zdeněk: Já to obvykle nikomu neříkám. Ale rád na to vzpomínám.
- Šéf: Tenkrát to bylo docela jiné. Neměli jsme železnou oponu a naše koruna měla cenu. Bývala to jedna z nejpevnějších měn v Evropě.
- Zdeněk: Cestovní kanceláře měly prospekty a plakáty z celého světa a jejich úředníci opravdu něco znali. Než ho pustili za pult, musel znát všechny důležitější mezinárodní spoje z paměti.
- Šéf: To máte pravdu. Já jsem byl za hranicemi jenom jednou - ještě před mobilizací v osmatřicátém - a to byla radost!
- Zdeněk: Taková cestovní kancelář nejen udělala plán cesty, ale napsali vám letenky, rezervace na loď i do hotelů, a člověk se nemusel opravdu starat o nic, jen o svou zábavu.
- Šéf: Kdy jste vy byl naposled venku? - Myslím na Západě.
- Zdeněk: Taky v osmatřicátém. Krátce před tím, než jsem se oženil. Byl jsem v Itálii, v jižní Francii, v Monaku - zahrál jsem si ruletu a kostky v Monte Carlu - a pak jsem jel lodí po Středomoří do Egypta.
- Šéf: Musel jste mít tenkrát víza do všech těch zemí?
- Zdeněk: Jen italské, francouzské a egyptské - a to netrvalo všechno ani dvě hodiny. Poplatky byly malé - myslím, že nejvíc jsem platil na italském konzulátě - a to bylo jen pět korun. Pas jsem měl pro všechny státy světa mimo SSSR na pět let.

- Šéf: To byly časy! Na úřadech na člověka nekřičeli, nikdo se neptal, proč jedete ven a co tam chcete dělat, a člověk se nemusel bát, co se stane, až se zase vrátí.
- Zdeněk: Člověk jen vzal kufr, zavolal taxíka, zamkl byt a jel. Za pár hodin už ležel na pláži, slunil se nebo pil dobré francouzské víno a seděl s nějakou pěknou slečnou pod slunečníkem.
- Šéf: Tenkrát jsem si ještě rád skočil do vody a plaval jsem hodiny. Teď už se unavím i ve vaně.
- Zdeněk: Hodně se změnilo, ale snad bude zase jednou líp.
- Šéf: Možná, že bude - ale těch patnáct čísel, o které teď mám v pase víc, ty už mi asi zůstanou.
- Zdeněk: Kdyby nás někdo poslouchal, jak tady mluvíme, tak bychom asi brzy byli zase štíhlí.
- Šéf: Máte pravdu, pane Vacek. Budeme radši zase mluvit úředně... Tak jak to vlastně bylo? ---
-

OTÁZKY K TEXTU 113.

1. Na co vzpomíná Zdeněk a jeho šéf?
2. Jaké bylo cestování před válkou?
3. Kde mu ukazuje Zdeněk, kde cestoval?
4. Zná Zdeněk skoro všechna moře a kontinenty?
5. Co přešel Zdeněk?
6. Věděl o tom jeho šéf?
7. Co myslel pan šéf?
8. Vypravuje o tom Zdeněk často?
9. Byla před válkou železná opona?
10. Měla tenkrát čs. koruna cenu?
11. Jaká to bývala měna?
12. Co měly cestovní kanceláře?
13. Jací byli jejich úředníci?
14. Co musel znát, než ho pustili za pult?
15. Byl pan šéf taky za hranicemi?
16. Kdy to bylo?
17. Co udělala taková cestovní kancelář?
18. Musel se člověk starat o lístky a rezervaci?
19. Kdy byl Zdeněk naposled na západě?
20. Byl tenkrát už ženatý?
21. Kam tenkrát jel?
22. Co dělal v Monte Carlu?
23. Kam jel potom?
24. Potřeboval tenkrát do těchto zemí víza?
25. Jak dlouho to trvalo, než je dostal?
26. Kde dostal víza?
27. Jaké byly poplatky?
28. Kde platil za vízum nejvíc? Kolik?
29. Do kterých států měl pas?
30. Na kolik let?
31. Proč neměl pas do SSSR?
32. Křičeli na úřadech?
33. Byli úředníci zvědaví?
34. Potřeboval se člověk bát, když se vrátil domů?
35. Jak dlouho trvala cesta k moři?
36. Co dělali lidé na pláži?
37. Skočil si tenkrát pan šéf taky rád do vody?
38. Proč už teď nechodí plavat?
39. Změnilo se hodně?
40. Doufají lidé, že zas bude líp?
41. O kolik čísel je pan šéf silnější v pase?
42. Co by se stalo, kdyby je někdo poslouchal?
43. O čem budou raději mluvit?

CVIČENÍ ČÍSLO 114.Nástup a cvičení.

- 3-0 Nádvoří kasáren slouží jako cvičiště a taky jako nástupiště pro jednotky, ubytované v kasárnách. Nováčci tam právě mají pořadový výcvik s puškou. Napravo vpředu nějaký rotmistr kontroluje skupinu nováčků podle jmenného seznamu. Skupina je nastoupena v řadu a má "na řemen zbran". Skupina uprostřed pochoduje v kástupu a má "na rámě zbran". Skupina v pozadí cvičí poklus. Každá skupina má instruktora.
- 3-1 Rotmistr se hlásí kapitánovi. Zdraví ho. Československý voják zdraví - podle okolností - rukou, hlavou, postojem, nebo polohou zbraně. V popředí napravo vidíme instruktora, desátníka, který nějakého nováčka učí obraty na místě.
- 3-2 Skupina napravo je nastoupena a stojí v pozoru. Druhá skupina má rozchod. Když jsou vojáci nastoupeni, mohou taky - podle toho, jaký je rozkaz - stát v pohovu. Voják v pohovu má uvolněné svaly, může se obrátit nebo si upravit uniformu. Nesmí však opustit své místo a nesmí mluvit ani kouřit.
- 3-3 Tohle je překážková dráha. Voják ve válce musí umět přelézt plot, prolézt překážky, prolézt potrubím, přeskočit potok apod. Proto se učí zdolávat (překonávat) překážky. Na cvičišti je k tomu účelu žebříková překážka, můstek a dutý válec.
- 3-4 Nováčci mají pochodové cvičení v plné polní. Pochodují buď po silnici, nebo terénem. Průměrný denní pochod je 30 km. Průměrná rychlost je 4 km/hod. (čtyři kilometry za hodinu).
- 3-5 Vojáci nocují venku pod stany (táboří). Jeden voják staví stan. Strážný obchází tábořiště. Vojáci mají pušky v kozlech před stany. V jednom kozlu jsou tři pušky.
- 3-6 Vojáci jedou zpět do kasáren na nákladních autech.

SLOVNÍČEK 114.

dutý, adj.	= hollow
nástupiště, n. (gen. same)	= assembly area, area for falling in
nocovat, dur.	= to stay overnight, spend the night
obracet, dur.	= to turn
obrátit, pct.	
obrat, m.	= turn
okolnost, f. gen. -i	= circumstance
podlézat, dur.	= to crawl under
podlézt, pct.	
poklus, m. (gen. -u)	= double time
poloha, f.	= position
popředí, n.	= foreground
pořadový, adj.	= close order ...
postoj, m.	= stance; attitude
potrubí, n.	= piping, pipes
pozadí, n.	= background
prolézat, dur.	= to crawl through
prolézt, pct.	
překonávat, dur.	= to overcome
překonat, pct.	
přelézat, dur.	= to crawl or climb over
přelézt, pct.	
rozchod, m. (gen. -u)	= dismissal
řad, m. (gen. -u)	= rank (formation)
řemen, m. (gen.: -e) or -u	= belt; strap; sling
stan, m. (gen. -u)	= tent
strážný, m.	= sentry, guard
sval, m. (gen. -u)	= muscle
tábořit, dur.	= to camp
tábořiště, n.	= camp site, camp
upravovat, dur.	= to arrange, to fix up, to adjust
upravit, pct.	
uvolňovat, dur.	= to loosen
uvolnit, pct.	
válec, m.	= cylinder; roller
zástup, m. (gen. -u)	= file (formation); crowd
zdolávat, dur.	= to overcome
zdolat, pct.	
ubytovat, pct.	= to put up, to quarter

FRÁZE A IDIOMY.

Na řemen zbraň!	= Sling arms!
Na rámě zbraň!	= Shoulder arms!
překážková dráha	= confidence course (obstacle course)
apod. (= a podobně)	= and similarly; and things like that
pochodové cvičení	= marching drill

GRAMATICKÝ ROZBOR 114.

MEANINGS OF VERBAL PREFIXES.

Some prefixes only change the aspect of some verbs.

However, besides changing the aspect of the basic verb, some prefixes often have other meanings:

1. The local, directional meaning:

e.g.;   odnášet, dur.   to carry away
           odnést, pct.

2. Various extent of the activity,
or its effect, result:

e.g.,   nalomit, pct.   to break partially
           umučit, pct.   to torture to death

3. Prefixes merge with many verbs
so that the prefixed verbs become new word units
that acquire various meanings
different from the meanings of the unprefixes verbs:

e.g.,   dát   to give
                   prodat   to sell

                   chovat (dobytek)   to raise (cattle)
                   chovat (dítě)   to hold in arms (a baby)
                   pochovat   to bury

To illustrate this,
a table of prefixes
giving their various connotations and meanings,
with a few examples, follows.

NOTE: A prefixed verb, like any other word,
can have several meanings:

e.g.,   unést, pct.   to be able to carry;
   to kidnap

Also figurative meanings:

                   unést   to fascinate (e.g. by the
   performance)

                   dát se unést   to let oneself be carried
                   hněvem   away by anger

The table of prefixes can help you to remember the meanings of prefixed verbs as you learn them individually, or guess their meaning in a context.

It is not a prescription how to form your own prefixed verbs.

It is necessary to learn the meaning of each prefixed verb individually.

Remember, e.g.:

žádat, dur.	to ask for
požádat, pct.	

but:

mluvit, dur.	to speak
pomluvit, pct.	to talk bad about s.o. (behind his back)

The prefixes u-, na-, po-, vz-, z-, za-, o-, have the following meanings if they not only make the verb punctual but also modify, specify, or change the meaning of the basic verb:

<u>u-</u>	<u>away (to the side), e.g.:</u>	
	<u>unášet</u> , dur.	to kidnap
	<u>unést</u> , pct.	
	<u>ustupovat</u> , dur.	to retreat
	<u>ustoupit</u> , pct.	
	<u>utíkat</u> , dur.	to run (away)
	<u>utéci</u> , pct.	
	<u>ability, possibility, e.g.:</u>	
	<u>unést</u> , pct.	to be able to carry
	<u>to tire, destroy, overpower (by the activity), e.g.:</u>	
<u>umučit</u> , pct.	to torture to death	
<u>ubíjet</u> , dur.	to beat (to death)	
<u>ubít</u> , pct.		
<u>utahat se</u> , pct.	to wear oneself out	

<u>na-</u>	<u>up, to the surface of something, e.g.:</u>	
	<u>na</u> zdviho <u>vat</u> , dur.	to lift
	<u>na</u> zdviho <u>ut</u> , pct.	
	<u>na</u> lepo <u>vat</u> , dur.	to glue, paste on
	<u>na</u> lepi <u>t</u> , pct.	
	<u>na</u> šív <u>at</u> , dur.	to sew on
	<u>na</u> ší <u>t</u> , pct.	
	<u>into something, e.g.:</u>	
	<u>na</u> cpá <u>vat</u> , dur.	to fill (full), to stuff
	<u>na</u> cp <u>at</u> , pct.	
	<u>a great deal, a desirable measure, e.g.:</u>	
	<u>na</u> jíst se (něč <u>eho</u>), pct.	to eat one's fill
	<u>na</u> chodit se něk <u>am</u> , pct.	to go somewhere many times, often
	<u>na</u> hledat se něč <u>eho</u>	to look and look for s.t.
	<u>incomplete, partial carrying out, e.g.:</u>	
	<u>na</u> lomi <u>t</u> , pct.	to break partially
	<u>na</u> poví <u>dat</u> , dur.	to hint at, allude to,
	<u>na</u> povéd <u>ět</u> , pct.	prompt
	<u>na</u> trhno <u>ut</u> , pct.	to tear partially, rip

<u>vz-, z-</u>	<u>up, upwards, e.g.:</u>	
	<u>vz</u> nášet se, dur.	to hover
	<u>vz</u> nést se, pct.	to rise (to become airborne)

<u>z- (ze-)</u>	<u>away, e.g.:</u>	
	<u>z</u> běhno <u>ut</u> , pct.	to desert

<u>o-, ob-</u>	<u>around, e.g.:</u>	
	<u>obkličovat, dur.</u> <u>obkličit, pct.</u>	to surround
	<u>to be insensitive to, e.g.:</u>	
	<u>ostřílet se, pct.</u>	to become seasoned (and not afraid of) shooting
	<u>to become worn out by, e.g.:</u>	
	<u>obnosit, pct.</u> (<u>obnošené šatstvo</u>)	to wear out (used apparel)
	<u>ojet, pct.</u> (<u>ojetý vůz</u>)	to wear out (used car)

<u>po-</u>	<u>to the surface, on the surface, e.g.:</u>	
	<u>polévat, dur.</u> <u>polít, pct.</u>	to pour over; spill over
	<u>a small degree (in this sense the prefix sometimes is popo-), e.g.:</u>	
	<u>popojíždět, dur.</u> <u>popojet, pct.</u>	to drive forward a little bit
	<u>a little longer, e.g.:</u>	
	<u>posedět, pct.</u>	to stay a little longer (sitting, visiting)
	<u>a longer time, a long time; to one's satisfaction, e.g.:</u>	
<u>pohovořit si, pct.</u> <u>popovídat si, pct.</u>	to have a (nice long) talk	
<u>completeness</u>		
<u>pozavírat, dur.</u> <u>popsat, pct. (papír)</u>	to shut, lock up (everything, everybody) to fill up completely with writing	

STRUCTURAL EXERCISE
to Lesson 114

HEYDRICHIÁDA.

Když v r. 1945 německá armáda ustupovala, utíkali s ní také někteří Němci, kteří žili na čs. území. Mnoho jich uteklo, ale někteří zůstali. Ti, co utíkali, nesli s sebou všechno, co mohli unést. Utíkali, protože se báli trestu.

Měli se proč bát. Za války, hlavně v době po 27. květnu 1942, t.j. po atentátu na Heydricha, Němci pozavírali a mučili ve vězeních desetitisíce lidí. (Generál SS R. Heydrich byl zastupujícím protektorem Čech a Moravy, t.j. nejvyšším představitelem Hitlerova režimu na území tak zvaného Protektorátu Čechy a Morava.) Tisíce z nich ubili a umučili při výsleších.

"Německým státním ministrem pro Čechy a Moravu" byl tehdy Karl Herrmann Frank. Aby zastrašil Čechy, nařídil oddílům SS zapálit a zničit palbou z děl malou obec Lidice u Kladna. Všichni lidičtí muži byli postaveni ke zdi a postříleni palbou z kulometů. Ženy byly poslány do koncentračních táborů a děti byly odvezeny do Německa.

Také vesnice Ležáky byla o několik dní později zničena stejným způsobem.

Heydricha zabili čs. parašutisté, poslaní z Anglie. Bylo jich málo, ale byli to ostřílení vojáci, kteří se ničeho nebáli. Němci se jich něco nahledali! Na všech tabulích a sloupech byly nalepeny vyhlášky, které slibovaly velkou odměnu tomu, kdo uvede úřady na stopu pachatelů. Nikdy by je snad nebyli našli, kdyby jim nebyli pomohli někteří zrádci. S jejich pomocí je Němci našli ukryté v jednom pražském kostele.

Německé policejní jednotky a oddíly SS obklíčily tento kostel. Střílelo se hodně, ale ztráty byly jen na německé straně. Až když začali pouštět hadicemi do kostela vodu a když beznadějně obklíčeným parašutistům došly náboje, viděli, že se blíží jejich konec. Každý z nich si nechal jeden náboj a ukončil svůj život ranou do hlavy.

území, n.	= territory	uvést na stopu, pct.	= provide info.
zastupující	= acting		leading to arrest
protektor, m.	= protector	pachatel, m.	= perpetrator
představitel, m.	= representative	zrádce, m.	= traitor
strašit, dur.	= to scare	beznadějný	= hopeless
zastrašovat, dur.	= to intimidate	došly nám náboje	= we ran out of
obec, gen:obce, f.	= community		ammunition

OTÁZKY K TEXTU 114:

1. Ve kterém roce ustupovala německá armáda z ČSR?
2. Kdo s ní utíkal?
3. Kolik jich uteklo?
4. Kolik jich zůstalo v ČSR?
5. Co nesli s sebou ti, kteří utíkali?
6. Proč utíkali Němci z ČSR?
7. Ve které době pozavírali Němci desetitisíce lidí?
8. Kde je mučili?
9. Kdo byl Heydrich?
10. V jaké formě existovalo tenkrát ČSR?
11. Při čem byly tisíce lidí ubity a umučeny?
12. Kdo byl K. H. Frank?
13. Co nařídil K. H. Frank oddílům SS ?
14. Která obec byla zapálena a zničena palbou z děl?
15. Co se stalo s lidmi, kteří žili v Lidicích?
16. Byla nějaká jiná vesnice zničena stejným způsobem?
17. Kdo zabil Heydricha?
18. Odkud přišli ti parašutisté?
19. Jací vojáci byli ti parašutisté?
20. Nahledali se jich moc?
21. Kde byly nalepeny vyhlášky?
22. Za co slibovali Němci velkou odměnu?
23. Kdo pomohl Němcům najít ty pachatele atentátu?
24. Kde je našli?
25. Kdo obklíčil ten kostel?
26. Střílelo se hodně?
27. Kdo měl velké ztráty?
28. Jakým jiným způsobem se snažili dostat ty parašutisty z kostela?
29. Kdy se rozhodli tito parašutisté vzít si život?
30. Proč myslíte, že se rozhodli vzít si život?

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
K LEKCI 114.

- I.: I have here several pictures showing various activities in your army. Some I understand, others I would like to have explained. Could you do that?
- A.: Pokusím se o to, ale snad bude nejlíp, když se budete ptát na všechno, co chcete vědět.
- I.: All right then. This first picture, I presume, is the drilling of recruits on the barracks-square.
- A.: Ano, to je nádvoří kasáren, které slouží jako nástupiště a jako cvičiště pro pořadový výcvik.
- I.: What is that M/Sgt on the right doing?
- A.: Asi kontroluje podle jmenného seznamu tu skupinu, která je před ním nastoupena. Možná, že jim čte nějaký rozkaz. Ten rotný nalevo je asi instruktor.
- I.: And what about that next picture. That fellow on the left - is he an officer?
- A.: To je kapitán a ten rotmistr se mu hlásí. Ten nováček za nimi se učí obraty na místě. Myslím, že právě dělá "čelem vzad".
- I.: I see that the M/Sgt salutes the captain as we do. But there are other ways of saluting. Can you tell me about them?
- A.: Československý voják musí zdravit rukou jako váš - ale jen když má čepici na hlavě. Když je bez čepice, zdraví buď postojem "pozor", nebo pohybem hlavy: "vpravo hled", "vlevo hled" - podle okolností. Když má zbraň, zdraví polohou zbraně.
- I.: Now this next picture is quite clear - there's a group standing at attention and another at ease - but what about the next one - was this also taken in the same place?
- A.: To je překážková dráha někde na cvičišti za městem. Vojáci se tam učí překonávat překážky: přelézat ploty, zdi a ohrady, podlézat ostnatý drát, prolézat potrubím, přesakovat potoky, příkopy atd. Proto tam mají ten můstek, žebříkovou překážku a dutý válec.
- I.: And this one?
- A.: To je pochodové cvičení v plné polní - někde v terénu.

I.: How long are these marches usually?

A.: Průměrně 30 km denně - to je asi sedm hodin pochodu.

I.: You figure a marching speed of about 4 km per hour?

A.: Obyčejně.

I.: Camping in tents - is that a regular part of your field drill?

A.: Na to jsou zvláštní cvičení a samozřejmě taky při manévrech. Každý voják musí umět postavit stan, kde pak v noci spí. Pušky stojí obyčejně v kozlech před stany. Ten voják, který obchází tábořiště, je strážný.

I.: Is the return trip usually made in trucks?

A.: To záleží na typu cvičení, na délce pochodového cvičení a na mnoha jiných věcech.

CVIČENÍ ČÍSLO 115.

Češi a Němci v Československu.

Několik měsíců se už díváte na mapu Československé socialistické republiky. Z tvaru Československa jste mohli vypožorovat, že vojenská obrana republiky byla těžkým problémem. Československo - před válkou ještě s Podkarpatskou Rusí - bylo bezmála 1000 kilometrů dlouhé, a jeho šířka byla místy jen asi 50 kilometrů.

Jiný problém byly národnostní menšiny. Z 15 miliónů obyvatel bylo v Československu přes 3 milióny občanů německé národnosti (tak zvaných sudetských Němců), 700 tisíc Maďarů, sto tisíc Poláků atd. Čechů a Slováků bylo necelých 10 milionů.

Po několik století žili spolu v Čechách a na Moravě Češi a Němci poměrně v klidu. Když roku 1918 začala Československá republika, byl jeden z hlavních úkolů pro mír ve státě ukázat československým Němcům, že jako občané mají stejná práva jako Češi a Slováci.

Ve vládě republiky byli jako ministři zástupci německých politických stran. Českoslovenští Němci měli školy, od obecných po univerzity, ve kterých se vyučovalo německy. Tyto školy, stejně jako školy české, slovenské atd., byly placeny státem. Čas a zkušenost měly Němcům a ostatním menšinám ukázat, že republika patří jim stejně jako Čechům a Slovákům.

Bohužel, okolo roku 1930 přišla hospodářská krize. Export prudce klesl. Továrny snižovaly výrobu nebo vůbec zavíraly. Kraje, kde v Čechách a na Moravě žili čs. občané německé národnosti, byly většinou silně průmyslové. Mezi čs. Němci bylo mnoho nezaměstnaných, pro které na dlouhou dobu nebyla práce.

Brzy nato přišel v Německu k moci Hitler. Z Německa se pak šířila propaganda proti Československu a proti demokracii. Za dané hospodářské situace byla hitlerovská propaganda úspěšná.

V době největšího nebezpečí války, na podzim 1938, hrozil Československu útok skoro všech jeho sousedů - Německa, Maďarska a Polska. Rakousko už tehdy neexistovalo; bylo okupováno Německem. Jen jeden z tehdejších spojenců přímo s Československem sousedil. Bylo to Rumunsko. Československo-rumunská hranice byla jen 150 kilometrů dlouhá.

Tak se stalo, že Československo mělo nejen hranice, které bylo těžké bránit, ale že taky více než čtvrtina jeho obyvatelstva byla nelояální, nebo dokonce otevřeně nepřátelská.

OTÁZKY K TEXTU 115:

1. Jak dlouho se už díváte na mapu ČSSR?
2. Jak dlouhá byla předválečná čs. republika?
3. Dají se dlouhé hranice snadno bránit?
4. Kolik obyvatel mělo Československo roku 1938?
5. Mělo národnostní menšiny?
6. Byli Němci a Maďaři menšina?
7. Kolik bylo sudetských Němců?
8. Kolik bylo Maďarů?
9. Mělo Československo taky polskou menšinu?
10. Měly menšiny stejná práva jako Češi a Slováci?
11. Byli v čs. vládě zástupci německých politických stran?
12. Měli sudetští Němci své školy a univerzity?
13. Učilo se tam německy?
14. Platil německé školy stát?
15. Kdy začala hospodářská krize v Československu?
16. Zůstal export na stejné výši jako před krizí?
17. Propouštěly továrny dělníky?
18. Snižovaly továrny výrobu?
19. Proč snižovaly výrobu?
20. Bylo v německých krajích v Československu hodně továren?
21. Byla práce pro všechny čs. Němce?
22. Kdy přišel v Německu k moci Adolf Hitler?
23. Dělalí nacisté propagandu proti Československu?
24. Byl nacistický režim demokratický?
25. Měla hitlerovská propaganda úspěch mezi sudetskými Němci?
26. Hrozilo Německo útokem na čs. republiku?
27. Kdo se přidal k Německu roku 1938?
28. Bylo Rumunsko spojencem Československa?
29. Jak dlouhá byla čs.-rumunská hranice?
30. Zůstaly menšiny loajální k Československu?

---

vypočítat, pct. = to find out, figure out
 menšina, f. = minority
 hospodářská krize = depression

---

po stránce vojenské = in military respect
 územní, adj. = territorial
 tvar, gen.: -u, m. = form, shape
 výhodný, adj. = advantageous

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
K LEKCI 115.

- I.: Looking at the map of Czechoslovakia I would say that the defense of your country must have been quite a problem. How long was your country from west to east?
- A.: Asi 1 000 km a místy jen 50 km široká. Po stránce vojenské není územní tvar Československa výhodný.
- I.: And that wasn't the only problem. What about your minorities?
- A.: Měli jsme skoro 3 a půl miliónu občanů německé národnosti, skoro 3/4 milionu Maďarů a několik desítek tisíc Poláků, Rumunů a jiných. Všichni tito občané nebyli vždycky loajální ke svému státu.
- I.: I have heard about the trouble you had with the Sudeten Germans. Why weren't they satisfied?
- A.: To je těžko říct. Po staletí jsme s nimi žili v klidu. Měli stejná práva, jako ostatní občané. Měli své školy, university, divadla, kluby i politické strany. Prakticky všechn náš průmysl v pohraničí byl v jejich rukou.
- I.: Don't you think that the main cause of dissatisfaction was the depression that came in the thirties?
- A.: Když ne hlavní, tak aspoň jednou z hlavních. Mnoho továren bylo v době krize zavřeno a tisíce našich německých spoluobčanů ztratilo práci. Mezi nezaměstnanými pak měly úspěch sliby hitlerovské propagandy.
- I.: Do you think that was the reason why in 1938, after Munich, Czechoslovakia didn't fight?
- A.: Jen jeden z důvodů. Mnoho Němců zůstalo loajálních, ale ti se báli nacistů. Vláda jim proto taky nemohla věřit. Vedle toho Maďarsko a Polsko pod Hitlerovým tlakem se staly otevřeně nepřátelskými, Rakousko už bylo obsazeno nacisty od jara, a naši západní spojenci neměli dost sil ani vůle nám pomáhat.
- I.: Didn't Russia at that time promise to help?
- A.: Říká se, že ano, ale kdo tomu mohl věřit. Mezi námi a Ruskem bylo Polsko a Rumunsko. Rumunská hranice s námi byla jen 150 km dlouhá. Spojení bylo špatné - a pak jsme se samozřejmě taky báli komunismu.
- I.: I'm glad you told me these things. These things looked different to us on the outside. Thank you.

SOME COUNTRIES, NATIONS, LANGUAGES, ETC.

(Word Formation)

Světadíl: Evropa

Evropan Evropanka evropský

stát země	obyvatelé		adj.	jazyk (řeč)
Albánie	Albánc	Albánka	albánský	albánština
Belgie	Belgičan Flám Valon	Belgičanka Flámka Valonka	belgický flámský valonský	flámština valonština
Bulharsko	Bulhar	Bulharka	bulharský	bulharština
Československo	Čechoslovák Čech Slovák	Čechoslovačka Češka Slovenka	československý český slovenský	čeština slovenština
Dánsko	Dán	Dánka	dánský	dánština
Estonsko	Estonec	Estonka	estonský	estonština
Finsko	Fin	Finka	finský	finština
Francie	Francouz	Francouzka	francouzský	francouzština (franština)
Holandsko (Nizozemí or Nizozemsko)	Holandan	Holandanka	holandský (nizozemský)	holandština
Irsko	Ir	Irka	irský	irština
Island	Islandan	Islandanka	islandský	islandština
Itálie	Ital	Italka	italský	italština
Jugoslávie	Jihoslovan (Jugoslávec) Srb Charvát or Chorvat Slovinec Makedonec	Jihoslovanka (Jugoslávka) Srbka Charvátka or Chorvatka Slovinka Makedonka	jihoslovanský (jugoslávský) srbský charvátský or chorvatský slovinský makedonský	srbština charvátština or chorvatština slovinština makedonština

stát země	obyvatelé		adj.	jazyk (řeč)
Litva	Litevec	Litevka	litevský	litevština
Lotyšsko	Lotyš	Lotyška	lotyšský	lotyština
Lucembursko	Lucemburčan	Lucemburčanka	lucemburský	
Maďarsko	Maďar	Maďarka	maďarský	maďarština
Německo	Němec	Němka	německý	němčina
Norsko	Nor	Norka	norský	norština
Polsko	Polák	Polka	polský	polština
Portugalsko	Portugalec	Portugalka	portugalský	portugalština
Rakousko	Rakušan	Rakušanka	rakouský	
Rumunsko	Rumun	Rumunka	rumunský	rumunština
Řecko	Řek	Řekyně	řecký	řečtina
Sovětský svaz (Svaz sovětských socialistických republik = SSSR)			sovětský	
Rusko	Rus	Ruska	ruský	ruština
Ukrajina	Ukrajinec	Ukrajinka	ukrajinský	ukrajinština
Španělsko	Španěl	Španělka	španělský	španělština
Švédsko	Švéd	Švédka	švédský	švédština
Švýcarsko (Švýcary)	Švýcar	Švýcarka	švýcarský	
Velká Británie			britský	
Anglie	Angličan	Angličanka	anglický	angličtina
Skotsko	Skot	Skotka	skotský	skotština

Světadí: Amerika

Američan Američanka americký

stát	obyvatelé		adj.
Aljaška	Aljaškan	Aljaškanka	aljašský
Argentina	Argentinec	Argentinka	argentinský
Bolívie	Boliviánec	Boliviánka	bolivijský
Brazílie	Brazilec	Brazilka	brazilský
Britská Guiana			
Guatemala	Guatemalec	Guatemalka	guatemalský
Haiti			
Honduras			honduraský
Kanada	Kanaďan	Kanaďanka	kanadský
Kolumbie	Kolumbiánec	Kolumbiánka	kolumbijský
Kuba	Kubánc	Kubánka	kubánský
Mexiko	Mexičan	Mexičanka	mexický
Nicaragua			nicaragujský
Panama			panamský
Paraguay			
Spojené Státy (U.S.A.)	Američan	Američanka	americký
Peru	Peruánc	Peruánka	peruánský
Salvátor			salvátorský
Surinam			surinamský
Uruguay	Uruguayec	Uruguayka	uruguayský
Venezuela	Venezuelan	Venezuelanka	venezuelský

Světadí: Asie

Asiat   Asiatka   asijský

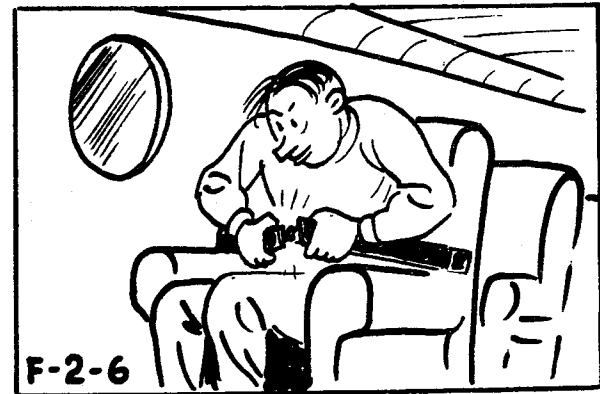
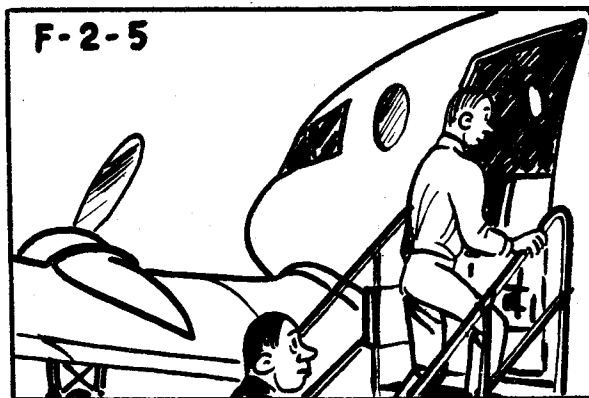
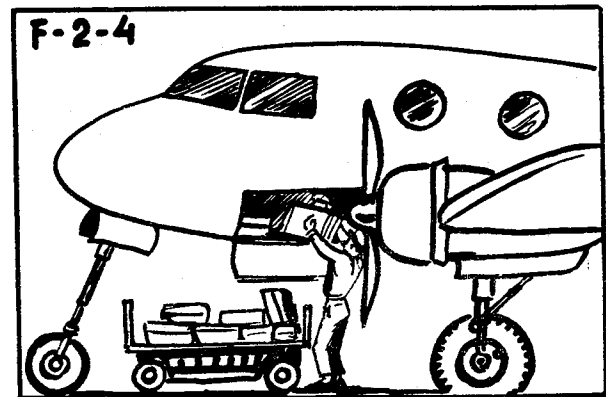
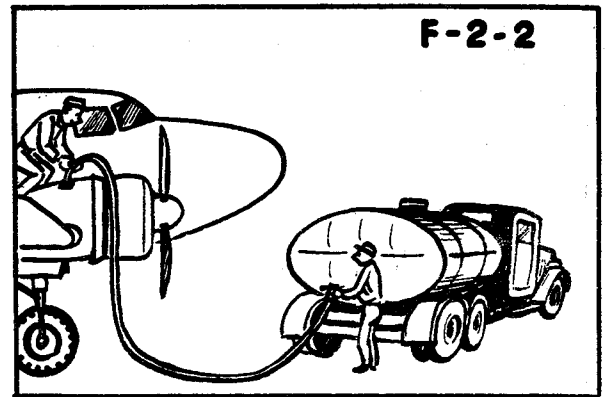
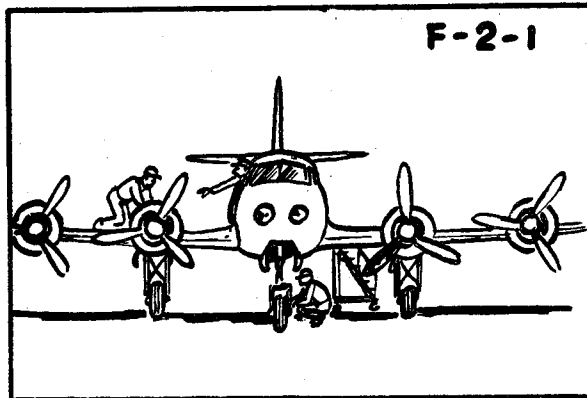
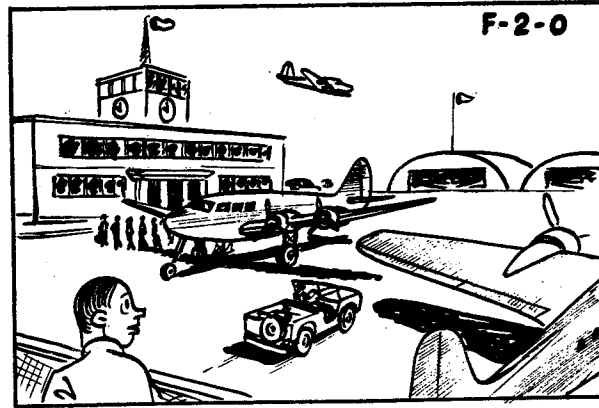
stát země	obyvatelé		adj.	jazyk (řeč)
Afganistan or Afgánistán	Afganistánec	Afganistánka	afganistánský	
Burma	Burmánec	Burmánka	burmánský	
Čína	Číňan	Číňanka	čínský	čínština
Filipíny	Filipínek	Filipínka	filipínský	
Indie	Ind	Indka	indický	hindustáni hindustánština
Indonésie	Indonésan	Indonésanka	indonéský	
Irák	Iráčan	Iráčanka	irácký	
Irán (Persie)	Iránec Peršan	Iránka Peršanka	iránský perský	perština
Izrael	Izraelec	Izraelka	izraelský	hebrejština
Japonsko	Japonec	Japonka	japonský	japonština
Korea	Korejec	Korejka	korejský	korejština
Libanon	Libanonec	Libanonka	libanonský	
Mongolsko	Mongol	Mongolka	mongolský	mongolština
Pákistán	Pákistánec	Pákistánka	pákistánský	
Saudská Arabie	Arab	Arabka	arabský	arabština
Sýrie	Sýřan	Sýřanka	syřský	
Jordánsko	Jordánec	Jordánka	jordánský	
Turecko	Turek	Turkyně	turecký	tureština
Vietnam	Vietnamec	Vietnamka	vietnamský	vietnamština
Jemen				

Světadí: Afrika

Afričan Afričanka africký

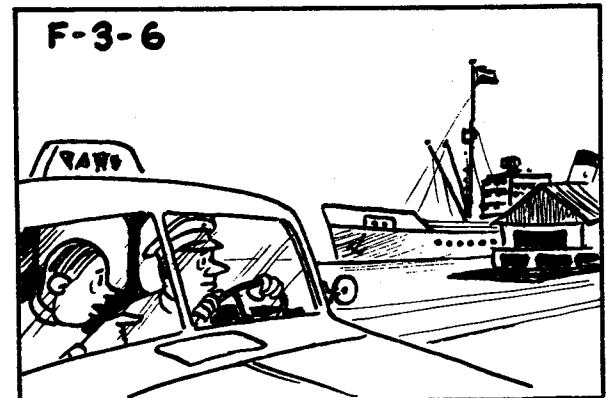
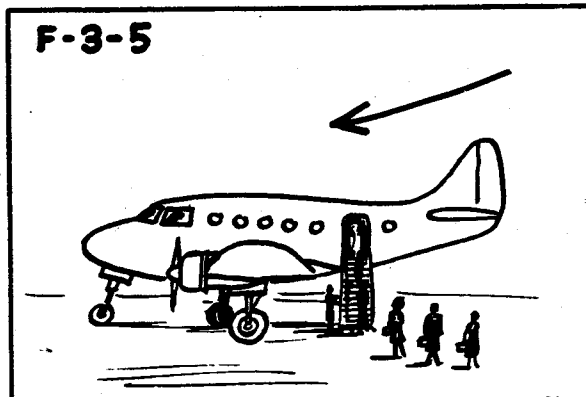
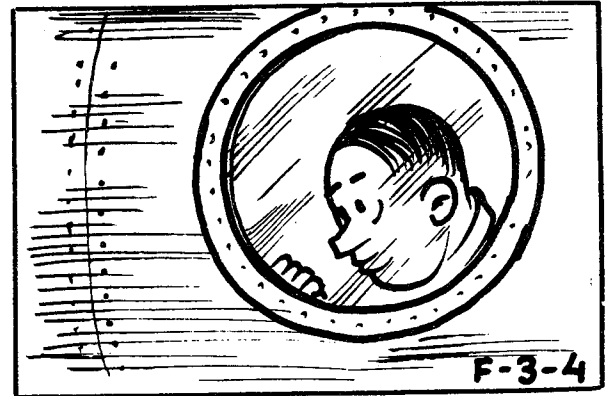
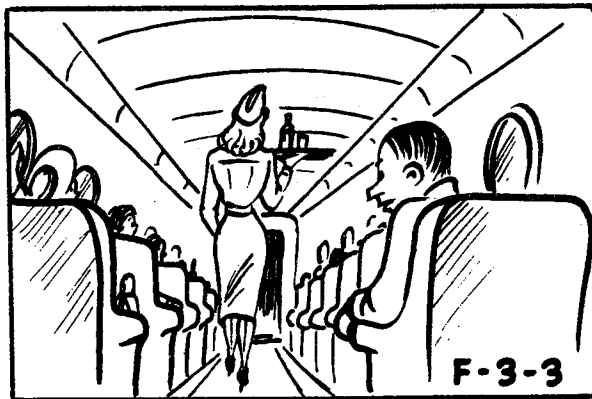
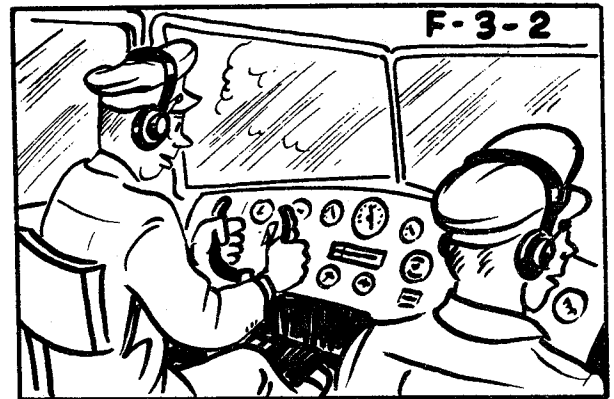
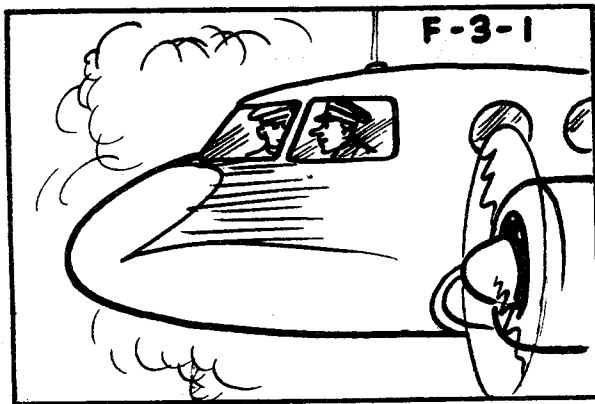
stát země	obyvatelé		adj.	jazyk (řeč)
Alžír(sko)	Alžířan	Alžířanka	alžírský	
Angola			angolský	
Belgické Kongo				
Egypt	Egyptan	Egyptanka	egyptský	arabština
Habeš, nebo: Ethiopie Jihoafrická Unie	Habešan	Habešanka	habešský	habeština
Libérie			liberijský	
Libye			libyjský	
Maroko	Maročan	Máročanka	marocký	
Súdán	Súdánec	Súdánka	súdánský	
Tunisko			tuniský	

Austrálie	Australan	Australanka	australský	
Nový Zéland	Novozélandan	Novozélandanka	novozélandský	
Polynésie	Polynésan	Polynésanka	polynéský	
Arktis (Arktida)			arktický	
Antarktis (Antarktida)			antarktický	
Grónsko			grónský	

CVIČENÍ ČÍSLO 116.Letadlem do ciziny.

- F-2-0 Pan Zdeněk Vacek dále vypravuje šéfovi:
"Jo, tak jsem tehdy v osmatřicátém roce přijel na letiště. To civilní letiště v Ruzyni se mi moc líbilo. Čekalo tam několik dopravních letadel, čtyřmotorových i dvoumotorových. Nalevo jsem viděl kontrolní věž, v pozadí hangáry. Taky tam měli větrný pytel."
- F-2-1 "Nejvíce mě zajímalo letadlo, kterým jsem měl letět. Mělo rozpětí nejméně 35 metrů. Byl to čtyřmotorák s třílistými vrtulemi. Po pravém křídle lezl nějaký mechanik. Letadlo mělo trup, nosné plochy i ocasní plochy natřené na stříbrno. Mělo zatahovací podvozek. Pilot zrovna zkoušel směrové a výškové kormidlo."
- F-2-2 "U letadla stálo cisternové auto. Letadlo bralo benzín - rád bych věděl, kolik se ho do jeho nádržek vešlo."
- F-2-3 "Za chvíli vyvolali náš let. Šli jsme nastoupit."
- F-2-4 "Do zavazadlového prostoru pod pilotní kabinou zatím nakládali zavazadla."
- F-2-5 "Jeden po druhém jsme šli nahoru po schůdkách do kabiny."
- F-2-6 "Sedl jsem si, a za chvíli už jsme rolovali ke startovací dráze. Tam pilot udělal motorovou zkoušku, dal nám signál, že si máme vzít upínací pásy, a startovali jsme."

- F-3-0 "Už se ani nepamatuju, jak dlouho jsme letěli. Celou cestu jsem spal. Probudil jsem se, až když jsme skoro už přistávali. To už jsme kroužili nad přístavem. Vedle přístavu bylo letiště."
- F-3-1 "Letadlo ještě mělo zasunutý podvozek. Pilot ho vysunul, až když mu kontrolní věž dala povolení k přistání."
- F-3-2 "Nakouknul jsem do pilotní kabiny. Pilot i druhý pilot měli na uších sluchátka. Z palubní desky se mi točila hlava; tolik tam měli přístrojů. Piloti těm přístrojům někdy říkají 'budíky'. Pilot držel řídicí páku."
- F-3-3 "Letuška byla moc hezká, ale já jsem měl jiné starosti.
F-3-4 Začalo se mi dělat špatně. Podíval jsem se okýnkem ven, a viděl jsem, že se země rychle blíží. Ale scénérie mě vůbec nezajímala. Hned jsem sáhnul po papírovém pytlíku. Chtělo se mi zvracet."
- F-3-5 "Pilot pomocí klapek zpomalil, a letadlo si sedlo na přistávací dráhu. Bylo to moc pěkné přistání."
- F-3-6 "No, a za malou chvíli už jsem seděl v taxíku a jel jsem do přístavu."

SLOVNÍČEK 116.

kabina, f.	= cabin
klapka, f.	= (landing) flap
kontrolní, adj.	= check, checking; control, controlling
kormidlo, n.	= rudder, helm
koukat, dur.	= to look
kouknout se, pct.	
nakouknout, pct.	= to peep in
kroužit, dur.	= to circle
list, m. (gen. -u)	= leaf; blade of a propeller
nádrž, f. or nádržka, f.	= (water or gas) tank
nosný, adj.	= carrying
páka, f.	= lever; control column; handle
pás, m. (gen. -u)	= belt
plocha, f.	= surface area
podvozek, m. (gen. -u)	= undercarriage; gear
prostor, m. (gen. -u)	= space; area
rolovat, dur., aviation slang	= to taxi
rozpětí, n.	= span
scénérie, f.	= scenery
signál, m. (gen. -u)	= signal
trup, m. (gen. -u)	= trunk (of the body); fuselage
vtule, f.	= propeller
vysunovat, dur.	= to let or pull out; to
vysunout, pct.	lower (gear)
zatahovat, dur.	= to pull in (to lift up
zatáhnout, pct.	gear)
natírat, dur.	= to paint
natřít, pct.	
stříbro, n.	= silver
stříbrný, adj.	= silver

Punctual forms of verbs covered previously:

durative	punctual	
zpomalovat	zpomalit	to slow down

FRÁZE A IDIOMY.

pilotní kabina	= cockpit
kontrolní věž nebo řídicí věž	= control tower
větrný pytel	= wind sock, wind cone
třílistá vtule	= three blade propeller
rozpětí křidel	= wing span

rozjezdová dráha	= runway
startovací dráha	= run-up (of the engines)
přistávací dráha	= safety belt
motorová zkouška	= control column, stick
upínací pás	= landing
řídící páka	= not.....until just before.....
přistání	= not.....until
až než	= plane (wings and center plane and wing tips)
až když	= stewardess (airplane)
nosná plocha	= flight (through air)
letuška or stevardka, f.	= to vomit
let, m.	= paint silver
zvracet, dur.	= paint blue
zvrátit, pct.	= elevator
natřít na stříbrno	= rudder
" na modro	
výškové kormidlo	
směrové kormidlo	
nebo směrovka	

GRAMATICKÝ ROZBOR 116.

Meanings of Verbal Prefixes (Continued)
 Významy slovesných předpon (Pokračování)

<u>do-</u>	<u>in, into, in the direction of, near, e.g.:</u>
dojet, pct.	to arrive (driving, riding)
	<u>until the end, to the desirable extent, e.g.:</u>
dočítat, dur.	to finish reading
dočíst, pct.	
dojídat se, dur. (chlebem)	to fill up (on bread)
dojíst se, pct.	
dodělavat, dur.	to finish making
dodělat, pct.	something
	<u>to acquire, find out, get somewhere, e.g.:</u>
dočítat se, dur.	to find out
dočíst se, pct.	by reading

<u>nad-</u>	<u>above, over, e.g.:</u>
nadzdvihovat, dur.	to lift up
nadzdvihnout, pct.	(above s.t.)

<u>od-</u>	<u>away from, getting rid of, de-, e.g.:</u>
odcházet, dur.	to go away
odejít, pct.	
odvšivit, pct.	to delouse

<u>pod-</u>	<u>under, below, lower, e.g.:</u>	
	podlézat, dur.	to crawl under
	podlézt, pct.	
	podminovat, pct.	to lay mines under s.t.

<u>pro-</u>	<u>through, forward, e.g.:</u>	
	prostřelit, pct.	to shoot through
	prodlužovat, dur.	to prolong
	prodloužit, pct.	
	<u>alternately in between, e.g.:</u>	
	prokládat, dur.	to put something in
	proložit, pct. (něco něčím)	between something; to intersperse
	prořádnout, pct.	to thin out
	<u>thoroughly, completely; according to taste, e.g.:</u>	
	pročítat, dur.	to read
	pročíst, pct.	(thoroughly)
	procházet se, dur.	to take a walk
	projit se, pct.	
	<u>loss, failure, e.g.:</u>	
	prohrávat, dur.	to lose (a game,
	prohrát, pct.	war)

<u>v-</u> , <u>ve-</u> , <u>u-</u>	<u>into, e.g.:</u>	
	vcházet, dur.	to enter
	vejít, pct.	
	upadnout do, pct.	to fall into

<u>pře-</u>	<u>across, over s.t., from one side to the other, e.g.:</u>	
přejíždět, dur.		to drive across;
přejet, pct.		to run over
	<u>completely; until the end, e.g.:</u>	
přečíst, pct.		to read through
	<u>excessively; by mistake, e.g.:</u>	
předávat se, dur.		to give more by
předat se, pct.		mistake
přeříkávat se, dur.		to say by mistake
přeřeknout se, pct.		(slip of the tongue)
	<u>spoiling, e.g.:</u>	
přeexponovat, pct.		to over-expose
	<u>longer time, e.g.:</u>	
přežít, pct.		to survive
	<u>again, better, re-, e.g.:</u>	
předělávat, dur.		to re-do, to do
předělat, pct.		over
	<u>to out-do, to overcome, e.g.:</u>	
přemlouvát, dur.		to talk someone into
přemluvit, pct.		changing his mind

<u>před-</u>	<u>forward, in the front, near, e.g.:</u>	
předjíždět, dur.		to overtake (driving)
předjet, pct.		
	<u>before, earlier, first, e.g.:</u>	
předpovídat, dur.		to forecast, foretell,
předpovědět, pct.		predict

při- to, towards, near, into, e.g.:

přicházet, dur.   to come
přijít, pct.

to add to, e.g.:

přidávat, dur.   to add
přidat, pct.

lesser amount of activity, incompleteness, e.g.:

připálit, pct.   to burn a little

roz- in various directions, in several parts, apart, e.g.:

rozcházet se, dur.   to part, go apart,
rozejít se, pct.   leave each other

beginning, but not completing, the activity, e.g.:

rozdělávat, dur. (práci)   to start work and
rozdělat, pct.   leave it unfinished

beginning of the activity, e.g.:

rozstonat se, pct.   to get sick
(start being sick)

increased activity, e.g.:

rozpršet se, pct.   to develop into a heavy
(steady) rain

transition into proper way or amount of activity, e.g.:

rozkoukávat se, dur.   to look around
rozkoukat se, pct.   (get one's bearings)

<u>s-</u> , <u>(se-)</u> , <u>sou-</u>	<u>down from above, e.g.:</u>	
	scházet, dur. sejít, pct. (na př. se schodů)	to go down (e.g., the steps); to deteriorate
	<u>together (in one place, to each other), e.g.:</u>	
	scházet se, dur. sejít se, pct.	to come or get together, meet
	soustřeďovat, dur. soustřeďit, pct.	to concentrate

<u>vy-</u>	<u>out, from the inside, e.g.:</u>	
	vycházet, dur. vyjít, pct.	to go out of
	<u>up, upwards, e.g.:</u>	
	vyhazovat, dur. vyhodit, pct.	to throw upwards; to blow up
	<u>completeness, to considerable or proper extent, to satisfaction, e.g.:</u>	
	vyprodat, pct.	to sell out
	<u>being worn out, tired, e.g.:</u>	
	vychodit se, pct.	to get loose, to wear smooth
	<u>to gain, acquire by the activity, e.g.:</u>	
	vyhrávat, dur. vyhrát, pct.	to win

STRUCTURAL EXERCISE TO LESSON 116Skupina pro zvláštní úkoly.

V létě 1941 jsem byl zavolán k veliteli praporu. Vešel jsem, velitel vstal a představil mě nějakému majoru s prořídými vlasy. Pamatuju si jako dnes slova svého velitele: "Pan major přijel z Londýna. Rád by s vámi mluvil. Nebojte se mu říct pravdu." Napadlo mně, že ten pán je asi od spravodajské služby. Ale proč se zajímá o mne--obyčejného desátníka? Brzo jsem se dozvěděl všecko. Nohy se mi sice roztráslly, ale ten major uměl mluvit tak hezky, že mě nemusel dlouho přemlouvat. Když jsme se rozcházeli, řekl: "Tak na shledanou v Londýně." Musel jsem soustředit všechny síly, abych souvisle odpověděl.

Sotva jsem vyšel a zavřel za sebou dveře, rozbolela mě hlava a udělalo se mi špatně. Chtějí mě přeškolit na parašutistu! Kdo to kdy slyšel--skákat z aeroplánu! A to ještě domů, do ČSR! Scházel jsem se schodů jako opilý a divím se, že jsem s nich vůbec sešel.

Čerstvý vzduch mě trochu vzkřísil. Šel jsem se projít.

Jak dlouho jsem se procházel, nevím, ale když jsem přišel na barák, kluci už byli po večeri a hráli karty. Na jídlo jsem chuť neměl, a byl jsem rád, když na mne Pepík volal, že potřebujou čtvrtého. Kluci si za chvíli všimli, že jsem neobyčejně tichý, ale mysleli si, že to je proto, že prohrávám. Neměl jsem štěstí. Nemohl jsem se soustředit na hru. Chvilími jsem se viděl jako hrdina, ale hned nato jsem se viděl prostřelený německými kulkami. Když jsem prohrál pět liber, šel jsem si lehnout.

Za týden jsem byl v Londýně. Dojel jsem na místo, kde jsem se měl hlásit, bez větších potíží. Byla to veliká budova naproti Hyde Parku. Právě z ní vycházela skupina československých důstojníků.

Vcházel jsem s divným pocitem. Přesto, že pan plukovník se zdál být milý pán, a dobře jsme si spolu popovídali, bylo mi smutno. Litoval jsem, že jsem nezůstal u jednotky. Pak mi představil jednoho kapitána a rotného. To měla být naše skupina.

Než jsme měli čas trochu se rozkoukat po Londýně, poslali nás na tři týdny do kursu. To byla příprava na parašutistický kurs. Nikdy jsem si nemyslel, že z něho vyjdu celý. Byla to pro nás tři veliká rána, když nám řekli, že musí kurs o týden prodloužit, aby mohli vyzkoušet novou překážkovou dráhu. Náš kapitán se nám rozstonal, a museli ho odvézt do nemocnice.

Po skončení kursu jsme se hlásili zase v Londýně. Plukovník nám řekl, že budeme muset jít sami dva, protože se zjistilo, že náš kapitán si taky zlomil nohu, a nebude moct už nikdy skákat.

Po týdenním odpočinku jsme jeli skákat. Měli jsme dělat pět seskoků, ale přidali nám další dva, abychom se naučili manipulovat s nožními pytlí. Jen jsme se vrátili, čekaly na nás další kursy. Taky nás učili vyhazovat budovy, mosty, vlaky, a vůbec všecko, co bylo trochu vojensky důležité. Když jsme při výcviku vyhodili první most, oba jsme se skoro zabili.

Den operace se blížil. Dostali jsme falešné papíry. Ty jsme si museli řádně pročíst, abychom se po seskoku nepřekli. Pročítal jsem si je skoro denně.

Jednou ráno přijel pro nás anglický major. Sbalili jsme si kufrы a jeli na letiště. Cestou jsme přejeli černou kočku. Říká Karel: "Černá kočka znamená smůlu." Předpovídal správně. Na letišti pro nás neměli padáky. Měli jen normální letecké, a tak museli dva z nich předělat.

Po obědě začalo pršet. K večeru se rozpršelo tak silně, že letadla nemohla vzlétnout. Druhý den přišel z Londýna telegram, že tu noc poletíme.

Odstartovali jsme v dešti. Hned nad Francií jsme se dostali do silné protiletadlové palby. Prostřelili nám pravé křídlo, ale letěli jsme dál.

Konečně nám pilot dal červeným světlem znamení, že se blížíme k místu seskoku. Pak nám zelené světlo oznámilo, že máme skočit. V několika vteřinách jsme byli na zemi.

Materiál jsme zakopali na místě. Řekli jsme si, že bude lepší, když se rozejdem a sejdem zase třetí den ráno v kostele. Když jsem třetí den ráno vešel do kostela, Karel už tam byl.

Neměli jsme potíže navázat spojení s místní podzemní organizací. Práce byla zajímavá a naše operace měla úspěch.

My dva jsme měli štěstí, že jsme to přežili. Po válce se zjistilo, že mezi parašutisty byly osmdesátiprocentní ztráty. Někteří z nich upadli do německých rukou živi, ale většina spáchala sebevraždu.

Doufejme, že už nikdy nikdo z nás a ani naše děti nebudou muset prodělavat další válku.

SLOVNÍČEK KE "CVIČENÍ".

představit někoho někomu	= to introduce s.o. to s.o.
opilý	= drunk
hrát karty	= to play cards
kluk, m.	= 1. boy (sometimes with a coarse, sometimes with an endearing connotation);
	2. child (male infant or child), colloq.;
	3. youngster, young soldier, colloq.
kulka, f.	= bullet
seskok, gen. -u, m.	= jump
nožní pytel	= parachutist's adjustable equipment bag
falešný	= false
spáchat sebevraždu	= to commit suicide

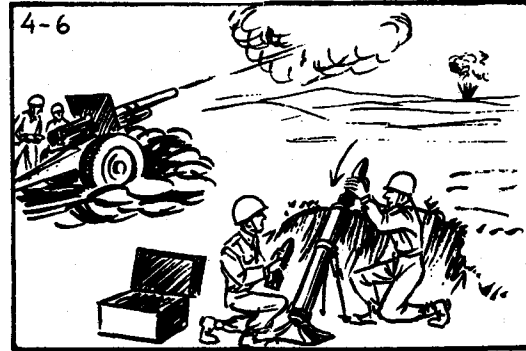
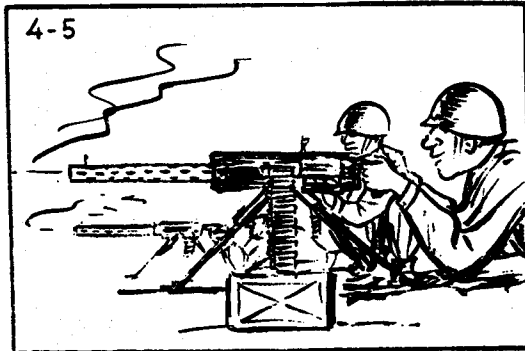
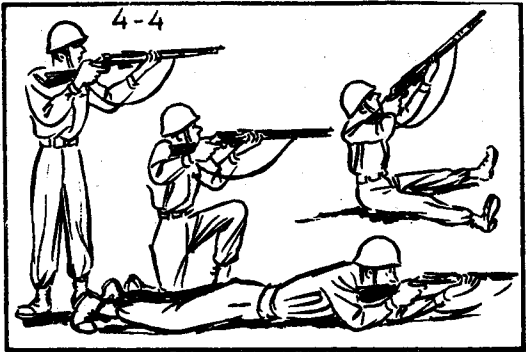
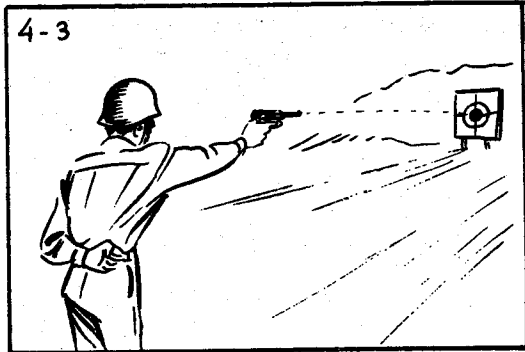
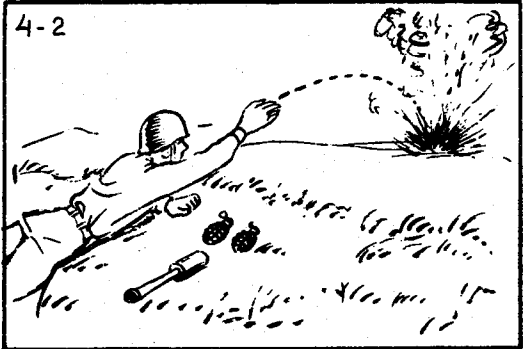
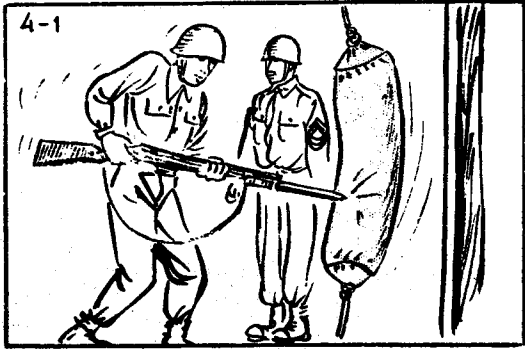
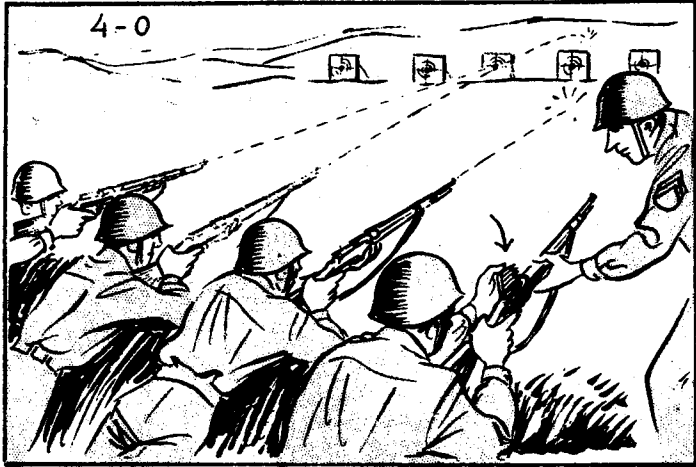
TLUMOČNICKÉ CVIČENÍK LEKCI 116 :

Osoby: Uprchlík a vyslýchající důstojník.

- V.: Could you give me the reasons why you don't want to return to Czechoslovakia, and why you're asking for political asylum?
- U.: Čekal jsem na tuto příležitost několik let. Jsem bývalý redaktor Práva lidu v Praze. Po únorovém převratu v osmačtyřicátém roce jsem se musel přihlásit do KSČ, abych mohl dál pracovat. Byl bych býval utekl raději už tenkrát, ale měl jsem staré rodiče a bál jsem se o ně. Tatínek umřel letos v lednu a maminka v dubnu.
- V.: We'll go over that in more detail later. Now tell me, exactly how you got out?
- U.: Dostal jsem pas, abych mohl odjet s našimi sportovci na Zimní olympiádu jako hlasatel pro čs. sportovní rozhlas.
- V.: Was it difficult to get the passport?
- U.: Nebylo. Myslím, že soudruzi mi věřili. Měl jsem docela pěkný plat, dokonce jsem si koupil auto a každému jsem říkal, že se budu na jaře ženit.
- V.: You left with a group of your athletes from Ruzyně?
- U.: Ano. Měli jsme krásný čtyřmotorák. Přijel jsem svým vozem na letiště hodinu před odletem. - Rád se dívám na život na letišti. - Šel jsem do kontrolní věže a pozoroval jsem chvíli, co se dole děje.
- V.: Did they let you in?
- U.: Skoro každý mě tam znal. Dělal jsem nedávno reportáž o civilním letectví.
- V.: I see. Well, continue, please --
- U.: Zeptal jsem se na počasí, a pak jsme mluvili o Olympiádě... Když jsem viděl, že cisternové auto už odjelo, a že pilot s posádkou jsou připraveni nastoupit, sešel jsem zase se schodů. Právě vyvolávali náš let.
- V.: How many passengers were there?

- U.: Naše skupina měla 24 lidí. - Kolik bylo ostatních cestujících, nevím. Ale nemohlo jich být moc, protože dost míst bylo volných... Já jsem seděl hned u dveří do pilotní kabiny.
- V.: Was there any delay of your departure?
- U.: Vůbec ne. Sotva jsem se posadil, už jsme rolovali na start. Pilot si vyzkoušel motory, my jsme si vzali upínací pásy a v minutě jsme měli rozjezdovou dráhu za sebou. Pilot zatáhl podvozek, nabral výšku, zakroužil do směru a už se jelo...
- V.: Was it a pleasant trip?
- U.: Mně se líbila. Ale několika ostatním se udělalo špatně. Měli jsme ke konci letu dost silný nárazový vítr, a když jsme se chystali přistát, měla letuška dost práce. Každý druhý hledal papírový pytlík.
- V.: Did you know any of the crew?
- U.: Prvního pilota a radiotelegrafistu. Přes celé Německo jsem byl s nimi v kabině.
- V.: Isn't it forbidden?
- U.: Je. Ale novinářům moc věcí projde. Dal jsem si vysvětlit všechny "budíky" na palubní desce a práci členů posádky při startu, při letu a při přistání. Bylo to docela zajímavé. - Šel jsem si sednout na své místo, až když kapitán dostal povolení k přistání. Okénkem jsem viděl, jak vysunul klapky a podvozek a pozoroval jsem, jak bezvadně si s námi sedl.
- V.: Did all of you go to the harbor at once?
- U.: Ano. Vzali jsme si taxíky. Vedoucí naší skupiny se bál, abychom nezmeškali loď.

(Pokračování
v lekci 118.)

CVIČENÍ ČÍSLO 117.Výcvik na střelnici.

- 4-0 Nováčci na střelnici mají výcvik ve střelbě z pušky. Střílejí na kruhové terče. Místo, odkud střílejí, se jmenuje stav. Instruktorův úkol je učit nováčky správně nabíjet a držet pušku, mířit a spouštět.
- 4-1 Vojáci se učí šermu bodákem. Nováček se učí bodat bodákem, nasazeným na pušku. Bodákem se bojuje hlavně při zteči. Zteč je druh útočného boje muže proti muži.
- 4-2 Nováček se učí hodů ručním granátem. Po pravé ruce má tři granáty: dva obranné a jeden útočný. Obranný ruční granát je těžší a nebezpečnější. Musí se házet z krytu, buď umělého, nebo přírodního, daného terénem.
- 4-3 K výcviku taky patří střelba z vojenské pistole na terče nebo na figuru. Pistole je zbraň pro boj zblízka nebo pro osobní obranu. Pistoli obvykle mají důstojníci, někteří poddůstojníci a někteří vojáci od doprovodných zbraní.
- 4-4 Z pušky se může střílet ve čtyřech různých polohách: stoje, kleče, sedě, leže. Voják nalevo dostal rozkaz "Stoje k palbě". Voják napravo dostal rozkaz "Sedě k palbě".
- 4-5 Vojáci se učí střílet z těžkého kulometu. Z těžkého kulometu střílejí kulometníci. Tento těžký kulomet je chlazený vzduchem. Kulomet je na podstavci (trojnožce). Náboje jsou v pásech. Nábojové pásy jsou v kovových schránkách. U kulometu obvykle je velitel, střelec, nabíječ a pomocníci.
- 4-6 Někteří vojáci jsou cvičeni jako obsluha děla. Vlevo je dělo, které právě vystřelilo. Obsluha děla se skládá z dělovoda, mířiče, nabíječe, střelce, pomocníka, časovače a podavače. Napravo střílejí dva vojáci z minometu. Minomet je na ložišti. Nabíjí se zepředu. Střelivo, jako miny a granáty, obvykle je v truhlíku.

SLOVNÍČEK 117.

bodat, dur.	= to stab
bednout, pct.	
časovač, m.	= fuze setter
dělovod, m.	= section leader
doprovod, m.	= escort, conduct,
doprovodný, adj.	= accompaniment
druh, m.	= kind, sort
figura, f.	= figure, figurine, dummy
hod, m.	= throw(ing)
chlazit, dur.	= to cool, to chill
chladič, m.	= cooler; radiator
klečet, dur.	= to kneel
kov, m.	= metal
kovový, adj.	= metallic
kruh, m.	= circle
kruhový, adj.	= circular
ložiště, n.	= base plate
mířit, dur.	= to aim
mířič, m.	= gunner
nabíjet, dur.	= to load (a gun)
nabít, pct.	
nabíječ, m.	= loader
nasadit, pct.	= to put on, pull on
obsluha, f.	= service crew
pás, m.	= belt
podavač, m.	= ammunition handler
poloha, f.	= position
příroda, f.	= nature
přírodní, adj.	= natural
schránka, f.	= container, box
stav, m.	= firing point
šerm, m.	= fencing; bayonet drill
terč, m.	= practice target
trojnožka, f.	= tripod
truhlík, m. (na střelivo)	= (ammunition) box
útočný, adj.	= offensive
vystřelit, pct.	= to fire
zteč, f.	= (final) assault

FRÁZE A IDIOMY.

obsluha děla	= gun crew
obránný ruční granát	= defensive hand grenade
útočný ruční granát	= offensive hand grenade
boj zblízka	= close combat

doprovodné zbraně
 Stoje k palbě!
 Kleče k palbě!
 Sedě k palbě!
 Leže k palbě!

- = supporting weapons
- = Assume the standing position!
- = Assume the kneeling position!
- = Assume the aerial target position!
- = Assume the prone position!

vrh, gen.-u, m.
 skryt, gen.-u, m.
 spouštět, dur.
 spustit, pct.
 kryt, -u, m.

- = throw(ing)
- = shelter, concealment
- = to pull the trigger, to fire off
- = cover

poloha leže
 poloha kleče
 poloha stoje
 poloha sedě

střílet vleže
 střílet vkleče
 střílet vstoje
 střílet vsedě

střelba vleže

GRAMMAR ANALYSIS 117POSSESSIVE ADJECTIVES in -^oŮV and -IN

are used if the owner is a person and is expressed by only one, unqualified noun:

To je velitel^ovův vůz.
To je Novákova adresa.
To je Karlovo číslo.

To je ženin příbuzný.
To je ženina kamarádka.
To je ženino přání.

That's the commander's car.
That's Novák's address.
That's Charles' number.

That's (my) wife's relative.
That's (my) wife's (girl) friend.
That's (my) wife's wish.

If the owner is expressed by more than one word, the genitive has to be used to express ownership:

Vůz nového velitele.
Adresa našeho Karla.
Číslo pana Nováka.

Rodiče jeho ženy.
Kamarádka naší Boženy.
Auto naší sousedky.

The new commander's car.
The address of our Charles.
Mr. Novák's number.

His wife's parents.
Our Božena's (girl) friend.
Our neighbor's car.

The forms in -ův and -in are used both in attributive and predicative positions:

To je Novákovo auto.
To auto je Novákovo.

This is Novák's car.
This car belongs to Novák.

These possessive forms are widely used if the owner is expressed by the first or last name.

This possessive form is used in place names, names of streets, etc.

Příklady:

Jména obcí:

Františkovy Lázně
 Karlovy Vary
 Králův Dvůr
 Sezimovo Ústí
 Jindřichův Hradec
 Karlův Týn
 Havlíčkův Brod
 Mnichovo Hradiště
 Heřmanův Městec
 Královo Pole

Jména ulic:

Vodičkova ulice
 Holečkova ulice
 Karlova ulice
 Karlovo náměstí
 Marxova ulice
 Nerudova ulice
 Husova třída
 Havlíčkova ulice
 Rooseveltova ulice
 Washingtonova ulice
 Leninova ulice
 Libušina ulice
 Dvořákovo nábřeží

Mosty, sady, atd.:

Hlávkův most
 Jiráskův most
 Čechův most
 Karlův most
 Chotkovy sady
 Karlovy lázně (bathhouse)
 Karlova universita or Universita Karlova
 Husův pomník (monument)
 Štefánikovy kasárny
 Smetanova síň (concert hall)
 Smetanovo divadlo
 Tylovo divadlo
 Poldina huť (iron-works)
 Babiččino údolí
 Máchovo jezero

Knihy, opery:

Čapkovy "Hovory s T. G. M." = Čapek's "Talks with T. G. M."
 Smetanova "Prodaná nevěsta" = Smetana's "The Bartered Bride"

Vrchlický - Vrchlického sady
 Palacký - Palackého třída
 Belcredi - Belcrediho ulice

POSSESSIVE ADJECTIVES IN -ŮV, -IN

DECLENSION TABLE

		m.	f.	n.
Sing.	1. nom.	bratrův	bratrova	bratrovo
	2. gen.	bratrova	bratrovy	bratrova
	3. dat.	bratrovu	bratrově	bratrovu
	4. acc. anim.	bratrův bratrova	bratrovu	bratrovo
	6. loc.	bratrově n. -u	bratrově	bratrově n. -ě
	7. ins.	bratrovým	bratrovou	bratrovým
	Pl.	1. nom. inanim.	bratrovi bratrovy	bratrovy
2. gen.			bratrových	
3. dat.			bratrovým	
4. acc.		bratrovy		bratrova
6. loc.			bratrových	
7. ins.			bratrovými	

		m.	f.	n.
Sing.	1. nom.	sešřin	sešřina	sešřino
	2. gen.	sešřina	sešřiny	sešřina
	3. dat.	sešřinu	sešřině	sešřinu
	4. acc. anim.	sešřin sešřina	sešřinu	sešřino
	6. loc.	sešřině	sešřině	sešřině
	7. ins.	sešřiným	sešřinou	sešřiným
	Pl.	1. nom. inanim.	sešřini sešřiny	sešřiny
2. gen.			sešřiných	
3. dat.			sešřiným	
4. acc.		sešřiny		sešřina
6. loc.			sešřiných	
7. ins.			sešřinými	

DIALOG K LEKCI 117:Výcvik ve střelbě.

(Láda Šnajdr mluví se svým přítelem o výcviku ve střelbě.)

P.: Kam se chodíte učit střílet?

L.: Výcvik ve střelbě z pušky se dělá na střelnici.

P.: Jaké tam máte terče?

L.: Kruhové. A není to lehké takový terč zasáhnout. Mnozí nováčci neměli v civilu pušku v ruce, a instruktorův úkol je naučit je nejen nabíjet a mířit, ale taky, jak pušku správně držet.

P.: Učili jste se taky šermu bodákem?

L.: To patří k základnímu výcviku každého motostřelce. Při zteči, v boji muže proti muži, je bodák nasazený na pušce moc účinná zbraň.

P.: A co ruční granáty?

L.: Těch máme dva druhy: obranné a útočné.

P.: Jaký je mezi nimi rozdíl?

L.: Obranný je těžší a nebezpečnější a doporučuje se házet ho z krytu.

P.: Máte ještě nějaké jiné zbraně pro osobní obranu a pro boj zblízka?

L.: Učili jsme se střílet taky z pistole. Měli jsme na to terče a figury. Ale pistoli mají jen někteří vojáci.

P.: Jenom důstojníci, ne?

L.: Taky někteří poddůstojníci, zařazení na velitelských místech, a obsluha těžkých děl a jiných doprovodných zbraní.

P.: Viděl jsem nedávno film o výcviku ve střelbě. Všiml jsem si, že při tom jsou vojáci v různých polohách.

L.: To je pravda. Učili jsme se střílet ze čtyř základních poloh: stoje, kleče, sedě a leže. Každá z těchto poloh je stejně důležitá.

P.: Jaký výcvik mají kulometníci?

L.: To je speciální výcvik pro obsluhu těžkých kulometů. U takového kulo-

metu je obyčejně velitel, střelec, nabíječ a pomocníci.

P.: Těžké kulometry jsou chlazené vodou, ne?

L.: Teď už máme většinou jen vzduchem chlazené.

P.: Proč je u takového kulometu tolik lidí?

L.: Nezapomeňte, že to není lehká zbraň. Jeden člověk by ji neunesl. Pak máte ještě podstavec a schránky na nábojové pásy - a to všechno musí být v palebném postavení v několika minutách.

P.: Je to skoro tak komplikované jako obsluha děla.

L.: Polní dělo potřebuje k obsluze sedm mužů.

P.: To znám z tatínkova vypravování. On byl v minulé válce dělovodem. Říkal, že to je nejtěžší služba.

L.: To si o sobě myslí všechny zbraně. Sestřin hoch je minometník a měl byste slyšet, co říká on!

P.: Střílel jste někdy z minometu?

L.: Ne, ale pozoroval jsem je dost často.

P.: Minomet je vlastně druh děla, ne?

L.: Ale kdepak! V tom je několik rozdílů. Minomet se nabíjí zředu, má krátkou hlaveň a náboje jsou jiné.

P.: Já jen vím, že se z toho střílejí miny. Vedle nás je dílna, kde dělají pro armádu truhlíky na miny.

L.: Až přijdete na vojnu, naučíte se brzy víc, ať chcete, nebo ne.

účinný, adj.

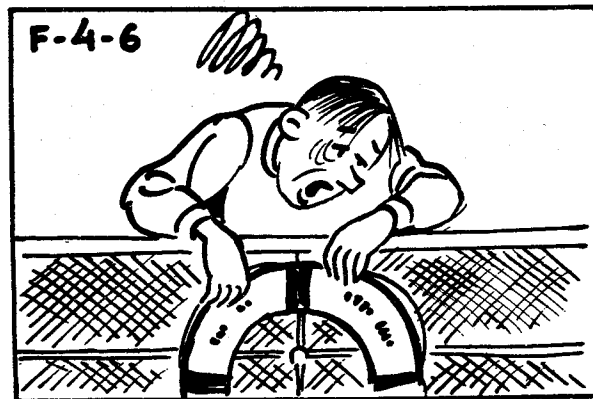
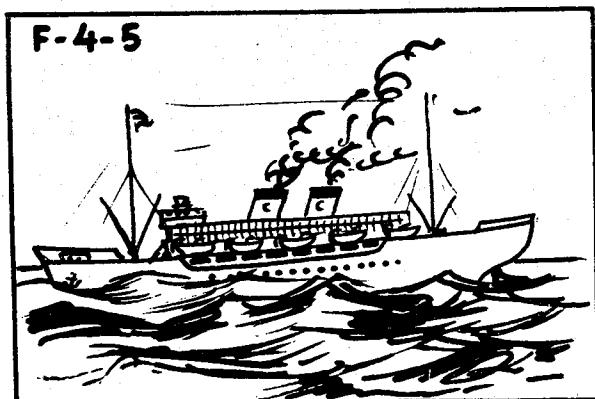
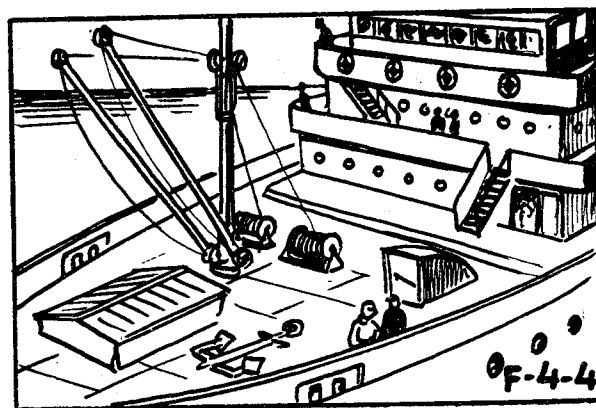
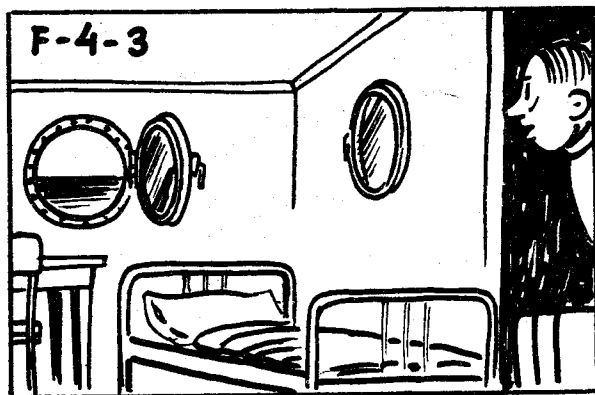
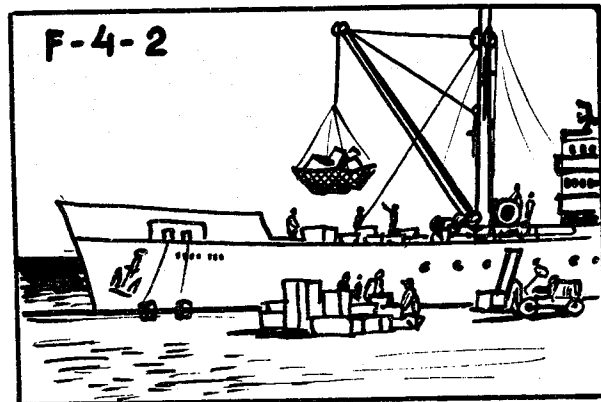
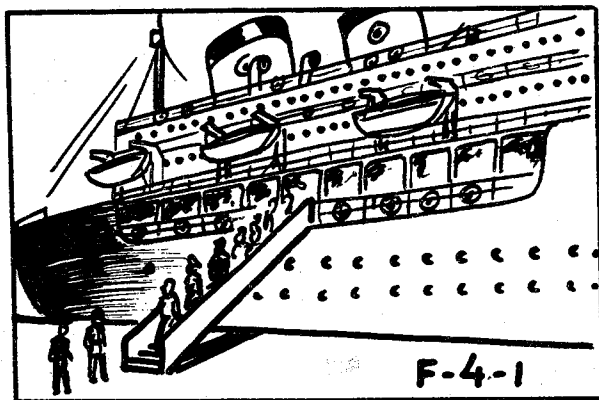
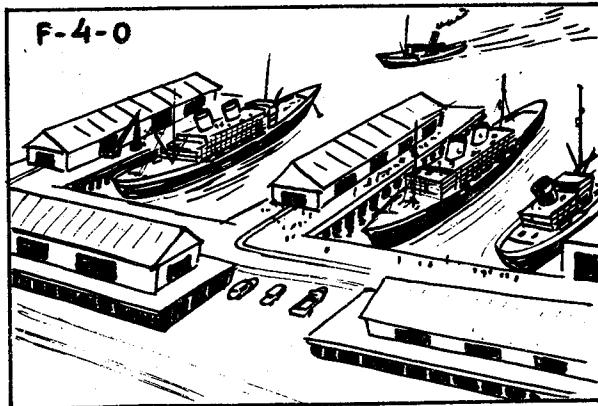
= effective

OTÁZKY K TEXTU:

1. Je Láďův přítel voják?
  2. O čem mu Láďa vypráví?
  3. Kde se dělá výcvik ve střelbě z pušky?
  4. Jaké tam jsou terče?
  5. Je to lehké zasáhnout terč?
  6. Mají všichni nováčci zkušenost s puškami?
  7. Co je instruktorův úkol?
  8. Učí se nováčci taky šermu bodákem?
  9. Kde je bodák nasazený?
  10. Kdy je bodák účinná zbraň?
  11. Jaké jsou druhy ručních granátů?
  12. Jaký je mezi nimi rozdíl?
  13. Proč se má házet obranný ruční granát z krytu?
  14. Jaké jiné zbraně jsou pro boj zblízka?
  15. Které jiné zbraně jsou pro osobní obranu?
  16. Mají všichni vojáci pistole?
  17. Kterí poddůstojníci mají pistole?
  18. Má obsluha doprovodných zbraní pistole?
  19. Co viděl Láďův přítel nedávno?
  20. Čeho si v tom filmu všiml?
  21. Ze kterých poloh se učí vojáci střílet?
  22. Mají kulometníci speciální výcvik?
  23. Kolik lidí je obsluha těžkého kulometu?
  24. Proč je jich tam tolik?
  25. V čem jsou nábojové pásy pro těžký kulomet?
  26. Kolik lidí je obsluha děla?
  27. Byl tatínek Láďova přítele vojákem?
  28. U jaké zbraně sloužil?
  29. Čím byl?
  30. Má dělostřelec těžkou službu?
  31. Kde slouží hoch Láďovy sestry?
  32. Střílel Láďa z minometu?
  33. Je minomet druh děla?
  34. Jaký je rozdíl mezi dělem a minometem?
  35. Jakou hlaveň má minomet?
  36. Kolik lidí je obsluha minometu?
  37. Co se střílí z minometu?
  38. Odkud se nabíjí minomet? (dělo?)
  39. Kde dělají truhlíky na miny?
  40. Z čeho jsou ty truhlíky?
-

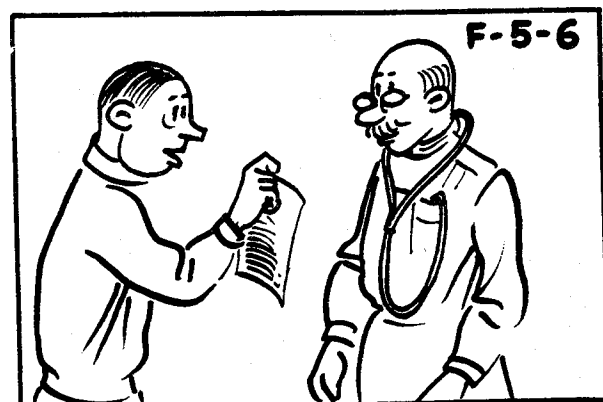
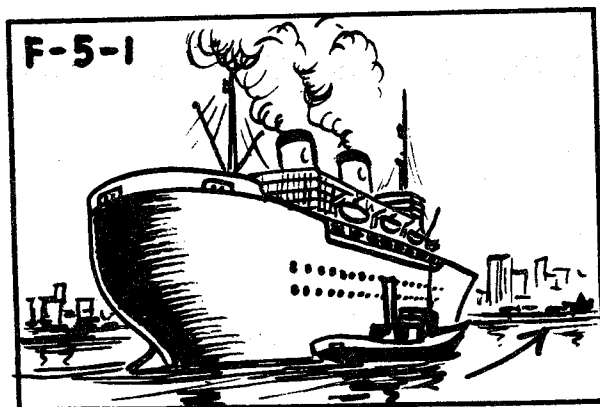
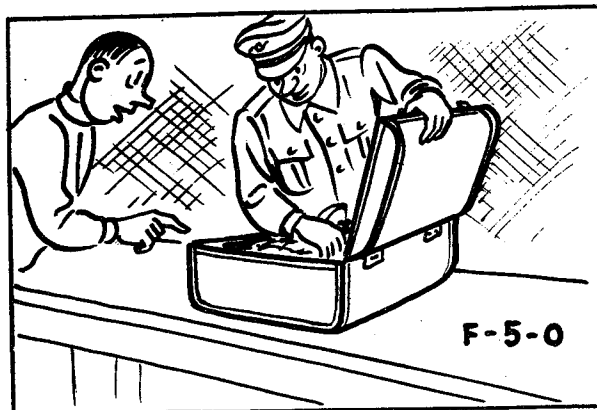
Sněžka (1603 m)

CVIČENÍ ČÍSLO 118.Zdeňkova cesta lodí.

- F-4-0 Šéf už se několikrát podíval na hodinky, ale Zdeněk Vacek dál vypravuje o své cestě do Egypta.
- "V přístavu jsem nejdřív našel dok, u kterého byla má loď."
- F-4-1 "Viděl jsem tam velkou zaoceánskou loď, která měla výtlač aspoň 30 tisíc tun a nevím, kolik záchranných člunů. Cestující se zrovna nalodovali."
- F-4-2 "Já sám jsem jel menší obchodní lodí, která vozila hlavně zboží, a měla jen dvanáct kajut pro cestující. Byla přivázána k doku silnými lany. Pomocí jeřábů na přídi a na zádi do ní nakládali nějaké bedny. Divil jsem se, kolik toho ty jeřáby braly najednou; ta jejich ocelová lana už byla hodně chatrná."
- F-4-3 "Kajutu jsem měl docela jednoduchou, jenom lůžko, stůl a židli. Kulaté okýnko bylo otevřené a byla tam hrozná zima."
- F-4-4 "Chodil jsem po palubě, prohlížel jsem si kotvu, kladky u jeřábu, a díval jsem se, jak jiní pracují."
- F-4-5 "Jen jsme vyjeli, dostali jsme se do špatného počasí. Moře sice nebylo moc rozbouřené, ale já jsem hned dostal mořskou nemoc.
- F-4-6 Naklonil jsem se přes zábradlí, držel jsem se záchranného pásu a krmil jsem ryby."

- F-5-0 "Byl jsem moc rád, když jsme přistáli v Alexandrii. Vzal jsem kufr a odnesl ho k celní prohlídce."
- F-5-1 "Viděl jsem tam tažné lodě, které pomáhaly nějaké velké lodi z doku."
- F-5-2 "Taky jsem ovšem prošel pasovou prohlídkou, ale to byla jen formalita."
- F-5-3 "Ve směnárně jsem si vyměnil nějaké koruny za egyptské libry. Kurs tehdy byl asi 150 korun za libru."
- F-5-4 "Ale to jsem vám zapomněl říct, že mi při celní prohlídce našli v kufru láhev likéru, který jsem si koupil na cestu a nevypil."
- F-5-5 "Nepodařilo se mi ho propašovat. Musel jsem z něho platit clo. Ze stovky cigaret taky."
- F-5-6 "Pak jsem ještě musel ukázat osvědčení, že jsem byl očkován proti tyfu. Bez toho osvědčení by mě nebyli pustili na břeh. Asi by si mě byli nechali v karanténě."

tažná loď	
vlečný parník or remorkér	
vlečný motorový člun	= tugboat
vlečná loď	
vlečný člun or nákladní člun	
vlečná nákladní loď	= (freight carrying) barge
přivázat k něčemu	- to tie to s.t.

SLOVNÍČEK 118.

clo, n.	= (customs) duty
clít, dur.	= to pay duty; to impose duty
proclít, pct.	
celní, adj.	= customs
celník, m.	= customs officer
dok, m. (gen. -u)	= dock
chatrný, adj.	= shabby, dilapidated, poor
jeřáb, m. (gen. -u)	= crane
kajuta, f.	= (ship) cabin
karanténa, f.	= quarantine
kotva, f.	= anchor
kotvit, dur.	= to anchor
zakotvit, pct.	
krmit, dur.	= to feed
kurs, m. (gen. -u)	= course; rate of exchange
lano, n.	= rope, hawser
likér, m. (gen. -u)	= liqueur
naklánět se, dur.	= to lean out, over
naklonit se, pct.	
nalodovat se, dur.	= to embark
nalodit se, pct.	
vyloďovat se, dur.	= to disembark
vylodit se, pct.	
nemoc, f.	= sickness, illness, ailment
ocel, f. (gen. -e)	= steel
(or less frequent: -e, or -i, m.)	
ocelový, adj.	
očkovat, dur.	= to inoculate, to vaccinate
paluba, f.	= (ship) deck
palubní, adj.	
pašovat, dur.	= to smuggle
propašovat, pct.	
příd, f. (gen. -ě)	= bow (of a ship)
směnárna, f. (gen. -y)	= foreign exchange office
tyfus, m. (gen.: tyfu)	= typhus
vléci, dur.	= to drag
vlečné lano	= towing rope
vysvědčení, n.	= certificate; school report
výtlak, m.	= tonnage, displacement
zád, f.	= stern
zaoceánský, adj.	= transoceanic

FRÁZE A IDIOMY.

záchranný člun = life boat

rozbouřené moře	= rough sea
záchranný pás	= life belt
mořská nemoc	= sea sickness
Dostal jsem mořskou nemoc.	= I got seasick.
tažný člun or tažná loď	= tugboat
očkovací osvědčení	= vaccination certificate
proclívat, dur.	= to impose duty, to pay duty;
proclít, pct.	to go through customs inspections

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
K LEKCI 118.

(Pokračování z lekce 116.)

- V. What was the name of the ship?
- U. "Nový Amsterdam." Jistě jste o ní slyšel. Je to prý jedna z nejlepších zaoceánských lodí.
- V. I have heard about her. What's her tonnage?
- U. A, vidíte - to nevím přesně, ale musí to být přes 30 tisíc tun.
- V. Did you have private cabins?
- U. Všechny naše kajuty byly pro dva nebo pro tři. Jen vedoucí měl kajutu sám pro sebe.
- V. Was it your first ocean voyage?
- U. Ne. Byl jsem už před válkou v Egyptě a v Anglii - ale nikdy jsem nejel přes Atlantik.
- V. When did you leave?
- U. Ve 3 hodiny odpoledne nás tažný člun vytáhl na moře. Kolem nás byly jiné lodí, hlavně nákladní, ale ty jsme brzy nechali daleko vzadu.
- V. What was your cabin like?
- U. Docela pěkná. Dvě lůžka, koupelna, stůl, pohovky - moc pohodlná. Ale byla tam zima, protože můj spolucestující chtěl mít pořád otevřené okénko.

- V. Who was your fellow passenger?
- U. Centr národního mužstva Holeček.
- V. Did anything interesting happen during the trip?
- U. Nic. Počasí nebylo nejlepší, i když moře nebylo rozbouřené. Seděli jsme skoro celou cestu buď ve svých kabinách, nebo v salóne, a hráli jsme karty nebo šachy. Jen jednou jsem se šel projít, a než jsem došel z přídě na záď, tak jsem byl modrý zimou.
- V. Did you tell the officials at the customs inspection what plans you had for the future?
- U. Ne. Jednak tam byli naši, a jednak jsem se bál, že byste mě nepustili dál, kdybych řekl pravdu. Mám jen návštěvní vízum.
- V. How much money did you have on you?
- U. V dolarech jsem měl stovku, kterou jsem koupil na černém trhu v Praze, a pak jsem měl ještě dvacet anglických liber a pět tisíc korun. Ty jsem si hned ve směnárně vyměnil za dolary.
- V. Did you have anything else of value?
- U. Jen nějaké cigarety a láhev likéru. Ale nechtěl jsem to propašovat. Zaplatil jsem poctivě clo.
- V. Did you have a vaccination certificate?
- U. Samozřejmě. Všichni jsme byli očkováni, aby si nás vaše úřady nenechaly v karanténě.
- V. Why didn't you ask for asylum sooner?
- U. Chtěl jsem vidět olympijské hry. To byl jeden důvod. Druhý důvod byl, že jsem chtěl počkat, až zase ostatní odjedou. Myslel jsem, že to tak bude nejjednodušší.
- V. Well, I'll see what we can do. In the meantime go to your hotel and wait till you hear from us. Do you have friends here?
- U. Zním několik svých kolegů ze Svobodné Evropy a doufám, že pro mě budou mít místo.
- V. I don't think you'll get lost... Now, sign here, and here. That's all. Good luck!

NOTE THE USAGE OF TENSES IN INDIRECT SPEECH :

<u>Direct speech</u> :	<p>On řekl : "<u>Mám</u> hlad, a tak si něco <u>koupím</u>."</p> <p>past <u>present</u> <u>future</u></p> <p>He said : "I'm hungry and so I'll buy myself something."</p> <p>past <u>present</u> <u>future</u></p>
<u>Indirect speech</u> :	<p>Řekl, že <u>má</u> hlad, a že si něco <u>koupí</u>.</p> <p>past <u>present</u> <u>future</u></p> <p>He said that he <u>was</u> hungry and that he <u>would buy</u> himself s.t.</p> <p>past <u>past</u> <u>verb phrase</u> <u>with would</u></p>

Czech uses the same tenses in both direct and indirect speech.

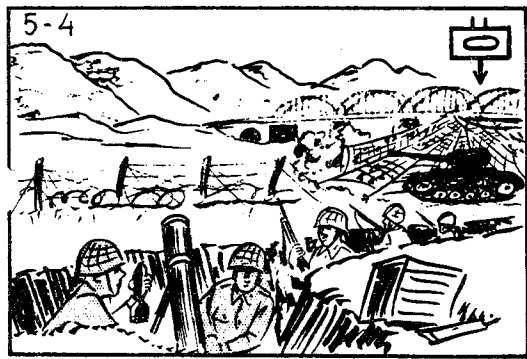
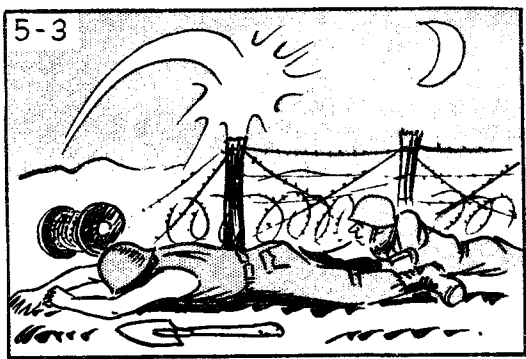
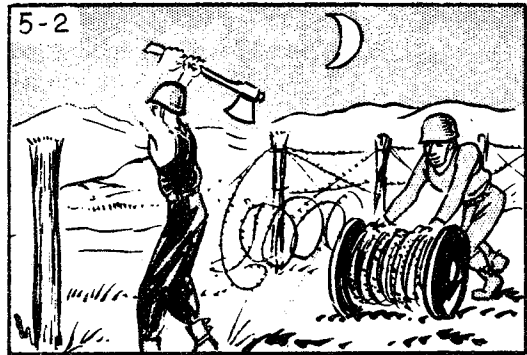
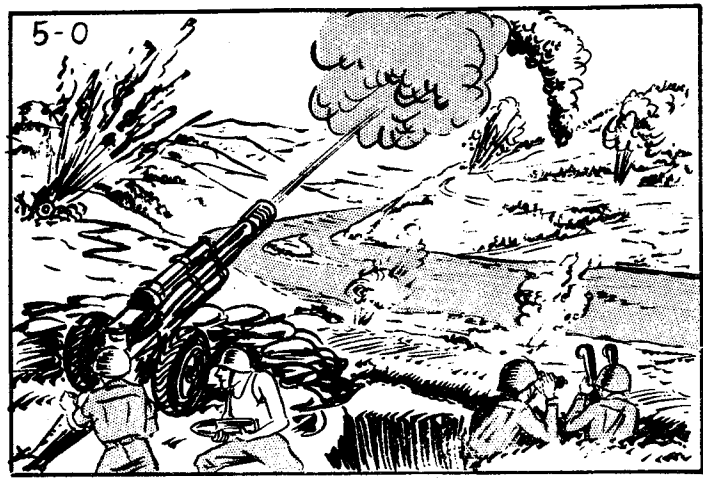
Příklady :

Řekl jste jim
jaké máte plány ?

Did you tell them
what plans you had ?

Myslel jsem,
že to bude jednoduché.

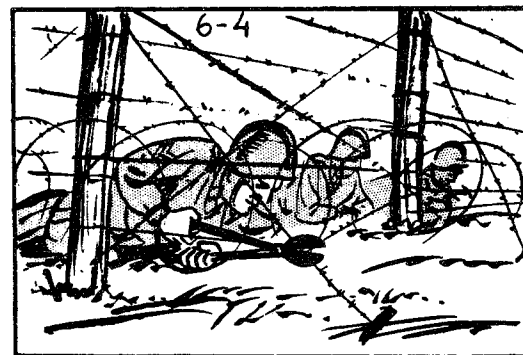
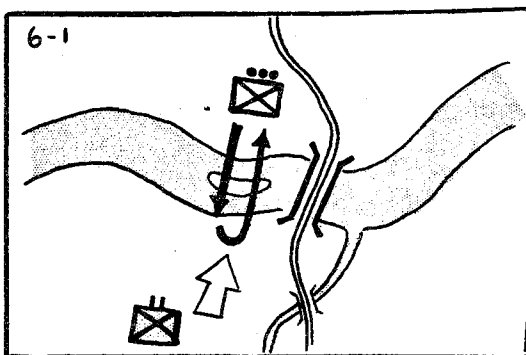
I thought
it would be simple.

CVIČENÍ ČÍSLO 119.Na frontě.

- 5-0 Je válka. Naše houfnicová baterie je v palebném postavení na svahu nad řekou. Ostřeluje protější břeh, kde je nepřítel. V zákopu napravo od děla jsou dva dělostřelečtí pozorovatelé. Jeden má polní kukátko, druhý má patnáctinásobný (15X) dalekohled.
- 5-1 Motostřelci dělají zákopy. Jeden lopatou, druhý krumpáčem. Drátěné překážky před zákopy jsou pod paibou těžkého kulometu.
- 5-2 Zákopníci stavějí za měsíčního světla překážky z ostnatého drátu. Ten voják nalevo zatluká sekýrou dřevěný kůl. Takové práce se obyčejně dělají v noci, aby je nepřítel neviděl a nerušil.
- 5-3 Nepřítel naslouchal a slyšel práci zákopníků. Vystřelil osvětlovací raketu a zjišťuje, co se děje. Naši zákopníci udělali "k zemi".
- 5-4 V pozadí je železniční most a před ním pod maskovací sítí je tank. Značka v pravém rohu nahoře ukazuje, že tam je celý prapor tanků. Vojáci v popředí mají maskované přilby.
- 5-5 Ženisté kladou protipěchotní miny. Zaminovaný prostor je minové pole. V některých případech bývá minové pole označeno, aby vlastní pěchota věděla, že tam jsou miny.
- 5-6 Kuchaři přivezli do zákopů stravu v kotlích. Vzadu je kryt pro mužstvo; je to vybudovaná, stálá obrana.

- 6-0 Nepřátelská četa dělá v noci přechod řeky. Vojáci se brodí se zbraněmi nad hlavou, aby zůstaly suché.
- 6-1 Tady je schéma akce nepřátelské čety. Četa překročila řeku přes ostrov. Na druhém břehu narazila na naši obranu. Měli jsme tam motostřelecký prapor. Nepřítel byl odražen a stáhl se zpět.
- 6-2 Nepřátelská četa se plíží k našim drátěným překážkám. Je to táž četa, která se brodila přes řeku.
- 6-3 Voják šlápl na minu. Jeden svobodník a četař jsou raněni. Vojáci nalevo se kryjí.
- 6-4 Nepřátelští vojáci stříhají nůžkami na drát naše překážky.
- 6-5 Drátěné překážky jsou však pod palbou našich pěchotních zbraní. Máme tam silnou obranu. Četa, která útočila, musí ustoupit.
- 6-6 Nepřítel neorganizovaně ustupuje. Má těžké ztráty. Odnáší své raněné. Voják vpředu byl raněn. Dostal kulku do ramene. Jiný leží na zemi. Byl zabit.

SLOVNÍČEK 119.

akce, gen. -e, f.	= action
brodit se, dur.	= to wade through, across
přebrodit se, pct.	
dalekohled, gen. -u, m.	= (periscopic) field glasses
fáze, f.	= stage, phase
krumpáč, m.	= pickax
kukátko, n.	= opera glasses
polní kukátko	= field glasses
kůl, gen. kolu, m.	= post, pole
kulka, f.	= bullet
maska, f.	= mask
maskovací, adj.	= masking, camouflaging
maskovat, dur.	= to mask, camouflage
narážet, dur.	= to hit, encounter
narazit, pct.	
násilí, n.	= violence, force
násilný, adj.	= forcible, violent
naslouchat, dur.	= to listen (intently)
odrážet, dur.	= to repulse
odrazit, pct.	
organizovat, dur.	= to organize
osvětlovat, dur.	= to illuminate, light up
označovat, dur.	= to mark
označit, pct.	
plížit se, dur.	= to sneak up, to approach secretly,
příplížit se, pct.	cautiously; to crawl
odplížit se, pct.	
protější, adj.	= opposite
překročit, pct.	= to cross (on foot)
přibližovat se, dur.	= to approach, come near
přiblížit se, pct.	
schéma, n.	= diagram, schematic drawing
síť, f.	= net
stálý, adj.	= constant, permanent
strava, f.	= food, subsistence, rations
suchý, adj.	= dry
šlapat, dur.	= to step
šlápnout, pct.	
vybudovat, pct.	= to build up
zatloukat, dur.	= to drive in (a nail,
zatlouci, pct.	stake)
značka, f.	= sign, mark, symbol
ostrov, m.	= island

FRÁZE A IDIOMY.

dvojnásobný	= double
trojnásobný	= triple
desetinásobný	= tenfold; ten power (telescope)
osvětlovací raketa	= flare
"k zemi"	= "hit the dirt"
protipěchotní mina	= AP mine

GRAMATICKÝ ROZBOR 119.TENTÝŽ, TATÁŽ, TOTÉŽ - THE SAME

		<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>n.</i>
sing.	1. nom.	tentýž, týž	tatáž, táž	totéž
	2. gen.	téhož	téže	téhož
	3. dat.	témuž	téže	témuž
	4. acc.	tentýž téhož	touž, tutéž	totéž
	6. loc.	témž	téže	témž, témže
	7. ins.	týmž	touž, touže	týmž
	pl.	1. nom.	titéž, titíž, tíž tytéž	tytéž
2. gen.			týchž	
3. dat.			týmž	
4. acc.		tytéž	tytéž	táž, tatáž
6. loc.			týchž	
7. ins.			týmiž	

To je tentýž systém
jako máme my.

That's the same system
we have.

To je tatáž zpráva,
kterou jsme slyšeli včera.

That's the same news item
we heard yesterday.

To není totéž.

That's not the same.

Mluvíme o témž systému.

We're talking about
the same system.

Má zájem na téže zprávě.

He's interested in the same report.

To jsou vždycky titěž lidé.

It's always the same people.

In literary style, only tentýž, etc. is used for the same.

In informal colloquial, however, the phrase ten samý is often used.

DIALOG K LEKCI 119.Zkušenosti z fronty.

(Dva vojáci se sešli a vypravují si zkušenosti z fronty.)

- I. Říkáte, že jste byl při té ofenzivě na Rýně. U čeho jste byl?
- II. U dělostřeleckého pluku 21. Byl jsem dělostřeleckým pozorovatelem.
- I. To bylo v našem prostoru. Tam to bylo ostré! Němci dělali co mohli, aby nám zabránili v přechodu.
- II. Já si na to pamatuju jako by to bylo dnes. Ostřelovali jsme protějšší břeh. Stál jsem celé dny v zákopu napravo od děla a pozoroval jsem dalekohledem výsledek palby.
- I. My jsme zatím kopali zákopy a stavěli překážky. Čekali jsme, že se Němci pokusí o útok.
- II. Však se taky pokusili, ale už neměli dost sil a naše palba byla přesná.
- I. V noci před tím útokem jsem byl ještě s jedním kamarádem před zákopy. Měl jsem krumpáč a lopatu. Natahovali jsme ostnatý drát. Kamarád právě zatloukal sekyrou kůl, když někdo na druhé straně vystřelil osvětlovací raketu. Najednou bylo světlo jako ve dne.
- II. Ona i tak byla dost světlá noc.
- I. To je pravda. Měsíc svítil a mraky skoro žádné nebyly.
- II. Němci byli opatrní. Rušili naše přípravy, jak mohli.
- I. My jsme oba udělali "k zemi", ale kamarád to dostal do nohy. Pomohl jsem mu do zákopů a zbytek války už strávil v nemocnici.
- II. To měl štěstí. Jeden můj známý byl u ženistů a padl stejnou noc při kladení protipěchotních min.
- I. Ale ženisti udělali kus dobré práce. Měli jsme opravdu dobře vybudovanou obranu. Naše kryty byly pevné, dobře maskované. Zásobování fungovalo bezvadně. Kuchaři nám vozili stravu v kotlích až do zákopů.
- II. Vaše pozice byly nalevo od železničního mostu, jestli se nemýlím,-- my jsme byli na svahu přímo za vámi.

- I. Správně. Slyšeli jsme vaše houfnice pálit a ani nevíte, jaká to byla pro naše uši hudba!
- II. Ten první pokus o přechod řeky udělali Němci asi ve dvě hodiny v noci.
- I. Asi ve čtvrt na tři. Naše přední hlídka zjistila asi jednu četou. Brodili se přes řeku se zbraněmi nad hlavou tam, kde byl ten malý ostrov.
- II. A co vy? - - - - - Vy jste čekali, až překročili váš břeh a teprve potom jste začali střílet?
- I. Měli jsme rozkaz nestřílet, dokud se nepřítel nepříplíží k drátěným překážkám. Věděli jsme už, že řeku překročila jen jedna četa, a my jsme na ně čekali s celým praporem.
- II. Asi nečekali, že narazí na tak silnou obranu.
- I. Já jsem viděl prvního Němce, když začal nůžkami stříhat drát. Vtom vedle něho jiný šlápl na minu, a pak to začalo... Pustili jsme do nich všechno z pěchotních zbraní a museli mít moc těžké ztráty.
- II. Rozhodně to nebyl organizovaný ústup. Neměli ani čas odnést své raněné.
- I. Dali jsme jim dobrou lekci.

OTÁZKY K TEXTU 119.

1. O čem si vypravují dva vojáci?
2. U čeho sloužil ten dělostřelec?
3. Čím tam byl?
4. Při které ofenzivě to bylo?
5. V kterém prostoru to bylo?
6. Jak to tam vypadalo?
7. Chtěli nám Němci zabránit v přechodu?
8. Co ostřelovali dělostřelci?
9. Co dělal dělostřelecký pozorovatel?
10. Co tam zatím dělali pěšáci?
11. Na co čekali?
12. Pokusili se Němci o útok?
13. Měli dost sil?
14. Jaká byla naše palba?
15. Co dělal ten pěšák v noci před útokem?
16. Byl sám?
17. Co dělal jeho kamarád, když někdo vystřelil osvětlovací raketu?
18. Bylo dobře vidět?
19. Jaká byla noc?
20. Proč byla světlá noc?
21. Byly mraky?
22. Rušili Němci naše přípravy?
23. Kam byl raněn pěšákův kamarád?
24. Kde strávil konec války?
25. Kde sloužil kamarád dělostřeleckého pozorovatele?
26. Při jaké práci padl?
27. Udělali ženisti kus dobré práce?
28. Jaká byla naše obrana?
29. Jaké byly naše kryty?
30. Co dělali kuchaři?
31. Kde byly pozice motostřeleckého pluku?
32. Kde byly pozice 21. děl. pluku?
33. Co slyšeli pěšáci?
34. Kdy udělali Němci první pokus o násilný přechod řeky?
35. Co zjistila naše přední hlídka?
36. Kde se brodila nepřátelská četa přes řeku?
37. Kdy začali naši střílet?
38. Proč nestříleli dříve?
39. Jaký byl rozkaz?
40. Byl nepřítel překvapen?
41. Proč?
42. Kdy viděl náš pěšák prvního Němce?
43. Kdo šlápl na minu?
44. Měl nepřítel těžké ztráty?
45. Jaký byl jeho ústup?
46. Odvezli své raněné?
47. Jakou dostal nepřítel lekci?

CVIČENÍ ČÍSLO 120.Češi a Slováci.

Češi a Slováci přišli do střední Evropy společně, za velkého stěhování národů, asi v pátém století. Mluvili jedním jazykem.

V devátém století měli společný stát, tzv. Říši velkomoravskou. Patřily k ní Čechy, Morava, Slovensko a Rakousko. Byl to tehdy třetí největší státní útvar v Evropě.

Na konci 9. století přišli do Evropy Maďaři. Obsadili dunajskou nížinu, dnešní Maďarsko. Potom útočili dál na sever. Velkomoravská říše se počátkem 10. století pod jejich útoky rozpadla. Maďaři se stali pány Slovenska, podobně jako už měli na jihu a na východě některé jiné nemaďarské oblasti.

Slováci zůstali pod vládou Maďarů tisíc let.

Když roku 1918 končila první světová válka, utvořili Češi a Slováci nový společný stát, Československou republiku. Čechů bylo asi 7 miliónů, Slováků asi 3 milióny. Slovensko mělo po deseti letech dostat autonomii, tj. vlastní správu. Jen hlava státu, ústava a některé zákony, zahraniční politika, armáda a měna měly být společné.

Češi se slovenskou autonomií nespěchali. Měli k tomu různé důvody.

Především, na Slovensku bylo vysoké procento lidí, kteří neuměli číst a psát. Vzdělání bylo vůbec na nízkém stupni: Pod maďarskou vládou do roku 1918 Slováci prakticky neměli vlastní, slovenské školy. Jediné slovenské školy, a to ještě jen obecné, byly školy církevní.

Podle mínění Čechů nebyli Slováci pro autonomii připraveni. Češi se báli, právem nebo neprávem, že by autonomie byla prvním krokem k rozbití Československa. Někteří představitelé Slováků sami pražské vládě radili, aby s autonomií počkala do té doby, až Slováci budou mít dost vlastní vysokoškolské inteligence.

Když Hitler r. 1939 obsadil Čechy a Moravu, byl velký politický vůdce Slováků, Andrej Hlinka, už mrtev. Jeho nástupce, Josef Tiso, ve službě Hitlera proklamoval Slovenský stát, který se stal satelitem nacistické říše a později vstoupil do války proti spojencům.

Velká většina Slováků byla však pro Československo, pro demokracii,

a proti nacismu. Mladí Slováci bojovali v tzv. Československé brigádě, organizované v Anglii, proti Německu a Itálii. R. 1944 pak velké slovenské povstání proti Tisově vládě a proti nacistickým SS útvarům ukázalo, že Slováci chtěli žít ve svobodném Československu.

---

rozpadnout se, pct.	= to fall apart, disintegrate
říše, f.	= empire
utvořit, pct.	= to form
ústava, f.	= constitution
vzdělání, n.	= education
církev, f.	= church
povstání, n.	= revolution, insurrection
inteligence, f.	= intelligentsia

OTÁZKY K TEXTU 120.

1. Kam přišli Češi a Slováci v pátém století?
2. Přišli společně?
3. Měli společný jazyk?
4. Utvořili společný stát?
5. Byla Velkomoravská říše první stát Čechů a Slováků?
6. Byla to velká říše?
7. Které země patřily k Říši velkomoravské?
8. Kdy přišli do Evropy Maďaři?
9. Kde je Maďarsko?
10. Útočili Maďaři na sever?
11. Dostali Maďaři Slovensko?
12. Byl to konec Velkomoravské říše?
13. Ve které nížině je Maďarsko?
14. Stali se Maďaři pány Slovenska?
15. Byly pod maďarskou vládou i jiné nemaďarské národy?
16. Jak dlouho bylo Slovensko částí Maďarska?
17. Kdy byl konec první světové války?
18. Rozpadlo se Rakousko-Uhersko roku 1918?
19. Utvořili Češi a Slováci nový společný stát?
20. Jak se jmenoval?
21. Kolik bylo Čechů?
22. Kolik bylo Slováků?
23. Měli Slováci dostat autonomii?
24. Měli ji dostat hned?
25. Po kolika letech měli Slováci dostat autonomii?
26. Měla být ústava společná?
27. Mělo mít Slovensko vlastní armádu?
28. Co ještě mělo být společné?
29. Dostalo Slovensko po deseti letech autonomii?
30. Uměli všichni Slováci číst a psát?
31. Měli Slováci pod maďarskou vládou střední a vysoké školy?
32. Dali Maďaři Slovákům aspoň obecné školy?
33. Jaké školy měli Slováci do roku 1918?
34. Stačilo to?
35. Báli se Češi dát Slovensku autonomii?
36. Byli Slováci na autonomii připraveni vzděláním?
37. Měli Slováci v Československu dost škol?
38. Měli také střední a odborné školy a university?
39. Přáli si všichni Slováci mít autonomii?
40. Radili někteří Slováci, aby se s autonomií počkalo?
41. Kdy obsadil Hitler Čechy a Moravu?
42. Byli slovenští fašisté ve službách nacismu?
43. Proklamovali slovenští fašisté Slovenský stát?
44. Byl Slovenský stát protidemokratický?
45. Bylo Slovensko za fašistické vlády satelitem Hitlerovy říše?
46. Bojoval Slovenský stát proti spojencům?
47. Byla většina Slováků demokratická?
48. Chtěli Slováci svobodné a demokratické Československo?

49. Bojovali Slováci v zahraničí proti nacismu a fašismu?
50. Byla v r. 1944 na Slovensku revoluce?
51. Proti komu udělali Slováci revoluci?

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ
ke cvičení 120.

- A. = Americký důstojník
H. = pan Halík, český uprchlík v Německu

A.: How long did you work for Brněnská Zbrojovka in Brno, Mr. Halík?

H.: Ve Zbrojovce jsem byl od listopadu 1935 do března 1939. První dva roky jsem pracoval v hlavním závodě v Brně. Pak jsme rozšířili výrobu naší továrny v Povážské Bystrici v údolí řeky Váhu, a já jsem požádal, aby mě tam přeložili.

A.: Why did you leave in 1939? Did you go yourself, or were you fired?

H.: Hned 14. března, když byl proklamován tzv. Slovenský stát, zakázali mi jako Čechovi dále pracovat. Tehdy se Hitlerovou pomocí dostali k moci slovenští fašisté, kteří organizovali Slovensko podle vzoru nacistů. Neměli Čechy rádi, a demokratické Čechy už vůbec ne.

A.: I have come across this problem several times before. Even some of the Slovak organizations in the U.S. show it. Why did the Slovaks dislike the Czechs?

H.: To nebylo všeobecné, vůbec ne. To hlavní, co asi Slováci měli proti Čechům, bylo, že jsme jim po 20 let nedali autonomii. Ale snad ani ta autonomie nebyla nejdůležitější. Spíš bych řekl, že šlo jednak o nešikovnost ze strany Čechů, jednak o protičeskoslovenskou propagandu ze strany separatistů a fašistů.

A.: What kind of wrong approach on the part of the Czechs do you have in mind?

H.: Především vám musím říct, že to, co vám tady povídám, je mé soukromé mínění. Možná, že se jiní lidé na to dívají jinak.

A.: I understand that, Mr. Halík.

H.: No, víte, po roce 1918 museli Češi posílat na Slovensko mnoho učitelů, atd., protože je Slováci neměli. Bohužel, posílali tam na vedoucí místa Čechy, i když už Slováci měli dost vlastních kvalifikovaných lidí. To dělalo zlou krev. A moc taky záleželo na tom, jací lidé byli ti Češi, kteří přišli na Slovensko.

A.: I think I know what you re going to say.

H.: Někteří Češi šli pracovat na Slovensko rádi a žádali o to sami. Ti se pak chovali dobře a byli mezi Slováky populární. Ale na neštěstí tam úřady posílaly taky učitele, úředníky, četníky a jiné lidi z trestu. Takoví lidé šli na Slovensko proti své vůli. Ke Slovákům se chovali povýšeně a nenašli k nim správný poměr. Jejich vinou pak mnoho Slováků začalo být proti Čechům a Československu.

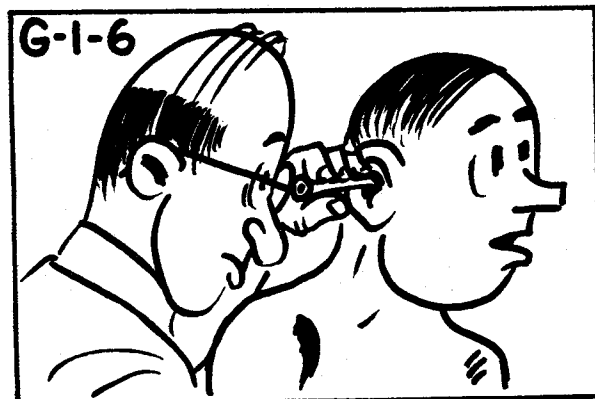
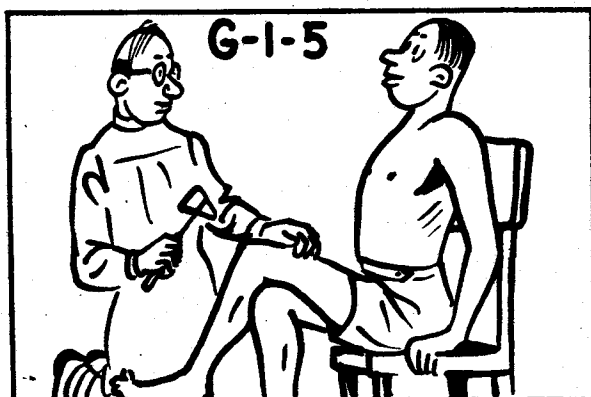
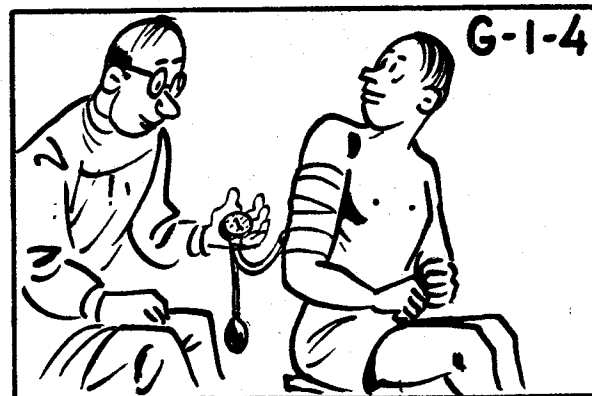
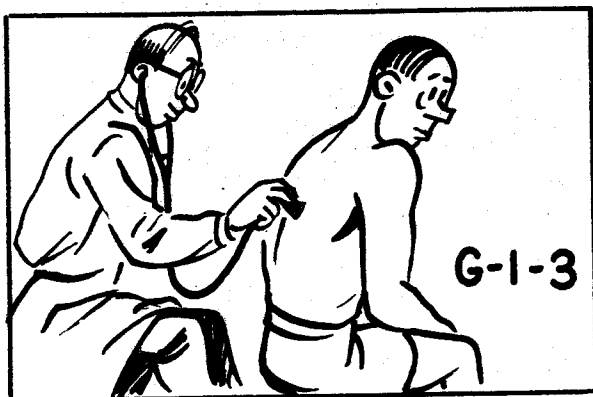
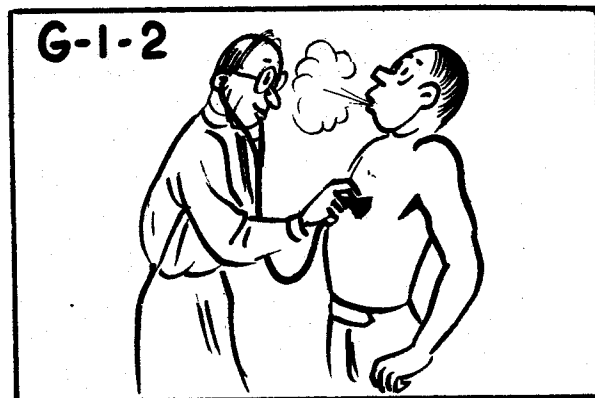
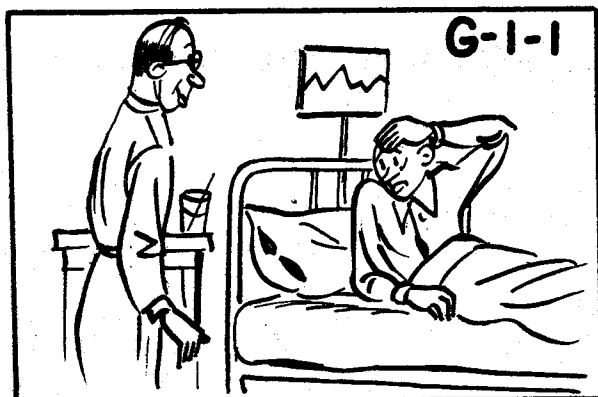
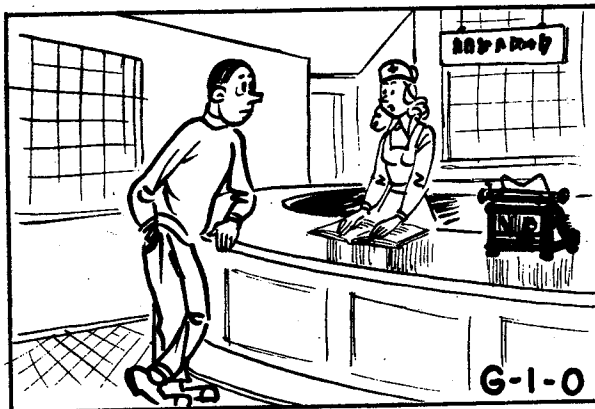
A.: How's the situation now?

H.: Není to moc dobré. Slováci nemají rádi komunisty, a komunistická vláda sedí v Praze. Komunisti si myslí, že přenášením průmyslu z Čech na Slovensko vybudují na Slovensku dělnickou třídu, která bude komunistická, ale asi se mylí. Přesto všechno ale říkám, že Češi a Slováci k sobě přirozeně patří, a že těžko můžou existovat odděleně.

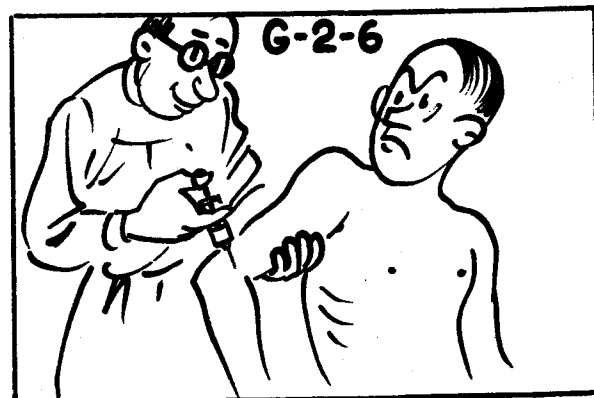
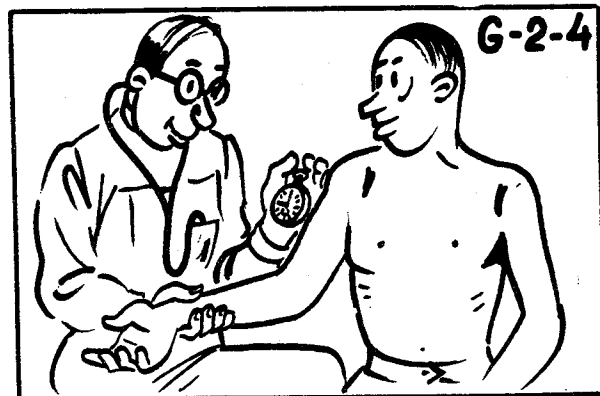
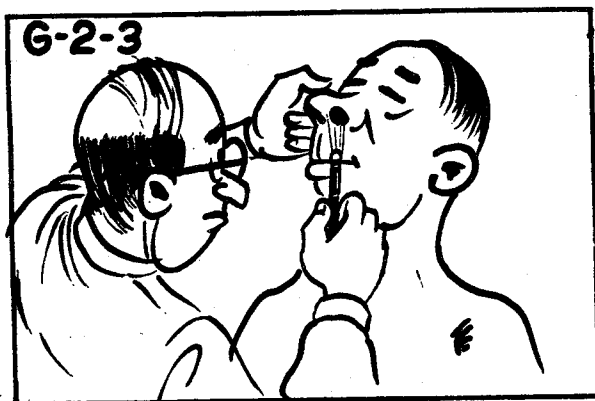
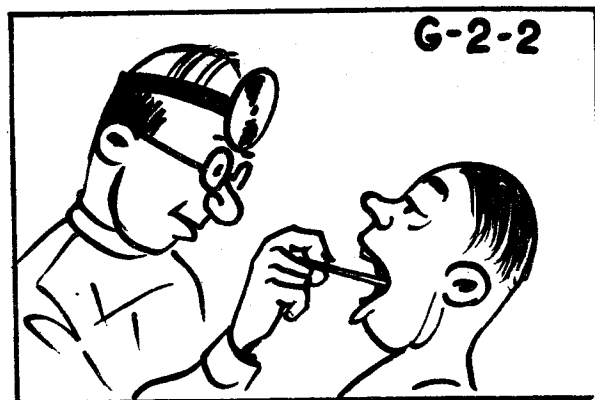
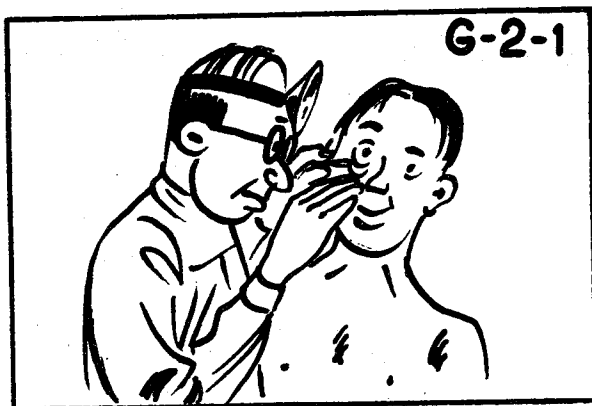
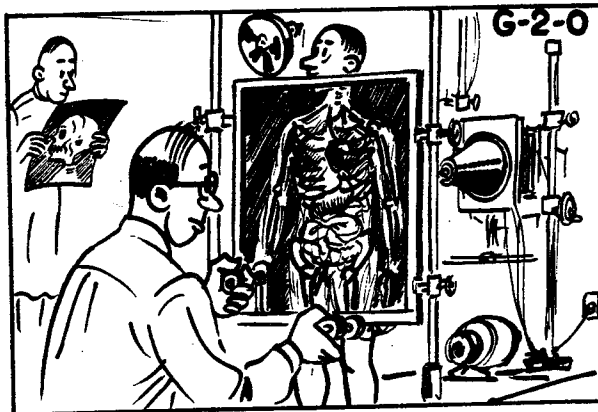

Horolezecký výcvik pěchoty.

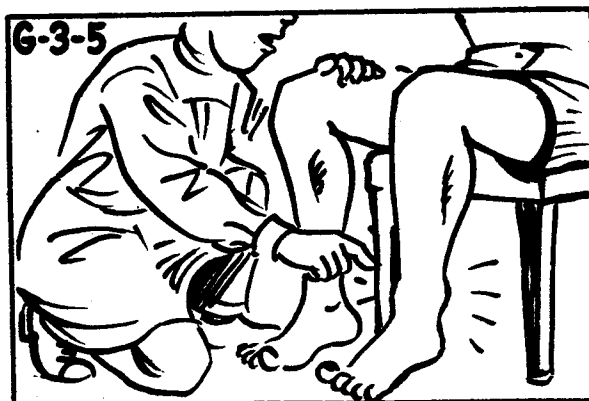
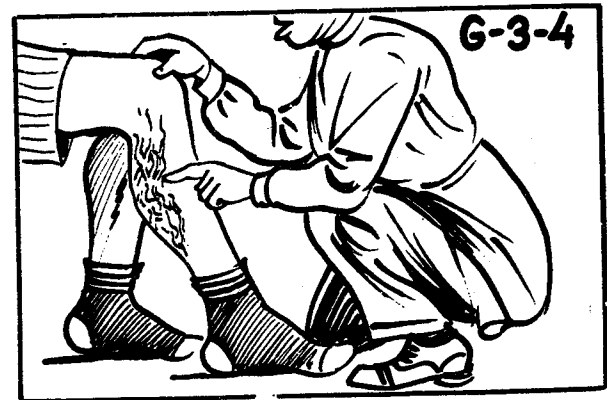
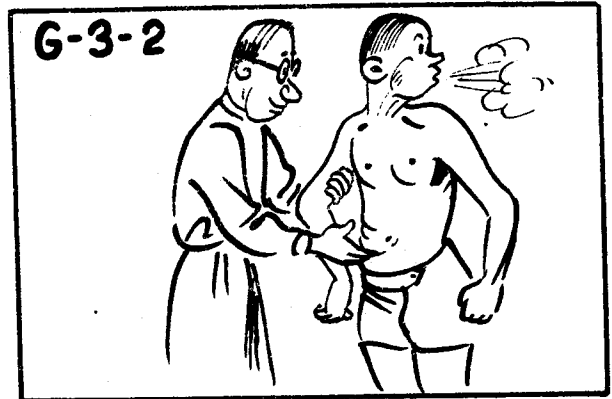
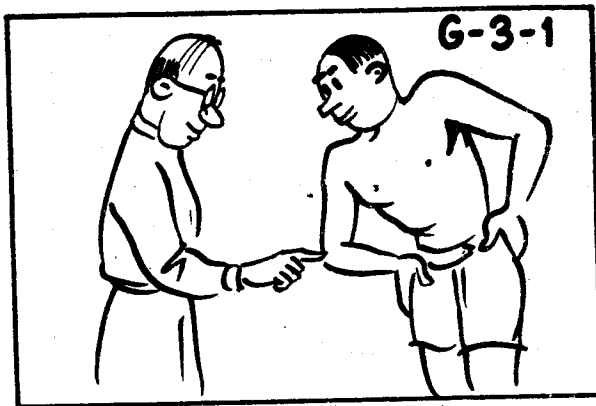
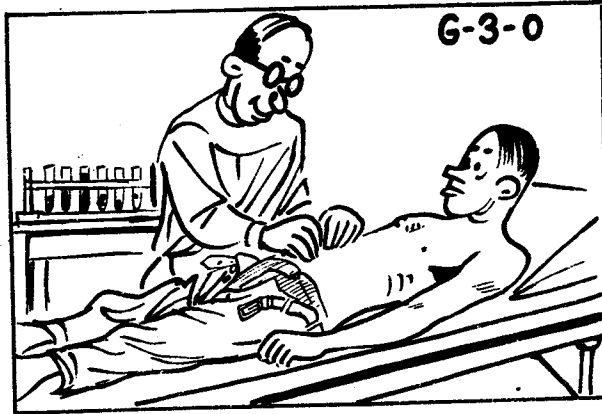

CVIČENÍ ČÍSLO 121.Lékařská prohlídka.

- G-1-0 Zdeněk Vacek se necítil ve své kůži. Šel proto do zdravotnického střediska, aby se dal důkladně prohlédnout. V přijímací kanceláři se ptal ošetřovatelky:
- "Buďte tak hodná, prosím vás, mohla byste mně říct, kde najdu doktora Javírka?" (Měl dobrý důvod, proč se na něho ptal: MUDr. Javírek byl dobrý kamarád jeho nebožtíka bratra. Zdeněk věděl, že jen známý lékař ho opravdu důkladně prohlédne).
- Ošetřovatelka mu ukázala, kudy má jít.
- G-1-1 Doktor Javírek ho přivítal a povídá: "Jak se na tebe koukám, vidím, že patříš do postele." Zdeněk dostal lůžko. Než ho Javírek začal prohlížet, stěžoval si na velké bolesti hlavy.
- G-1-2 Doktor mu nařídil, aby se svlékl do půl těla. Poslechl si jeho plíce, ale nic nepříznivého nenašel.
- G-1-3 Taky poslech plic z druhé strany byl normální.
- G-1-4 Dr. Javírek pak změřil Zdeňkovi krevní tlak,
- G-1-5 pomocí kladívka zjistil, že má reflexy v pořádku,
- G-1-6 a podíval se mu do uší. Sluch měl taky normální.

- G-2-0 Pak doktor Zdenka prosvítil rentgenem.
- G-2-1 Prohlédl mu taky oči
G-2-2 a ústa, podíval se mu do krku
G-2-3 a ovšem taky do nosu.
- G-2-4 Pak mu změřil puls. Zdeněk měl o několik tepů nad normál.
- G-2-5 Javůrek dal Zdenkovi prášek proti bolení hlavy; asi to byl aspirin.
- G-2-6 Pak dal do injekční stříkačky půl miliónu jednotek penicilinu a dal mu do ruky injekci.

- G-3-0 Zdeněk se potom položil na stůl. Doktor mu prsty tlačil na žaludek. Na jednom místě to hodně bolelo.
- G-3-1 Doktor povídal: "Vstaň! Podíváme se, jestli to bude bolet, když se prudce shýbneš napravo...." Bolelo to.
- G-3-2 "A teď zakašli, abychom si byli jisti!" Bolelo to zas. Javůrek řekl: "Myslím, že si tě tady nechám. Asi to budeme řezat."
- G-3-3 Pak dokončil prohlídku. Našel Zdeněkovi malý absces na zádech
- G-3-4 a křečové žíly.
- G-3-5 Taký měl oteklé kotníky. To asi proto, že musí moc chodit
- G-3-6 a má ploché nohy. "Moc pěkný platfus," poznamenal doktor Javůrek. "Teď se nedivím, že tě neodvedli na vojnu."

Z pražské policejní kroniky:

Včera o půl jedenácté večer jel po Národní třídě v Praze směrem k Národnímu divadlu osobní vůz poznávací značky PH-89-84. Jeho řidič nejprve vysokou rychlostí projel křižovatkou u Perštýna, nedbaje dopravního signálu. Míjeje budovu městské správy Veřejné bezpečnosti, pokusil se o předjetí vlaku elektrické dráhy č. 9. Povalil při tom 54letou Emilii Boučkovou, bytem v Praze 7, Veletržní třída č. 46. Oběť byla dopravena na kliniku, kde bylo zjištěno, že utrpěla tržné rány a komplikovaná vnitřní zranění. 36letému Hynku Bečkovi z Prahy 2, Vinohrady, Chodská 62, který vůz řídil jsa v podnapilém stavu, byl odebrán řidičský průkaz. Bude proti němu zavedeno trestní řízení.

SLOVNÍČEK 121.

dbát, dur.	= to take care; to mind
dokončovat, dur.	= to finish
dokončit, pct.	
injekce, f.	= injection
injekční, adj.	
kašel, m. gen. -šle	= cough
kašlat, dur.	= to cough
zakašlat, pct.	
komplikovat, dur.	= to complicate
komplikace, f.	= complication
kronika, f.	= chronicle
míjet, dur.	= to pass; to miss
minout, pct.	
nebožtik, m.	= the late....
nebožka, f.	
oběť, f. gen.-i	= victim; sacrifice
obětovat, dur. & pct.	= to sacrifice
platfus, m. (slang) gen. -u	= flatfootedness
plochý, adj!	= flat, plane
povalit, pct.	= to knock down; to overthrow
poznamenávat, dur.	= to remark
poznamenat, pct.	
poznámka, f.	= remark; note
poznávat, dur.	= to recognize
poznat, pct.	
prosvítit, pct.	= to X-ray, to fluoroscope
předjíždět, dur.	= to overtake
předjet, pct.	
puls, m. (gen.: -u)	= pulse
reflex, m. (gen.: -u)	= reflex; reflection
shýbat se, dur.	= to bend down
shýbnout se, pct.	
středisko, n.	= center
tep, m. (gen.: -u)	= pulse
vřed, m.	= ulcer, boil, abscess
vstříkovat, dur.	= to inject
vstříknout, pct.	
zavádět, dur.	= to introduce (something new);
zavést, pct.	to initiate

FRÁZE A IDIOMY.

Městská správa veřejné bezpečnosti	= city police headquarters
Necítím se ve své kůži.	= I don't feel like myself.
zdravotnické středisko	= medical, health center
přijímací kancelář	= reception room
sestra (v nemocnici)	= nurse
můj nebožtík dědeček	= my late grandfather
má nebožka žena	= my late wife
do půl těla	= (strip) to the waist
poznávací značka	= license plate; license plate number
tržná rána	= laceration
v podnapilém stavu	= (being) a little drunk; under the influence of alcohol
řidičský průkaz	= operator's license
Bude zavedeno trestní řízení.	= Criminal proceedings will be started.
čekárna	= waiting room

GRAMATICKÝ ROZBOR 121.PARTICIPLES

Study this chapter so that you recognize participles (přechodníky) when you happen to come across them in print.

Czech participles in the broader sense (příčestí v širším smyslu) are:

1. Participles in the narrower sense (příčestí v užším smyslu)
  - a. passive participle (příčestí trpné)
used in the formation of the passive voice, e.g., volán
  - (b. the 1-base of the past tense was in old Czech
active past participle /příčestí minulé činné/)
2. Participles called in Czech transgresívy (also spelled: transgresivy) or přechodníky.

PARTICIPLES "TRANSGRESÍVY"

Příklady:

masc.	<u>Spoléháje na své spojence, začal válku.</u> Relying on his allies, he started a war.
fem.	<u>Spoléhájíc na své spojence, Francie se bránila.</u> Relying on her allies, France defended herself.
neuter	<u>Spoléhajíc na své spojence, Polsko se bránilo.</u> Relying on her allies, Poland defended herself.
Plural m., f., n.	<u>Spoléhajíce na své spojence, napadené státy se bránily.</u> Relying on their allies, the attacked states defended themselves.

The endings of the "přechodníky" are:

Present	1.	<table border="1"> <tr> <td>Sing.</td> <td>m.</td> <td>-a</td> </tr> <tr> <td></td> <td>f.</td> <td>-ouc</td> </tr> <tr> <td></td> <td>n.</td> <td>-ouc</td> </tr> <tr> <td>Pl.</td> <td></td> <td>-ouce</td> </tr> <tr> <td></td> <td>m., f., n.</td> <td></td> </tr> </table>	Sing.	m.	-a		f.	-ouc		n.	-ouc	Pl.		-ouce		m., f., n.		e.g.	nesa nesouc nesouc nesouce
	Sing.	m.	-a																
	f.	-ouc																	
	n.	-ouc																	
Pl.		-ouce																	
	m., f., n.																		
	2.	<table border="1"> <tr> <td>Sing.</td> <td>m.</td> <td>-je</td> </tr> <tr> <td></td> <td>f.</td> <td>-jíc</td> </tr> <tr> <td></td> <td>n.</td> <td>-jíc</td> </tr> <tr> <td>Pl.</td> <td></td> <td>-jíce</td> </tr> <tr> <td></td> <td>m., f., n.</td> <td></td> </tr> </table>	Sing.	m.	-je		f.	-jíc		n.	-jíc	Pl.		-jíce		m., f., n.			kryje dívaje se kryjíc dívajíc se kryjíc dívajíc se kryjíce dívajíce se
Sing.	m.	-je																	
	f.	-jíc																	
	n.	-jíc																	
Pl.		-jíce																	
	m., f., n.																		
Past	1.	<table border="1"> <tr> <td>Sing.</td> <td>m.</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>f.</td> <td>-ši</td> </tr> <tr> <td></td> <td>n.</td> <td>-ši</td> </tr> <tr> <td>Pl.</td> <td></td> <td>-še</td> </tr> <tr> <td></td> <td>m., f., n.</td> <td></td> </tr> </table>	Sing.	m.	-		f.	-ši		n.	-ši	Pl.		-še		m., f., n.			nes nesši nesši nesše
	Sing.	m.	-																
	f.	-ši																	
	n.	-ši																	
Pl.		-še																	
	m., f., n.																		
	2.	<table border="1"> <tr> <td>Sing.</td> <td>m.</td> <td>-v</td> </tr> <tr> <td></td> <td>f.</td> <td>-vši</td> </tr> <tr> <td></td> <td>n.</td> <td>-vši</td> </tr> <tr> <td>Pl.</td> <td></td> <td>-vše</td> </tr> <tr> <td></td> <td>m., f., n.</td> <td></td> </tr> </table>	Sing.	m.	-v		f.	-vši		n.	-vši	Pl.		-vše		m., f., n.			zaplativ zaplativši zaplativši zaplativše
Sing.	m.	-v																	
	f.	-vši																	
	n.	-vši																	
Pl.		-vše																	
	m., f., n.																		

Future participles (přechodníky) are formed from punctual verbs, e.g. přijde, přijdouc, pl. přijdouce
zaplatě, zaplatíc, pl. zaplatíce

Passive participles (přechodníky);

e. g., jsa vyslýchán, jsouc vyslýchána, pl. jsouce
vyslýchání (being interrogated)
byv vyslechnut, byvši vyslechnuta, pl. byvše vyslechnutí (having been interrogated)

Participles (přechodníky) are a feature of literary style. Considerable individual differences in their usage exist among writers. Some like to use them, some use them very rarely.

In the spoken language "přechodníky" are almost extinct.

A few words, originally "přechodníky," are used as prepositions or adverbs:

<u>vyjíma jíc</u> někoho n. něco (or. less often, <u>vyjíma je</u> or <u>vyjíma</u>)	with the exception of s.o. or s.t.
<u>hledíc k</u> (or, <u>hledě</u>)	with reference to
<u>nehledíc k</u> (or, <u>nehledě k</u>)	apart from regardless of to say nothing of
<u>počínajíc</u> příštím pátkem (or, <u>počínaje</u>)	beginning next Friday
<u>počítajíc v to</u> někoho, něco (or, <u>počítaje v to</u>)	including s.o., s.t.
končíc (or konče)	ending

Příklady:

Počínajíc příštím týdnem schůze bude každou středu.

Tenhle kurs trvá 46 týdnů počítajíc v to dva týdny prázdnin.

Všichni muži narození v r. 1921, vyjíma jíc ty, kteří sloužili v zahraniční armádě, jsou povinni základním vojenským výcvikem.

Tyhle pneumatiky nechci. Nehledě k tomu, že jsou drahé, taky moc nevydrží.

soudíc podle toho or soudě podle toho	judging by this
takřka tak říká jíc	almost so to speak

VYPRÁVOVÁNÍ
(NARRATIVE)
K LEKCI 121.

Jestli mám něco nerad, tak to je chození k doktorovi. Ale tuhle jsem si už nemohl pomoci. Hlava mě bolela jako střep a taky mě píchalo na straně. Nechtěl jsem nic říkat manželce, protože ona hned myslí na nejhorší, ale ona to na mně musela vidět. Při snídani najednou se na mě podívala a povídá: "Poslouchej, Václave, ňák se mi v posledních dnech nelíbíš. Málo jíš a pořád se potíš. Dnes v noci jsi sebou házel, že jsem ani spát nemohla... Seber se a jdi k doktorovi. Ať tě prohlédne a něco ti dá..."

No, a tak to začalo.

Doktor se na mě jen podíval a hned jsem věděl, že se mu něco nelíbí. Musel jsem si sundat košili a tričko a on poslouchal vzadu i vpředu, jestli nemám něco na plicích. Ucho měl studené jako kus ledu. Ale to snad mají všichni doktoři.

Pak se mi koukal do uší a do nosu, do krku mi strčil nějakou lžičku a musel jsem říkat á. No, však víte, jak to u takového doktora chodí.

Taky mi změřil krevní tlak a puls a pak vzal kladívko a tloukl mě jím do kolena.

Nakonec mě položil na takové lehátko a začal mě tlačit těmi studenými prsty na břicho. Na pravé straně to bolelo -- a to se mu líbilo. Řekl mi pak, abych vstal, a abych se shýbl jednou nalevo, jednou napravo, a když jsem mu znovu řekl, že to napravo bolí, vypadal moc spokojený.

Taky jsem musel párkrát zakašlat a vymočit se⁺) do skleničky.

"Tak si vás tady budeme muset pár dní nechat a uděláme vám malou operaci," povídal. "Máte krásný žaludeční vřed a ten musí ven."

Tím mě dvakrát nepotěšil, ale co má člověk dělat?

"A když už mě budete mít v narkóze a pod nožem, nemoh' byste mi taky udělat něco s těmi křečovými žilami?" zeptal jsem se ho, abych ukázal, že se nebojím.

Ale on už asi takových pacientů, jako jsem já, měl víc.

"Uvidíme," řekl. "Ale ty křečové žíly a oteklé kotníky, to máte od toho, že máte ploché nohy. Nejlepší bude, když půjdete ke specialistovi, a ať vám dají nějaké vložky do bot. To je nejlepší prostředek!"

No, a pak zavolal sestřičku, takovou pěknou černovlasou,--až jsem

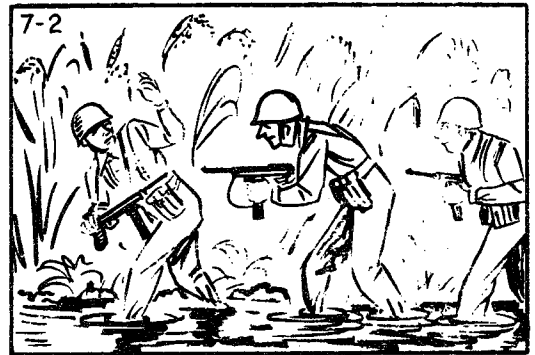
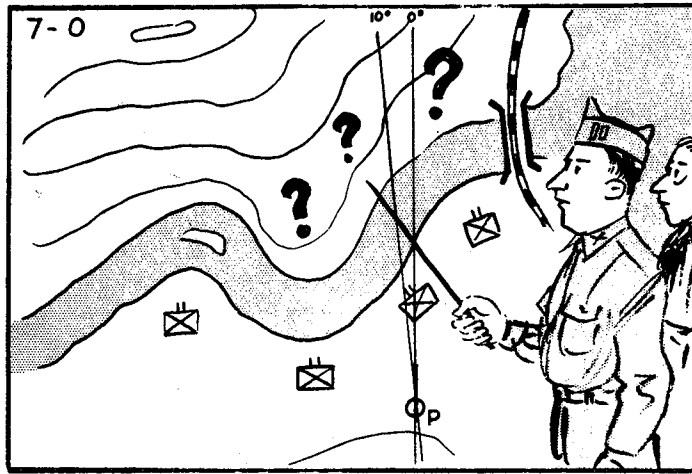
se před ní styděl, když jsem tam tak stál jako Adam. Ale jí to vůbec nevadilo...

Dala mi nějaké prášky a sklenici vody, pak mi píchli injekci, a když mně konečně dovolili, abych se oblékl, hlava se mi točila víc než před prohlídkou...

Dnes už to mám, zaplať Pán Bůh, všechno šťastně za sebou a zítra prý budu moct jít domů. Vřed je venku a nic už mě nebolí. Jen mě mrzí, že si nemůžu na cestě k domovu skočit na pivo. S tím prý budu muset nějaký čas počkat.

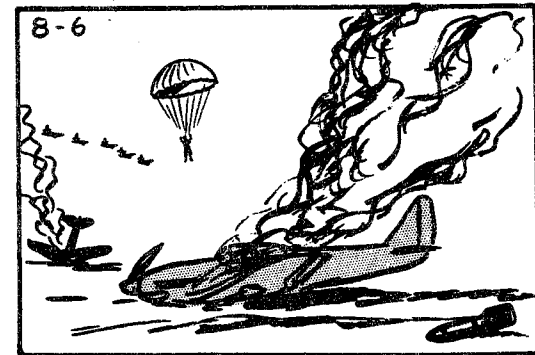
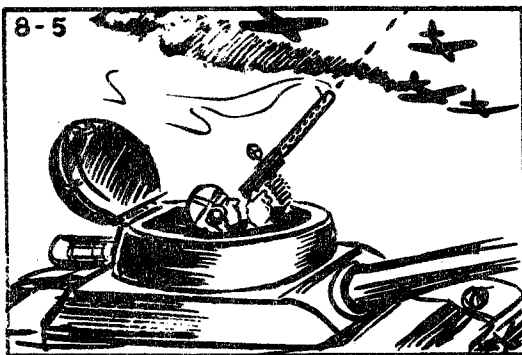
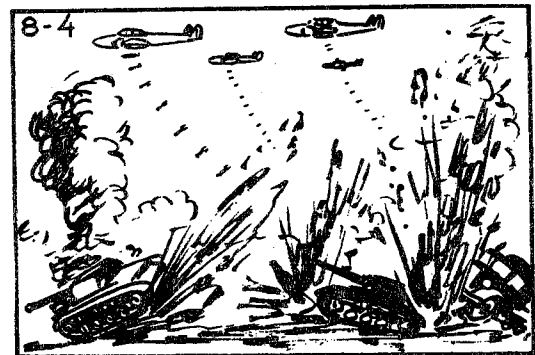
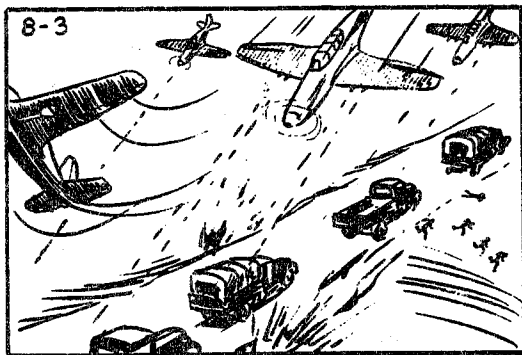
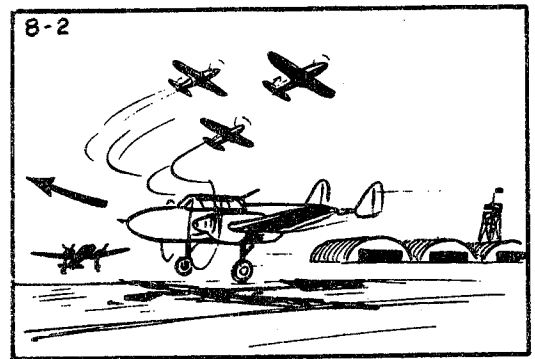
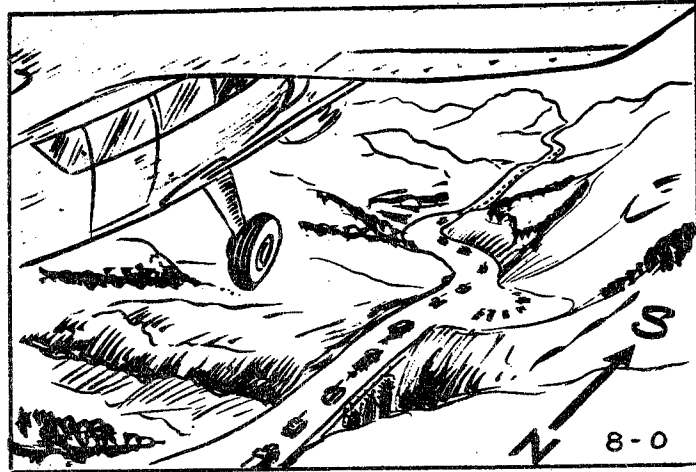
+) močit, dur. - to urinate
vymočit se, pct.

CVIČENÍ ČÍSLO 122.Hlídka na průzkumu.

- 7-0 Tohle je velitelství roty. Velitel, kapitán, dává četaři rozkaz k průzkumu. Chce vědět, jaké síly má nepřítel na druhém břehu řeky. Ukazuje četaři situaci na mapě. My jsme na pravém břehu řeky. Máme tam čtyři motostřelecké prapory.
- 7-1 Četař před odchodem na průzkum dává instrukce hlídce, které velí. Vysvětluje, že úkol je překročit řeku, pozorovat nepřátelská postavení a vrátit se. Hlídka je vyzbrojena ručními granáty a samopaly. Hlídka nemá bojovat. Jen kdyby byla napadena, musela by se bránit. Průzkumná hlídka má zbraně pro osobní obranu.
- 7-2 Hlídka jde skrytě přes řeku. Každý muž má zbraň připravenou k palbě pro případ, že by byli napadeni. Hlídka postupuje zajištěně.
- 7-3 Velitel hlídky pozoruje nepřátelské pozice polním kukátkem. Leží v trávě. Jeho přilba je maskována větvičkami.
- 7-4 Pozoruje nepřátelské tanky a jiná obrněná vozidla, přijíždějící cestou na protějším svahu.
- 7-5 Na jiném místě má nepřítel dobře maskované palebné postavení dělostřelecké baterie. Taky je tam vidět vybudovanou obranu. Před ní jsou protitankové překážky.
- 7-6 Po návratu hlásí velitel hlídky veliteli roty, co zjistil. Hlásí mu, že nepřítel má na druhém břehu jeden motostřelecký a jeden dělostřelecký pluk. Kapitán je překvapen. Tak silného nepřítele neočekával.

Nepřítel je bombardován.

- 8-0 Náš průzkumný letoun zjistil kolonu nepřátelských tanků a jiných vozidel. Kolona se pohybuje po štěrkové silnici v údolí mezi horami. Jede na jih, a to se vší pravděpodobností do prostoru soustředění.
- 8-1 Velitel divize žádá velitele leteckého pluku, aby nepřátelskou kolonu bombardoval.
- 8-2 Naše lehké bombardovací letouny startují, aby napadly nepřátelskou kolonu. V pozadí vidíme tři hangáry a za nimi kontrolní věž. Jeden letoun je právě na startovací dráze.
- 8-3 Naši letci ostřelují kolonu nákladních aut kulometry a raketami.
- 8-4 Nepřátelské tanky byly zasaženy výbuchy našich leteckých pum. Jejich kolona byla rozrušena a dezorganizována.
- 8-5 Naše bombardování nezničilo všechny tanky. Velitel jednoho tanku, který nebyl zasažen, otevřel příklop věže a střílí na naše letouny z velkorážného kulometu proti letadlům.
- 8-6 Některé naše letouny letěly nízko, a tak byly příliš vystaveny palbě z kulometů. Dva byly sestřeleny. Zřítily se. Pilot jednoho letadla se zachránil: Seskočil padákem. Padák neselhal, seskok se podařil. - Napravo od hořícího letounu leží nevybuchlá letecká puma.

SLOVNÍČEK 122.

instrukce, f.	= instruction
návrat, -u, m.	= return
ničit, dur.	= to destroy, ruin, demolish
zničit, pct.	
pohybovat se, dur.	= to move, be in motion
pohnout se, pct.	= to move, make a movement
posice or pozice, f.	= position
pravděpodobnost, f. gen -i.	= probability
protější, adj.	= opposite (on the other side)
průzkum, m. gen -u	= reconnaissance
průzkumný, adj.	
překročit, pct.	= to step over; to cross
příklop, -u, m.	= turret cover
rozrušit, pct.	= to excite, agitate; to derange
selhat, pct.	= to fail (memory, brake, rifle)
seskok, -u, m.	= jump (down)
soustřeďovat, dur.	= to concentrate
soustředit, pct.	
sestřelit, pct.	= to shoot down
skrytý, adj.	= hidden
skrytě, adv.	
štěrk, -u, m.	= gravel
štěrkovaný, adj.	
větev, f. gen. -tve	= branch (of a tree or family)
větvička, f. (dimin.)	
vybuchovat, dur.	= to explode
vybuchnout, pct.	
vystavovat, dur.	= to expose
vystavit, pct.	
zachraňovat, dur.	= to save (s.o.'s life, s.t. from destruction, etc.)
zachránit, pct.	
sřítit se, pct.	= to crash (down); to collapse (e.g., building)

FRÁZE A IDIOMY.

se vši (nebo: s veškerou) pravděpodobností	= in all probability
prostor soustředění	= concentration (assembly) area
postupovat zajištěně	= to advance in a combat way
dračí zuby	= dragon teeth (AT obstacles)

GRAMATICKÝ ROZBOR 122.Adjectives from Present Participles (přechodníky)

are formed from durative verbs:

- cí

They are used in literary style, in sentences of the following type:

Nepřátelské jednotky, postupující od západu, byly zastaveny.
Enemy units advancing from the west were stopped.

In spoken language, který is used:

Jednotky, které postupovaly od západu, byly zastaveny.
Units that were advancing from the west were stopped.

In literary and spoken language these adjectives are used as attributes with nouns:

e.g.

pracující člověk	working men
létaající personál	flying personnel
zastupující úředník	acting (substituting) official
úřadující místopředseda	acting vice-chairman
mající odpovědnost	having responsibility
zesilující odpor	increasing resistance
ustupující nepřítel	retreating enemy
útočící pěchota	attacking infantry
hořící dům	burning house
odstrašující příklad	a deterrent
měníící se situace	changing situation
vysilující pochod	exhausting march
unavující práce	tiring work
jedoucí vlak	moving train
vyšetřující orgán	investigating organ
vyslýchající úředník	interrogating officer

velící důstojník	commanding officer
stoupající ceny	rising prices
dlouho trvající deště	long period of rain
nastávající sezóna	coming season
ubývající oblačnost	decreasing cloudiness
dojíždějící dělníci	commuting workers
tekoucí voda	running water
budoucí vývoj	future development
(formed from future participle)	
vedoucí úředník	manager (leading official)
slábnoucí vítr	slackening wind

VYPRAVOVÁNÍ
K LEKCI 122.

Průzkum a nálet.

Četař Novák vypravuje:

"V pátek ráno si mě zavolal kapitán na velitelství roty. Byl jsem moc zvědav, co bude zase chtít, ale tušil jsem, že to bude nový průzkum. Už jsme měli moc dlouho klid a podle všech příprav bylo vidět, že se chystá něco většího.

Nemýlil jsem se. Kapitán chtěl vědět, jaké síly stojí proti nám na druhém břehu řeky.

Vybral jsem si pár dobrovolníků a vysvětlil jsem jim, oč jde. Úkol byl jednoduchý: dostat se přes řeku, pozorovat, co se děje, a vrátit se. Žádné střelení. Jen kdybychom byli napadeni...

Měli jsme samopaly a ruční granáty a postupovali jsme zajištěně. Chvillemi jsme byli ve vodě až po pás. Šlo to pomalu, ale dostali jsme se šťastně přes. Nikdo nás neviděl a všude byl klid. Kolem řeky rostla vysoká tráva. To se mi hodilo. Našel jsem si pěkné místo, odkud jsem mohl polním kukátkem pozorovat nepřátelské pozice. Co jsem viděl, mě moc nepotěšilo. Všude tanky, kanóny a obrněná vozidla. Víc než jsme čekali. Vlevo byla celá dělostřelecká baterie v palebném postavení a dobře maskovaná. Před ní protitankové betonové překážky, drátěné překážky a určitě taky minové pole. Rozhodně dobře vybudovaná obrana. Bude to práce dostat se přes ni.

Podle všech známek tam měli celý dělostřelecký pluk a asi taky celý motostřelecký pluk ...

Vrátili jsme se bez nehody. Měli jsme štěstí. Ale měli jste vidět obličej našeho kapitána, když jsem mu hlásil, co jsme zjistili! Hned volal dozadu a myslím, že brzy uvidíme v akci naše letectvo."

Velitel letky vypravuje :

"Sotva jsme přeletěli řeku, zahlédl jsem na silnici v údolí kolonu tanků a nákladních aut. Jely na jih. Zaútočili jsme na ně všim, co jsme

měli: pumami, raketami, kulomety i kanony. Byli tak překvapeni, že ani nestříleli. Tři tanky byly zasaženy pumami a několik jiných raketami. Viděl jsem jich hořet sedm. Jen z jednoho na nás stříleli z velkorážného kulometu. V minutě byla celá kolona dezorganizovaná. Vojáci vyskakovali z nákladních aut a utíkali do polí.

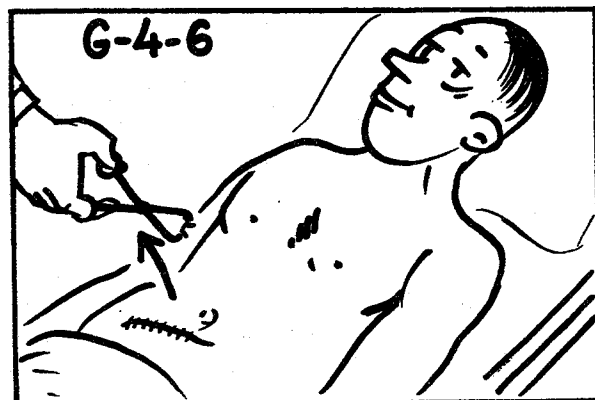
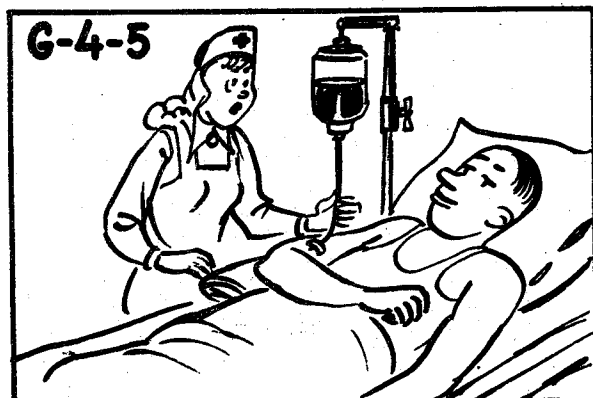
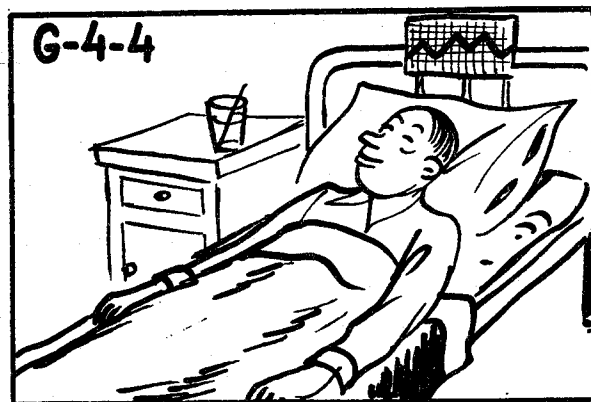
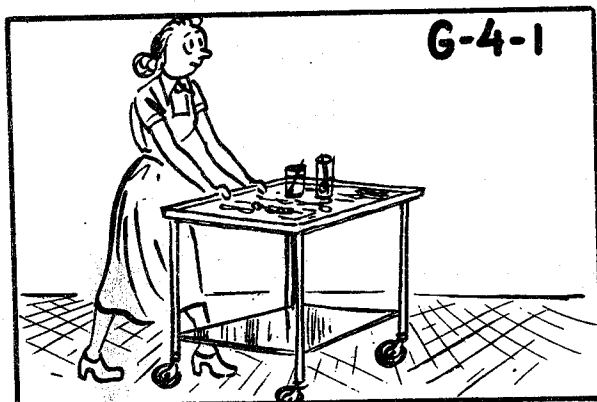
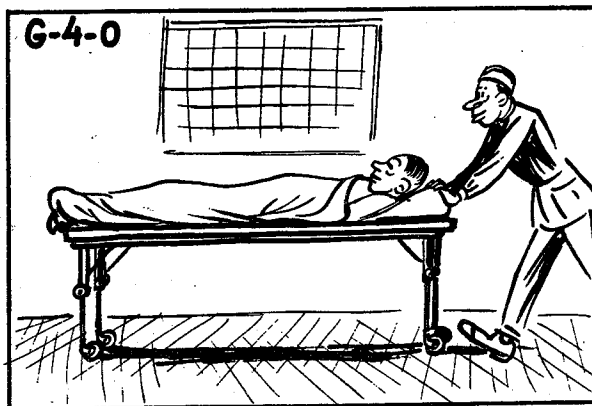
Udělalí jsme ještě tři nálety a zapálili jsme několik nákladních automobilů. Viděl jsem tři výbuchy. Asi vezli munici.

Při třetím náletu dostal Rudolf zásah. Chytlo mu to a musel dolů. Viděl jsem ho vyskočit. Padák se mu otevřel. Dopadl na pole asi 6 kilometrů na sever od řeky v pravo od silnice. Počítám, že ho zajali."

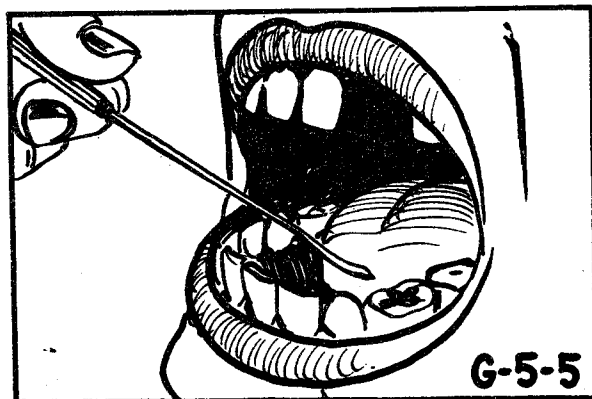
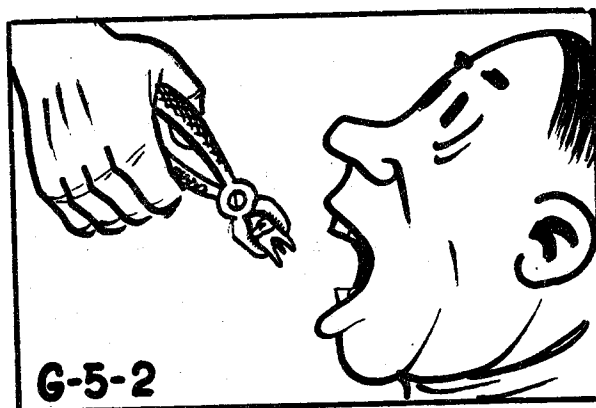
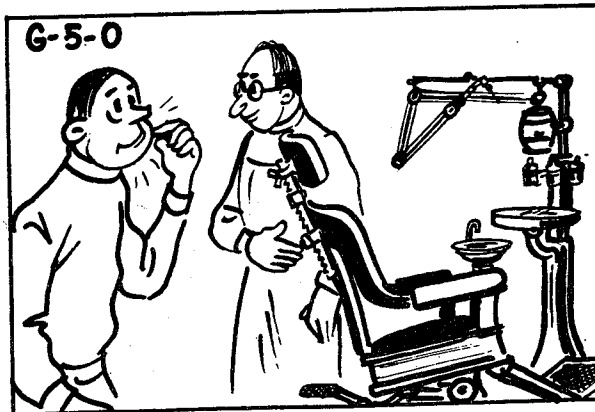

Českoslovenští dělostřelci. Poločeta v zamaskovaném palebném postavení.

CVIČENÍ ČÍSLO 123.Operace.

- G-4-0 Zdeněk Vacek už je připraven na operaci. Od rána mu nedali nic jíst. Teď ho vezou do operačního sálu.
- G-4-1 Instrumentářka tam zatím veze sterilizované nástroje. Má na to stolek na kolečkách.
- G-4-2 Zdeněk nejdřív dostal narkózu. Když byl uspán, doktor Javůrek ho otevřel. Javůrek má jako chirurg dobré jméno. Jeho instrumentářka mu podává nástroje.
- G-4-3 Po operaci Javůrek ránu sešil několika stehy. Kůži spojil sponkami. Nakonec Zdeněkovi zafačoval celý hrudník. (Pravda je, že Zdeněk při tom nestál; ležel a nevěděl o sobě, protože ještě spal.)
- G-4-4 Pak ho odvezli zpátky na pokoj. Zdeněk leží na posteli. Za sebou má diagram teploty. Za chvíli se probere z narkózy.
- G-4-5 Večer mu museli dát krev, protože jí při operaci mnoho ztratil. Transfúzi prováděla diplomovaná sestra. Zdeněk má krevní skupinu AB. Znamená to, že mohl dostat krev kteréhokoli typu.
- G-4-6 Za několik dní doktor odstranil sponky a stehy.

U zubního lékaře.

- G-5-0 Než Zdenka po operaci pustili domů, řekl mu doktor Javůrek: "Abych nezapomněl - jdi co nejdřív k subařovi. Všiml jsem si, že máš několik zkažených zubů. Nevěřil bys, ale takovým kazem se do těla dostává spousta infekce..."
Zdeněk by tuhle radu byl možná ignoroval, ale zuby se přihlásily samy. Začaly ho hrozně bolet a otekla mu tvář.
- Zdeněk přišel do ordinace a doktor Brázda jen ukázal na křeslo. "Posaďte se. Jako doma!" Ale Zdenkovi se tam moc nelíbilo. "Jeje, jeje!" myslel si. "Ta vrtačka...brrrr!"
- G-5-1 Doktor si nejdřív prohlédl všechny Zdenkovy zuby zrcátkem. "Pěkně to tam vypadá!" povídal. "Kdybyste byl přišel před rokem, už taky bylo skoro pozdě." Dohromady měl Zdeněk sedm zkažených zubů. Tři mu v levé dásni dole chyběly.
- G-5-2 "Tady tuhle stoličku už vám nemůžu zachránit. Musí ven!" Doktor dal Zdenkovi dvě injekce, aby to nebolelo, vzal kleště a stoličku vytrhl.
- G-5-3 "Vyplivněte si, prosím," nařídil doktor. Zdeněk poslechl. "Fuj," povídá, "musím říct, že znám na světě příjemnější věci než tohle..."
- G-5-4 Doktor zjistil, které ze zkažených zubů byly citlivé na studené a které na teplé. Pak vzal vrtačku a začal pracovat. Zdeněk jen ze sebe vydával: "Au....áách....ááuu...." Ale to doktorovi nevadilo. To dělá skoro každý pacient.
- G-5-5 Po několika týdnech návštěvy u doktora končily. Zdeněk dostal několik plomb, dvě zlaté inleje a můstek. Pak ještě
- G-5-6 mu doktor dal částečnou protézu a jeden falešný porcelánový zub. Zdeněk ví, že za několik let bude mít celý falešný chrup.

SLOVNÍČEK 123

citlivý, adj.	= sensitive
částečný, adj.	= partial
dáseň, -e, f.	= gum (in the mouth)
diplomovat, dur.	= to give a diploma
fačovat, dur. (colloq.)	= to bandage
zafačovat, pct.	
hrudník, m.	= chest (the thorax)
chirurg, m.	= surgeon
chrup, m. gen -u	= teeth (collect.)
ignorovat, dur.	= to ignore
infekce, f.	= infection
inlej, f.	= inlay (in dentistry)
instrumentářka, -f.	= scrub nurse
kaz, m. gen -u	= flaw, fault; cavity
kleště, f. pl.	= tongs, forceps
křeslo, n.	= chair, arm chair, easy chair
křivka, f.	= curve (a curved line)
narkosa or narkóza, f.	= anaesthetic
ordinace, f.	= doctor's office
plivat, dur.	= to spit
plivnout, pct.	= to spit out
vyplivnout, pct.	= lead seal; (in dentistry: filling)
plomba, f.	= porcelain; china
porcelán, -u, m.	= made of porcelain
porcelánový, adj.	
probírat se, dur.	= to come to
probrat se, pct.	
protéza, f.	= artificial limb; (in dentistry: plate)
spona, f.	= tiamp
sponka, f. (diminut.)	
spousta (indef. numeral)	= (a whale of) a lot
steh, m. gen -u	= stitch
sterilisovat or -zovat, dur.	= to sterilize
stolička, f.	= molar
šít, dur.	= to sew
sešít, pct.	= to sew together
transfuse or transfúze, f.	= transfusion
trhat, dur.	= to tear
vytrhnout, pct.	= to pull out; to extract (dent.)
uspat, pct.	= to put to sleep
vrtat, dur.	= to drill
vrtáčka, f.	= drilling machine
zubař, m. (colloq.)	= dentist

FRÁZE A IDIOMY.

diplovaná sestra

= registered nurse

GRAMATICKÝ ROZBOR 123.INTERJECTIONSCitoslovce.

NOTE : The intonation of interjections varies according to the mood they express. Proper intonation here is essential to convey the desired mood.

Individual preferences and habits prevail in choosing the interjection to fit the situation.

Interjections express, e.g.:

joy
radost

jej; a jejej; jeje

A jeje, to jsem rád,
že jste tady.

Well, well, I'm
sure glad you're
here.

sorrow
žalost

bože; proboha

Proboha, co si
počnu?

For heaven's sake,
what shall I do?

astonishment
podiv

jéje; ale ne;
ó, á; no...,
no ne; inu

Á, tak je to!

Oh, so that's the
way it is!

surprise
překvapení

jéje; ale; ale ale;
a jejej; a sakra
(sakra); ježíšmarjá;
šmarjá; ježíšmarjá-
jósef; á; ó; no...

	No, to snad ne! A safra, to jsem nečekal!	You don't mean that! Gee, I didn't expect that!
<u>disappointment</u> <u>sklamání</u>	á; ále Á, to je škoda.	Oh, that's too bad. Oh, it's a pity.
<u>discontent</u> <u>nespokojenost</u>	hm; ach; ach jo; hrome; hrom do toho; a sakra (safra) Hm, to nebylo moc dobré.	Hm, that wasn't so good.
<u>indignation</u> <u>rozhněčení</u>	hm; to je škandál Hm, to jsou hrozné poměry	These are terrible conditions!
<u>pleasure</u> <u>libost</u>	hm; mm Mm, to je dnes hezky!	Mm, it sure is nice today!
<u>satisfaction</u> <u>spokojenost</u>	pane; panečku; jo pane; mm ... Jo pane, to já jsem to udělal líp!	Well, I did a better job of it!
<u>sensation of cold</u> <u>pocit zimy</u>	br; brr Brr, to je zima.	Brr, is it cold!
<u>orders</u> <u>rozkazy</u>	pst; pšt; šš Pst, ticho! Prr hop!	hush Hush, quiet! (to stop a horse) jump!

invitation
vybídnutí

no; tedy;
teda (colloq)

well!?

No, nebojte se!
No tak, mluvte!
Tak tedy začneme!

Don't be afraid!
Speak! Speak up!
So let's begin!

attracting
attention
upozornění

hele! heleďte!
hej!
vida!
že (se řízneš)

look!

hey!

see!

look out, you'll
cut yourself

Look, here it is!

Hey, wait a minute!

See how fine he's
doing.

You'll see he won't
come.

Hele, tady to je!
Hej, počkejte!
Tak vida, jak mu
to jde!
Že on nepřijde!

offer
nabídka

na; nate

Here you are!

Nate, vemte si to!

Here you are, take
it!

assurance
ujištění

však

surely

Však on přijde!

He'll come for sure.

displeasure
nelibost

Fuj, to je špína

Gee, this is dirty.

fright-leknutí

Fuj, to jsem se lekl.

Gosh, did I get a scare.

Filler words:

no...

tak

pak (copak, kdopak,
jakpak, kampak, atd.)

tedy (colloq. teda)

Už jsme všichni, tak
tedy můžeme jít.

totiž (explaining particle
of speech)

To je totiž tak.

well...

so

gives emotional coloring

to kdo, co, etc.

(stating results)

Now that we're all here,
we can go.

that is; you know

You know, it's like this.

VYPRAVOVÁNÍ.Zdeněk u zubaře.Zdeněk Vacek vypravuje:

"Tak jsem se těšil, že si po té operaci pár neděl odpočinu. Ale kdepak! To bych nesměl být já!

V pondělí ráno mě začala zlobit stolička a do večera mi otekla huba⁺), že jsem ani mluvit nemohl. Doufal jsem, že to do rána přejde. Celou noc jsem nespal a bolesti byly čím dál horší. Nezbyvalo, než jít k lékaři.

Doktor Brázda je osobně moc příjemný člověk, ale jako zubaře se ho bojím. Jen se člověku podívá do huby a už něco najde.

Prosil jsem ho, aby mi vytrhl jen tu stoličku, co bolela, ale on mi hned vysvětlil, že by mi to moc nepomohlo. Že prý už mám infekci v celé levé dolní dásni, a bude to trvat několik týdnů, než mi dá chrup do pořádku. Budu potřebovat nějaké plomby, dvě inleje, do horní dásně můstek a dole protézu.

Pak mi konečně vytrhl tu stoličku a objednal si mě na příští den. Našel mi ještě sedm kazů. Některé šly ještě zaplombovat⁺⁺), ale tři už byly tak zlé, že zubům nebylo pomoci. Musely ven.

Zkusil jsem při tom jako pes.

To trhání a vrtání mi ani tak nevadí, jako ty injekce a ta bolest potom.

Inu⁺⁺⁺), dopadlo to tak, že dnes mám sice zuby v pořádku, ale kapsa je lehčí o dvě stovky. A to mi Brázda udělal se známostí cenu."

⁺)huba, -y, f. (a somewhat rude expression) = mouth, face

⁺⁺)zaplombovat, pct. = to fill a tooth

⁺⁺⁺)inu, interj. = well...

VYPRAVOVÁNÍ
K LEKCI 123.

Než mě odvezli na operaci, dělali se mnou všelijaké věci. Oholili mi břicho a dali mi další injekci. Vykoupali mě, ale nejvíc mi vadilo, že mi od večere nedali najíst.

Byl jsem trochu nervózní, ale pak mi dal doktor ještě jednu injekci a bylo po nervóze. Skoro jsem se na tu operaci těšil. Ještě si pamatuju, jak mě vezli po chodbě na operační sál a jak mě položili na stůl. Pak přivezla instrumentářka sterilizované nástroje na takovém stolečku, na kolečkách. Po ní přišel nějaký doktor, který má na starosti narkózu, dal mi na obličej masku a nařídil mi, abych zhluboka dýchal... Pak už se na nic nepamatuju.

Probudil jsem se ve svém pokoji asi za dvě hodiny, slabý jako moucha. Měl jsem žízeň, že bych byl vypil rybník, ale sestra mi nechtěla dát nic k pití. Prý až zítra. Co jsem mohl dělat? Ležel jsem tam jako Lazar, zafačovaný jako mumie a hnout jsem se nemohl. To celé odpoledne a celá noc nestály za nic.

Druhý den už mi bylo líp. Sestřička mi dala trochu čaje, změřila mi teplotu, zapsala ji na tabulku a slíbila mi, že se na mě přijde zase za chvíli podívat --- A kdybych něco potřeboval, tak ať prý jen zazvoním---

A co vám mám dál povídat? Večer se mi udělalo hůř. Myslel jsem, že z hladu, ale ten chirurg, co mě řezal, přišel ještě s dvěma jinými doktory, chvíli se radili, a pak mi řekli, že mi budou dělat transfúzi krve. Prý jsem jí hodně ztratil při té operaci.

Ošetřovatelka, co mi dělala transfúzi, mi pak řekla, že mám moc dobrou krevní skupinu. Už nevím, jak ji jmenovala, ale pamatuju se, že můžu dostat krev každého typu.

Ráno mi bylo už o moc líp a s chutí jsem snědl docela slušnou snídani.

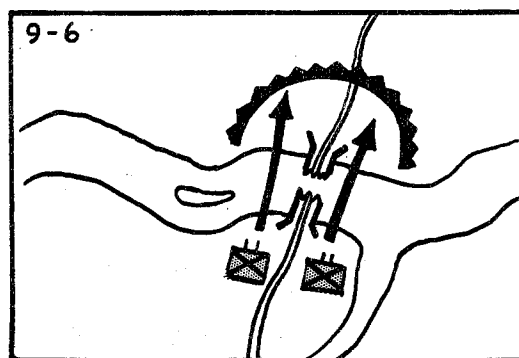
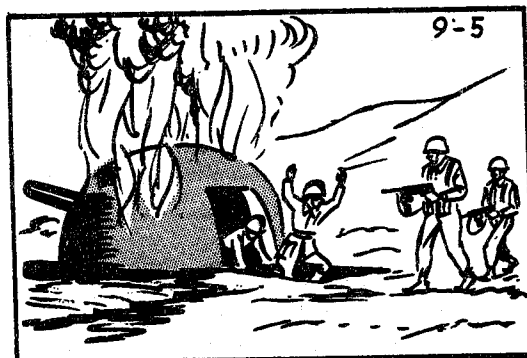
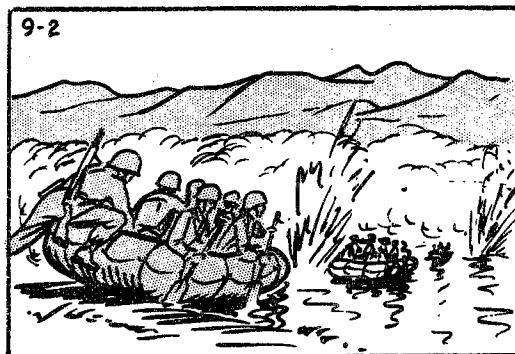
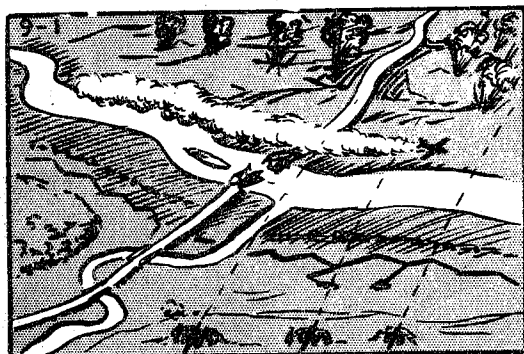
Příští týden mi budou vyndávat stehy. Někde jsem slyšel, že to bolí, a že při některých operacích proto dávají jenom sponky. No, uvidíme. Hlavní věc je, že to nejhorší mám za sebou, a že budu mít aspoň dva týdny zdravotní dovolené...

---

na mě (colloq) * na mne

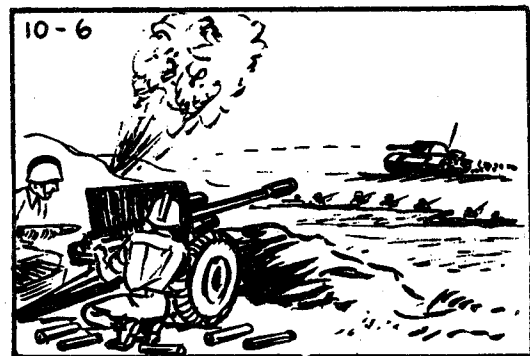
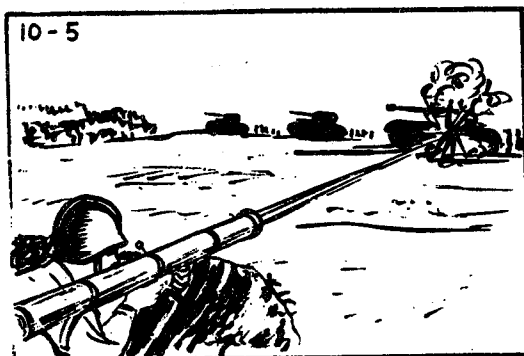
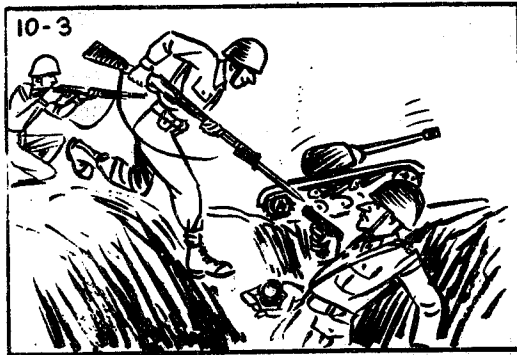
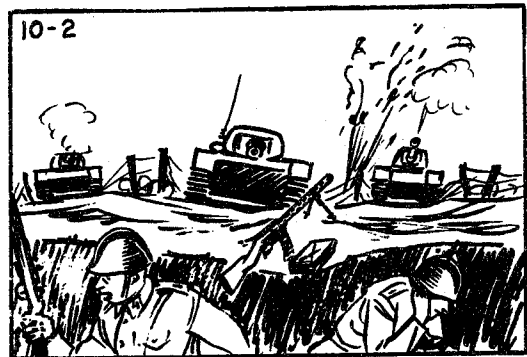
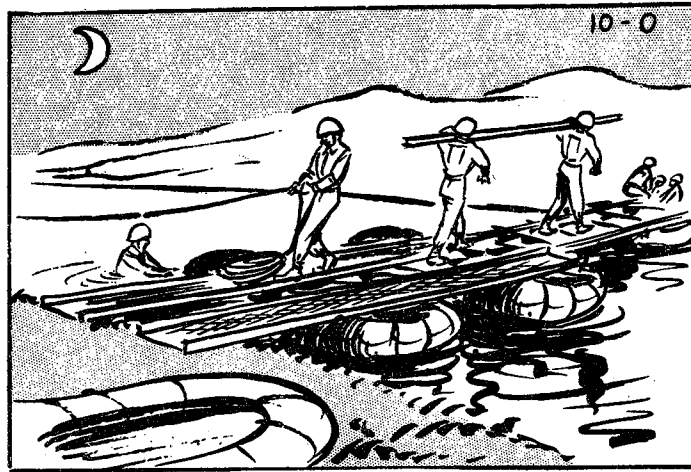

Střední tank zapadl do bahna.

CVIČENÍ ČÍSLO 124.Počátek útoku.

- 9-0 Velitel divize s důstojníky štábu divize stojí před operační mapou. Udává situaci vlastní a situaci nepřítele. Úmysl velitele je provést útok. Vysvětluje důstojníkům, kde bude východiště k útoku, které jednotky se útoku zúčastní, kdy útok začne, které budou postupné cíle, atd. Podle velitelova úmyslu a dat útoku štáb divize vypracuje operační rozkaz.
- 9-1 Letoun klade dýmovou clonu. Vpředu vidíme baterii v palebném postavení. Baterie střílí na nepřátelské postavení za řekou. Dýmová clona bude krýt násilný přechod řeky, který provede pěchota. Přes řeku byl most, který nepřítel zničil, abychom ho nemohli použít. Zbývají z něho jen trosky.
- 9-2 Pod ochranou dýmové clony se motostřelci převážejí přes řeku na útočných člunech. Celá akce je pod palbou nepřítele.
- 9-3 Naše jednotky se přibližují k nepřátelské obranné linii. Voják nalevo střílí puškový granát. Útočící jednotka brzy vyrazí ke zteči.
- 9-4 Tenhle voják má ohňomet. Ohňomet se skládá z nádrže s hořlavinou a hadice. Je to účinná zbraň proti pevnostkám (bunkrům).
- 9-5 Obránci bunkru se vzdávají. Útok našich jednotek byl úspěšný.
- 9-6 Dosáhli jsme prvního cíle: Zajistili jsme si předmostí, aby naše hlavní síly mohly překročit řeku.

Útok v plném proudu.

- 10-0 Ženisté stavějí pontonový most. Na břehu leží jeden ponton.
- 10-1 V noci se naše hlavní síly přesunují na druhou stranu řeky.
- 10-2 Útok na tento nepřátelský opěrný bod nepřátelské linie je proveden za podpory tanků. Nepřítel asi neočekával útok tanků; jeho protitanková obrana je poměrně slabá. První obranná linie byla dobyta bez větších ztrát.
- 10-3 Za tanky jdou motostřelci a čistí zákopy. Dochází k boji muže proti muži. Při zteči na zákopy motostřelci bojují bodáky. Důstojníci mají pistoli. Nepřátelský důstojník v zákopu užívá pistoli k sebeobraně.
- 10-4 Zajatci budou odvedeni do týlu, kde budou vyslechnuti. Pak budou dopraveni do zajateckých táborů.
- 10-5 Naše tanky útočí na druhý zákop. Mezi prvním a druhým zákopem má nepřítel protitankové zbraně. Nepřátelský voják zasáhl pancéřovkou jeden z našich tanků.
- 10-6 Za druhým zákopem jsou nepřátelská protitanková děla. Tenhle protitankový kanón je připraven k dalšímu výstřelu.

SLOVNÍČEK 124.

bunkr, -u, m.	= pill-box
clona, f.	= screen, diaphragm
dobývat, dur.	= to take, seize, conquer
dobýt, pct.	
hořlavina, f.	= combustible material
klást, dur., kladu, kladi	= to lay
nádrž, -e, f.	= tank, container
obránce, m.	= defender
obránný, adj.	= defensive
ochrana, f.	= protection
ohnomet, m.	= flame thrower
podporovat, dur.	= to support
podpora, f.	= support
poměr, m. gen. -u	= relation
poměrný, adj.	= relative, comparative
ponton, -u, m.	= pontoon
postupný, adj.	= successive
předmostí, n.	= bridgehead
přesunovat, dur.	= to move (troops)
přesunout, pct.	
sebeobrana, f.	= self-defense
štáb, -u, m.	= staff
troska, f.	= ruin
týl, -u, m.	= rear, rear echelon
účinek, m. gen. -nku	= effect
účinný, adj.	= effective
účinně, adv.	= effectively
udávat, dur.	= to give (data, info.); to
udat, pct.	inform against
úmysl, -u, m.	= intention
úspěšný, adj.	= successful
východiště, n. gen. -e	= starting point; line of departure
vypracovat, pct.	= to work out
vyrážet, dur.	= to thrust out; knock out
vyrazit, pct.	
zajišťovat, dur.	= to secure
zajistit, pct.	
ohnometník, m.	= soldier equipped with a flame thrower

FRÁZE A IDIOMY.

dýmová clona
útočný člun
obranná linie
opěrný bod

- smoke screen
- assault boat
- line of defense
- strong point

GRAMATICKÝ ROZBOR 124.ABBREVIATIONS - ZKRATKY.Příklady:Measures, weights, currency
Míry, váhy, platidla.

m	-	metr
l	-	litr
g	-	gram
kg	-	kilo(gram)
k	-	kůň, HP
KS	-	koňská síla (old term)
Kčs	-	koruna československá
h	-	haléř
C	-	Celsia (of Celsius' centigrade thermometer scale)

First names.Rodná (nebo křestní) jména .

F., Fr.	-	František
J., Jar.	-	Jaroslav nebo Jaromír
K.	-	Karel
M.	-	Marie

Professions, degrees, etc.
Povolání, hodnosti, atd.

dr.	-	doktor
-----	---	--------

MUDr.	-	doktor medicíny
JUDr.	-	doktor práv
PhDr.	-	doktor filosofie
inž., ing.	-	inženýr
inž. chem.	-	inženýr chemie
p.	-	pan
pí	-	paní
sl.	-	slečna
čet.	-	četař
por.	-	poručík
s.	-	soudruh, soudružka, sestra

Countries, organizations, etc.
Státy, organizace, atd.

ČSR	-	Československá republika (1918-1959); from 1 Jan 69 Česká socialistická republika
SSR	-	Slovenská socialistická republika
ČSSR	-	Československá socialistická republika
SSSR	-	Svaz sovětských socialistic- kých republik
USA	-	Spojené státy
KSČ	-	Komunistická strana Československa
ÚV KSČ	-	Ústřední výbor Komunistické strany Československa
JZD	-	Jednotné zemědělské družstvo
ÚRO	-	Ústřední rada odborů
ROH	-	Revoluční odborové hnutí
MNV	-	místní národní výbor
ONV	-	okresní národní výbor
KNV	-	krajský národní výbor
ČTK	-	Československá tisková kancelář
MNO	-	Ministerstvo národní obran
STS	-	Strojní a traktorová stanice
OSN	-	Organizace spojených národů
SOF	-	Sovětská odborová federace
ÚV	-	Ústřední výbor

FS - Federální shromáždění
 ČZ - Československá zbrojovka

Other abbreviations:

čs.	československý	Czechoslovakian
atd.	a tak dále	etc.
atp., atpod.	a tak podobně	and similarly, and the like
ap., apod.	a podobně	and similarly, and such
kupř.	ku příkladu	e.g.
např.	na příklad	e.g.
aj.	a jiné	et al., and others
mj.	mimo jiné	besides others
r.	roku	of the year
t.r.	toho roku or tohoto roku	of this year
t.m.	tcho měsíce	of this month
str.	strana, stránka	page
tzv.	takzvaný or tak zvaný	so-called
tj.	to je (to jest)	i.e., that is
h., hod.	hodina	hour, hrs.
m., min.	minuta	minute, min.
ul.	ulice	St.
nám.	náměstí	square, place
tř.	třída	avenue
n. sl.	mimo službu	not on active duty
v. v.	ve výslužbě	ret.
t. č.	toho času	at this time

P.S.	postskriptum	P.S.
N.B.	nota bene	N.B.
a spol.	a společník (společníci)	and Co.
bří	bratří	Bros.
n. p.	národní podnik	national enterprise
Sb. z.	Sbírka zákonů	Official Czechoslovak Law Gazette
vl. n.; vl. nař.	vládní nařízení	governmental decree
č. or čís.	číslo	No.
čp. or č.p.	číslo popisné	house number
p.	pošta	post office
n.l.	našeho letopočtu	of our system of year counting -A.D.
př.n.l.	před našim letopočtem	before our system ...

Some abbreviations are always pronounced as full words, e.g.:

m	- metr	ap.	- a podobně
p.	- pan	tj.	- to je (to jest)

Others may be pronounced in full, or only the letters of the abbreviations may be pronounced, e.g.:

KSČ	-	ká es čé (Komunistická strana Československa)
JZD	-	jé zé dé (Jednotné zemědělské družstvo)
ROH	-	er ó ha (Revoluční odborové hnutí) pronounced /roh/

Some abbreviations develop into new words:

Např. :

ČTK into četka, f., gen. četky, etc.

TEP " Tep, m., gen. -u (textilní prodejna)

Čedok, m., gen. -u (Československá dopravní kancelář)

Since World War II the following type of abbreviations has come into use:

Např.

kultprop	-	<u>kulturní</u> a <u>propagační</u> oddělení
agitprop	-	<u>agitační</u> a <u>propagační</u> oddělení
dělpuk	-	<u>dělostřelecký</u> <u>pluk</u>
fyzkultura	-	<u>fyzická</u> <u>kultura</u>
Svazarm	-	<u>Svaz</u> pro spolupráci s <u>armádou</u>
v 8 hodin	-	v osm hodin
o 8.hodině	-	o osmé hodině
v 7.30	-	v sedm třicet
3,14159	-	tři celé, jedna čtyři jedna pět devět
12,50 Kčs	-	dvanáct padesát

ČSAV	-	Československá akademie věd
ČČK	-	Československý červený kříž
ČSA	-	Čs. aerolinie
ČSAD	-	Čs. automobilová doprava
ČSD	-	Čs. dráhy
SSM	-	Socialistický svaz mládeže
ČVUT	-	České vysoké učení technické (v Praze)
MV	-	Ministerstvo vnitra
MNO	-	Ministerstvo národní obrany
MZV	-	Ministerstvo zahraničních věcí
NDR	-	Německá demokratická republika
NSR	-	Německá spolková republika
RVHP	-	Rada vzájemné hospodářské pomoci

VYPRAVOVÁNÍ.

(Lekce 124).

Útok.Četař Novák vypravuje:

Na divizi se večer netrhly dveře.⁺ Každý starý mazák⁺ věděl, že půjde do tuhého.⁺ Člověk tam ani nemusel být, aby věděl, že velitel vysvětluje štábu plán útoku. My s Vaškem jsme jen byli zvědaví, jestli jsme dobře hádali jeho úmysly. Měli jsme samozřejmě svůj názor na to, kde by mělo být východiště útoku, v jaké síle bychom ho měli vést, a jaké která jednotka by měla mít cíle. Bohužel, chyběla nám data, podle kterých štáb vypracoval operační rozkaz.

Ráno jsme už věděli víc. Ve 4 hodiny jsme byli v pozicích a naše dělostřelectvo začalo pálit v pět. O půl šesté se objevily nad řekou letouny a začaly dělat dýmovou clonu. Pak jsme vyrazili.

Páni, to byla mela!⁺ Všude kolem práskaly granáty a šrapnely, ale my jsme se dostali k útočným člunům beze ztrát. Pořád to ještě bylo dobré. Nejhorší chvílky jsme prožili až na druhém břehu, když jsme se dostali do minových polí a přes drátěné překážky k bunkrům. Tam jsme použili ohnomety. Pane,⁺ to je vynález, až mně bylo těch chlapů líto. Lezli z toho ven jako myši z díry - ruce nad hlavou a na odpor ani pomyslení.⁺ To už se před námi všecko hýbalo. Viděli jsme, že náš útok měl úspěch. Předmostí bylo. Teď už šlo jen o to ho udržet, než se dostanou přes řeku naše hlavní síly.

Ženisti se činili.⁺ K večeru měli pontonový most hotový a v noci jsme dostali přes něj tanky, samochodky, nové zásoby a posily.

Pak se náš útok soustředil na hlavní opěrné body. Vedly ho tanky. Někde se vzdávali bez odporu a jen místy došlo k boji na bodáky. Takové to bylo překvapení.

V jednom zákopu na mě vytáhl nějaký důstojník pistoli, ale nedal jsem mu čas vystřelit.

Když jsme vyčistili první linii a sebrali první zajatce, měl jsem poprvé čas se pořádně rozhlédnout. Nebyl to zrovna pěkný pohled. Všude plno raněných a mrtvých, všude kouř, díry a rámus. Pán Bůh ví, jak jsem se skrz to dostal.

Zatím naše tanky už útočily na druhou linii. Vlevo jsem zahlédl

chlapy s tarasnicí, ale než jsme mohli něco udělat, vystřelili. a jeden z našich tanků to dostal. Pak jsme zas vyrazili. Tarasnici jsme dostali a o kousek dál taky protitankový kanón. A to je to poslední, co si pamatuju. Pak už jsem se probudil až na obvazišti.

+dveře se ani netrhly = the place was buzzing with activity
(people were coming & going all the time)

starý mazák	= old hand; seasoned soldier
půjde do tuhého	= the going will get tough
mela, f.	= melee, racket, confusion, row
pane! (interj.)	= boy!
na odpor ani pomyslení	= resistance was out of the question
činit se	= to do one's best
na mě (colloq)	= na mne

CVIČENÍ ČÍSLO 125.Československo za okupace.

Jak už jsme četli ve cvičení č. 115, nástup Hitlera k moci v Německu znamenal zhoršení poměru mezi Čechy na jedné straně a německou menšinou v Československu na druhé straně.

Nacistická vláda posílala do Československa tak zvané Sudetoněmecké straně peníze na propagandu. Sudetoněmecká strana byla exponentem nacismu a pátou kolonou Hitlerovou v Československu. Německá vláda jí posílala také propagační materiál, protičeskoslovenský a protidemokratický. Posílala i zbraně. Byly také případy, kdy poslala cvičené teroristy, kteří přijížděli z Německa a vraždili odpůrce nacismu, nebo dynamitem ničili budovy protinacistických organizací (například lóže B'nai B'rith v Praze).

Po okupaci Československa r. 1939 se Gestapo stalo pánem Čech a Moravy. Zůstalo jím do května 1945.

Toto je bilance nacistické vlády v ČSR:

1. 750 000 Čechů a Slováků bylo uvězněno v koncentračních táborech nebo bylo posláno na nucené práce mimo hranice ČSR.
2. 412 492 lidí zahynulo v koncentračních táborech, při výsleších na Gestapu, v plynových komorách nebo bylo popraveno.
3. 74 602 lidé se vrátili z koncentračních táborů jako invalidé, neschopní práce.

Nálada v Československu byla nad to stále zhoršována jednotlivými akcemi SS a Gestapa, jako:

Zavření všech českých vysokých škol a transport většiny vysokoškolských studentů do pracovních táborů.

Vyvraždění všech mužských obyvatel obce Lidice u Prahy. (Ženy odtamtud byly poslány do táborů, děti byly dány za vlastní do německých rodin. Jméno Lidice muselo zmizet ze všech úředních map).

Podobný osud potkal i obec Ležáky ve východních Čechách.

Lze říci, že ke konci války nebylo skoro rodiny, která by v užším nebo širším příbuzenstvu nebyla utrpěla ztrátu některého člena.

Veřejné mínění v Československu bylo tak připraveno k akci, která měla po válce natrvalo vyřešit problém Němců v Československu : Odsun Němců z Československa do Německa. Spojenecká konference v Postupimí (Potsdam) u Berlína v létě 1945 toto řešení schválila.

(Čísla, zde citovaná, jsou vzata z dokumentů Mezinárodního vojenského soudu v Norimberku).

zhoršit, pct.	- to worsen, deteriorate
zednářská lóže	- Masonic Lodge
bilance, f.	- balance (e.g. bank)
rozloha, f.	- space, area
mučit, dur.	- to torture
umučít, pct.	- to torture to death
odsun, m.	- evacuation
osud, m.	- fate
řešit, dur.	- to solve
vyřešit, pct.	
schvalovat, dur.	- to approve, to give one's OK
schválit, pct.	

OTÁZKY K TEXTU :

1. Kdy se zhoršil poměr Čechů k Němcům ?
2. Zhoršil se poměr Čechů k Němcům po nástupu Hitlera k moci ?
3. Byla v Československu nacistická strana ?
4. Posílala nacistická vláda do Československa propagační materiál ?
5. Byl ten materiál protidemokratický ?
6. Dostávali nacisté v Československu z Německa peníze ?
7. Posílala jim německá vláda zbraně ?
8. Přijížděli z Německa do Československa teroristé ?
9. Co dělali nacističtí teroristé ?
10. Koho vraždili ?
11. Jak ničili budovy protinacistických organizací ?
12. Kdo se stal pánem Čech a Moravy r. 1939 ?
13. Na jak dlouho se stalo Gestapo pánem ?
14. Jakou škodu utrpělo Československo hospodářsky ?
15. Posílalo Gestapo Čechy do koncentračních táborů ?
16. Kde byli věznění Češi a Slováci ?
17. Posílaly německé úřady Čechy na nucené práce ?
18. Kolik lidí bylo na nucených pracích mimo hranice ČSR ?
19. Kam posílali Čechy na nucené práce ?
20. Posílali je do Německa ?
21. Kolik lidí za okupace zahynulo ?
22. Jak zahynuli ?
23. Vrátili se z koncentračních táborů lidé jako invalidé ?
24. Mohli mladí Češi studovat na vysokých školách celou válku ?
25. Byli nějakí vysokoškolští studenti posláni do koncentračních táborů ?
26. Co vám říká jméno Lidice ?
27. Kde byly Lidice ?
28. Kam byly poslány lidické ženy ?
29. Co se stalo s lidickými dětmi ?
30. Byly Lidice jediná obec toho druhu ?
31. Bylo veřejné mínění v Československu příznivé Němcům ?
32. Mělo vystěhování Němců vyřešit problém německé menšiny ?
33. Dali spojenci souhlas k odsunu Němců ?
34. Kteří spojenci měli r. 1945 konferenci v Postupimi ?

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ.k lekci 125.

- I. Vyslychajici : You told me that Hitler's régime in Germany worsened relations among the Czechs, Slovaks and Germans in Czechoslovakia. Were the Czechs so strongly anti-Nazi?
- II. Vyslychaný : Češi nikdy neměli rádi totalitní systém. Ale kdyby Hitler nebyl zasahoval do našich vnitřních poměrů, nebyli by proti němu aktivně vystupovali.
- I. Vyslychajici : How did the Nazis interfere with the lives of the Czech people ?
- II. Vyslychaný : Posílali svoje agenty, propagační materiál, peníze a zbraně Sudetoněmecké straně v ČSR. To byla vlastně nacistická strana.
- I. Vyslychajici : Were there many Nazis in your country ?
- II. Vyslychaný : Ze začátku ne, ale později, v roce 1937 a 1938, velká většina našich německých spoluobčanů vstoupila do Sudetoněmecké strany.
- I. Vyslychajici : Didn't some of them have to become members of this party to save their jobs ?
- II. Vyslychaný : To je částečně pravda, protože Hitlerovi a Henleinovi agenti terorizovali svoje odpůrce.
- I. Vyslychajici : Who was Henlein ?
- II. Vyslychaný : Konrad Henlein byl vůdce SdP.
- I. Vyslychajici : Weren't there any democratic or anti-Nazi Germans in Czechoslovakia ?
- II. Vyslychaný : Ale ano. Němci měli svou Sociálně-demokratickou stranu. Mezi Němci bylo taky dost komunistů. Ale mnozí z nich se ze strachu dali do Henleinovy strany.
- I. Vyslychajici : Did Henlein and his party help Hitler with the occupation of Czechoslovakia after Munich ?
- II. Vyslychaný : Samozřejmě, a taky vyhnali (chased out) mnoho Čechů z pohraničního pásma.

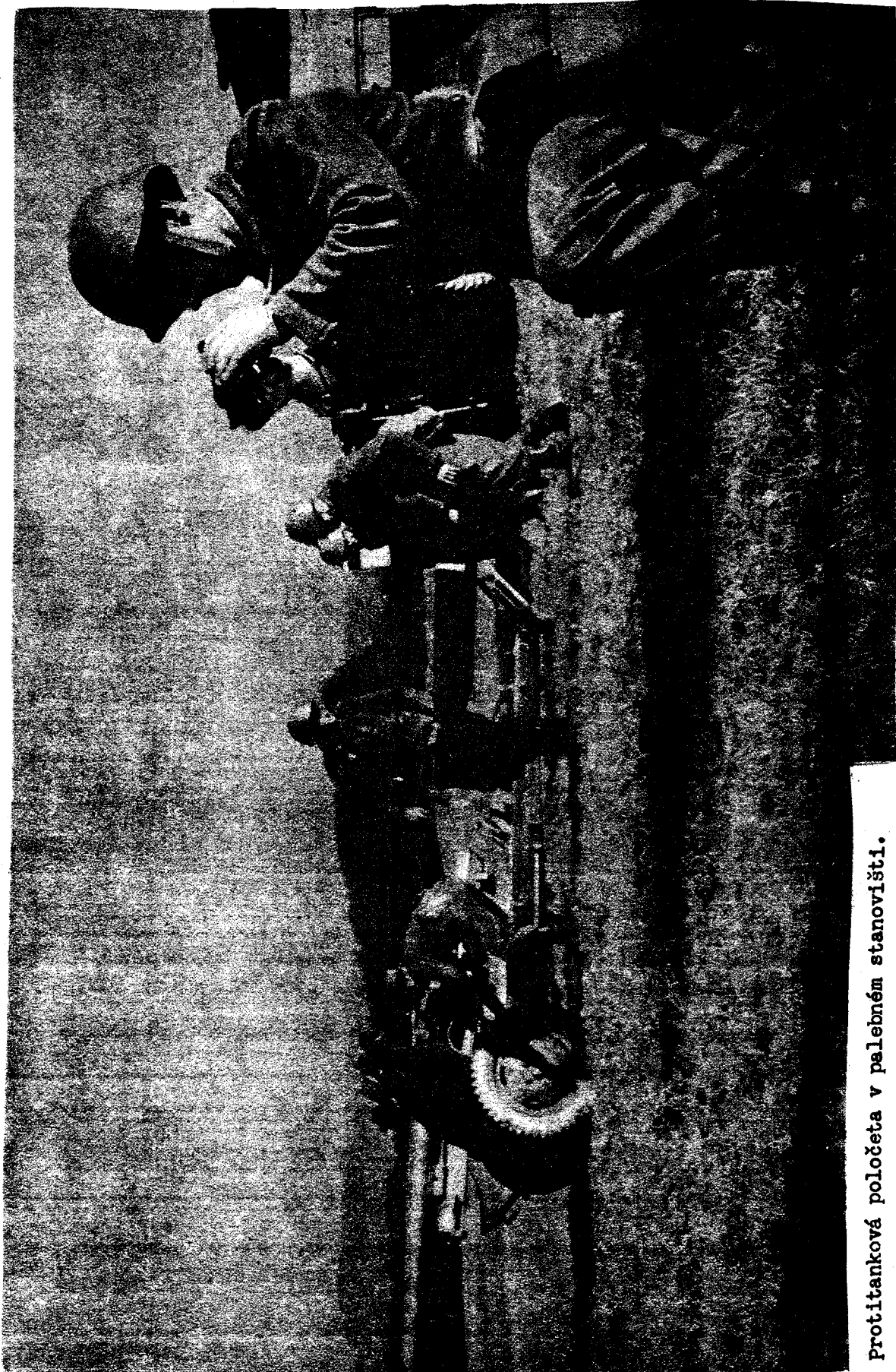
- I. Vyslýchající : What did the Czechs do about it after the war was over in 1945 ?
- II. Vyslýcháný : Po dohodě mezi čs. vládou a jejími spojenci, byli skoro všichni Němci, kteří ztratili čs. občanství, vystěhováni z ČSR do Německa. Ale teprve, když spojenecká konference v Postupimi toto řešení schválila v roce 1945.
- I. Vyslýchající : I heard that these Germans weren't allowed to take any of their belongings with them.
- II. Vyslýcháný : Jen nejnútnejší osobní majetek. Všecko ostatní připsala čs. vláda na účet německých válečných reparačí.
- I. Vyslýchající : What happened to those Germans who were not Nazis ?
- II. Vyslýcháný : Ti mohli žádat o vrácení čs. občanství a zůstat.
- I. Vyslýchající : When did they lose their citizenship ?
- II. Vyslýcháný : V roce 1938 se všichni čs. Němci stali občany Německé říše.
- I. Vyslýchající : Yet not all these Germans were guilty of anti-Czech activities ?
- II. Vyslýcháný : To je pravda a jistě bylo postiženo (affected) mnoho nevinných. Ale nezapomínejte, prosím, že to bylo po válce, po hrůzách okupace a po mnoha moc špatných zkušenostech.
- I. Vyslýchající : I know that German occupation caused great economic damage to the Czechoslovak Republic... something like seven and a half billion dollars ?
- II. Vyslýcháný : Ale to není všecko. 3/4 miliónu Čechů a Slováků bylo posláno do nacistických koncentračních táborů a skoro půl milionu jich tam bylo umučeno, popraveno nebo zmrzačeno (crippled).
- I. Vyslýchající : That would mean that practically every family in Czechoslovakia was affected (dotčena) ?
- II. Vyslýcháný : Ano - a pak vzpomeňte na Lidice a Ležáky, které byly na rozkaz nacistických úřadů úplně zničeny.

I. Vyslýchající : What you mean is that the evacuation of Germans from Czechoslovakia was a measure to prevent the Germans from making any more trouble for the Czechs ?

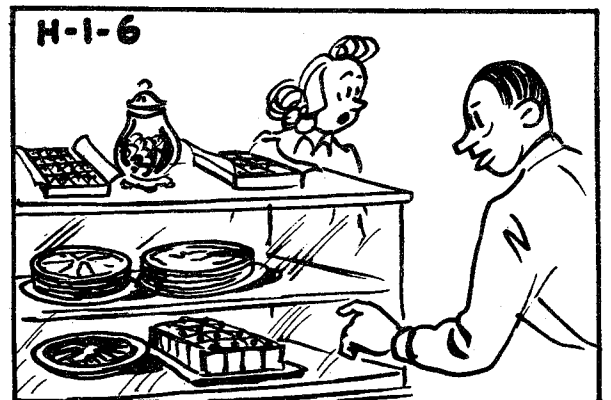
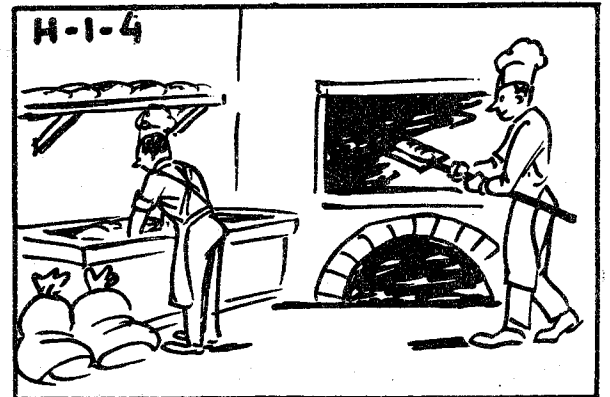
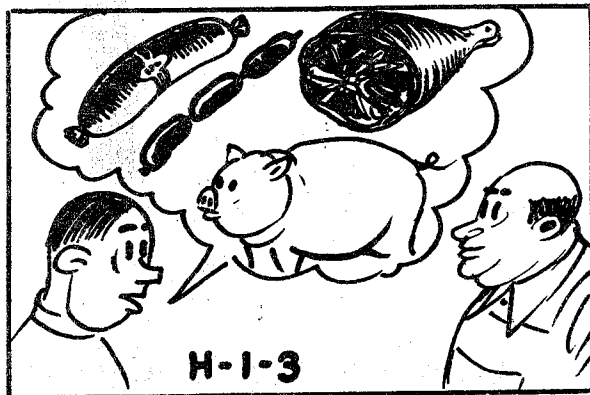
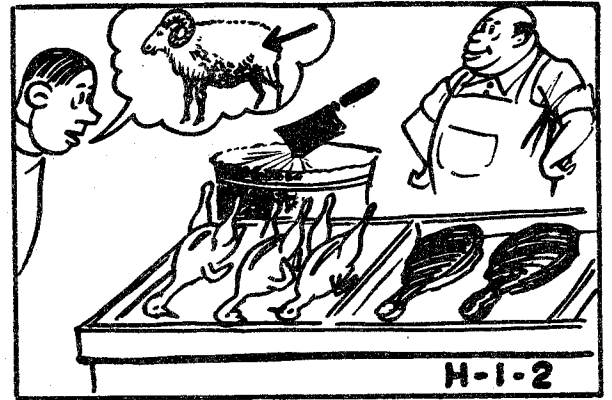
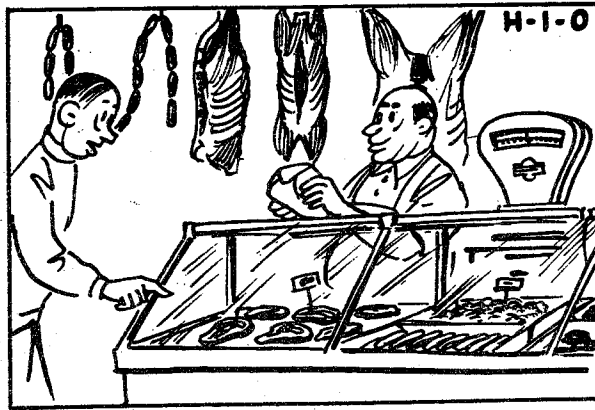
II. Vyslýcháný : Divíte se ? Jak by asi reagovali vaši krajané, kdyby jim někdo způsobil škodu 385 miliard dolarů a zabil bez důvodu 7 milionů lidí, věznil dalších 12 milionů, atd. ?

I. Vyslýchající : I never thought about it from that angle (úhel, m.) You'll have to tell me a little more about these things next time. Thank you.

Protitanková poločeta v palebném stanovišti.

CVIČENÍ ČÍSLO 126.Nákup do kuchyně.

Zdeněk Vacek nemocí ztratil na váze přes 15 kilogramů. Zhubnul se tak, že mu všechny obleky byly moc velké. Taky měl pořád hlad. To se lidem v rekonvalescenci stává.

- H-1-0 Přišel k řezníkovi Havránkovi, jehož krám je jen přes ulici. Nejraději by byl koupil všechno, co tam viděl - i čtvrtě a půlky, které visely na háčích na stěně. Nakonec si vybral nějaké telecí kotlety. Řezník maso zvažil, zabalil a ptal se:
- H-1-1 "A čím vám ještě můžu sloužit? Mám tady krásné hovězí. Vybral jsem si ten kus na jatkách a před mýma očima ho elektricky a bezbolestně porazili. Ne, jako za mých mladých let, když ještě řezník na dvoře vola palicí omráčil a pak podřízl."
- H-1-2 "Hovězí nechci, ale co takhle pěknou skopovou kýtu?"
- Pan Havránek šel k druhému pultu, postavil se vedle špalku a povídá:
- "Tyhle kýty se vám nelíbí? Je radost se na ně podívat!"
- "Nejsou špatné. A ta drůbež je taky hezká."
- H-1-3 "A co nějakou vepřovou? Mám tady docela libovou..." nabízí řezník.
- "Já jsem po operaci žaludku, a vepřové maso je pro mne moc těžké. Na vepřovou pečení, na šunku, vuřty, salámy a na uzeniny vůbec teď radši ani nemyslím."
- H-1-4 Zdeněk Vacek panu Havránkovi zaplatil. Pak šel k pekaři. Velké pekařství má hned za rohem. Otevřenými dveřmi je z krámu vidět do pekárny, kde zadělávají na housky a dávají bochníky syrového chleba do pece.
- H-1-5 Zdeněk si koupil půl tuctu žemlí, tři slané rohlíky a věku chleba.
- H-1-6 Taky ještě si zašel do cukrářství pro půl čokoládového dortu a nějaké cukroví. Má teď hroznou chuť na sladké.

SLOVNÍČEK 126.

bolestný, adj.	= painful
bezbolestný, adj.	= painless
cukroví, n.	= sweets, candy
cukrářství, n.	= candy store
cukrář, m.	= candy maker
dort, m. gen. -u	= layer cake
drůbež, -e, f.	= poultry
háček, -u, m.	= hook
hubnout (se), dur.	= to lose weight, reduce
zhubnout (se), pct.	
jatky, f. pl. (or jatka, n. pl.)	= slaughterhouse
kotleta, f.	= chop
kýta, f.	= leg (of lamb, veal, etc.)
libový, adj.	= lean
palice, f.	= mallet, sledge
pec, f.	= baking oven
pečeně, f.	= roast meat
pekárna, f.	= bakery (work shop, factory)
pekařství, n.	= bakery (store)
rekonvalescence, f.	= convalescence
rohlík, m. gen. -u	= hard roll (crescent shape)
salám, m. gen. -u	= salami
skopové, n.	= mutton
beran, m., gen.-a	= ram
ovce, f.	= sheep, ewe
jehně, n., gen. jehněte	= lamb
sladký, adj.	= sweet
slaný, adj.	= salty, salted
syrový, adj.	= raw (not cooked)
špalek, -u, m.	= block; chopping block
šunka, f.	= ham
telecí, n.	= veal
telecí, adj.	= calf's, veal
uzenina, f.	= smoked meat products
veka, f.	= loaf of bread (long)
vuřt, m. (coll.: buřt) gen.-u	= garlic sausage
žemle, f.	= round hard roll
krám, -u, m.	= store
porážet, dur.	= to slaughter
porazit, pct.	
podříznot, pct.	= to cut the throat
omráčit, pct.	= to stun
bochník, -a or -u, m.	= loaf

GRAMATICKÝ ROZBOR 126.

In literary style, the relative pronoun jenž is sometimes used:

jenž, m.   jež, f.   jež, n.

Even in literary style it is used less often than který.

In spoken language který is used.

Except for the nominative sing. and plural, jenž declines like on with the ending -ž.

Sing.	1. nom.	jenž	jež	jež
	2. gen.	jehož	jíž	jehož
	3. dat.	jemuž	jíž	jemuž
	4. acc.	jehož (anim.) je jž (anim, or inanim.)	jíž (more often <u>kteř</u> ou)	jež
	6. loc.	němž	níž	němž
	7. ins.	jímž	jíž	jímž
	Pl.	1. nom.	jíž (anim., but more often <u>kteř</u> í) jež (inanim.)	jež
2. gen.			jichž (nebo jejichž)	
3. dat.			jímž	
4. acc.			jež	
6. loc.			nichž	
7. ins.			jimiž	

Příklady:

Přivedli nám padesát zajatců,
z nichž jenom jeden byl vyšší
důstojník.

They brought us 50 PW's among
whom there was only one high
ranking officer.

Poslali tam jednu četnu, z níž se
skoro nikdo nevrátil.

They sent a platoon there
of which almost nobody returned.

Sestřelili to letadlo, v němž
byli výsadkáři.

They shot down the plane in
which there were parachutists.

Sloužil u pluku, jemuž velel
gen. Vosátko.

He served with the regiment
whose commander was (which was
commanded by) Gen. Vosátko.

The relative possessive pronouns

jehož, ^{m.}_{n.}; jejíž, f.; jejichž, pl., m., f., n.

are used for the English relative whose:

Příklady:

Generál, jehož jednotky osvobodily
západní Čechy, se jmenoval Patton.

The name of the general whose
units liberated western Bohemia
was Patton.

Rota, jejíž úkol byl chránit
naš pravý bok, musela ustoupit.

The company whose task it was to
protect our right flank had to
retreat.

Mají teď letadlo, jehož rychlost
je daleko větší než rychlost zvuku.

They now have an airplane the
speed of which is far greater than
the speed of sound.

Rodiny, jejichž příslušníci utekli
do zahraničí, jsou pod policejním
dozorem.

Families whose members fled across
the border are under police
surveillance.

In informal colloquial the constructions co jeho, co její, který, co, etc.
are used:

Generál, co jeho jednotky.....

Rota, co její úkol.....

Mají teď letadlo, které má daleko
větší rychlost, než je rychlost
zvuku.

Rodiny, co jejich příslušníci.....

VYPRAVOVÁNÍ.Na nákupu.Zdeněk Vacek vypravuje:

"Teď, co mám zase zuby a žaludek v pořádku, mohl bych jíst hřebíky.⁺ Takový mám pořád hlad! Však jsem se taky za těch pár neděl zhubl, že mi je všecko velké.

Člověk si, bohužel, dnes nemůže dovolit nakupovat a jíst jako před válkou. Gáže⁺ jdou dolů a ceny lezou výš a výš.

Včera jsem dostal chuť na pořádnou pečení. Vždycky jsem měl rád pěkný kus vepřové, ale to mi doktor zatím nedoporučuje. Hovězí můžu jíst, ale jen vařené. Hlavně prý mám jíst bílé maso. A tak zbývalo jen telecí. Bohužel tam na pečení taky nic pořádného nebylo, a drůbež už nemůžu ani vidět. Šunka je moc drahá, a salámy, vuřty a párky jsou prý pro rekonvalescenta těžké do žaludku. Tak jsem si koupil čtyři telecí kotlety.

Vzpomněl jsem si při tom, jak jsem se jako kluk chodil koukat na jatky, když tam ještě můj strýček porážel. Tenkrát jsme o maso nouzi neměli...

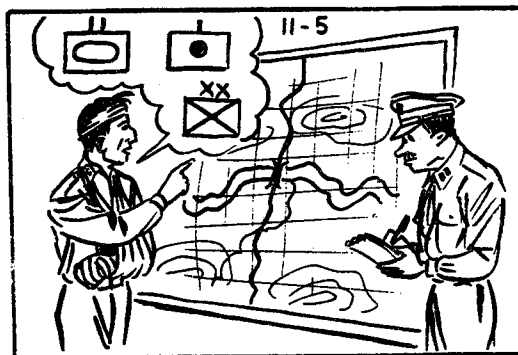
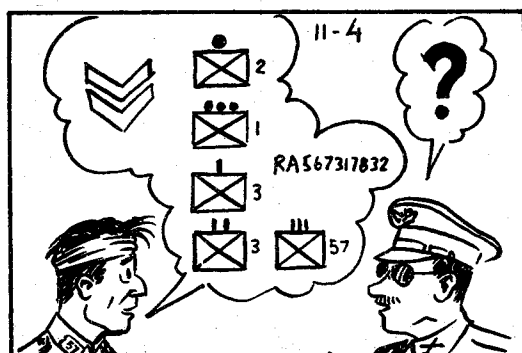
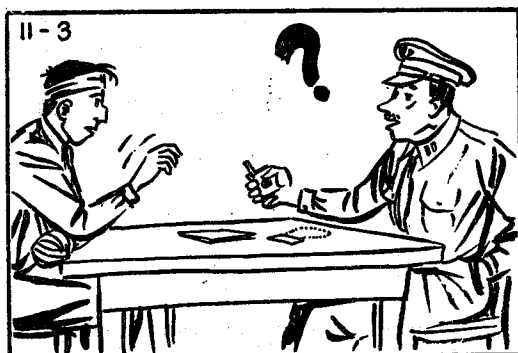
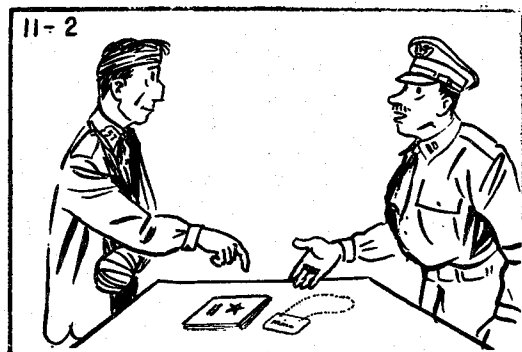
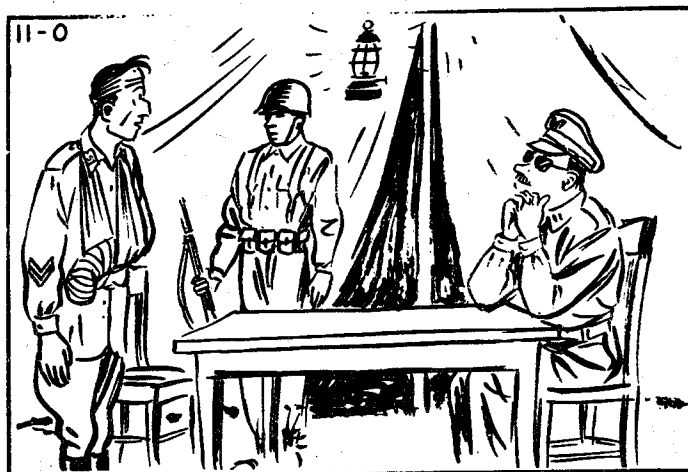
Strýček byl chlap jako hora. Jedna rána palicí a vůl byl na zemi. Teď už to řezníci ani nedovedou. Na všechno jsou mašiny.⁺

A pekaři zrovna tak. Těsto se míchá elektricky, pece jsou taky elektrické a na všechno mají tabulky.⁺ Takový pekařský dělník často ani neví, co všechno v takovém těstě je.

Za mých mladých časů si musel umět namíchat všechno sám. A taky to pečivo mělo docela jinou chuť! Taková žemle nebo slaný rohlík - to bylo umělecké dílo, o dortech ani nemluvě!

Inu, časy se mění a lepší je, když člověk moc nevzpomíná."

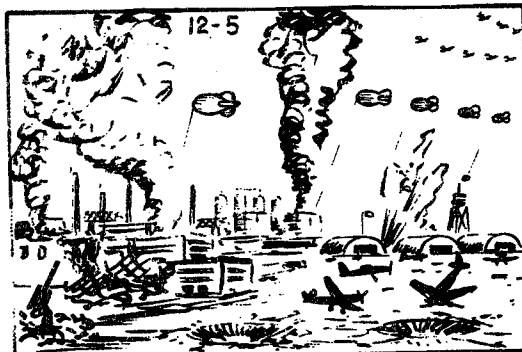
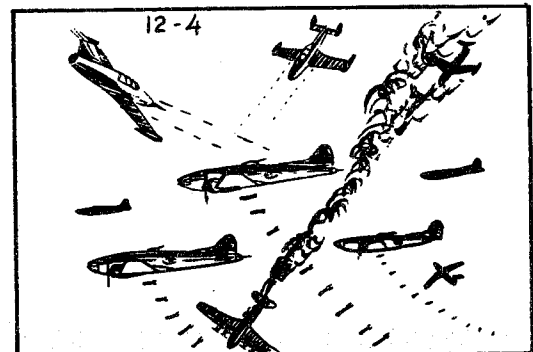
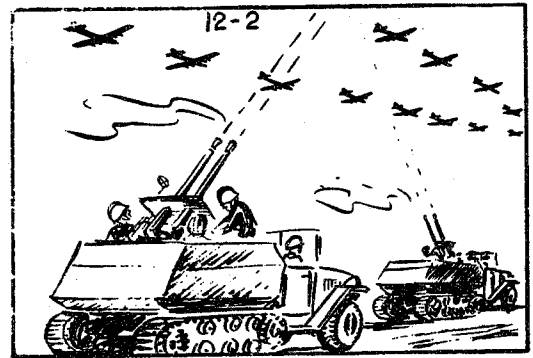
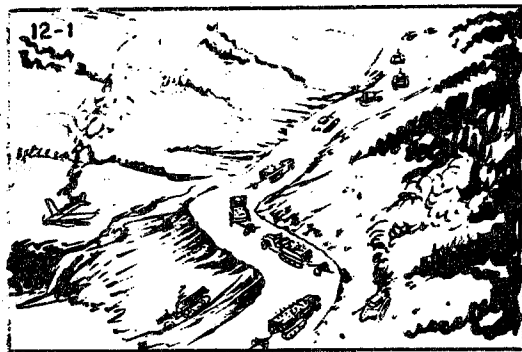
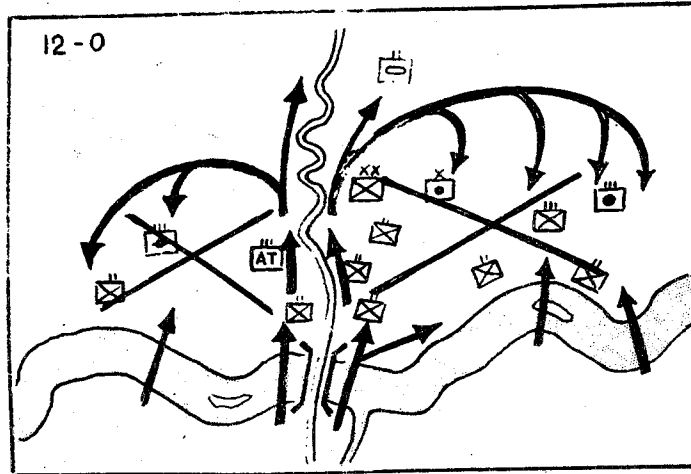
⁺ hřebík, -u, m. = nail, spike
 gáže, f. = salary, pay (e.g., in Civil Service)
 mašina, f., colloq. = machine
 tabulka, f. = chart, table

CVIČENÍ ČÍSLO 127.Výslech zajatce.

- 11-0 Hlídka přivedla zajatce do stanu zpravodajského důstojníka. Stan osvětluje acetylenová lampa. Zajatec je desátník od pěchoty. Za našeho útoku byl raněn do levé ruky. Taký byl na spánku škrábnut kulkou. Na našem polním obvazišti se mu dostalo nutného ošetření.
- 11-1 Zajatec dostal rozkaz, aby se obrátil čelem ke stěně stanu. Byl prohledán od hlavy k patě.
- 11-2 Byla u něho nalezena vojenská knížka. Na krku měl štítek se svým vojenským číslem.
- 11-3 Zpravodajský důstojník má značné zkušenosti s lidmi. Ví, jak s kým mluvit a zacházet. Odhadl taky tohoto zajatce. Vlídny tón a cigareta udělají zázraky.
- 11-4 Zajatec opravdu hned rozvázal. Řekl, že je od druhého družstva, první čety, třetí roty a třetího praporu motostřeleckého pluku 57. Jeho jméno a vojenské číslo náš zpravodajský důstojník zjistil z jeho dokumentů.
- 11-5 Z předchozího průzkumu jsme měli jakousi představu o síle nepřítele, jenže naše informace nebyly přesné ani úplné. Při výslechu zajatce vyšlo najevo, že proti nám stojí jedna celá divize. Zajatec nám nakonec řekl skoro všechno o svém praporu a taky o praporu tanků a dělostřelecké baterii. Tyto dvě jednotky byly zasazeny v jeho prostoru. Zpravodajský důstojník vhodnou taktikou ze zajatce vytáhl cenné údaje o rozmístění nepřátelských jednotek.
- 11-6 Po výslechu byl zajatec odveden do zajateckého tábora. Tábor je dobře strážěn. Jsou tam strážní věže s reflektory a kulometry.

Průlom.

- 12-0 Náš pokus o průlom nepřátelské fronty byl úspěšný. Naše jednotky provedly obchvat nepřítele. Nepřítel byl obklíčen a zničen. Akce byla tak důkladná, že jsme ani nemuseli nepřítele pronásledovat. Ukořistili jsme značné množství materiálu. Naše obrněné jednotky postupují po obou stranách silnice na sever.
- 12-1 Za obrněnými jednotkami postupuje mechanizovaná pěchota, dělostřelectvo a zásobovací kolony.
- 12-2 Náš postup na sever je pod silnou leteckou ochranou. Nepřátelská protivzdušná obrana je v činnosti, ale naše letectvo nemá velké ztráty.
- 12-3 Na severu za nepřátelskou frontou je větší průmyslové město. Udělali jsme noční nálet na jeho vojensky důležité továrny. Shodili jsme na ně zápalné a tříštivé pumy. Město bylo zatemněno a sirény oznamovaly poplach.
- 12-4 Nepřátelské reaktivní letouny bojují s našimi bombardovacími letouny. Jeden náš bombardovací letoun byl sestřelen.
- 12-5 Pak následoval nálet na letiště. Většina nepřátelských letounů neměla čas odstartovat a byla zničena na zemi. Ačkoli nepřátelská protivzdušná obrana byla dost dobrá, nálet byl přece úspěšný.
- 12-6 Nepřítel, který byl obklíčen a v obklíčení se nevzdal, byl zničen.

SLOVNÍČEK 127.

acetylen, -u, m., or acetylén	= acetylene
acetylenový, adj., or acetylénový	= valuable
cenný, adj.	= activity
činnost, f.	= some (unknown, unidentified)
jakýsi, adj.	= booty
kořist, -i, f.	= to acquire as booty
ukořistit, pct.	= to follow
následovat, dur.	= to find
nalézt, pct. naleznu	= envelopment
obchvat, -u, m.	= to encircle
obkličovat, dur.	
obkličít, pct.	= to pursue, chase, persecute
pronásledovat, dur.	= break-through
průlom, -u, m.	= previous
předchozí, adj.	= idea; mental image
představa, f.	= searchlight
reflektor, -u, m.	= deployment, setup
rozmístění, n.	= to guard
střežit, dur.	= to scratch
škrábat or škrabat, dur.	
škrábnout, pct.	= shield
štít, -u, m.	= little shield; tag, label
štítek, -u, m.	= tactics
taktika, f.	= to bind
vázat, dur., vážu	
zavázat, pct.	= to unbind
rozvázat, pct.	= suitable
vhodný, adj.	= affable, friendly, kind
vlídný, adj.	= stock, supply
zásoba, f.	= miracle
zázrak, -u, m.	= experience
zkušenost, -i, f.	= considerable
značný, adj.	= considerably
značně, adv.	
spánek, -nku, m.	= sleep; temple

FRÁZE A IDIOMY.

Dostalo se mi cenných informací.	= I was given (I got, received) valuable information.
V Jáchymově byla nalezena uranová ruda.	= In Jáchymov uranium ore was found.
Vyšlo najevo, že se meteorologové mylili.	= It became apparent that the weathermen were wrong.

zápalná puma
tříštivá puma
reaktivní stíhačka

= incendiary bomb
= fragmentation bomb, HE Bomb
= jet fighter

mechanizovaná pěchota
protivzdušná obrana

= armored infantry
= air defense

GRAMATICKÝ ROZBOR 127.Indefinite Pronouns and Adverbs- koli (v)

kdokoliv	-	anybody (no matter, makes no difference who); whoever
kohokoliv	-	of anybody
cokoliv	-	anything (no matter what; whatever)
kdekoliv	-	anywhere (no matter where; ")
kamkoliv	-	anywhere (no matter where; ")
kdykoliv	-	any time, no matter when; whenever
jakýkoliv	-	any, no matter what kind; whatever
kterýkoliv	-	any (of y group), no matter which; whichever
jakkoliv	-	anyhow, somehow, no matter how; however

Příklady:

Kdokoliv může přijít do obchodu a koupit si pušku.
Zeptejte se, kohokoliv potkáte.
Řekněte mi, cokoliv vás napadne.
Kamkoliv jsme se podívali, viděli jsme nepřátelské
vojáky.
Přijďte, kdykoliv se vám to hodí!
To může být z jakéhokoliv materiálu.
Kterákoliv autosprávkárna vám to spraví.

leđa :

<u>leđa</u> (adv.)	-	at best, at the highest, except for
<u>leđaže</u> (conj.)	-	unless, except when

leđakdo nebo leđaskdo	-	various people, quite a few; anybody
leđaco	-	various things, quite a few things; anything
leđakde nebo leđaskde	-	various, several places; anywhere

ledakam nebo ledaskam
ledajak
ledajaký
ledakterý

Příklady: Nemám zájem o žádný z těch vozů, leda o Škodovku.
Neříkej mu nic, leda kdyby se tě na to ptal.
Nekoupím ten dům, ledaže by mi ho dal levněji.
Ledakdo by mohl říct, že to je jeho.

The pronouns and adverbs with the prefix leda- (sometimes ledas-) have two meanings:

1. They mean někdo, něco, etc., with the shading of coincidental variety:

K uniformě nemůžete nosit
ledajaké ponožky.

You can't wear just any (old)
socks with a uniform. (any
color picked out at random.)

2. Or they mean někdo, něco, etc., with the shading of variety and large number:

To dovede ledakdo.
Ledaco by se mi hodilo.

Anybody can do that.
I could do with a lot of things.

The compounds with the prefix

lec -

leckdo
lecco nebo leccos
leckde
leckam
lecjaký
leckterý
leckdy
lecjak

have the same meaning as leda- in par. 2 above:

někdo, něco, etc. with the shading of variety and large number:

Už jsem leccos viděl, ale
ještě bych se chtěl leckam
podívat.

I've seen a lot of things,
but I'd still like to visit
a lot of places.

- si

Kdosi
cosi

somebody (I don't know who)
something (I don't know what), etc.

kdesi
kdysi
kamsi

jaksi
jakýsi
kterýsi

The basic meaning of these compounds is někdo, něco, etc.
with this restriction:

the speaker wants to point out that
he doesn't know who, what, etc.

Kdosi se na to ptal.

Somebody asked about it.
(I don't know who.)

Já jsem to kdysi
kdesi slyšel.

I heard it some time
somewhere. (I don't
know when and where.)

There are other combinations with kdo, co, etc.:

Příklady:

Sotvakdo
zřídka kdo
málokdo
všelicos
všelijaký

bůhví kdo

hardly anybody
hardly anybody ever
few people
anything (variety & large number)
1. various, different (variety & large No.)
2. means also: not too good, rather bad,
God knows who (utter uncertainty)

ať je to nevímkdo

whoever it may be

ať si říká kdochce
cochce

no matter what anybody
says

VYPRAVOVÁNÍ.Při výslechu.

"Dneska jsem si zase jednou zamakal!⁺ Dělali jsme výslechy zajatců jen do půlnoci, jenže pak jsem ještě dvě hodiny musel sedět s naším zpravodajským a pomáhat mu psát hlášení.

Poslední zajatec byl nějaký desátník od pěchoty. Přivedli nám ho rovnou z obvaziště. Dostal kulku do levé nohy a na pravém spánku měl malé škrábnutí. Byl bledý jako stěna a bylo vidět, jak se mu ještě třesou kolena. Nevím, jestli se nás tak bál, nebo jestli měl horečku. Ale doktor řekl, že je v pořádku a že mu výslech neuškodí.

Nejdřív jsme ho podle starého a dobrého zvyku prohledali, ale našli jsme jen jeho vojenskou knížku a štítek s jeho vojenským číslem.

Náš zpravodajský umí s těmi lidmi dělat zázraky! Dovede přesně odhadnout, co je třeba udělat, aby z nich dostal co nejvíc informací.

Toho desátníka si posadil naproti sobě, dal mu cigaretu a ještě mu ji zapálil. Bylo hned vidět, jak to tomu zajatci dělá dobře. Byl moc ochotný mluvit a za chvíli se rozpovídal jako doma. Měl jsem co dělat, abych to všechno pořádně zachytil.⁺

Byl od motostřeleckého pluku 57, od třetího praporu.

Za chvíli jsme z něj dostali nejen další detaily o rozmístění jejich jednotek, ale i jejich přibližné početní stavy a poslední přesuny. On dělal až do včerejška na velitelství divize.

Potvrdil nám, že opravdu máme proti sobě celou jednu divizi a některé další posilové jednotky. Řekl taky, že v týlu mají připravené nové pozice, kde se zastaví, ledaže náš postup by byl tak rychlý, že by neměli čas na reorganizaci.

Leckomu jinému by to stačilo, ale náš zpravodajský nedá pokoj, dokud má sebemenší naději na nové zprávy. A tak jsme byli s tím desátníkem hotovi až po půlnoci. Dali jsme ho odvést do tábora. Bylo vidět, že si potřebuje odpočinout jako sůl⁺ a že je rád, že pro něj válka je skončená. Pro takové typy jsou kulomety, strážní věže a ohrady zbytečné. Jenže člověk si nikdy nemůže být docela jistý, který z nich tu lhostejnost jen simuluje."

⁺ makat, slang = to work
zamakat si, pct.

potřebuju to jako sůl = I need it badly
zachytit, pct. = to take down, to get
lhostejnost, -i, f. = indifference, apathy

Naše zpravodajská služba odposlouchala z rozhlasu tuto zprávu nepřátelského vrchního velitelství:

Nepřátelské útvary, kterým se pod ochranou noci podařilo vybudovat předmostí na levém břehu řeky, se pokusily o průlom směrem na sever. Naše obrana byla dva motostřelecké prapory a jeden prapor tanků, ale přesto zastavila útok několikanásobné přesily. Potom se naše jednotky v pořádku stáhly do předem připravených pozic. Ukořistily nebo zničily 31 nepřátelských tanků.

Nepřátelské bombardovací letouny podnikly útok na jedno otevřené město za frontou. Vyhýbajíce se vojenským cílům, shodily několik set zápalných pum na obytné čtvrti a na dvě nemocnice. Naši stíhači se také střetli s nepřítelem, kterému způsobily těžké ztráty. Naše reaktivní stíhačky sestřelily 47 nepřátelských bombardérů.

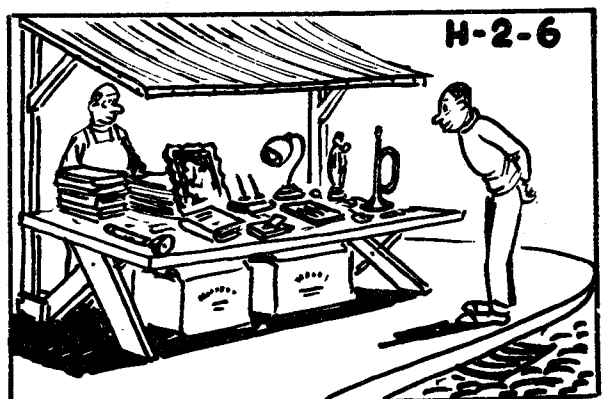
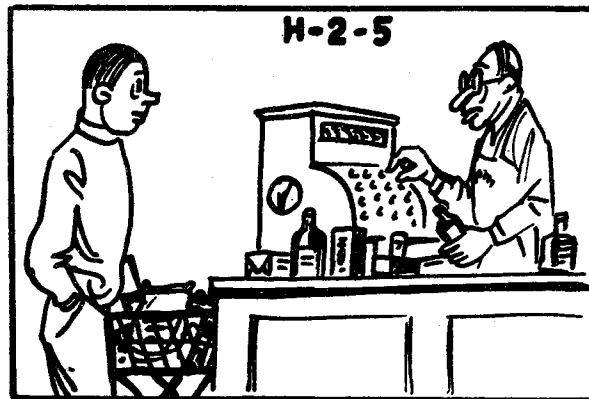
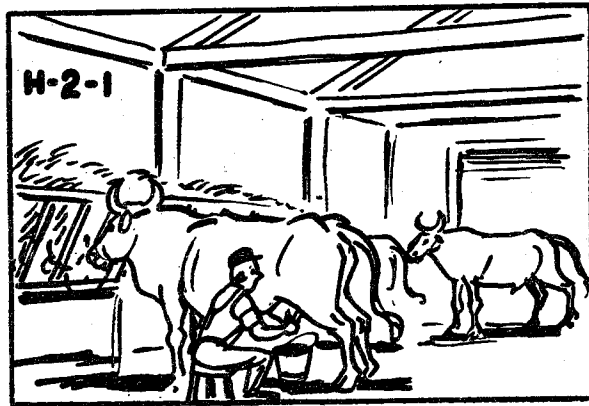
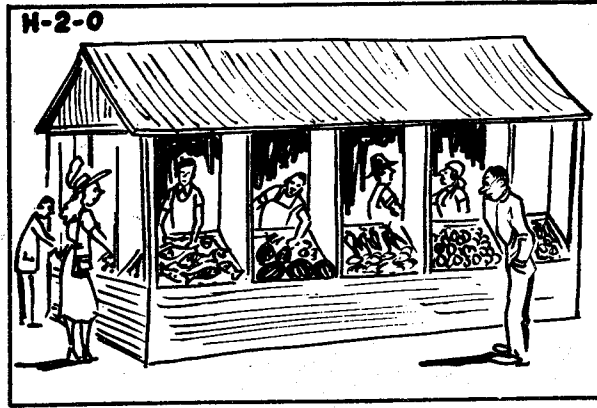

Tato zpráva nepřátelského vrchního velitelství popisuje situaci č. 12. Napište, v čem není pravdivá.

---

posilová jednotka

= reinforcement attachment

CVIČENÍ ČÍSLO 128.Na trhu.

- H-2-0 Zdeněk Vacek se zastavil na trhu. Někdy tam mají zeleninu čerstvější než v Prameni. Zato je dražší. Zdeněk chodí k babě trhovkyni, která mívá zvláště dobré brambory.
- H-2-1 Ta paní má syna, který pracuje v Radlické mlékárně. Byla se tam za ním včera podívat. Vypravuje:
- "Ty krávy si žijou líp než leckterý našinec. Taková kráva si tam v chlévě žije pod střechou, krmení jí přinesou pod nos, a jen jí dvakrát denně podojí."
- H-2-2 Paní pokračuje:
- "Můj kluk tam do nedávna dělal máslo. Pak se naučil dělat sýry. Za to se líp platí."
- H-2-3 Paní by povídala a povídala. Byla zvyklá, že Zdeněk Vacek u ní stává až hodinu. Ale dnes se rozloučil brzy; ještě je po operaci trochu slabý v nohou. U vedlejšího stánku se zeleninou a ovocem si koupil cibuli, mrkev, petržel, zelí, špenát, okurku, hlávkový salát a rajská jablíčka.
- H-2-4 V prodejně Pramene si pak vybral různé konzervy: zelený hrášek, chřest a fazole. Sám si je bral z příhrad; v téhle prodejně je samoobsluha.
- H-2-5 Když s nákupem přišel k pokladně, dělaly se mu mžitky před očima, jak tam ceny skákaly.
- H-2-6 Cestou domů se zastavil u stánku, kde prodávají staré krámy. Bylo tam jen staré haraburdí - věci, které už k ničemu nejsou.

SLOVNÍČEK 128.

bába, f.	= grandmother (legal term); old woman (often derogatory); midwife; market woman (coll.); weakling, coward (coll.)
cibule, f.	= onion
dojit, dur., dojím, dojlil	= to give milk (about cows); to milk
podojit, pct.	= to milk
fazole, f.	= bean
zelené fazole, f. pl.	= string beans
haraburdí, n.	= old furniture, junk, odds and ends, rubbish; trash
harampádí nebo	
harampátí, n. (colloq.)	
hrách, m.	= pea
(zelený) hrášek, m.	= green peas
chlév, -a, m.	= cow barn; sty
chřest, -u, m.	= asparagus
konzerva, f. or konzerva	= can (of food); tin
krmivo, n.	= fodder
krmení, n.	= fodder; feeding
leckterý, adj.	= many a...
mlékárna, f.	= dairy; milk shop
mrkev, -e, f.	= carrot
našinec, m.	= one of us
petržel, -e, f.	= parsley
prodejna, f.	= sales room; store
příhrada, f.	= shelf
rajské jablíčko, n.	= tomato
salát, -u, m.	= salad
hlávkový salát, m.	= lettuce
samoobsluha, f.	= self-service
sýr, -a, m.	= cheese
zelí, n.	= cabbage
trhovec, m.	= vendor in an open market place
trhovkyně, f.	= market woman
špenát, -u, m.	= spinach

FRÁZE A IDIOMY.

Je slabý v nohou.	= His feet are weak.
Dělají se mu mžítka před očima.	= It dazzles his eyes. He sees stars.
Není to k ničemu.	= It's no good for anything.

GRAMATICKÝ ROZBOR 128.FREQUENTATIVE VERBS
Frekventativa.-vat; -vávat

There are three types:

1. The basic verb is punctual

dát - dávat

The frequentative expresses only duration or repetition.

2. The basic verbs are durative:

dělat - dělávat
chodit - chodívatThe frequentative expresses repetition, but not regularly and not too often; sometimes, now and then, fairly often.
In past tense: long ago, way back in the past.

Večer jsme hrávali šach.

In the evening we used to play chess (sometimes, fairly often).

Chodíval jsem do divadla.

I used to go to the theater (now and then, sometimes, fairly often).

3. chodit -
- chodívávat
- .

These frequentatives are infrequent; they are used only in the past tense. They express repetition long, long ago.

Bývávalo dobře.

Used to be, way back, that times were good.

Před dvaceti lety jsem tam chodíval.

I used to go there, way back, twenty years ago.

Příklady:

Tak se to kdysi dělávalo, ale dnes se to už nedělá.

Před dvaceti lety jsme chodívali do města pěšky; dnes se jezdí vlakem.

Kdysi tam jezdíval autobus; teď se chodí pěšky.

Jako kluk jsem hrával fotbal; dnes už jsem na to moc starý.

Za mých mladých let jsme večer stávali u nádraží; dnes na to mladí lidé nemají čas.

Dokud tu restauraci měl starý Kašpárek, bývalo tam veselo; dnes tam skoro nikdo nechodí.

VYPRÁVOVÁNÍ."Na nákupu."Zdeněk Vacek vypravuje:

"Tak mě onehda⁺ poslala manželka⁺ na trh, abych nakoupil nějakou čerstvou zeleninu na polívku. To já dělám moc rád. Znáám tam jednu bábu, co tam má stánek s ovocem a zeleninou. Má tam nejlepší brambory ve městě. Jsou jako máslo a nejsou drahé. V Pramene často počítají za horší o moc víc.

Já si s tou babou rád povídám. Ona má takový zdravý selský rozum⁺ a na všechno docela originální názory. Typická pražská trhovkyně.

Její syn pracoval až do nedávna jako dojič v Radlické mlékárně. Cítil se prý mezi kravami líp než na politické schůzi mezi soudruhy. Měl jsem z její řeči dojem, že on těm kravám závidí. Nemusejí do kursů ruštiny, krmení mají dost a bez lístků, a dojí se jen dvakrát denně. Obyčejného člověka dojí režim pořád, a o krmení se při tom musí starat sám.

To je tak asi tón její řeči. No, bavím se s ní báječně a mohl bych ji poslouchat hodiny. Jenže manželka čekala doma na nákup, a tak jsem se musel rozloučit.

Ještě jsem si skočil vedle pro máslo a pro nějaký sýr, a pak jsem se zastavil v prodejně Pramene pro konzervy se zeleným hráškem, chřestem a fazolemi. Sám tyhle věci nejím, ale žena má zeleninu moc ráda. Není proto dne, abychom ji neměli aspoň dvakrát.

Zelí, okurky a hlávkový salát ještě snesu,⁺ ale rajská jablíčka, špenát, mrkev a petržel nemůžu ani vidět. A po cibuli mívám větry a bolívá mě žaludek.

A pak ty ceny! Co by člověk za ty peníze koupil masa!

Je tam ještě jeden stánek, u kterého se rád zastavím: mají tam všelijaké staré krámy⁺ a harampádí, knihy, lampy, obrazy, sošky a vůbec, na co si vzpomenete. Odkud to ten člověk bere a kdo to kupuje, Pán Bůh ví----- Někdy si myslím, že tam stojí jen proto, aby nemusel jít někam

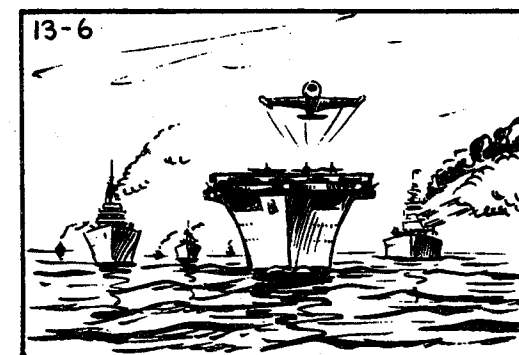
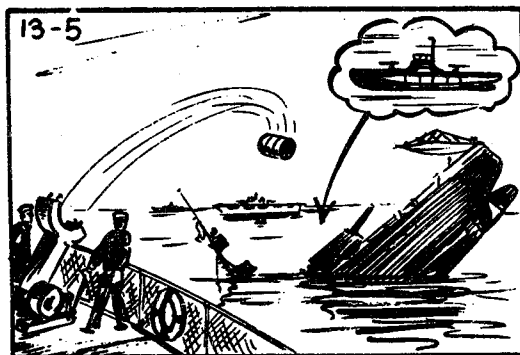
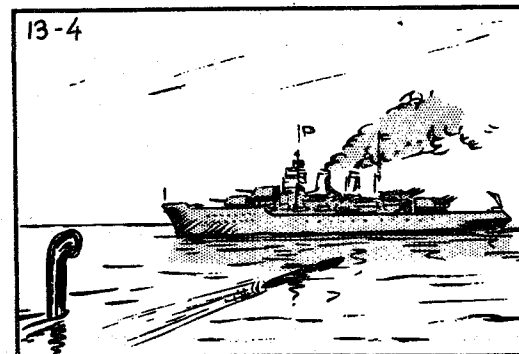
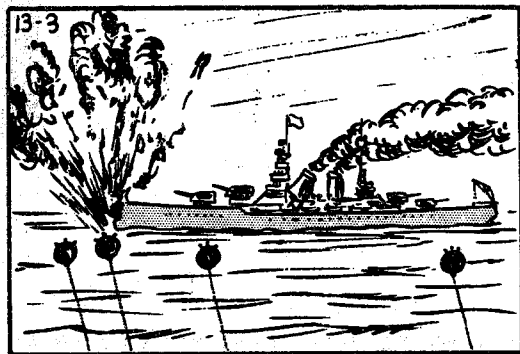
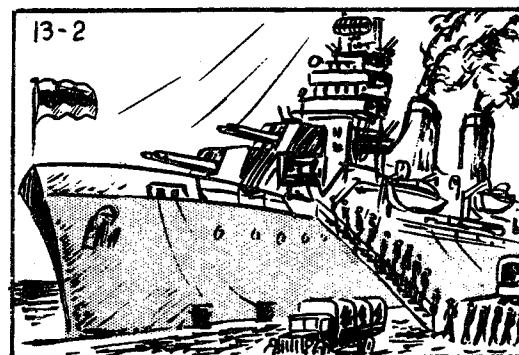
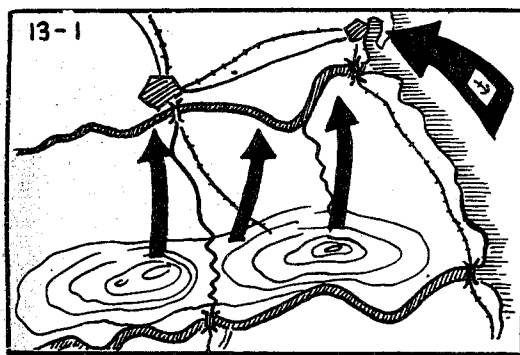
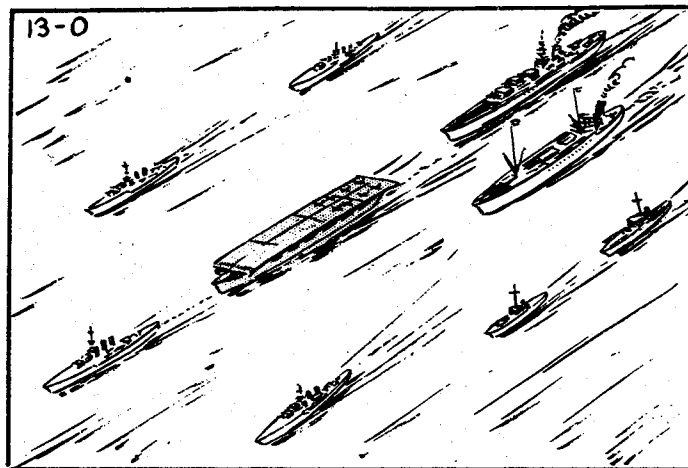
pracovat. Kdo ví? V dnešních poměrech se dějou všelijaké věci---"

+ nákup, -u, m. = shopping
onehdy, or: colloq. onehda = the other day, recently
manželka, f. = wife
zdravý selský rozum = good horse sense
dojič, m. = milker
snášet, dur. = to tolerate
snést, pct.
mám větry = I have gas (stomach)
všelijaký = various, all kinds of...
staré krámy, pl. = old junk

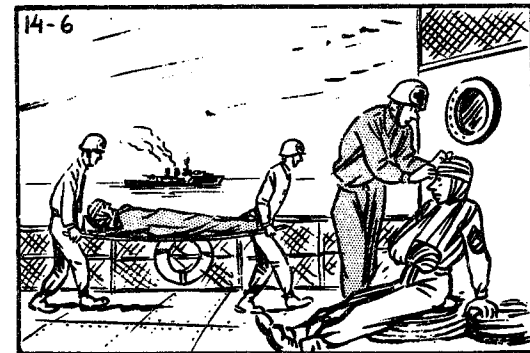
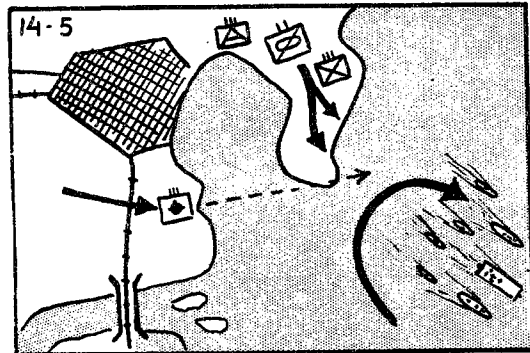
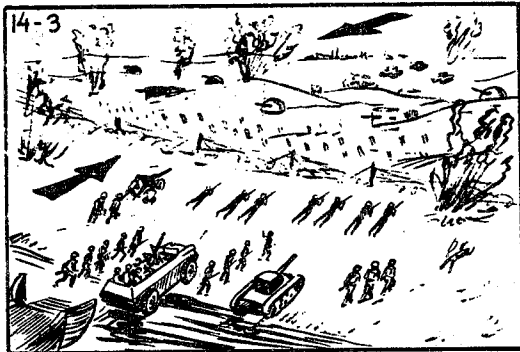
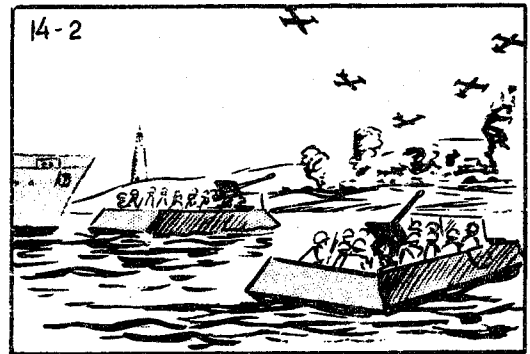
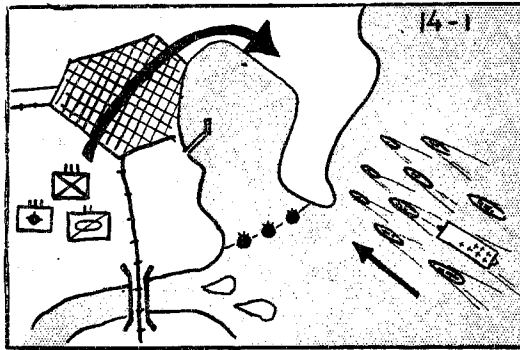
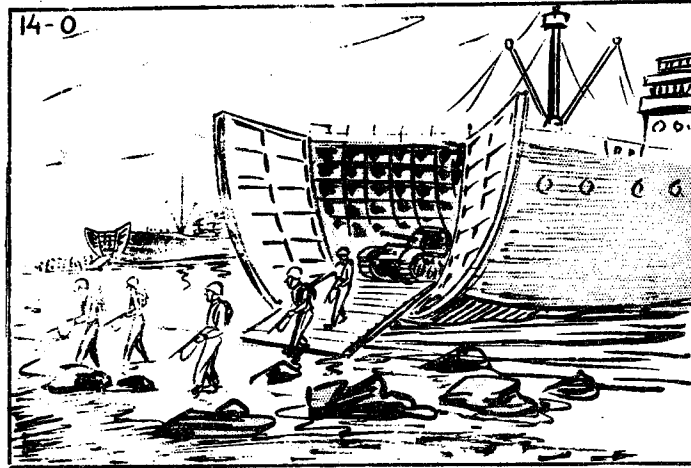

Vojín na strážním stanovišti.

CVIČENÍ ČÍSLO 129.POKUS O INVAZI.

- 13-0 Náš konvoj pluje, aby napadl nepřítele v týlu. Skládá se z bitevní lodi, letadlové lodi, dvou lehkých křižníků, nemocniční lodi, tří torpedoborců, několika dělových člunů a invazních člunů.
- 13-1 Naše námořní síly mají provést invazi poloostrova, který je východně od přístavu. Naše pozemní síly zatím budou od jihu útočit na nepřátelské přisunové cesty.
- 13-2 Než konvoj vyplul, byla naloděna námořní pěchota, která má provést invazi.
- 13-3 Jedna z našich lodí najela na plovoucí minu. Příklad lodi byla poškozena, ale loď se nepotopila.
- 13-4 Nepřítel vyslal ponorky, aby torpedovaly náš konvoj. Aby ponorka mohla torpedovat, musí vysunout periskop.
- 13-5 Náš konvoj okamžitě hází hlubinové nálože. Výbuchem nálože pod vodou jedna ponorka byla zničena. Potápí se.
- 13-6 S letadlové lodi startují naše letouny, aby ponorky zneškodnily. Z letounu lze vidět ponorku, i když je pod vodou.

INVAZE SE NEPODAŘILA

- 14-0 Naše invazní čluny přistávají. Námořní pěchota se vyloduje.
- 14-1 Nepřítel do bitvy vrhá značné síly. Jeho jednotky, které byly na západ od ústí řeky, se přesunují na poloostrov. Záliv je zaminován.
- 14-2 Naše letectvo bombarduje nepřátelskou obranu a kryje přistání našich obojživelných vozidel. Při invazi nejdřív musí být zajištěno užší předmostí.
- 14-3 Potom se vyloduje pěchota a tanky, aby zajistily širší předmostí. Nepřítel má na pobřeží silnou vybudovanou obranu. Záložní jednotky nepřítele dělají protiútok.
- 14-4 Náš pokus o invazi byl neúspěšný. Útok našich jednotek byl odražen.
- 14-5 Vzhledem ke značným ztrátám na lodích i materiálu se naše námořní jednotky rozhodly ustoupit.
- 14-6 Mnoho našich vojáků bylo při pokusu o invazi raněno. Na nemocniční lodi dostávají první pomoc a lékařské ošetření.

SLOVNÍČEK 129.

bitevní loď	= battleship
člun, -u, m.	= boat
invasní člun	= landing craft
hlubínová nálož	= depth charge
kombinovaný, adj.	= combined
kombinace, f.	= combination
konvoj, m.	= convoy
křižník, -u, m.	= cruiser
letadlová loď	= aircraft carrier, flattop
nálož, f.	= charge
námořní, adj.	= naval, maritime, sea-
námořní pěchota	= marines
nemocniční loď	= hospital ship
obojživelný, adj.	= amphibious
odrážet, dur.	= to repulse
odrazit, pct.	= immediately
okamžitě, adv.	= periscope
periskop, m.-u	= to sail
plout, dur.	= to sail out, off
vyplouvat, dur.	= floating mine
vyplout, pct.	= peninsula
plovoucí mina	= submarine
poloostrov, -a, m.	= to sink
ponorka, f.	= ground
potápět, dur.	= movement of supplies or
potopit, pct.	personnel to the front line
pozemní, adj.	= supply lines
přísun, -u, m.	= destroyer
přísunové cesty	= torpedo
torpedoborec, m.	= to torpedo
torpedo, n.	= river mouth
torpedovat, dur.	= to throw, cast
ústí, n.	= to pull out
vrhat, dur.	= bay
vrhnout, pct.	= to lay mines all over
vysunovat, dur.	= to render harmless;
vysunout, pct.	to neutralize
záliv, -u, m.	
zaminovat, pct.	
zneškodnit, pct.	

FRÁZE A IDIOMY.

vzhledem k tomu	= with respect (regard)
	to that

LITERARY LANGUAGE
COMMON CZECH
DIALECTS

1. The literary language (spisovný jazyk nebo spisovná čeština) is that form of the Czech language in which are written and printed books, magazines, newspapers, etc., which is used in letters and other written communications and which is used in writing and even orally in public life, that is, in official proceedings, in school instruction, in lectures, formal meetings, in radio and other mass media of communication, in church sermons, in theaters and in other situations which have a distinct character of social formality. It is uniform within the Czech linguistic territory. The literary language is based for the most part on the older forms of the Central Bohemian dialect.

2. In everyday life, in informal conversations of any class, including intelligentsia, that form of the Czech language is used which is called Common Czech (obecná čeština). It is actually the Central Bohemian dialect with some modifications. It is uniform to a great degree all over the Czech linguistic territory in spite of small regional differences (e.g., Common Czech in Moravia does not have /ej/ for /ý/ or /í/. The Common Czech differs slightly from the literary language, but not substantially enough to affect the understanding in any way.

3. The Central Bohemian dialect acquired this prestige function because politically and socially it enjoys a favored position. It is the dialect of the most populous area of the Czech linguistic territory as well as the speech of Prague, the political and cultural center of the country. Linguistically it has no characteristics which do not also occur in other Czech dialects.

4. The literary language and partly also the Czech Common language are different from local dialects, which we can still hear in some villages and even towns. This speech is not uniform all over the country; it changes from place to place.

5. The literary language does not substantially differ from the Czech Common language, not even from some local dialects. It only has partly different pronunciation and some forms and even some words are different.

6. The difference between the dialects of Bohemia and between these dialects and the literary language is slight and does not affect mutual understanding. In vocabulary there are a few regional differences, mostly in the field of agriculture, household items and the like.

7. Some dialects of Moravia differ more from the literary language, phonetically, morphologically, and also in vocabulary. Some are transition dialects lying between Czech and Polish or between Czech and Slovak. But these dialects remain for the most part understandable to the speakers of the Bohemian dialects. The literary language is the language of all schools in Bohemia and Moravia. The press and radio use literary Czech. Thus practically all people in Bohemia and Moravia can express themselves orally and in writing in such a way that they understand each other and are almost unaware of differences.

8. There are three main dialects in Bohemia: Central, Northeastern and Southwestern.

Central Bohemian

Main phonetic and morphological features:

1. ý (and sometimes cí, zí, sí) - ej (cej, zej, sej)

dobrý	-	dobrej
mýt se	-	mejt se
být	-	bejt
strýc	-	strejc
cícha	-	cejcha
cítit	-	cejtit
zítra	-	zejtra
síto	-	sejto
sít	-	sejt

2. é - í

dobré	-	dobří
péct	-	píct
mléko	-	mlíko

3. ú - ou

účet	-	oučet
úzký	-	ouzkej

4. Insertion of v- before initial o-:

od	-	vod
osm	-	vosum
oblek	-	voblek
otrava	-	votrava

5. sh - sch

shořet	-	schořet
--------	---	---------

6. Accusative plural masculine animate is equal to the nominative:

Viděl jsem vojáky.- Viděl jsem vojáci.

7. The instrumental plural of all nouns and adjectives ends in -ma (-ama, -ema, -íma) :

s těmi třemi novými vojáky - s těma třema novejma vojákama
vlastními klíči - vlastníma klíčema

8. děkuji - děkuju
děkují - děkujou

9. Loss of -í in the verbal endings -ají, -ejí :

dělají - dělaj
umějí - uměj

10. Loss of the final -l in the L-base of the past tense if preceded by a consonant:

vedl - ved
přinesl - přines
mohl - moh

Most of the above features of the Central Bohemian dialect have entered the general informal colloquial language, the Common Czech.

The feature under 6 above is less frequent in Common Czech, the literary style accusative being preferable.

As an illustration, here is a Declension Table
of Hard Adjectives in general colloquial (Bohemia) :
(Common Czech, Bohemian version)

		m.		f.		n.	
		Lit.	Coll.	Lit.	Coll.	Lit.	Coll.
Sing.	1. nom.	velký	velkej	velká	velká	velké	velký
	2. gen.	velkého	velkýho	velké	velký	velkého	velkýho
	3. dat.	velkému	velkýmu	velké	velký	velkému	velkýmu
	4. acc.	velkého	velkýho	velkou	velkou	velké	velký
	6. loc.	velkém	velkém	velké	velký	velkém	velkém
	7. ins.	velkým	velkým	velkou	velkou	velkým	velkým
	Pl.	1. nom.	velcí	velkí	velké	velký	velká
2. gen.		velkých	velkých	velkých	velkých	velkých	velkých
3. dat.		velkým	velkým	velkým	velkým	velkým	velkým
4. acc.		velké	velký	velké	velký	velká	velký
6. loc.		velkých	velkých	velkých	velkých	velkých	velkých
7. ins.		velkými	velkými	velkými	velkými	velkými	velkými

For the most part individual speakers in conversational utterances use a seemingly inconsistent mixture of Common Czech and Literary Language. The proportion depends on circumstances, topic, subject, atmosphere, emotional attitude and the like. In the family, among friends and even in communication with strangers on everyday subjects, the Common Czech is used. In a serious debate on politics, science and the like, more literary style forms might be heard.

North-Eastern Dialect :

1. -v-, -v = u
 pravda - prauda
 krev (pron. kref) - kreu
2. initial j is not pronounced :
 jistě - istě
 jiný - iný
 ještě - eště
3. Infinitives end in -ť :
 dělat - dělať
4. -ovi = -oj
 vojákovi - vojákoj
-

South-Western Dialect :

1. Does not have the inserted initial v-, but occasionally a h- :
 ucho - hucho
2. Labials are followed by j before i :
 pivo - pjivo
3. When two dentals meet, the first becomes j :
 bez zubů - bej zubů
4. dědek - děrek
5. řekněte - řeknite
6. ryb - rīb

NOTE :

Many natives of Moravia assimilate some consonants differently from the way a native of Bohemia does.

e.g.: Spelled	Pronounced	
	Bohemia	Moravia
Na shledanou.	Na <u>sch</u> ledanou.	Na <u>zh</u> ledanou.
my jsme	my <u>s</u> me	My <u>z</u> me

VYPRAVOVÁNÍ.

(in Common Czech of Bohemia)

INVAZE.

Desátník Vodička vypravuje :

"Večír nás nalodili a jelo se. Podle toho, kolik lodí jsme měli v konvoji, mi bylo jasné, že to nebude jen malá akce.

Řek bych, že jsme měli nejmín sto invazních a dělovejch člunů. Byly všude, kam se člověk podíval.

Z větších lodí jsem viděl jednu bitevní, jednu letadlovou, dva křižníky a náky torpedoborce. Samozřejmě, že nechyběla ani nemocniční loď.

Pak nám přečetli rozkaz.

Naším cílem byl polovostrov na východ vod přístavu, teda dost hluboko za frontou.

Zatímco my se budem vylodovat, naše pozemní síly budou z jihu útočit na přísunový spoje.

Plán to nebyl špatnej a naše námořní pěchota měla už dost zkušeností, aby ho provedla, esli se nestane nic nevočekávanýho. Jenže tenkrát jsme měli smůlu.

První ztráty jsme měli eště na širým moři. Jedna z lodí najela na minu. K ránu pak přišly ponorky. Kolik jich bylo, nevím. Viděl jsem jen jednu, kerou potopili hlubinovejma náložema.

Myslím, že z jednoho torpedoborce zahlídli její periskop, dyž vystřelila první torpeda. A to holt neměla dělat.

Sotva se začalo dělat světlo, přidaly se k útoku naše letouny. A to jsem byl rád, že nesloužím u ponorek. Výbuchům nebylo konce.

Pak jsme začali přistávat : námořní pěchota napřed, pak tanky a vobojživelný vozidla, a nakonec pěchota.

Naši letci dělali, co mohli, aby náš útok kryli. Bombardovali vobranu, vostřelovali jejich komunikace a záložní jednotky, kerý začaly protiútok.

Chvíli se zdálo, že se nám podaří zajistit užší předmostí, ale pak ztráty začaly stoupat.

K poledni přišel rozkaz k ústupu. Vodráželi jsme jeden protiútok za druhým, ale ztratili jsme tolik lidí, materiálu a lodí, že ústup byla jediná rozumná věc. Inu, nemůžeme mít pořád jen úspěchy.

Byl jsem lehce raněnej do levý ruky a dostal jsem první pomoc a vošetření na nemocniční lodi. To víte, že mě to moc netěšilo, ale moc jinejch nemělo ani takový štěstí."

teda - tedy

dyž - když

hoit - well (fill-in word)

CVIČENÍ ČÍSLO 130.Odsun Němců z ČSR.

Odsun německého obyvatelstva, o kterém jsme se zmínili ve cvičení č. 125, začal hned po válce. Spojenci v transferu Němců z Československa do Německa viděli prostředek k uklidnění poměrů ve střední Evropě. Češi v něm viděli řešení problému německé menšiny, řešení sporu, který měl kořeny daleko v historii.

Odsun Němců z ČSR můžeme rozdělit na tři období :

1. Hned v květnu po porážce hitlerovských armád utíkalo z Československa mnoho Němců, kteří se báli trestu za to, co dělali v době okupace. Byli to menší nebo větší váleční zločinci.

2. Pak to byla doba neorganizovaného odsunu v chaotických týdnech po konci války, než se v pohraničí upevnila státní moc. Lidé, často v uniformách tzv. "Revoluční gardy", vyháněli Němce za hranice, aby se zmocnili jejich majetku. Často se svými oběťmi zacházeli nezodpovědným způsobem. Šlo většinou o lidi, kteří za války kolaborovali s nacisty, a po válce si chtěli brutalitou proti Němcům dělat alibi. Lze říci, že většina českého národa tento způsob odsoudila.

3. Organizovaný odsun začal v lednu 1946 a skončil na jaře 1947. Podmínky odsunu byly stanoveny dohodou se spojeneckými úřady, tj. s vojenskou správou amerického a sovětského okupačního pásma v Německu. Každý odsunovaný Němec si směl vzít 500 marek a 100 kg zavazadel (ale nekontrolovalo se, jestli snad váha není větší). Jestliže šlo o člověka, který k svému zaměstnání potřeboval nástroje, mohl si je vzít s sebou mimo váhu zavazadel. (Tak např. učitelka hudby odjížděla s pianem, automechanik se zařízením dílny, atd.)

Dohromady bylo odsunuto 2 996 000 obyvatel německé národnosti. Větší část odešla do západního, menší do východního Německa. Cena majetku, zanechaného v ČSR odsunutými Němci, byla odpočítána od náhrady, kterou Německo mělo platit Československu.

Zákon také pamatoval na ty československé Němce, kteří v době nacistické okupace ukázali, že zůstali věrni demokratickým ideálům. Dostali čs. státní občanství a zůstal jim jejich majetek.

řešit, dur.	= to solve
spor, m. gen.-u	= disagreement, dispute, controversy, conflict
kořen, m. gen.-e(u)	= root
období, n.	= period
zločinec, m.	= criminal
stanovit podmínky	= to stipulate
dohoda, f.	= agreement

Otázky k textu (Odsun Němců z ČSR) :

Kdy začal odsun Němců ?
 Měl odsun Němců dát klid střední Evropě ?
 Souhlasily Amerika, Anglie, Francie a Sovětský svaz s odsunem?
 Kolik období měl odsun ?
 Odcházelí někteří Němci dobrovolně ?
 Kam odcházeli ?
 Před čím utíkali ? (trestem)
 Byli to váleční zločinci ?
 Byly hned po válce normální poměry ?
 Byly první týdny po válce chaotické ?
 Jak dlouho trvalo, než se v pohraničí upevnila státní moc ?
 Byl odsun Němců v té době organizován ?
 Staly se v té době případy brutality ?
 Souhlasila s tím většina Čechů a Slováků ?
 Kdo si dělal v té době alibi ?
 Jak dlouho trval organizovaný odsun německého obyvatelstva ?
 Začal organizovaný odsun v lednu roku 1946 ?
 Na jaře kterého roku skončil ?
 S kým se dohodla čs. vláda o podmínkách odsunu ?
 Kolik peněz si mohl vzít každý odsunovaný ?
 Kolik směla vážit jeho zavazadla ?
 Směli si také vzít nářadí a nástroje ?
 Kolik osob německé národnosti bylo odsunuto z ČSR ?
 Kam byly odsunuty ?
 Kam jich šla většina ?
 Kam byla odsunuta menší část ?
 Co se stalo s jejich majetkem ?
 Dostali někteří Němci čs. občanství ?
 Kterí Němci dostali podle zákona čs. občanství ?

Neorganizovaný odsun a odchod Němců v r. 1945	660 000	osob
Organizovaný odsun od jara do konce 1946	2 267 000	"
Dodatečný odsun od 1. ledna do 22. května 1947	80 000	"
	<u>3 007 000</u>	osob

K 22. květnu 1947 zůstalo tam 204.000 občanů německé národnosti a v roce 1966 jich tam bylo 133 438.

TLUMOČNICKÉ CVIČENÍ.k lekci 130.

- I. Vyslychající : You told me that most of your fellow citizens of German descent were transferred from the so-called Sudetenland to Germany. Do you think this was really a wise step ?
- II. Vyslychaný : V r. 1945 se to zdálo být nejlepší řešení. Mnoho lidí doufalo, že to přispěje k uklidnění ve střední Evropě. A to jsme nebyli jen my, Češi, ale i naši západní spojenci.
- I. Vyslychající : Didn't many of the Germans in Czechoslovakia run away of their own free will immediately after the war ? Those who were guilty of subversive activities against the Czechoslovak Republic and who supported Hitler ?
- II. Vyslychaný : Hodně takových nacistů uteklo ze strachu před trestem, ale hodně jich zbylo. Ti doufali, že se na jejich činnost za okupace zapomene.
- I. Vyslychající : There was a period of unorganized transfer of Germans before the authorities stepped in, wasn't there ?
- II. Vyslychaný : To bylo v prvních týdnech po válce, než státní úřady udělaly pořádek. Lidé, kteří v této době jezdili do pohraničí a vyháněli Němce, měli sami máslo na hlavě.
- I. Vyslychající : What do you mean by that ?
- II. Vyslychaný : To byli Češi, kteří sami měli špatné svědomí, protože kolaborovali s nacisty a mysleli, že když budou k Němcům brutální, že si získají alibi.
- I. Vyslychající : Those were members of the so-called "Revolutionary Guard", weren't they ?
- II. Vyslychaný : Někteří si tak říkali, ale šlo jen o docela soukromé skupiny. Většina českých lidí odsoudila takové jednání a žádala, aby tito lidé, kteří si říkali "osvoboditelé čs. pohraničí" byli odsouzeni a potrestáni.
- I. Vyslychající : Were there many Communists among them ?
- II. Vyslychaný : Já bych řekl, že hodně z nich se přihlásilo ke KSČ dodatečně; mysleli, že jim komunisti dovolí, aby si nechali majetek, který v pohraničí ukradli. Tím vzrostly řady KSČ a její vliv.

- I. Vyslychajici : What happened to those Germans who weren't Nazis ?
- II. Vyslychaný : Když to mohli dokázat, tak jim bylo dovoleno zůstat.
Tak se taky stalo, že mnozí bývalí Nacisté se honem hlásili do KSČ, aby dokázali svou loajalitu k ČSR.
- I. Vyslychajici : The transfer ended in 1947 and the Communists didn't take over till 1948. How then could the membership in the KSČ have been of such importance ?
- II. Vyslychaný : Ministerstvo vnitra je v Československu jedno z nejdůležitějších ministerstev. A to bylo od roku 1945 v rukou komunistů. Komunisti tam dělali, co chtěli. Vraceli čs. státní občanství především svým lidem.
- I. Vyslychajici : In other words : Some former Nazis became Communists to save their necks ?
- II. Vyslychaný : Zcela správně. To byla velká chyba, která se v té době stala. Komunisti se starali o své členy a vůbec dělali všechno, co sloužilo zájmům strany, i když to bylo proti zájmům státu.
- I. Vyslychajici : Would you say that the whole transfer was a mistake ?
- II. Vyslychaný : Odsun snad nebyl omyl, ale při jeho provádění se mělo už od začátku postupovat jinak. Tak se mohlo zamezit přehmatům, ke kterým došlo.

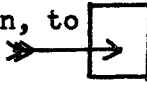
---

přehmat m. = mistake, slip, error

PREPOSITIONS
PŘEDLOŽKY

Prepositions		Cases			
bez (beze)	gen				without
dle	gen				according to
podle	gen				along; according to; by
vedle	gen				next to; beside; besides
podél	gen				along
do	gen				into; as far as; until
k, (ke, ku)		dat			to, towards; for; around; with
kolem	gen				around; by; past; about
okolo	gen				around
kromě (krom)	gen				besides
mezi		acc		ins	between; among
mimo		acc			besides; except
místo	gen				instead of
na		acc	loc		on; to; at; for; in; of
nad (nade)		acc		ins	above; over
o		acc	loc		about; of, on; by; for
ob		acc			every second; next but one
od	gen				from; by; to
po		acc	loc		up to; along
pod (pode)		acc		ins	under; below
pro		acc			for
proti		dat			opposite; across from; against
naproti		dat			opposite
před (přede)		acc		ins	in front of; ago
přes (přese)		acc			across; over; in spite of
při			loc		at; on; with; by
skrz (skrže)		acc			through; because of
stran	gen				concerning; as to
prostřed	gen				in the middle of
doprostřed	gen				to the middle of
uprostřed	gen				in the middle of
vprostřed	gen				in the middle of
zprostřed	gen				from the middle of
s, se	gen	acc		ins	from; with
u	gen				by; at; near
v (ve)		acc	loc		in; at; on
vně	gen				outside
dovnitř	gen				inside
uvnitř	gen				inside
vůči		dat			towards
z (ze)	gen				from; out of; of
za	gen	acc		ins	during; behind; in; for; by
zpod	gen				from under

PREPOSITIONS.

<u>GENITIVE</u>	<u>bez, beze</u>	without -less	Je bez zaměstnání Beze mne Bez povolení.	
	<u>podle dle(lit)</u>	according to along by	podle rozkazu podle zákona podle řeky podle chůze (by the way he walks)	
	<u>vedle</u>	beside next to besides	Stál vedle mne. Vedle hlavního zaměstnání měl ještě zaměstnání vedlejší. (part time).	
	<u>podél (lit).</u>	along	podél řeky	
	<u>do</u>	into, in, to 		Šel do města. Do biografu. Chodil do školy.
		as far as up to until		Voda mu šla až do pasu. To bude trvat do pátku. Pracoval dlouho do noci.
		(purpose)		Dal se s ním do řeči. (He started talking with him). Šaty do práce. (work clothes) Pláště do deště. Lístek do divadla.
		(result)		Není mi do smíchu. (I don't feel like laughing).
(how ?)			Řekl mu to do očí. (to his face).	
(objective meanings)		Dal se do jídla, do psaní. (He started eating, writing) Skočil mu do řeči. (He interrupted him -his talk). Upadl do dluhů. (He fell into debt).		

	<u>downitř</u>	into (the inside of)	Kam ? Vešel downitř pokoje. (He went inside the room).
		more often used as adverb	Šel downitř. (He went inside).
	<u>uvnitř</u>	inside	Kde ? Uvnitř pevnůstky. (Inside the pill-box).
	<u>z, ze</u>		
			see page 223
<u>GENITIVE</u>	<u>od</u>	from (the vicinity of) (starting point)	Jdu od holiče. Od severu k jihu. Od středy. Od té doby. Od nejmladšího do nejstaršího. Bolí ho ruce od práce.
		(reason :)	
		by	Román od Jiráska. (A novel by Jirásek)
		to	Klíč od domu. (house key)
		from	Odpočívát od práce.
	<u>u</u>	at, near, by	Seděl u stolu. Bydlel u kostela. U oběda.
		at some one's place, room, office, house, city, county, country	Bydlel u rodičů. Byl včera u nás.

GENITIVE	z, ze		out of, from within, from the inside of	jít z domu, z města, z Prahy, vzít ze stolu, ze skříně, z oka; vytéci ze země, ze skály
			other starting point (place or time) (In ambiguous cases "z" is preferable to "s")	z talíře, z vidličky; z postele, ze židle; z okna, z podlahy, ze stěny; ze dvora, z letiště, z náměstí, z nástupiště, z páté koleje, z pole, ze zahrady, z hor, z místa, z břehu, z moře, z hlediště, z jeviště, z rampy, z balkónu, z tribuny, z gramofonových desek, z listu na list, z keře na keř, ze stromu na strom, pustit z řetězu; z výšky, z hektaru, ze soboty na neděli
			in all cases of figurative usage	sejít z cesty, z mysli, z očí, z koupě, ze světa; mluvit z cesty; spustit někoho z očí; snížit cenu z 50 Kčs na 40 Kčs; slevit z ceny, z požadavků; zvýšit výrobu ze 100% na 120%; stoupnout, klesnout z... na..., strhnout ze mzdy; přecházet z generace na generaci; spadnout z oblak, ze srdce, tíha z něho spadla; vzít vítr z plachet, něco z pořadu jednání; pustit ze zřetele; sesadit z funkce, z úřadu, z trůnu; převod z účtu na účet, z konta na konto; přenést odpovědnost z ONV na MNV; stáhnout z oběhu, z prodeje; ze strany, z pravé strany, ze všech stran; z hlediska, ze stanoviska
			origin & material figuratively	ze dřeva, z kamene, ze železa pochází z Prahy, z dělnické rodiny
			a part of a whole	jeden z nás; nejlepší ze třídy
			Cause, impulse, and various circumstances	radost z něčeho; krást z hladu; onemocnět z nastydnutí; milovat z celého srdce; provést z moci úřední

<u>GENITIVE</u>	<u>u</u>		Knoflík u kabátu. (coat button) Límeč u kabátu. (coat collar) Je zaměstnán u dráhy. Hostinec "U Horáků". (Horak's Inn) Koupil to u pekaře. (at the bakery)
	(<u>prostřed</u>) <u>uprostřed</u> <u>vprostřed</u>	in the middle of	Stál uprostřed místnosti. Uprostřed týdne. Uprostřed práce.
	<u>doprostřed</u>	to the middle of	Dal stůl doprostřed místnosti. Odložili to doprostřed měsíce.
	<u>zprostřed</u>	from the middle of	Díval se na to zprostřed cvičiště.
	<u>kolem</u> <u>okolo</u>	around	Kolem tábora byl plot.
		by past	Šel kolem velitelství. Kulka mu letěla kolem ucha.
		around about	Kolem vánoc. Kolem sedmi hodin. Je nás okolo třiceti.
	<u>kromě</u>	except besides	Každý den kromě neděle. Kromě mne tam byl taky Karel.
	<u>místo</u> (or <u>namísto,</u> <u>colloq.</u>)	instead of	Místo mne tam šel on.
	<u>stran</u>	concerning	Stran toho vám nemůžu nic říct.
<u>vně</u> (lit. style)	outside	vně kruhu (outside the circle)	
<u>zpod</u>	from under	Vylezl zpod vozu.	

<u>DATIVE</u>	<u>k, ke, ku</u> »→ □	to, towards, in the direction of, to the vicinity of	To je cesta k Chebu. Šel k lékaři. Sedl si ke stolu.
		around	Přijdu k šesté hodině. Bylo jich ke stu.
		for	Pozval ho k obědu. To je k smíchu. (That's ridiculous). To není k jídlu ! (That isn't fit for human consumption) Pokoj k pronajmutí. (Room for rent).
		with	Ke kávě jím rohlík.
	<u>proti</u>	opposite across from against	Seděl proti oknu. Plaval proti proudu. To je proti zákonu. Já jsem proti tomu.
		for	Lék proti kašli.
		compared with	On je proti mně starší.
	<u>naproti</u>	opposite, across from	Bydlí naproti kostelu.
		(adverb)	Šel mu naproti. (He went to meet him).
	<u>vůči</u>	towards in relation to	To je vůči němu nezdvořilé. To je vůči němu nezdvořilé.

<u>ACCUSATIVE</u>	<u>pro</u>	for	Poslal pro četaře. Šel pro pivo. Hlasoval pro něho. Pro jistotu. (to make sure)
			Dopis pro Karla. Pro mne je to těžké. Pro bolest nemohl spát. Pro dnešek je toho dost.
	<u>přes</u>	across over	Šli přes pole. Udělal to přes noc. Přes den pak spal. Bylo nás přes deset. Pracoval přes čas.
		in spite of	Přes zákaz to udělal.
	<u>skrz</u> <u>skrze</u>	through	Šli skrz les. Mluvili spolu skrze tlumočnicka. Poslal žádost skrz ONV na KNV.
		because of about	On se skrz to na něj zlobil. (He was mad at him about it).
	<u>mimo</u>	out of except	mimo město Celý týden mimo neděli. Byli tam všichni mimo vás.
		against	Vrátil se mimo očekávání.
		besides	Mimo nás dva tam bude ještě on.
	<u>ob</u>	every second ... next but one	ob dům, ob den, ob měsíc, občas Bydlí ob dům, ob ulici.

<u>LOCATIVE</u>	<u>při</u>	at	Stál při kraji. (at the edge) Byl při mně. (He sided with me).
		on	Nemám při sobě peníze.
		at	Při obědě; při práci.
		with	Při špatném osvětlení. Spí při otevřeném okně. Přísahal při všech svatých. Chytli ho při lži.
		(accompanying circumstances)	Je při chuti, při hlase, při síle (= má chuť, hlas, sílu)

ACCUSATIVE
AND LOCATIVE

	na	(Location direction) (on the surface of)	Accusative	Locative
			<u>Kam ?</u>	<u>Kde ?</u>
<u>ACCUSATIVE AND LOCATIVE</u>			Dal to na stůl	Je to na stole.
	to, at		Šel na schůzi. na hon. (hunting)	Byl na schůzi. na honě.
	with a few place names: to, at, in (with most others <u>do</u> and <u>y</u> are used)		e.g.: Jel na Kladno. Mělník Smíchov Žižkov Vinohrady Moravu Slovensko	Je na Kladně. Mělníce. Smíchově Žižkově Vinohradech Moravě Slovensku
	(<u>Islands:</u>)			
<u>ACCUSATIVE</u>	on		na Sicilii	na Sicilii
	at		Střílel na ně.	
	for		Na prodej. Pozval ho na večeři.	
	(cause:)			
	of		Umřel na tyfus.	
	on		Udělal to na rozkaz.	
	(means :)		Chytil ryby na udici. Hrál na housle.	
	(regard :)		Na své stáří je zdravý. (Considering his age ...)	
	(manner, measure:)		Koupil to na dluh. Šaty na míru. (to measure)	
(result :)		Dům na spadnutí. (a house ready to collapse)		

<u>ACCUSATIVE AND LOCATIVE</u>			
 <u>ACCUSATIVE</u> 	<u>na</u>	(wish :)	Na shledanou !
		(purpose :)	Továrna na stroje.
		(time :) at for	Na vánoce. Odejel na den. Odložili to na sobotu.
 <u>LOCATIVE</u> 		(time :) at	na začátku na konci
		in	na jaře
 <u>ACCUSATIVE</u> 	<u>o</u>	of	Stará se o to.
		for	Žádá o to.
		on, against	Uhodil se o stůl. (He hit himself on the table)
		for	Hráli o peníze. Bojí se o něho. Volal o pomoc Soudil se o náhradu. (He sued for damages).
		on	Opíral se o hůl. Vsadil se o 10 Kčs. (He bet 10 Kčs)
		(measure :)	O rok starší. O kilo těžší.
		(regard :)	Nouze o byty. (Housing shortage).
 <u>LOCATIVE</u> 		(time :)	o vánocích, o víkendu, o půlnoci
		(accompanying circumstances:)	Byli tam o hladu. (They suffered from hunger there)
		(quality :)	Byt o dvou pokojích. (Two-room apartment)
		(content :) about	Protokol o schůzi.
		(aim : about, of	Mluvil, psal, věděl o tom.

ACCUSATIVE
AND LOCATIVE

<p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"><u>ACCUSATIVE</u></p> <p style="text-align: center;"> </p>	<p style="text-align: center;"><u>v, ve</u></p>	<p>(time :) on</p>	<p>ve středu</p>
<p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"><u>LOCATIVE</u></p> <p style="text-align: center;"> </p>		<p>in</p>	<p>Věří v Boha. Všechno se v dobré obrátí. (Everything will turn out all right). Uvedli to ve známost. (They made it public).</p>
<p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"><u>ACCUSATIVE</u></p> <p style="text-align: center;"> </p>	<p style="text-align: center;"><u>po</u></p>	<p>in (inside), at</p> <p>on</p> <p>in, at</p> <p>(time :) in, at, within (object :)</p>	<p>ve městě ; v Praze ; ve vodě ; v domě</p> <p>v Dlouhé ulici</p> <p>ve škole</p> <p>v létě, v zimě, ve dne, v noci Ve třech dnech to bylo hotovo. On je v právu. Máme to v patrnosti.</p>
<p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"><u>LOCATIVE</u></p> <p style="text-align: center;"> </p>		<p>as far as</p> <p>up to</p> <p>for (during)</p> <p>(with ordinal numerals)</p> <p>along</p> <p>back & forth here & there, about</p> <p>(many successively)</p>	<p>až po řeku Labe</p> <p>Voda nám sahala po pás.</p> <p>Neobjevil se po celé týdny. Po celou dobu mlčel.</p> <p>Po prvé, po druhé, po třetí (for the first time ...)</p> <p>Jeli jsme po silnici. (along the highway)</p> <p>Chodil po dvoře, po městě (He walked in the front yard, in the town - back and forth, here & there)</p> <p>Chodil po úřadech; po schůzích (He visited all kinds of offices; he went to all kinds of meetings)</p>

ACCUSATIVE
AND LOCATIVE

	<u>po</u>	<p>(direction :)</p> <p>(time :) after</p> <p>(succession :) after</p> <p>(means :) on</p> <p>(purpose :)</p> <p>(cause :) after</p>	<p>Šli jsme po řece ... (down the stream) Plaval po proudu ... (with the stream)</p> <p>Odpočívali po cvičení. Po vánocích. Po neděli.</p> <p>Jeden po druhém. Rána po ráně. Po Praze největší město je Ostrava.</p> <p>Šel po špičkách nebo lezl po čtyřech.</p> <p>Jděte si po své práci !</p> <p>Bylo nám špatně po těch konzervách. Vdova po učiteli. Poznal ho po hlase.</p>
<u>LOCATIVE</u>		<p>(regard :)</p> <p>(manner :)</p> <p>(accompanying circumstances :)</p> <p>(object :)</p>	<p>Pojmenovali ji po Masarykovi. Po té stránce je to dobré. (In this respect ...)</p> <p>Udělalí jsme to po dobrém, po zlém ... Mluvil po česku, po rusku. Byla oblečena po domácku. Přicházeli po dvou; po desíti. (They came in twos, tens)</p> <p>Potkal jsem ho po cestě do úřadu. (On my way to ...) Po právu mu to patří.</p> <p>Stříleli po nás. Házeli po nás kamením. Ptal se po vás.</p>

ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL

			Accusative <u>Kam ?</u>	Instrumental <u>Kde ?</u>
<u>ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL</u>	<u>pod</u>	under underneath below	Dal to pod stůl. To kleslo pod průměr.	Je to pod stolem. Je to pod průměrem.
		(How) under	Je pod mrakem. (It's cloudy). Koupil to pod rukou. (under the counter) Prodal to pod cenou.	
		(Accompanying circumstances) under	Je to zakázáno pod trestem vězení. Řekl to pod přísahou. Je pod dohledem.	
<u>ACCUSATIVE</u>		under	Dali mu to pod ochranu. pod dohled. Je mu pod padesát let. Pod sto korun to neprodá.	
<u>ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL</u>	<u>nad</u>	above	Accusative <u>Kam ?</u>	Instrumental <u>Kde ?</u>
		over	Pověsil lampu nad stůl.	Lampa je nad stolem.
		above (cause :) over (accompanying circumstances) (object :) over	200 m nad mořem Trápil se nad tím. Usnul nad prací. Zvítězili nad nimi. Má nad sebou staršinu.	

<u>ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL</u>				
 <u>ACCUSATIVE</u> 	<u>nad</u>	above over beyond	<p>Voda mu sahá nad kolena. Vynikal nad něho. (He excelled him).</p> <p>Žil nad poměry. (He lived above (beyond) his means) Je to nade vši pochybnost. (It's above all doubt).</p>	
<u>ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL</u> <u>INSTRUMENTAL</u> 	<u>mezi</u>	between	Accusative <u>Kam ?</u>	Instrumental <u>Kde ?</u>
			Sedl si mezi známé.	Seděl mezi známými.
		(time :) during in the course of between among between among	<p>Mezi jídlem se nemá kouřit. (at meals)</p> <p>Uvidíme se někdy mezi týdnem.</p> <p>Mezi 1. a 10. listopadem.</p> <p>mezi jiným řekl ... Mezi vámi on je nejstarší.</p> <p>Rozdíl mezi námi a vámi.</p> <p>Chodí mezi lidmi. Rozdělili náboje mezi mužstvo. Puška patří mezi ruční zbraně.</p>	
<u>ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL</u> 	<u>před,</u> <u>(přede)</u>	in front of, before	Accusative <u>Kam ?</u>	Instrumental <u>Kde ?</u>
			Dal to přede dveře.	Je to před dveřmi.
		(in the presence of) in front of	Řekl to před svědky.	
<u>INSTRUMENTAL</u> 		(time :) before ago	<p>On přišel přede mnou. Před nedělí nebudu mít čas.</p> <p>Před hodinou, rokem, pěti lety, nějakým časem.</p>	

<u>ACCUSATIVE & INSTRUMENTAL</u>							
<u>INSTRUMENTAL</u>	<u>před</u> (<u>přede</u>)	(object :) from	Chránili jsme se před nimi. (We protected ourselves from them). Skrývali se před úřady. (They were hiding from the authorities).				
<u>GENITIVE ACCUSATIVE INSTRUMENTAL</u>							
  <u>GENITIVE</u> 	<u>za</u>	during	za dne, za šera (twilight), za Masaryka (during Masaryk's presidency) Za plukovníka Nováka ... (When Col. N. was the commander...) Za svobodna. (When I was still unmarried). Za svobodna se jmenovala ... (Her maiden name was ...) Za mne to bylo jinak. (When I was there, it was different)				
<u>ACCUSATIVE INSTRUMENTAL</u>		(Location) behind beyond	<table border="1"> <tr> <td>Accusative <u>Kam ?</u></td> <td>Instrumental <u>Kde ?</u></td> </tr> <tr> <td>Sedl si za mne.</td> <td>Seděl za mnou.</td> </tr> </table>	Accusative <u>Kam ?</u>	Instrumental <u>Kde ?</u>	Sedl si za mne.	Seděl za mnou.
Accusative <u>Kam ?</u>	Instrumental <u>Kde ?</u>						
Sedl si za mne.	Seděl za mnou.						

GENITIVE
ACCUSATIVE
INSTRUMENTAL

<p><u>ACCUSATIVE</u></p>	<p><u>za</u></p>	<p>(time :) in</p> <p>(cause :) for</p> <p>(means :) for</p> <p>(purpose :) for</p> <p>(content :)</p> <p>(contact :) by</p> <p>(in favor of :) for</p>	<p>Vrátil se za hodinu. Dvakrát za týden.</p> <p>Byl za to potrestán. Děkuju vám za to.</p> <p>Koupil to za 10 Kčs.</p> <p>Byl tam poslán za trest. Šel mu za svědka. (as a witness)</p> <p>Považuju ho za dobrého člověka. (I consider him a good man).</p> <p>Vzal ho za krk.</p> <p>Přimlouval se za něj. (He put in a word for him).</p>
<p><u>INSTRUMENTAL</u></p>		<p>(succession :) after</p> <p>(purpose :) after</p> <p>(accompanying circumstances)</p> <p>(object :) after</p>	<p>Šli jeden za druhým.</p> <p>Jel tam za obchodem.</p> <p>Dali jsme to do novin za tím účelem, aby byl každý informován.</p> <p>On chodil za jednou ošetřovatelkou. (to court her)</p> <p>Chodil pořád za velitelem o dovolenou. (He was after the commander all the time about his leave).</p>

The following words and phrases
are also PREPOSITIONS.

<u>GENITIVE</u>	<u>během</u>	during	Během roku se mnoho změnilo.
	<u>blízko</u>	near	Blízko kasáren.
	<u>nákladem</u>	published by	Nákladem firmy F. Novák.
	<u>následkem</u>	owing to, due to	Následkem zranění ztratil sluch.
	<u>na základě</u> (germanism)	on the basis of	Na základě zkušenosti. (lépe : podle zkušenosti)
	<u>ohledně</u> (germanism)	with regard to	Ohledně té věci. (lépe : stran té věci)
	<u>pomocí</u>	with the help of	Překládal pomocí slovníku.
	<u>v důsledku</u>	as a result of	V důsledku toho rozkazu ustoupili. (lépe: podle ...)
	<u>vlivem</u>	through the influence of	Vlivem horka se konzervy zkazily.
	<u>za příčinou</u>	because of	Za příčinou inventury zavřeno.
	<u>za účelem</u>	with the purpose of	Za účelem oslavy. (lépe : Na oslavu.)
<u>DATIVE</u>	<u>dík</u> (germanism)	thanks to	Dík náhodě se zachránil. (lépe : Náhodou ...)
	<u>kvůli</u>	for s. o's sake, because of	Šel jsem tam kvůli vám. Byl kvůli tomu potrestán. (colloq.)
	<u>vzdor</u> (germ. & colloq.)	in spite of	Vzdor všem překážkám.

DECLENSION TABLE OF PERSONAL PRONOUNS.

Sing.	1. nom.	já	ty	on	ona	ono	sebe sobě, si sebe, se sobě sebou
	2. gen.	mně, mě	tebe, tě	jeho, ho	jí	jeho, ho	
	3. dat.	mně, mi	tobě, ti	jemu, mu	jí	jemu, mu	
	4. acc.	mně, mě	tebe, tě	jeho, ho	ji	je	
	6. loc.	mně	tobě	jej	ni	něm	
	7. ins.	mnou	tebou	něm	jí	jím	
				jím			
Pl.	1. nom.	my	vy	oni	ony	óna	(Reflexive, all persons sing. or pl.)
	2. gen.	nás	vás		jich		
	3. dat.	nám	vám		jím		
	4. acc.	nás	vás		je		
	6. loc.	nás	vás		nich		
	7. ins.	námi	vámi		nimi		

DECLENSION TABLES OF POSSESSIVE PRONOUNS.

Sing.		m	f.	n.
		1. nom.	můj	má, moje
	2. gen.	mého	mé	mého
	3. dat.	mému	mé	mému
	4. acc.	můj	mou, moji	mé, moje
	6. loc.	mého		
	7. ins.	mém	mé	mém
		mým	mou	mým
Pl.	1. nom.	moji, mí	mé, moje	má, moje
		mé, moje		
	2. gen.	mých	mých	mých
	3. dat.	mým	mým	mým
	4. acc.	mé, moje	mé, moje	má, moje
	6. loc.	mých	mých	mých
	7. ins.	mými	mými	mými

NOTE : Tvůj, svůj declines like můj. Jeho never changes its form. Její declines like a soft adjective,

Sing.	1. nom.	naš	naše	naše
	2. gen.	našeho	naší	našeho
	3. dat.	našemu	naší	našemu
	4. acc.	naš	naší	naše
	6. loc.	našeho		
	7. Ins.	našem	naší	našem
			naším	naší
Pl.	1. nom.	naši	naše	naše
		naše		
	2. gen.	našich	našich	našich
	3. dat.	naším	naším	naším
	4. acc.	naše	naše	naše
	6. loc.	našich	našich	našich
	7. ins.	našimi	našimi	našimi

NOTE: Váš declines like naš. Jejich never changes its form.

VŠECHEN

Všechn or všecek - all, every
has the same endings as ten, ta, to.

Sing.	m.	f.	n.
Nom.	všechn or všecek	všechna všecka	všechno všecko
Gen.	všeho	vší	všeho
Dat.	všemu	vší	všemu
Acc.	všechn (inan.) or všecek	všechnu všecku	všechno všecko
Loc.	o všem	o vší	o všem
Instr.	vším	vší	vším

Plural	m.	f.	n.
Nom.	všichni (anim.)	všechny	všechna
	všechny (inan.) or všecky	všecky	všecka
Gen.	všech		
Dat.	všem		
Acc.	všechny všecky	všechny všecky	všechna všecka
Loc.	o všech		
Instr.	všemi		

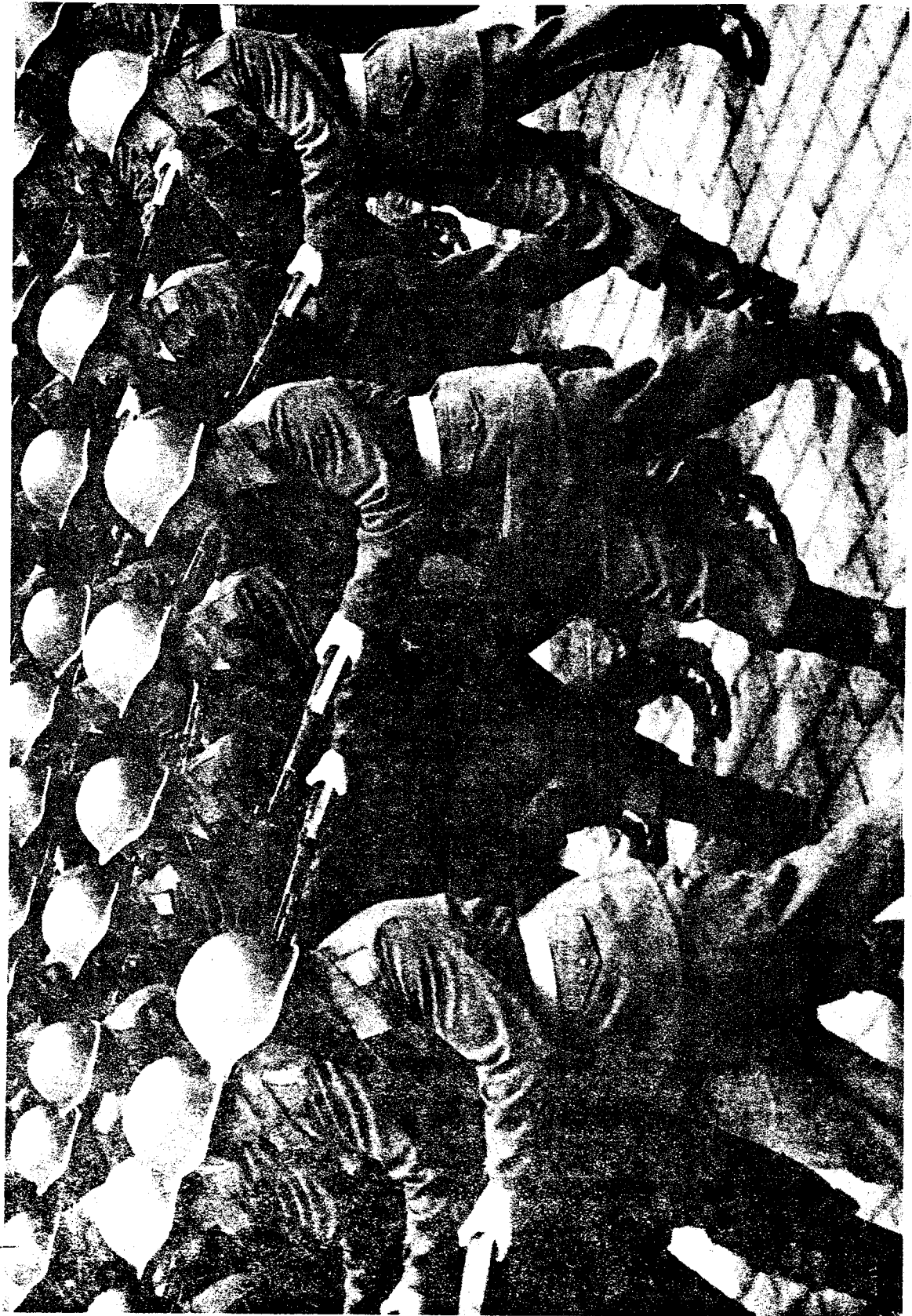
Further alternate forms in plural:

Nom. m. anim.: všickni; acc. m. and nom. & acc. f.: všeckny;
nom. & acc. n.: všeckna.

Rare literary style forms: gen. m.,f.,n.: všechněch, dat. &
loc., m.,f.,n.: všechněm; instr. m.,f.,n.: všechněmi

V těžkém terénu útok pěchoty, který podporovala samohybná děla.

INDEX

	Lesson	Page
abbreviations	124	162-166
adjectives from present participles	122	139
adverbs, indefinite (-koli(v), leda-, lec-, -si)	127	188-191
Central Bohemian dialect	129	209
Common Czech	129	207
countries, nations, languages	115	61-65
dialects	129	207
frequentative verbs	128	197
indirect speech, usage of tenses	118	101
interjections	123	150
<u>jehož</u> , <u>jejíž</u> , <u>jehož</u>	126	180
<u>jenž</u> , <u>jež</u> , <u>jež</u>	126	179
<u>-koli(v)</u>	127	188-191
languages	115	61-65
<u>lec-</u>	127	188-191
<u>leda-</u>	127	188-191
literary style	129	207
nations	115	61-65
North-Eastern dialect	129	212
numbers, their names	111	14-16
participles (přechodníky)	121	129
personal pronouns (table)		238

	Lesson	Page
possessive adjectives (<u>-ův</u> , <u>-in</u>)	117	86-87
<u>přechodníky</u>	121	129-131
prepositions (table)		220-236
pronouns, indefinite	127	188-191
relative possessive pronouns (<u>jehož</u>)	126	180
relative pronouns	126	179
<u>-si</u>	127	188-191
South-Western dialect	129	211
tenses in indirect speech	118	101
<u>tentýž</u> , <u>tatáž</u> , <u>totéž</u>	119	108
verbal nouns	112	25
verbal prefixes	114	49-53
verbal infixes (durative verbs)	116	38-39
<u>všechn</u> (table)		239
word formation (countries, nations, languages, peoples)	116	61-65

VOCABULARY

Note: Nouns:

The genitive singular is given with

- a) masculine nouns
- b) feminine nouns ending in a consonant
(kost, láhev)
- c) neuter nouns ending in -e
(pole, kuře)

The nominative plural is given with all masculine animate nouns.

Verbs:

The infinitive is followed by the statement whether the verb is durative (dur.) or punctual (pct.).

The following forms are also given:

first person singular of the present tense
or the corresponding pct. form
imperative second person singular
L-base of the past tense
passive participle or verbal noun

The pronunciation is given between the slashes: /-.../

Abbreviations: GN - Grammar Notes
N - Narrative
R - Reading
SE - Structural Exercise

A

acetylen /-én/ or acetylén, -u, m.	- acetylene	L.127
acetylenový /-én-/ or acetylénový, adj.	- acetylene	L.127
akce, f.	- action	L.119
amplión, -u, m.	- loudspeaker	L.111
apod. = a podobně	- and similarly; and thinks like that, and the like	L.114
až když	- not...until	L.116
až než	- not...until just before	L.116

B

bába, f.	- grandmother; old woman (derogatory); midwife; coward (colloq.)	L.128
barák, -u, m. (colloq.)	- building, house	L.112
beran, -a, pl. -i, m.	- ram	L.126
bezbolestný, adj.	- painless	L.126
beznadějný, adj.	- hopeless	L.114 SE
bilance, f.	- balance (e.g. bank)	L.125
bod, -u, m.	- point	L.124
opěrný bod	- strongpoint	
bodák, -u, m.	- bayonet	L.112
bochník, -u or -a, m.	- loaf (of bread)	L.126
boj, -e, m.	- fight, combat, struggle	L.117
boj zblízka	- close combat	
bolestný, adj.	- painful	L.126
branec, -nce, pl.-nci, m.	- person liable to be drafted	L.112
brodit se, dur. -ím, broď, -il, -ění přebrodit se, pct.	- to wade; to ford	L.119
buněk, -u, m.	- pillbox	L.124

C

celní, adj.	- customs	L.118
celník, -a, pl.-ci, m.	- customs officer	L.118
cenný, adj.	- valuable	L.127
cibule, f.	- onion	L.128
církev, -kve, f.	- church (denomination)	L.120

cítit se, dur. -ím,ciť,-il necítím se ve své kůži	- to feel	L.121
citlivý, adj.	- I don't feel like myself	
clít, dur. clím,cli,clil,clen proclít, pct.	- sensitive	L.123
clo, n.	- to pay customs duty;	L.118
clona, f. dýmová clona	to impose customs duty	
cukrář, -e, m.	- (customs) duty	L.118
cukrářství, n.	- screen, diaphragm	L.124
cukroví, n.sg.	- smoke screen	
	- candy maker	L.126
	- candy store, pastry shop	L.126
	- sweets, candy	L.126

C

časovač, -e, pl.-i, m.	- fuze setter	L.117
částečný, adj.	- partial	L.123
Čedok, -u, m., abbrev. of Československá dopravní kancelář	- Czechoslovak Travel Agency (tourist bureau)	L.124
čekárna, f.	- waiting room	L.121
Četka, f., colloq., abbrev. from ČTK (Československá tisková kancelář)	- Czechoslovak Press Bureau	
činit, dur. -ím,čin,-il,-ěn činit se, dur. -ím,čin,-il	- to make, to do	L.124
činnost, -i, f.	- to do one's best	
číslice, f.	- activity	L.127
člun, -u, m. invazní člun útočný člun	- numeral	L.111;GN
	- boat	L.124,129
	- landing craft	
	- assault boat	

D

dalekohled, -u, m.	- (periscopic) field glasses, telescope	L.119
dáseň, -sně, f.	- gum (in the mouth)	L.123
dbát něčeho, na něco, dur. -ám, dbej, -al	- to pay attention to, to take care of, to mind	L.121

dělovod, -a, pl.-ové,m.	- section leader (artillery)	L.117
desetinásobný, adj.	- tenfold; ten power (telescope)	L.119
diplovaná /dy-/ sestra	- registered nurse	L.123
diplovat /dy-/, dur.	- to give a diploma	L.123
-uji,-uj,-oval,-ován		
dobývat něčeho or něco, dur.	- to take, to seize, to conquer	L.124
-ám,-ej,-al,-án		
dobýt, pct.		
-budu,-buď,-byl,-byt		
dodávkový, adj.	- delivery	L.111
dodávkové auto	- delivery (pick-up) truck	
dohoda, f.	- agreement	L.130
dojič, -e, pl.-i, m.	- milker	L.128
dojit, dur.	- to milk (cow);	L.128
-ím,doj,-il,-ena	- to give milk	
podojit. pct.		
dojít, pct.	- to run out of s.t.	L.114,SE
dojde, došel		
došly nám náboje	- we ran out of ammunition	
dok, -u, m.	- dock	L.118
dokončovat, dur.	- to finish	L.121
-uji,-uj,-oval,-ován		
dokončit, pct.		
-ím,-i,-il,-en		
dopravní spoje	- transportation lines	L.113
doprovod, -u, m.	- escort, conduct	L.117
doprovodný, adj.	- accompanying; supporting	L.117
doprovodné zbraně	- supporting weapons	
do půl těla	- (strip) to the waist	L.121
dort, -u, m.	- layer cake	L.126
dostat, pct.	- to get, to receive	L.127
dostanu, dostaň, dostal		
dostalo se mi cenných informací	- I got (I was given) valuable information	
dračí zuby	- dragon teeth (AT obstacles)	L.122
drobný, adj.	- tiny, small; fine	L.111
drobné, m.pl.	- small change	
drůbež, -e, f.sg.	- poultry	L.126
druh, -u, m.	- kind, sort	L.117
druh boje	- type of combat	
dutý, adj.	- hollow	L.114
dveře or dvéře, f.pl.	- door	L.124
dveře se ani netrhly	- people were coming & going all the time	
dvojnásobný, adj.	- double	L.119

F

fačovat, dur. -uji, -uj, -oval, -ován zafačovat, pct.	- to bandage	L.123
falešný, adj.	- false	L.116 SE
fasovat, dur., colloq. -uji, -uj, -oval, -ován	- to be issued equipment or rations	L.112
fáze, f.	- stage, phase	L.119
fazole, f. zelená fazole	- bean	L.128
figura, f.	- string bean figure; figurine; dummy	L.117

G

gáže, f., formerly	- salary, pay (e.g. in Civil Service)	L.126
glóbus, gen. glóbusu or less frequently glóbu, m. loc.: -usu, -use; less frequently: globu	- globe	L.113

H

hák, -u, m.	- hook	L.126
haraburdí, n. or harampádí, n. or harampátí, n., colloq.	- old furniture, junk, odds and ends, rubbish, trash	L.128
házet, dur. -ím, -ej, -el, -en	- to throw, to cast	L.112
hodit, pct. -ím, hoď, -il, hozen	- throw(ing)	L.117
hod, -u, m.	- combustible material	L.124
hořlavina, f.	- (economic) depression	L.115 R
hospodářská krize	- pea	L.128
hrách, hrachu, m. zelený hrách	- green peas	
hrát(karty), dur. hraji, hraje or hraj, hrál, hrán, hraní	- to play(cards)	L.116 SE
hrudník, -u, m.	- chest (the thorax)	L.123
hřebík, -u, m.	- nail, spike	L.126
huba, f.	- animal mouth; (rude expression for human mouth)	L.123 N

hubnout (se), dur. -bnu,-bni,-bl,-bnutí zhubnout, pct.	- to lose weight, to reduce	L.126
--	--------------------------------	-------

CH

chatrný, adj.	- shabby, dilapidated, poor	L.118
chirurg, -a, pl.-ové, m.	- surgeon	L.123
chladič, -e, m.	- cooler; radiator	L.117
chládit, dur. -ím,chláď,-il,chlazen	- to cool; to chill	L.117
chlév, -a, m.	- cow barn; sty	L.128
chrup, -u, m.	- teeth	L.128
chřest, -u, m.	- asparagus	L.128

I

ignorovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	- to ignore	L.123
infekce, f.	- infection	L.123
injekce, f.	- injection	L.121
injekční, adj.	- injection	L.121
inlej, -e, f.	- inlay (in dentistry)	L.123
instrukce, f.	- instruction	L.122
instrumentářka, f.	- scrub nurse	L.123
inteligence, f.	- intelligence (mental ability); intelligentsia	L.120
inu, interj.	- well	L.123 N

J

Jáchymov, -a, m.	- Jáchymov, a city in Western Bohemia	L.127
v Jáchymově byla nalezena uranová ruda	- uranium ore was found in Jáchymov	
jakýsi, adj.	- some (unknown, unidentified), some kind of	L.127
jatky, -tek, f.pl. or játka, n.pl. colloq.	- slaughterhouse	L.126
jednotka, f.	- unit	L.127
posilová jednotka	- reinforcement unit; reinforcement	

jehně, gen. jehněte, n.	- lamb	L.126
jeřáb, -u, m.	- crane	L.118
jídelní lístek, m.	- menu card	L.111

K

kabina, f.	- cabin	L.118
pilotní kabina	- cockpit	L.116
kajuta, f.	- (ship) cabin	L.118
kamelot, -a, pl.-i, m.	- newsboy	L.111
kaple, f.	- chapel	L.112
karanténa, f.	- quarantine	L.118
kašel, -šle, m.	- cough	L.121
kašlat, dur.	- to cough	L.121
-u, -i, -al, -ání		
zakašlat, pct.		
kaz, -u, m.	- flaw, fault; cavity	L.123
kilogram, -u, m., abbr.kg	- kilogram	L.124
or colloq:kilo, gen.-a, n.,		
loc.: -u or -e (in connection		
with numerals 5,6, etc.		
often indeclinable)		
klapka, f.	- (landing) flap	L.116
klást, dur.	- to lay, to put	
kladu, klad, kladl, kladen		
klečet, dur.	- to kneel	L.117
-ím, kleč, -el, -ení		
kleče k palbě	- assume kneeling	
	position	
kleště, f.pl.	- tongs; forceps	L.123
kluk, -a, pl.-ci, m.	- boy; naughty boy;	L.116 SE
	male child	
kombinace, f.	- combination	L.129
kombinovaný, adj.	- combined	L.129
komplikace, f.	- complication	L.121
komplikovat, dur.	- to complicate	L.121
-uji, -uj, -oval, -ován		
zkomplikovat, pct.		
konzerva /-ze-/, f. or	- can (of food); tin	L.128
konzerva		
kontrolní, adj.	- check, checking;	L.116
	control, controlling	
kontrolní věž or	- control tower	
řídící věž		
konvoj, -e, m.	- convoy	L.129
konzul or konsul /-zul/, -a,	- consul	L.113
pl.-ové, m.		
konzulát or konsulát /-zu-/,	- consulate	L.113
-u, m.		

kormidlo, n.	- rudder, helm	L.116
směrové kormidlo or směrovka	- rudder	
výškově kormidlo	- elevator	
kořen, -e or -u, m.	- root	L.130
kořist, -i, f.	- booty	L.127
kostky, f.pl.	- dice	L.113
kotleta, f.	- chop	L.126
kotva, f.	- anchor	L.118
kotvit, dur.	- to anchor	L.118
-ím, -i, -il, -ení		
-zakotvit, pct.		
koukat (se) na něco, dur., colloq., -ám, -ej, -al, -ání	- to look at s.t.	L.116
kouknout, pct.		
-knu, -kni, -kl, -knutí		
nakouknout, pct.	- to peep in	
kov, -u, m.	- metal	L.117
kovový, adj.	- metallic	L.117
krám, -u, m.	- store	L.126
krmit, dur.	- to feed	L.118
-ím, krm, -il, -en		
krmení, n.	- fodder, feeding	
krmivo, n.	- fodder	L.128
kronika, f.	- chronicle	L.121
kroužit, dur.	- to circle	L.116
-ím, kruž, -il, -ení		
kruh, -u, m.	- circle	L.117
kruhový, adj.	- circular	L.117
krumpáč, colloq.: krompáč, -e, m.	- pickax	L.119
kryt, -u, m.	- cover, shelter	L.117
křeslo, n.	- chair, armchair, easy chair	L.123
křičet, dur.	- to shout, to yell	L.113
-ím, křič, -el, -ení		
křiknout, pct.		
-knu, -kni, -kl		
křivka, f.	- curve (a curved line)	L.123
křižník, -u, m.	- cruiser	L.129
kukátko, n.	- opera glasses	L.119
polní kukátko	- field glasses	
kůl, gen. kůlu or kolu, m.	- post, pole	L.119
kulka, f.	- bullet	L.116, 119 S
kůň, gen. koně, m. (abbr.: k)	- HP	L.124
kurs, -u, m.	- course; rate of exchange	L.118
kýta, f.	- leg (of lamb, veal, etc.)	L.126
"k zemi"	- "hit the dirt"	L.119

L

lano, n.	- rope, hawser, cable	L.118
leckterý, indef.pronoun	- many a...	L.128
let, -u, m.	- flight (through air)	L.116
letenka, f.	- ariplane ticket	L.113
letuška or stevardka, f.	- stewardess (airplane)	L.116
leže k palbě	- assume the prone position	L.117
lhostejnost, -i, f.	- indifference, apathy	L.127
libový, adj.	- lean (meal)	L.126
likér, -u, m.	- liqueur	L.118
list, -u, m.	- leaf; blade of a propeller	L.116
litr, -u, m. (abbr.: l)	- liter	L.124
loď, -di or -dě, f.	- ship	L.129&
bitevní loď	- battleship	L.111
letadlová loď	- aircraft carrier, flattop	
nemocniční loď	- hospital ship	
lodní, adj.	- boat, ship	L.111
lopata, f.	- shovel	L.112
lopatka, f.	- small shovel; shoulder blade	L.112
polní lopatka	- entrenching tool, field shovel	
ložiště, n.	- base plate	L.117
lůžkový vůz or spací vůz, m.	- sleeping car, Pullman	L.111
lze, adv.	- is possible, can be	L.112
present tense: lze		
past tense: bylo lze		
future tense: bude lze		

M

makat, dur., slang	- to work	L.127
-ám, -ej, -al, -ání		
zamakát si, pct.		
málem, adv.	- almost	L.111
manželka, f.	- wife	L.128
maska, f.	- mask	L.119
maskovací, adj.	- masking, camouflaging	L.119
maskovat, dur.	- to mask; to camouflage	L.119
-uji, -uj, -oval, -ován		
zamaskovat, pct.		
mašina, f., colloq.	- machine; car, motorcycle, locomotive, etc.	L.126
mela, f.	- melee, racket, confusion, row	L.124

menšina, f.	- minority	L.114 R
menu, n. (pron."meny" indeclinable) or jídelní lístek	- menu	L.111
měna, f.	- currency	L.113
měnit, dur. -ím, měň, -il, -ěn změnit, pct.	- to change, to alter, to modify	L.113
městská správa Veřejné bezpečnosti	- city police headquarters	L.121
metr, -u, m., abbr.: m	- meter (1.094 yards)	L.124
míjet, dur. -ím, -ej, -el, -en minout, pct. -nu, miň, -nul, -nut	- to pass; to miss	L.121
mina, f. plovoucí mina protipěchotní mina	- mine - floating mine - AP mine	L.129 L.119
mířič, -e, pl.-i, m.	- gunner	L.117
místenka, f.	- reservation ticket	L.111
mít větry	- to have has (stomach)	L.128
mlékárna, f.	- dairy; milk shop	L.128
mobilizace or mobilisace /-za-/, f.	- mobilization	L.113
močit, dur. -ím, moč, -il, -ení vymočit se, pct.	- to urinate; to soak	L.121
motorová zkouška	- run-up (of the engines)	L.116
mrkev, -kve, f.	- carrot	L.128
mučit, dur. -ím, muč, -il, -en umučit, pct.	- to torture	L.125
můj nebožtík dědeček	- to torture to death	
mžitka, f.	- my late grandfather	L.121
	- black spot before one's eyes	
dělají se mu mžitky před očima	- it dazzles his eyes, he sees stars	L.128

N

nabíječ, -e, pl.-i, m.	- loader	L.117
nabíjet, dur. -ím, -ej, -el, -en nabít, pct. -uji, -ij, -il, -it	- to load (gun)	L.117
nádrž, -e, f. or nádržka, f.	- tank (water or gas), container	L.116, 124
nádvoří, n.	- courtyard (large); mil.: parade field	L.112

naklánět se, dur. -ím, -ěj, -ěl, -ění naklonit se, pct. -ím, naklon, -il, -ěn	- to lean out, over, to bend over	L.118
nákup, -u, m.	- shopping	L.128
nalézt, pct. naleznou, -zni, -zl, -zen	- to find	L.127
nalodovat (se), dur. -uji, -uj, -oval, -ován nalodit se, pct. -ím, nalod, -il, -ěn	- to embark	L.118
nálož, -e, f. hlubinová nálož	- charge (explosive) - depth charge	L.129
námořní, adj. námořní pěchota	- naval, maritime - marines	L.129
Na rámě zbraň!	- Shoulder arms!	L.114
narážet na něco, dur. -ím, -ej, -el, -en narazit, pct. -zím, naraz, -zil, naražen	- to knock against, to hit, to encounter	L.119
narkosa /-óza/ or narkóza, f.	- anaesthetic	L.123
nasadit, pct. -dím, nasad, -dil, -zen	- to put on, to pull on, to mount on	L.117
násilí, n.	- violence, force	L.119
násilný, adj.	- forcible, violent	L.119
následovat, dur. -uji, -uj, -oval, -ován	- to follow	L.127
naslouchat, dur. -ám, -ej, -al, -ání	- to listen (intensely); to monitor; to eavesdrop	L.119
nástupiště, n.	- assembly area, area of falling in	L.114
našinec, -nce, pl.-nci, m.	- one of us	L.128
natírat, dur. -ám, -ej, -al, -án natřít, pct. -třu, -tři, -třel, -třen natřít na stříbrno	- to paint (furniture) to varnish - to paint silver	L.116
návrat, -u, m.	- return	L.122
nazpaměť, adv. or z paměti, adv.	- by heart	L.113
nebožka, f. má nebožka žena	- the late..., the deceased - my late wife	L.121
nebožtík, -a, pl.-ci, m.	- the late..., the deceased	L.121
necesér, -u, m.	- (traveling, shaving) kit	L.111
Necítím se ve své kůži.	- I don't feel like myself.	L.121
Nedělá mi to dobře.	- It doesn't agree with me.	L.111
němluvně, -ěte, n.	- infant	L.113

nemoc, -i, f. pl.nom.-i, dat.-em or -ím, loc.-ech or -cích, instr. -emi dostal mořskou nemoc mořská nemoc	- sickness, illness, ailment, disease	L.118
není to k ničemu	- he got seasick - seasickness	
ničit, dur. -ím,nič,-il,-en zničit, pct.	- it's no good for anything	L.128
no..., interjection, colloq.	- to destroy, to ruin, to demolish	L.122
nocovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ování přenocovat, pct.	- well...	L.123 GN
noha, f. je slabý v nohou	- to stay overnight, to spend the night	L.114
nosný, adj.	- foot, leg	L.128
nožní pytel	- his feet are weak - carrying	L.116
	- parachutist's adjust- able equipment bag	L.116 SE

O

období, n.	- period	L.130
obec, gen.obce, f.	- community	L.114 SE
oběť, -ti, f.	- victim; sacrifice	L.121
obětovat něco or se, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	- to sacrifice s.t. or o.s.	L.121
obchvat, -u, m.	- envelopment	L.127
objednávat, dur. -ám,-ej,-al,-án objednat, pct. -ám,-ej,-al,-án	- to order (a meal, merchandise)	L.111
objímat, dur. -ám,-ej,-al,-án obejmout, pct. -jmu,-jmi,objal,objat	- to embrace, to hug	L.111
obkličovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován obklíčit, pct. -ím,oblič,-il,-en	- to encircle, to surround	L.127
obojživelný, adj.	- amphibious	L.129
obracet, dur. -ím,-ej,-el,-en obrátit, pct. -ím,obráť,-il,obrácen	- to turn (over); to turn around	L.114

obránný, adj.	- defensive	L.124,
obránná linie	- line of defense	117
obránný ruční granát	- defensive hand grenade	
obrat, -u, m.	- turn; change; turnover	L.114
obsluha, f.	- service crew	L.117
obsluha děla	- gun crew	
ocel, -i or -e, f.	- steel	L.118
pl.nom.& acc. -i or -e		
ocelový, adj.	- steel	L.118
očkovací osvědčení	- vaccination certificate	L.118
očkovat proti něčemu, dur.	- to inoculate,	L.118
-uji, -uj, -oval, -ován	to vaccinate against	
	s.t.	
odhadovat, dur.	- to estimate,	L.111
-uji, -uj, -oval, -ován	to appraise	
odhadnout, pct.		
-dnu, -dni, -dl, -dnut		
odpor, -u, m.	- resistance	L.124
na odpor nebylo ani	- resistance was out	
pomyšlení	of the question	
odrážet, dur.	- to push off, to repulse	L.119&
-ím, -ej, -el, -en	to repel	129
odrazit, pct.		
-ím, odraz, -il, odražen		
odrazit se od něčeho	- to bounce off s.t.,	
	to push o.s. off from s.t.	
odsun, -u, m.	- evacuation	L.125
odvedenec, -nce, pl.-nci, m. or	- draftee; inductee	L.122
povolavec, -nce, pl.-nci, m.		
ohňomet, -u, m.	- flamethrower	L.124
ohňometník, -a, pl.-ci, m.	- soldier equipped with	L.124
	a flamethrower	
ochrana, f.	- protection	L.124
okamžitě, adv.	- immediately	L.129
okolnost, -i, f.	- circumstance	L.114
omlouvat se, dur.	- to excuse o.s.,	L.113 SE
-ám, -ej, -al, -án	to apologize	
omluvit se, pct.		
-ím, omluv, -il, -en		
omráčit, pct.	- to stun	L.126
-ím, omrač, -il, -en		
onehdy, adv. or	- the other day,	L.128
onehda or onehdá, colloq.	recently	
opilý, adj.	- drunk	L.116 SE
opona, f.	- curtain (on a stage)	L.113
ordinace, f.	- doctor's office	L.123
organizovat /-ny-/, dur.	- to organize	L.119
-uji, -uj, -oval, -ován		
zorganizovat, pct.		
ostrov, -a, m.	- island	L.119

osud, -u, m.	- fate	L.125
osvětlovací raketa	- flare	L.119
osvětlovat, dur.	- to illuminate,	L.119
-uji,-uj,-oval,-ován	to light up	
ovce, f.	- sheep, ewe	L.126
označovat, dur.	- to mark; to label;	L.119
-uji,-uj,-oval,-ován	to indicate, to designate	
označit, pct.		
-ím,označ,-il,-en		

P

pachatel, -e, pl-é,m.	- perpetrator, culprit	L.114 SE
páka, f.	- lever; control column;	L.116
řídící páka	handle	
palice, f.	- control column, stick	
paluba, f.	- mallet, sledge	L.126
palubní, adj.	- (ship) deck	L.118
pára, f.	- (ship) deck	L.118
parní, adj.	- steam	L.111
parní lokomotiva	- steam	L.111
pás, -u, m.	- steam engine	
upínací pás	- belt	L.116,117
pašovat, dur.	- safety belt	
-uji,-uj,-oval,-ován	- to smuggle	L.118
propašovat, pct.		
pec, -e,f.	- baking oven	L.126
pečeně, f.	- roast meat	L.126
pěchota, f.	- infantry	L.127
mechanizovaná pěchota	- armored infantry	
pekárna, f.	- bakery (workshop,	L.126
pekařství, n.	factory)	
periskop, -u, m.	- bakery (store)	L.126
petržel, -e, f.	- periscope	L.129
píšťala, f.	- parsley	L.128
píšťalka, f.	- whistle	L.111
plakát /pron.: -kát or -gát/,-	- small whistle	L.111
-u, m.	poster	L.113
platfus, -u, m., colloq.	- flatfoot	L.121
platové stupnice ve státní	- Civil Service salary	L.111 GN
službě	grades	
pláž, -e, f.	- beach	L.113
plivat, dur.	- to spit	L.123
-ám,-ej,-al,-án		
plivnout, pct.		
-nu,-ni,plivl,plivnutí		
vyplivnout, pct.		

plížít se k něčemu, dur. -ím, plíž, -il, -ení příplížít se, pct.	- to sneak up to s.t., to approach secretly, to crawl	L.119
plný, adj. plná polní	- full, crowded - full field (gear)	L.112
plocha, f. nosná plocha	- surface area - plane (wings, center plane and wing tips)	L.116
plochý, adj.	- flat, level	L.121
plomba, f.	- lead seal; filling (in dentistry)	L.123
plout, dur. přúji, pluj, plul, plutí vyplout, pct.	- to sail out, off	L.129
podavač, -e, pl. -i, m.	- ammunition handler	L.117
podlézat něco, dur. -ám, -ej, -al, -án podlézt, pct. -lezu, -lez, -lezl, -lezen	- to crawl under s.t.	L.114
podpora, f.	- support	L.124
podporovat, dur. -uji, -uj, -oval, -ován	- to support, to assist	L.124
podříznout, pct. -znu, -zni, -zl, -znut	- to cut the throat	L.126
podvozek, -zku, m.	- undercarriage; gear	L.116
pohybovat se, dur. -uji, -uj, -oval, -ován pohnout se, pct. -nu, -ni, -nul, -nut	- to move, to be in motion; to vary, to range	L.122
pochodové cvičení	- marching drill	L.114
poklus, -u, m.	- double time	L.114
poledník, -u, m.	- meridian	L.113
polní lopatka	- entrenching tool	L.112
poloha, f.	- position	L.114, 117
poloostrov, -a, m.	- peninsula	L.129
poměr, -u, m.	- relation	L.124
poměrný, adj.	- relative, comparative	L.124
ponorka, f.	- submarine	L.129
ponton, -u, m.	- pontoon	L.124
poplatek, -tku, m.	- fee	L.113
popředí, n.	- foreground	L.114
porážet, dur. -ím, -ej, -el, -en porazit, pct. -ím, poraz, -zil, poražen	- to slaughter; to defeat; to knock down	L.126
porcelán, -u, m.	- porcelain; china	L.123
porcelánový, adj.	- made of porcelain	L.123
pořadový, adj.	- close order	L.114
posice /-zi-/ or pozice, f.	- position	L.122
postoj, -e, m.	- stance; attitude	L.114
po stránce vojenské	- in military respect	L.114 R

postupný, adj.	- successive	L.124
postupovat zajištěně	- to advance in a combat way	L.122
potápět, dur.	- to sink	L.129
-ím,-ěj,-ěl,-ěn		
potopit, pct.		
-ím,potop,-il,-en		
potrubí, n.	- piping, pipes, pipeline	L.114
potřebuju to jako sůl	- I need it badly	L.129
povalit, pct.	- to knock down;	L.121
-ím,poval,-il,-en	to overthrow	
povolávat, dur.	- to call to duty,	L.112
-ám,-ej,-al,-án	to service (army),	
povolat, pct.	to call up, to summon	
-ám,-ej,-al,-án		
povstání, n.	- revolution, insurrection	L.120
pozadí, n.	- background	L.114
pozemní, adj.	- ground	L.129
poznámenávat, dur.	- to remark; to note,	L.121
-ám,-ej,-al,-án	to mark, to brand	
poznámenat, pct.		
-ám,-ej,-al,-án		
poznámka, f.	- remark; note	L.121
poznávací značka	- license plate; license plate number	L.121
	- to recognize; to meet,	L.121
	to make acquaintance	
poznávat, dur.		
-ám,-ej,-al,-án		
poznat, pct.		
-ám,-ej,-al,-án		
pravděpodobnost, -i, f.	- probability	L.122
se vší pravděpodobností	- in all probability	
probírat se, dur.	- to come to; to clear up	L.123
-ám,-ej,-al,-án		
probrat se, pct.		
-beru,-ber,-bral,-brán		

R

radit se (s někým), dur.	- to consult s.o.,	L.113
-ím,raď,-il,-ění	to ask advice of s.o.	
poradit se, pct.		
-ím,-raď,-il		
rajské jablíčko	- tomato	L.128
reaktivní /pron.: -ty- or -tý-/-	jet fighter	L.127
stíhačka		
referovat, dur.	- to give a report	L.113
-uji,-uj,-oval,-ován		
reflektor, -u, m.	- searchlight	L.127
reflex, -u, m.	- reflex; reflection	L.121
rekonvalescence, f.	- convalescence	L.126

proclívat, dur. -ám,-ej,-al,-án proclít, pct. -clím,-cli,-clil,-clen	- to impose or to pay customs duty	L.118
prodejna, f.	- sales room; store	L.128
prolézat, dur. -ám,-ej,-al,-án prolézt, pct. -lezu,-lez,-lezi,-lezen	- to crawl through	L.114
promíjet někomu něco, dur. -ím,-ej,-el,-en prominout, pct. -nu,-ň,-nul,-nut	- to forgive s.o. s.t.	L.113 SE
pronásledovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován	- to pursue, to chase, to persecute	L.127
prospekt, -u, m.	- advertising folder	L.113
prostor, -u, m.	- space; area	L.116;
prostor soustředění	- concentration (assembly) area	122
prosvěcovat, dur. -uji,-uj,-oval,-ován prosvítit, pct. -ím,prosviř,-il,prosvícen	- to X-ray, to fluoro- scope	L.121
protějšší, adj.	- opposite (on the other side)	L.119,122
protektor, -a,pl.-ři, m.	- protector	L.114 SE
protéza, f.	- artificial limb; (in dentistry) plate	L.123
protipěchotní mina	- AP mine	L.119
protivzdušná obrana	- air defense	L.127
proviant, -u, m.	- food rations (mil.); provisions, food for a trip	L.112
průlom, -u, m.	- breakthrough	L.127
průzkum, -u, m.	- reconnaissance	L.122
průzkumný, adj.	- reconnaissance, research	L.122
předchozí, adj.	- previous, preceding	L.127
předjíždět, dur. -ím,-ěj,-ěl,-ěn předjet, pct. -jedu,-jed,-jel	- to overtake (driving), to pass (driving)	L.121
předmostí, n.	- bridgehead	L.124
představa, f.	- idea; mental image	L.127
představitel, -e, pl.-é, m.	- representative	L.114 SE
představovat někoho někomu, dur. -uji,-uj,-oval,-ován představit, pct. -ím,-stav,-il,-en	- to introduce s.o. to s.o.	L.116 SE

přehmat, -u, m.	- mistake, slip, error	L.130
překážková dráha	- confidence course (obstacle course)	L.114
překonávat, dur.	- to overcome, to surmount	L.114
-ám, -ej, -al, -án		
překonat, pct.		
překračovat, dur.	- to cross; to exceed, L.119,122	
-uji, -uj, -oval, -ován	to surpass, to step over	
překročit, pct.		
-ím, -č, -čil, -čen		
přelézat, dur.	- to crawl or climb over	L.114
-ám, -ej, -al, -ání		
přelézt, pct.		
-lezu, -lez, -lezi, -lezen		
přesunovat, dur.	- to transfer, to move	L.124
-uji, -uj, -oval, -ován	(troops)	
přesunout, pct.		
-nu, -ň, -nul, -nut		
přibližovat se, dur.	- to approach; to come	L.119
-uji, -uj, -oval, -ován	near	
přiblížit se, pct.		
-ím, -bliž, -il, -en		
příď, -ě, f.	- bow (of a ship)	L.118
přidělovat, dur.	- to allot, to assign;	L.112
-uji, -uj, -oval, -ován		
přidělit, pct.		
-ím, přiděl, -il, -en		
příhrada, f.	- shelf	L.128
přijímací kancelář	- reception room	L.121
příklop, -u, m.	- cover; turret cover, hatch	L.122
příroda, f.	- nature	L.117
přírodní, adj.	- natural	L.117
přistání, n.	- landing	L.116
přistávací dráha	- runway	L.116
přísun, -u, m.	- movement of supplies or personnel to the front line	L.129
přísunový, adj.	- supply	L.129
přísunové cesty	- supply lines	
přivázat něco k něčemu, pct.	- to tie s.t. to s.t.	
-žu, přivaž, -zal, -zán		
půjde do tuhého	- the going will get tough	L.124 N
puls, -u, m.	- pulse	L.121
pult, -u, m.	- counter	L.113
puma, f.	- bomb	L.127
tríštivá puma	- fragmentation bomb, HG bomb	
zápalná puma	- incendiary bomb	
pusa na rozloučenou	- good-bye kiss	L.111

R

radit se (s někým), dur. -ím, rad, -il, -ění poradit se, pct.	- to consult s.o.	L.113
rajské jablíčko	- tomato	L.128
reaktivní /pron.: -ty-or-tý-/ stíhačka	- jet fighter	L.127
referovat, dur. -uji, -uj, -oval, -ován	- to give a report	L.113
reflektor, -u, m.	- searchlight	L.127
reflex, -u, m.	- reflex; reflection	L.121
rekonvalescence, f.	- convalescence	L.126
reservace /-ze-/ or rezervace, f. udělal jsem si rezervaci	- reservation - I booked passage	L.113
rohlík, -u, m.	- hard roll (crescent shaped)	L.126
rolovat, dur., slang -uji, -uj, -oval, -ován	- to taxi (plane)	L.116
rovnoběžka, f.	- parallel	L.113
rozbouřené moře	- rough sea	L.118
rozchod, -u, m.	- dismissal	L.114
rozjezdová dráha	- runway	L.116
rozloha, f.	- space, area	L.125
rozmístění, n.	- deployment, setup, location	L.127
rozpadat se or rozpadávat se, dur. -ám, -ej, -al, -ání rozpadnout se, pct. -dnu, -dni, -dl, -dnutí	- to decompose, to dilapidate, to disintegrate, to fall apart	L.120
rozpětí, n. rozpětí křídel	- span - wing span	L.116
rozrušovat, dur. -uji, -uj, -oval, -ován rozrušit, pct. -ším, -š, -šil, -šen	- to excite, to agitate, to derange, to upset	L.122
ruleta, f.	- roulette	L.113
rychlost, -i, f.	- speed; gear	L.111 GN

Ř

řad, -u, m.	- rank (formation)	L.114
řemen, -e or -u, m. Na řemen zbraň!	- belt; strap; sling - Sling arms!	L.114
řešit, dur. -ím, řeš, -il, -en vyřešit, pct.	- to solve	L.125;130
řidičský průkaz	- operator's licence	L.121
říše, f.	- empire	L.120

S

salám, -u, m.	- salami	L.126
salát, -u, m.	- salad	
hlávkový salát	- lettuce	L.128
samoobsluha, f.	- self-service	L.128
scenérie, f.	- scenery	L.116
sebeobrana, f.	- self-defense	L.124
Sedě k palbě!	- Assume the aerial target position!	L.117
selhávat, dur.	- to fail (memory, rifle, brake, etc.)	
-ám, -ej, -al, -ání		
selhat, pct.		
-lžu, -lži, -lhal, -lhání		
seskok, -u, m.	- jump (down)	L.116, 122 Sl
sestra (v nemocnici), f.	- nurse	L.121
sestřelit, pct.	- to shoot down	L.122
-lím, -l, -lil, -len		
shýbat se, dur.	- to bend down;	L.121
-ám, -ej, -al, -ání	to stoop	
shýbnout se pct.		
-bnu, -bni, -bl, -bnut		
sehnout se, pct.		
-hnu, -hni, -hnul, -hnut		
schéma, -atu, pl.:-ata, n.	- chart, diagram, scheme	L.119
schránka, f.	- container, box	L.117
schvalovat, dur.	- to approve,	L.125
-uji, -uj, -oval, -ován	to ratify, to endorse	
schválit, pct.		
-ím, schval, -il, -en		
signál, -u, m.	- signal	L.116
sílit, dur.	- to gain strength;	L.113
-ím, sil, -il, -ení	to get fat	
zesílit, pct.		
-ím, zesil, -il, -ení		
zesílil o 10 čísel okolo pasu	- he gained 10 centimeters around his waist	
síť, gen. sítě, f.	- net	L.119
sklon, -u, m.	- tendency, trend, inclination	L.112
skopové, n.	- mutton	L.126
skryt, -u, m.	- shelter, concealment	L.117
skrytě, adv.	- hidden	L.122
skrytý, adj.	- hidden	L.122
sladký, adj.	- sweet	L.126
slaný, adj.	- salty, salted	L.126
slunečník, -u, m.	- sunshade, parasol	L.113
slunit se, dur.	- to sun o.s.,	L.113
-ím, slun, -il, -ění	to sunbathe	

slza, f.	- tear (in the eye)	L.111
směnárna, f.	- foreign exchange office	L.118
snášet, dur.	- to tolerate, to bear;	L.128
-ím,-ej,-el,-en	to stand s.t.;	
snést, pct.	to lay (eggs);	
snesu, snes, snesi, snesen	to fly downward;	
	to take down; to gather	
snážit se, dur.	- to endeavor, to try	L.113 SE
-ím, snaž, -il, -ení		
soustřeďovat, dur.	- to concentrate	L.122
-uji, -uj, -oval, -ován		
soustředit, pct.		
-dím, -ď, -dil, -děn		
spáchat sebevraždu	- to commit suicide	L.116 SE
spánek, -nku, m.	- sleep; temple	L.127
spona, f.	- clamp; clasp; buckle; brooch	L.123
	- clamp	L.123
sponka, f. (diminutive)	- disagreement, dispute, controversy, conflict	L.130
spor, -u, m.	- (a whale of) a lot	L.123
spousta (indef. numeral)	- to lower, to let down;	L.117
spouštět, dur.	to pull trigger;	
-ím, -ěj, -ěl, -ěn	to fire off	
spustit, pct.		
-stím, -st, -stil, -štěn		
stahovat, dur.	- to pull down or back;	L.112
-uji, -uj, -oval, -ován	to skin; to strip	
stáhnout, pct.		
-hnu, -hni, -hl, stažen		
stálý, adj.	- constant, permanent	L.119
stan, -u, m.	- tent	L.114
stanovit podmínky	- to stipulate	L.130
staré krámy, pl.	- old junk	L.128
startovací dráha	- runway	L.116
starý mazák	- old hand;	L.124
	seasoned soldier	
stav, -u, m.	- firing point	L.117
steh, -u, m.	- stitch	L.123
sterilisovat /-zo-/ or sterilizovat, dur.	- to sterilize	L.123
-uji, -uj, -oval, -ován		
Stoje k palbě!	- Assume the standing position!	L.117
stolička, f.	- molar	L.123
stožár, -u, m.	- mast, flagpole; large, high tension pole	L.112
	to scare; to haunt	L.114 SE
strašit, dur.		
-ím, straš, -il, -en		
postrašit, pct.		
strava, f.	- food, subsistence, rations	L.119
strážný, -ého, pl. -í, m.	- sentry, guard	L.112; 114

středisko, n.	- center	L.121
Středozevní moře	- Mediterranean	L.113
střežit, dur.	- to guard	L.127
-žim,-ž,-žil,-žen		
stříbrný, adj.	- silver	L.116
stříbro, n.	- silver	L.116
suchý, adj.	- dry	L.119
sval, -u, m.	- muscle	L.114
svlékat se, dur.	- to undress	L.111
-ám,-ej,-al,-án		
svléknout se, pct.		
-knu,-kni,-kl,-knt		
sýr, -a, m.	- cheese	L.128
syrový, adj.	- raw (not cooked)	L.126

Š

šerm, -u, m.	- fencing; bayonet drill	L.117
šít, dur.	- to sew	L.123
šiji,šij,šil,šit		
ušít, pct.		
sešít, pct.	- to sew together	
škodit někomu, dur.	- to damage, to harm s.o.	L.113 Sl
-dím,-ď,-dil		
poškodit někoho, pct.		
-dím,-ď,-dil,-zen		
uškodit někomu, pct.		
-dím,-ď,-dil		
škrábat or škrabat, dur.	- to scratch	L.127
-u or -ám,škrab or -ej,		
-al,-án		
škrábnout, pct.		
-bnu,-bni,-bl,-bnt		
šlapat, dur.	- to step, to tread	L.119
-u or -ám,šlap or šlapej,		
-al,-ání		
šlápnout, cpt.		
-pnu,-pni,-pl,-pnt		
špalek, -lku, m.	- block; chopping block	L.126
špenát, -u, m.	- spinach	L.128
štáb, -u, m.	- staff	L.124
štěrk, -u, m.	- gravel	L.122
štěrkový, adj.	- gravel	L.122
štít, -u, m.	- shield	L.127
štítek, -tku, m.	- little shield; tag,	L.127
	label	
šunka, f.	- ham	L.126

T

tábořiště, -e, n.	-	campsite, camp	L.114
tábořit, dur.	-	to camp, to bivouac	L.114
-ím, táboř, -il, -ení			
tabulka, f.	-	chart, table	L.126
tak (filler word)	-	so	L.123 GN
taktika /-ty-/, f.	-	tactics	L.127
tažná loď or vlečná loď	-	tugboat	L.118
tažný člun	-	tugboat	L.118
telecí, -ho, n.	-	veal	L.126
telecí, adj.	-	calf's, veal	L.126
tělo, n.	-	body	L.121
do půl těla	-	(strip) to the waist	
tendr, -u, m.	-	tender (a vehicle attached to a locomotive)	L.111
tep, -u, m.	-	pulse	L.121
terč, -e, m.	-	practice target	L.117
tlačit, dur.	-	to press, to push	L.112
-ím, tlač, -il, -en			
tlak, -u, m.	-	pressure	L.112
tlakový, adj.	-	pressure	L.112
tlaková výše	-	atmospheric pressure	
torba, f.	-	combat (field) pack	L.112
torpédo, n.	-	torpedo	L.129
torpedoborec, -rce, m.	-	destroyer	L.129
torpedovat or torpedovat, dur.	-	to torpedo	L.129
-uji, -uj, -oval, -ován			
totiž (explaining), adv.	-	that is; you know	L.123 GN
To je totiž tak.	-	You know, it's like this.	
transfúze /-úze/ or transfúze, f.		transfusion	L.125
trepka, f.	-	slipper (house shoe)	L.111
trhat, dur.	-	to tear; to extract (in dentistry)	L.123
-ám, -ej, -al, -án			
vytrhnout, pct.			
-hnu, -hni, -hl, -hnut			
utrhnout, pct.	-	to pick	
-hnu, -hni, -hl, -hnut			
trhovec, -vce, pl.-vci, m.	-	vendor in an open market place	L.128
trojnásobný, adj.	-	triple	L.119
trojnožka, f.	-	tripod	L.117
troska, f.	-	ruin	L.124
truhlík, -u, m. (na střelivo)	-	(ammunition) box	L.117
trup, -u, m.	-	trunk (of the body); fuselage	L.116
tržná rána	-	laceration	L.121
tvar, -u, m.	-	form, shape	L.114 R
tyfus (less fr.: tyf), tyfu, m.	-	typhus	L.118
týl, -u, m.	-	rear, rear echelon	L.124

U

ubytovat, pct.	- to quarter, to billet, L.114
-uji, -uj, -oval, -ován	to house
účinek, -nku, m.	- effect L.124
účinně, adv.	- effectively L.124
účinný, adj.	- effective L.117, 124
ukořistit, pct.	- to acquire as booty, L.127
-ím, -i, -il, -ěn	to capture, to seize
úmysl, -u, m.	- intention L.124
úschovna, f.	- checkroom L.111
úschovna zavazadel	- baggage room
úspěšný, adj.	- successful L.124
ústava, f.	- constitution L.120
ústí, n.	- river mouth L.129
ustrojít (se), pct.	- to dress L.112
-ím, ustroj, -il, -en	
útočný, adj.	- offensive L.117
útočný ruční granát	- offensive hand grenade
utvářet, dur.	- to fashion, to shape, L.120
-ím, -ej, -el, -en	to form, to create,
utvořit, pct.	to make
-řím, -ř, -řil, -řen	
uvést na stopu, pct.	- to provide info. L.114 SE
uveď, uveď, uvedl, uveden	leading to arrest
území, n.	- territory L.114 SE
územní, adj.	- territorial L.114 R
uzenina, f.	- smoked meat product L.126

V

vada, f.	- fault, flaw; L.112
	deficiency, defect
schopen bez vady	- 1A (decision of draft board)
vadný, adj.	- faulty L.112
bezvadný, adj.	- faultless
válec, -lce, m.	- cylinder; roller L.114
vázat, dur.	- to bind, to tie, L.127
-žu, -važ, -zal, -zán	
zavázat, pct.	
rozvázat, pct.	- to unbind
veka, f.	- long loaf of bread L.126
velikost, -i, f.	- size L.111 GN
velikost bot	- shoe size
vestibul, -u, m.	- hall, vestibule, L.111
	lobby

věšet, dur.	- to hang up	L.111
-ím,-ej,-el,věšen		
pověsit, pct.		
-sím,pověs,-sil,-šen		
less frequently:věsit		
-ím,věs,-il,věšen		
větev, -tve, f.	- branch (of a tree or family)	L.122
větrný pytel	- wind sock, wind cone	L.116
větry, pl.of vítr	- see vítr	
větvička, f. (dimin.)	- branch (of a tree)	L.122
vhodný, adj.	- suitable	L.127
visum /víz-/, gen.visa /víza/	- visa	L.113
or vízum, gen. víza, n.		
návštěvní vízum	- visitor's visa	
přistěhovalcké vízum	- immigration visa	
průjezdni vízum	- transit visa	
vítr, gen. větru, pl. větry, m.	- wind	
mít větry	- to have gas (stomach)	
vlajka, f.	- flag	L.112
vléci, dur.	- to drag, to tow	L.118
vleču or vleku, vleč or vlec, vlek1,vlečen		
vlečná nákladní loď	- (freight carrying) barge	L.118
vlečné lano	- towing rope	L.118
vlečný člun or nákladní člun	- (freight carrying) barge	L.118
vlečný parník or remorkér or vlečný motorový člun	- tugboat	L.118
vlídný, adj.	- affable, friendly, kind	L.127
v podnapilém stavu	- under the influence of alcohol; being a little drunk	L.121
vrh, -u, m.	- throw(ing)	L.117
vrhat, dur.	- to throw, to cast	L.129
-ám,-ej,-al,-án		
vrhnout, pct.		
-hnu,-hni,-hl,-hnut		
vrtačka, f.	- drilling machine	L.123
vrtat, dur.	- to drill	L.123
-ám,-ej,-al,-án		
vrtule, f.	- propeller	L.116
třílístá vrtule	- three-blade propeller	
vřed, -u, m.	- ulcer, boil, abscess	L.121
vstříkovat, dur.	- to inject	L.121
-uji,-uj,-oval,-ován		
vstříknout, pct.		
-knu,-kni,-kl,-knutí		
všední šaty	- everyday clothes	L.113
všelijaký, adj.	- various, all kinds of...	L.128

vuřt, -u, m. (colloq:buřt)	-	garlic sausage	L.126
vybudovat, pct.	-	to build up	L.119
-uji, -uj, -oval, -ován			
vybuchovat, dur.	-	to explode	L.122
-uji, -uj, -oval, -ován			
vybuchnout or vybouchnout,			
pct., -chnu, -chni, -chl, -chnut			
vyhlásit, pct.	-	to proclaim,	L.112
-sím, vyhlas, -sil, -šen		to announce; to declare (war)	
vyhláška, f.	-	public notice,	L.112
		announcement, edict, decree	
výhodný, adj.	-	advantageous	L.114 R
východiště, n.	-	starting point; line of departure	L.124
vyjít, pct.	-	to walk out; to become apparent	L.127
-jdu, -jdi, -šel			
Vyšlo najevo, že se	-	It became apparent that	
meteorologové mylili.		the weathermen were wrong.	
vyklánět se, dur.	-	to lean out	L.111
-ím, -ěj, -ěl, -ění			
vyklonit se, pct.			
-ím, vykloň, -il, -ěn			
vyloďovat se, dur.	-	to disembark	L.118
-uji, -uj, -oval, -ován			
vylodit se, pct.			
-ím, vyloď, -il, -ěn			
vypozerovat, pct.	-	to find out through observation	L.114 R
-uji, -uj, -oval, -ován			
vypracovat, pct.	-	to work out,	L.124
-uji, -uj, -oval, -ován		to elaborate, to prepare	
výpravčí, -ího, pl. -í, m.	-	dispatcher	L.111
vyrážet, dur.	-	to thrust out;	L.124
-ím, -ej, -el, -en		to knock out, to take off (to start),	
vyrazit, pct.		to set out (on a trip)	
-zím, -z, -zil, -žen			
vystavovat, dur.	-	to expose, to exhibit;	L.122
-uji, -uj, -oval, -ován		to prepare (write) a document	
vystavit, pct.			
-vím, -v, -vil, -ven			
vystřelit, pct.	-	to fire (off)	L.117
-lím, -l, -lil, -len			
vysunovat, dur.	-	to pull out;	L.129
-uji, -uj, -oval, -ován		to lower (gear)	
vysunout, pct.			
-nu, -ň, -nul, -nut			
vysunutý, adj.	-	pulled out	L.129
vysvědčení, n.	-	certificate; school report	L.118
výtlač, -u, m.	-	tonnage, displacement	L.118

vzdělání, n.	- education	L.120
vzhledem k tomu	- with respect (regard)	L.129
	to that	
Z		
záclona, f.	- curtain	L.111
záď, gen. zádi or zádě, f.	- stern (ship)	L.118
záchranný člun	- life boat	L.118
záchranný pás	- life belt	L.118
zachraňovat, dur.	- to save (s.o's life),	L.122
-uji, -uj, -oval, -ován	to rescue	
zachránit, pct.		
-ím, zachraň, -il, -ěn		
zachycovat, dur.	- to intercept, to catch,	L.127
-uji, -uj, -oval, -ován	to take down, to get	
zachytit, pct.	(on radio)	
-tím, -ť, -til, -cen		
zajišťovat, dur.	- to secure, to ensure	L.124
-uji, -uj, -oval, -ován		
zajistit, pct.		
-ím, -i, -il, zajištěn		
záliv, -u, m.	- bay, gulf	L.129
zaminovat, dur.	- to lay mines all over	L.129
-uji, -uj, -oval, -ován		
zaoceánský, adj.	- transoceanic	L.118
zaplombovat, pct.	- to fill a tooth	L.123 N
-uji, -uj, -oval, -ován		
zarazit, pct.	- to drive in (stakes);	L.112
-zím, -z, -zil, -žen	to stop; to take aback,	
	to interrupt, to stay	
zarazit vycházku	- to confine to quarters	
má zaraženou vycházku	- he has been confined	
	to quarters	
zásoba, f.	- stock, supply	L.127
zastávka, f.	- stop (bus, trolley)	L.113
zastrašovat, dur.	- to intimidate,	L.114 SE
-uji, -uj, -oval, -ován	to scare	
zastrašit, pct.		
-ším, -š, -šil, -šen		
zástup, -u, m.	- file (formation);	L.114
	crowd	
zastupující, adj.	- acting	L.114 SE
zatahovat, dur.	- to pull in, to retreat	L.116
-uji, -uj, -oval, -ován	(to lift up gear)	
zatahnout, pct.		
-hnu, -hni, -hl, zatažen		
zatloukat, dur.	- to drive in (nail,	L.119
-ám, -ej, -al, -án	stake)	
zatlouci (colloq. zatlouct),		
pct. -tluču or -tluku, -tluč		
or -tluc, -tloukl, -tlučen		270

zavádět, dur.	- to introduce (s.t. new) L.121
-ím,-ěj,-ěl,-ěn	to initiate
zavést, pct.	
-vedu,-veď,-vedl,-veden	
zavést trestní řízení	- to start criminal proceedings
zázrak, -u, m.	- miracle L.127
zdolávat, dur.	- to overcome, to cope with L.114
-ám,-ej,-al,-án	
zdolat, pct.	
-ám,-ej,-al,-án	
zdravotnické středisko	- medical, health center L.121
(colloq.:zdravotní středisko)	
zdravý selský rozum	- good horse (common) sense L.128
zednářská lože, f.	- Masonic Lodge L.125
zelí, n.	- cabbage L.128
zesilovat, dur.	- to strengthen, to reinforce, to intensify, to amplify, to increase, to grow L.113
-uji,-uj,-oval,-ován	
zesílit, pct.	
-ím,-sil,-il,-en	
zhoršovat (se), dur.	- to get worse, to worsen, to deteriorate L.125
-uji,-uj,-oval,-ování	
zhoršit (se), pct.	
-ím,-i,-il,-en	
zkušenost, -i, f.	- experience L.127
zlato, n.	- gold L.113
zločinec, -nce,pl-nci,m.	- criminal L.130
značka, f.	- sign; mark, symbol, brand name, make L.119
značně, adv.	- considerably L.127
značný, adj.	- considerable L.127
známka, f.	- stamp; sign; grade L.111 GI
zneškodňovat, dur.	- to render harmless, to disable, to neutralize L.129
-uji,-uj,-oval,-ován	
zneškodnit, pct.	
-ím,-i,-il,-ěn	
zneužití, n.	- abuse, misuse L.111
zneužívat, dur.	- to misuse, to abuse L.111
-ám,-ej,-al,-án	
zneužít, pct.	
-žiji,-žij,-žil,-žit	
zouvat se, dur.	- to take off shoes L.111
-ám,-ej,-al,-án	
zout se, pct.	
zuji,zuj,zul,zut	
zpomalovat, dur.	- to slow down L.116
-uji,-uj,-oval,-ován	
zpomalit, pct.	
-ím,zpomal,-il,-en	
zrádce, -e, pl.-i or -ové, m.	- traitor L.114 SE
zřít se, pct.	- to collapse (building), to crash (down) L.122
-ím,zřít,-il,-cen	

zřízenec, -nce, pl.-nci,m.	-	employee	L.111
zteč, -e, f.	-	(final) assault	L.117
zubař, -e, pl. -i, m.(colloq.)-	-	dentist	L.123
zvracet, dur.	-	to vomit; to reverse	L.116
-ím,-ej,-el,-ení			
zvrátit, pct.			
-tím,zvrat,-til,-cen			
zvyšovat, dur.	-	to raise, to increase,	L.112
-uji,-uj,-oval,-ován		to heighten	
zvýšit, pct.			
-ím,zvyš,-il,-en			

Ž

žemle, f.	-	round hard roll	L.126
-----------	---	-----------------	-------